

משרד החינוך

בתי הספר של החופש הגדול

קיץ תשע"ט

סיפורים מכל מיני צבעים

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

סיפורים מכל מיני צבעים

ספרות יפה לתלמידי שכבות א'-ג'

פתח דבר

תכנית הקיץ בבית הספר של החופש הגדול בשנת תשע"ט עומדת בסימן "סיפורים מכל מיני צבעים". השנה מושם דגש על ערכי "אחדות וייחודיות".

מה בתכנית?

1. פעילויות סביב ספרות יפה לילדים - במסגרת זו מוצעים 17 ספרי קריאה לילדים, המלווים במערך של הפעלות ייחודיות לכל ספר. (11 ספרים לתלמידי בתי הספר המ"מ והממ"ד, 2 ספרים לתלמידי החינוך החרדי ו-4 ספרים לתלמידים דוברי ערבית).

2. פעילויות גנריות - בנוסף לספרים מוצעות 3 יחידות גנריות, כלליות, שאינן קשורות ספציפית לספר מסוים. כל אחת מהיחידות הגנריות כוללת הפעלות בעלות זיקה לספרים, לסיפורים ולטקסטים כתובים בכלל, אולם אלה הפעלות שאינן תלויה בספר זה או אחר. הפעילות ביחידות אלה יכולה להשתלב במערך הכולל של המפגשים הן כפעילות יחידה, הן כהפעלה המצויה במרחב, וילדים ניגשים אליה בזמנים גמישים או כפעילות הניתנת לכלל ילדי הקבוצה. היחידות הגנריות הן:

- א. יצירה בעקבות ספרים
- ב. כתיבה
- ג. הספרים שלי

3. תוכניות שבועיות - במסגרת "סיפורים מכל מיני צבעים" מוצעות תוכניות שבועיות מגוונות, הפורסות מגוון הצעות להפעלה: מופעים וחוגים בהלימה לנושאים חברתיים-ערכיים, הבאים לידי ביטוי בסיפורים המוצעים, ב'שיר של יום' ובהצעות קונקרטיות להעשרה.

הפעילויות סביב הספרים מוזמנות:

- א. **מפגש בלתי אמצעי עם ספרים** – חשיפה למגוון עשיר של ספרים.
- ב. **פעילויות סביב הספרים** – מתן הזדמנות ליצירת חוויה נעימה ומיוחדת במפגש עם ספרים הפעילויות מתייחסות לטקסט הכתוב, לטקסט החזותי (צילומים, איורים, ציורים), ולטקסטים דיגיטליים.

הפעילויות השונות יוצרות מעורבות ושיתוף של הילדים בטקסט, מעלות סוגיות חברתיות-ערכיות ונותנות מקום לביטוי אישי בהתאמה לשונות בין הילדים. בהקשר זה נציין מספר ספרים: בספר 'תולעת כל יודעת' מודגשים היבטים תנועתיים. בספר 'לודוויג ואני' מודגשות פעילויות בתחום המוסיקלי. בספר 'אספן המלים' מודגשים היבטים לשוניים ובספר 'אנה טיכו' מודגשות פעילויות הקשורות לעולם הציור.

ג. **פעילויות להעמקה ולהרחבה** - מגוון של פעילויות שנקודת המוצא שלהן נעוצה בסיפור, אולם הן חורגות מגבולות הטקסט. פעילויות אלה תורמות להעשרת החוויה הרגשית וההתנסות הבלתי אמצעית, להעשרת עולם הידע והעולם הערכי-חברתי של הילדים.

תכנון והפעלה של בית הספר של החופש הגדול

התוכנית מציעה לצוות המורים והמדריכים בבית הספר של הקיץ לתכנן ולהפעיל את בית הספר של הקיץ על פי צורכי התלמידים ובאמצעות:

- א. **מגוון** של ספרים בתחומים שונים, בסוגות ספרותיות שונות (למשל סיפור, מעשייה, סיפור היסטורי) וברמות קריאות שונות.
- ב. **בחירה** מתוך מגוון הספרים ומגוון הפעילויות המוצעים.
- ג. **התאמה** של הספרים והפעילויות לאוכלוסיית הילדים בבית הספר של הקיץ.
- ד. **דירוג** הספרים והפעילויות בהתאם לשכבות הגיל השונות ותחומי העניין של הילדים בכיתות א-ג.

תהליך הפיתוח

תהליך הפיתוח של תוכנית "סיפורים מכל מיני צבעים" כלל מספר רכיבים:

- א. **בחירת הספרים** - הספרים שנבחרו הם בעלי ערך משל עצמם ועם זאת הם מזמינים שיח חברתי ופעילויות משמעותיות, ומתאימים למגוון גדול של אוכלוסיות תלמידים. החלוקה המגזרית איננה מחייבת והיא נועדה להקל על הקושי בבחירה.
- ב. **תבנית זהה לכל הספרים** - תכנית ההפעלה של כל יחידה מורכבת משלושה חלקים:
 1. **ת.ז. לספר** פרטי מידע אודות הספר וכן תקציר והסבר לגבי התאמת הספר לנושא "סיפורים מכל מיני צבעים".
 2. **הצעות דידקטיות** - מגוון הצעות הפעלה למדריכים, המאורגנות בשלושה מהלכים: לפני הקריאה, קריאת הסיפור ולאחר הקריאה.
 3. **נספחים** - חומרים לתלמידים בפורמט הניתן להורדה ולהדפסה.
- ג. **הנגשה ידידותית של כל הנספחים וחומרי הפעלה** - כל החומרים ניתנים להורדה, לשימוש ו/או להדפסה. למשל קישור ישיר לסרטונים, צילומי איורים מתוך הספר, פעילויות כגון תפזורת, משחק זיכרון, דפי צביעה, צילום המדגים תוצר יצירתי למשל מודל בית עץ או ספרון או "ארמון סיפורים".

בחירת הספרים, פיתוח התכנים והפעילויות - ד"ר רנה ברנר

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

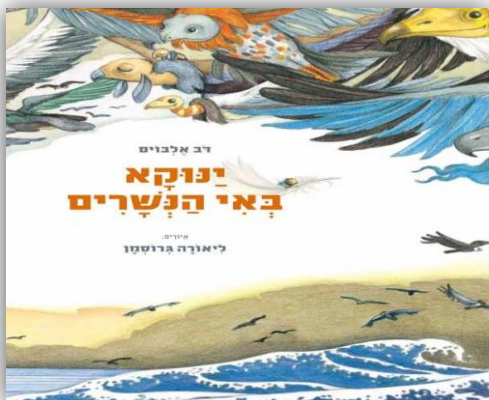
סיפורים מכל מיני צבעים

תוכן העניינים

עמוד	ספרים בעברית - לילדים בחינוך המ"מ וממ"ד
5	1. אלבויים, דב / ינוקא באי הנשרים
15	2. גולן, אבירמה / אנה טיכו
29	3. דונלדסון, ג'וליה / תולעת כל יודעת
43	4. דמי / גרגר אחד של אורז
59	5. יובל יאיר, שירלי וכן שחר, טל / הלן ואני
70	6. יובל יאיר, שירלי וכן שחר, טל / לודוויג ואני
85	7. ליבוביץ, הדס / ליבי או מה שקרה לאיש עם הכלב
98	8. סידון, אפרים / פרדיננד פדהצור בקיצור
110	9. קורדרוי, טרייסי ומסיני, שרה / הילד והדוב
122	10. קרת, אתגר / גור חתול אדם ארוך שיער
135	11. רינולדס, ה' פיטר / אספן המלים
	ספרים בעברית - לילדים בחינוך החרדי
146	1. בורלא, עודד / שנים עשר טוק טוק
158	2. וינרוט דובי ולדר חיים / בארץ החיות
	ספרים בערבית - לילדים דוברי ערבית
174	1. בלחה אבו שמיס, חיאט / סליחה, גם אני מרגיש
189	2. דאר אל הודא, אחמד סלימאן / הארנב זרזור
207	3. עזאלדין עתאמלה, כריס / ציפור השמש שרה
223	4. קולית, דאנילא / תנין קטן מחפש חבר
	יחידות גיבריות
237	1. הספרים שלי
247	2. כתיבה
269	3. יצירה
275	פריסות שבועיות
286	מאגר פעילויות חוויות ערכיות

סיפורים מכל מיני צבעים

ינוקא באי הנשרים/אלבויים דב

חלק א' - תעודת זהות לספר

שם הספר:	ינוקא באי הנשרים
המחבר:	דב אלבויים
המאיירת:	ליאורה גרוסמן
הוצאה לאור:	עם עובד
שנת ההוצאה:	2012

תקציר:

נשרים מכל העולם באים לאי הקטן לבחור לעצמם מלך. הם נקלעים לוויכוח מר על מוצאם ועל התפקידים שמילאו בעבר, ומזמינים את הטוענים לזיכרון הטוב ביותר להשמיע את דבריהם. בתוך כך התברר, שככל שהטוען צעיר יותר - הזיכרון שלו מגיע רחוק יותר, עד להיותו עובר, עד לאין ולאפס: 'אני זוכר', אמר ינוקא בקול דקיק, 'כשעוד הייתי שום דבר. אפס. אין'. דווקא ינוקא מלמד את אחיו בינה. הוא מפרק את הנשרים מכוונתם להמליך עליהם מלך, ומסביר - "כל נשר הוא מלך-בן-מלך שעף לו בשמיים. הרי נשר כמוך אף פעם לא יהיה, לא ביבשה ולא במים. אתה אחד ויחיד, כך היה תמיד, ואין כמוך שניים". תשובתו של ינוקא מטה את המעשייה ממהלכה הצפוי (לפחות בעיני המאזינים) ומותירה לקהל תמיהות וגעגועים לקרקע יציבה. הספר נבחר להיכלל בין הספרים בנושא אחדות וייחודיות כיוון שהוא מאיר את חשיבותה של עצמאות ואת ערכם של הביטחון העצמי וחופש המחשבה.

דב אלבויים מספר על מקורו של הסיפור

<https://www.youtube.com/watch?v=frqYpGbmVtQ>

חלק ב' - הצעות דידקטיות

התאמה לכיתות - א-ג

לפני קריאה

1. פתיחה – רצוי להציג את הספר בפני הילדים ולקרא רק את השורה הראשונה: "זה סיפור שעוד יהיה אבל עדיין לא היה". נשאל את הילדים מה הם חושבים, למה הכוונה במלים הללו.

2. שלבים בתעופת הנשר – מומלץ להקרין סדרה של תמונות. התמונה הראשונה היא של נשר בראש צוק סלע. נזמין את הילדים לתאר את הנשר שרואים: הגוף, הראש, העיניים, המקור, הצוואר, מצב (עמידה ללא תנועה), מקום הימצאותו (על צוק סלע).

נקרין את התמונה הבאה, של הנשר המתכוון לתעופה. הילדים יתארו מה השתנה בנשר, כיצד הוא נראה רגע לפני המעוף.

בהמשך תוקרן התמונה הבאה והילדים יתארו את רגע ההמראה לקראת תעופה:

התמונה הבאה היא של הנשר בתעופה. הילדים יתארו את התעופה / דאייה. (מוטת הכנפיים וצורתן, צורת נוצות הכנף, מקום הראש, פרישת הזנב). אפשר להזכיר לילדים שמטוסים נבנו באופן שמחקה במידה רבה את הצורה של העופות.

לבסוף נקרין את התמונה של הנשר לפני הנחיתה ונתאר את מצב גופו – הראש, הרגליים, הכנפיים.

3. שם הספר – נכתוב או נראה את שם הספר – ינוקא באי הנשרים ונשאל – מי היה באי הנשרים? מי או מה הוא "ינוקא"? (ינוקא הוא כינוי לילד קטן, תינוק, פעוט. כאן מדובר על נשר קטן מאוד).

אפשר לברר עם הילדים מה לדעתם מיוחד בכך שינוקא (הקטן, הפעוט) נמצא באי הנשרים?

4. מלך העופות - נספר לילדים שהנשר נקרא גם בשם "מלך העופות" ונשאל את הילדים מדוע לדעתם, הוא נקרא כך?

(חיוו בראש צוקים, גודלו העצום, ראשו וצוארו חסרי הנוצות, איזכורו בתנך 26 פעמים, ואורח חייו המיוחד למשל הנשר דואג לגוזל במשך 3 חודשים עד שהגוזל עוזב את הקן ואחר כך עוד שמונה חודשים עד שהוא הופך לעצמאי לחלוטין).

כדאי לספר לילדים את התקציר של פתיחת הסיפור: זהו סיפור על הנשרים שהתכנסו באי הקטן כדי לבחור לעצמם מלך שישלוט עליהם למשך השנה הקרובה. בסיפור נראה איך הם בחרו את המלך ומה עשה המלך שנבחר. נקרא ונראה האם בסופו של דבר הם בחרו להם מלך? אם כן כיצד ואם לא, למה לא.

קריאת הסיפור

.5

מומלץ לקרוא את הסיפור ברצף אחד. אפשר להראות את התמונות תוך כדי קריאה. מיד בתום הקריאה כדאי לאפשר לילדים להגיב באופן ספונטני. במידה שלא תהיינה תגובות, נחכה מעט ונשאל: מה מיוחד בסיפור הזה? מה היה מיוחד במלך שנבחר?

לאחר קריאה

.6

לאחר הקריאה אפשר לשאול את הילדים מה ההבדל העיקרי בין ינוקא לבין שאר הנשרים? מה הם רצו ומה הוא אמר להם? במה שונה המחשבה שלהם מהמחשבה שלו?

.7

הילדים יישבו במעגל, נזמין כל פעם שני ילדים ונלחש באוזנם קטע מהסיפור. הילדים יציגו את הקטע בפנטומימה ושאר ילדי הקבוצה יתבקשו לגלות אם מה שהוצג בפניהם קרה בתחילת הסיפור, באמצע או בסוף. להלן משפטים שאפשר ללחוש באוזני הילדים (כאן המשפטים סודרו לפי סדר האירועים בסיפור):

- "כולם התווכחו למי יש יותר מלכים במשפחה ואיזה זן של נשרים בכלל התחיל פעם את כל הממלכה". (בהתחלה)
- נסו למצוא עוד נשר כמוני הזוכר את השבוע הראשון לחייו, אמא ריפדה את הקן בעשב, ובפרח חצב"... (בהתחלה)
- "לי זיכרון ארוך ממנו שבעתיים. אני עדיין זוכר מה טעמתי בגיל יומיים"... (באמצע)
- "זה זיכרון זה? אני זוכר שהייתי עוד גוזל בתוך ביצה ואימי עלי דגרה..." (באמצע)
- "אני זוכר, אמר ינוקא בקול דקיק, כשעוד הייתי שום דבר, אפס אין". (בסוף, כשמופיע ינוקא)
- "ואז אחרי רגע קצר מול קהל דומם ונדהם זרק ינוקא את הכתר הרחק לתוך גלי הים..." (בסוף)

.8

לאחר ההצגות נשאל את הילדים: למה ינוקא זרק את הכתר? מה הוא רצה להראות לכולם? האם דבריו של ינוקא לנשרים מתאימים גם לנו, בני האדם? עתה כדאי לתת לילדים את **נספח מס' 3** ינוקא "המלך".

.9

נערוך לילדים היכרות עם משפחת העופות הדורסים. אפשר להקרין את הסרטון שלהלן ולבקש מהילדים שינסו לזכור כמה שיותר שמות של עופות דורסים.

<https://www.youtube.com/watch?v=Dfsk13w1S1c>

לאחר מכן אפשר להגיש לילדים את **נספח מס' 1** להכנת משחק זיכרון או משחק התאמת זוגות.

10.

במידה שנמצא לנכון, אפשר להרחיב את הידע של הילדים אודות נשרים ואורח חייהם. הנה כמה אפשרויות:
א. הצלת הנשרים ועבודה במרכז ההדגרה הארצי. יופי של סרטון!

<https://itaivered.wordpress.com/tag/%D7%A0%D7%A9%D7%A8%D7%99%D7%9D/>

ב. נשרים בחי-בר בכרמל

<https://www.youtube.com/watch?v=uyJC9RLTx8c>

ג. 'יש נשר בשמים' סרטון מוסבר (10:17)

<https://www.youtube.com/watch?v=djMHhTZLzz4>

ד. העופות הדורסים של עמק החולה - מלכי השמים (6:36) כתוביות עברית

<https://www.youtube.com/watch?v=mQmUQil-uq4>

11.

פעילות עם נוצות - לפעילות זו יש להכין מראש נוצות ודבק.
נערוך שיחה מטרימה על הכסות של העופות - הנוצות ותפקידן (שמירה על טמפרטורת הגוף, שמירה מפני מזג אוויר משתנה, סיוע בתעופה, ועוד).
לאחר מכן נגיש לילדים נוצות שונות (קנויות וגם כאלה שאפשר לאסוף בחוץ). הילדים יקבלו 1/8 בריסטול לפעילות יצירתית חופשית עם הנוצות.
אפשר להדביק את הנוצות בצורות יפות ומעניינות, אפשר לצייר נשר ולהדביק עליו נוצות, אפשר לטבול את שורש הנוצה בגואש ואז לכתוב באמצעותן, אפשר "לצייר" עם הנוצות על נייר כאילו הנוצות הן מכחול, אפשר להדביק נוצות למטוס מנייר, שיש לו מבנה אווירודינמי (דומה לטיסן קטן) ולבדוק מה קורה לו כשמטיסים אותו עם הנוצות המודבקות עליו.

12.

לאחר פעילויות ההטרמה, ובעקבות הקריאה, אפשר לבחור פעילויות נוספות מאלה המוצעות להלן.
הפעילויות עצמן מוגשות בהמשך כנספחים, בפורמט המוכן להדפסה לילדים. אפשר לבחור רק חלק מהפעילויות ולקבוע את סדרן בהתאמה לקבוצה.

שם הפעילות	אופי הפעילות	עזרים וחומרים נדרשים
1. נשרים ועופות דורסים	הכנת משחק זיכרון	נספח 1
2. מה אנחנו יודעים על הנשרים	משפטי נכון / לא נכון בעקבות צפייה בסרטונים	נספח 2
3. ינוקא המלך	התייחסות לדברי ינוקא שסירב להיות מלך וראה בכל אחד מהנשרים דמות ייחודית	נספח 3

חלק ג' - נספחים (חומרי הפעלה לילדים)

ינוקא באי הנשרים / דב אלבוים
נספח מס' 1 - נשרים ועופות דורסים אחרים

לפניכם שש תמונות של עופות דורסים. הכינו לכם משחק זיכרון – שם עוף ותמונתו. גזרו את התמונות ושמות העופות, הדביקו על כרטיסי בריסטול. שחקו בזוגות או בקבוצות קטנות.

נֶשֶׁר

רֶחֶם

עֵיט

חִיוּיָאִי

© Dorit Chaimovsky

נַץ

עוֹזְנִיָּה
שְׁחוּרָה

ינוקא באי הנשרים / דב אלבוים
נספח מס' 2 – מה אנחנו יודעים על נשרים?

התבוננו בתמונת הנשר בתעופה והיזכרו במידע שראיתם בסרטונים.
כתבו על יד כל משפט אם הוא נכון או לא נכון.

1. הנשר הוא עוף דורס.
 2. הנשר אוכל בלילה.
 3. בארץ נותרו רק כ- 180 נשרים.
 4. לנשר יש נוצות גם על הצוואר.
 5. הנשר נקרא גם בשם מלך החיות.
 6. הנשר אוכל גרעינים וזירעונים.
 7. הנשר ובת זוגו, נשארים יחד לכל חייהם.
 8. לנשר יש מקור בצורת קרס.
 9. מוטת כנפיו של הנשר מגיעה לכמעט שלושה מטרים.
 10. הנשר הארץ ישראלי אוכל פגרים של בעלי חיים שמתו.
 11. שני ההורים משתתפים בדגירה על הביצה במשך כמעט חודשיים.
 12. הגוזל הבוקע מהביצה עוזב את הקן אחרי שלושה חודשים.
- בחרו משפט נכון אחד וציירו אותו בדף נפרד.
בדקו עם חבריכם אם הם מזהים איזה משפט ציירתם.

ינוקא באי הנשרים / דב אלבוים נספח מס' 3 - ינוקא "המלך"

הנשרים בסיפור שאלו: "מי יהיה המלך? מי ישלוט עלינו?"
ינוקא המלך זרק את הכתר לים וענה: "אתה, ואתה ואתה! כל נשר הוא מלך בן מלך שעף לו
בשמים. הרי נשר כמוך אף פעם לא יהיה, לא ביבשה ולא במים. אתה אחד ויחיד. כך היה תמיד
ואין כמוך שניים."

מה לימד ינוקא את הנשרים?

האם התשובה של ינוקא מתאימה גם לנו, בני האדם? כתבו וציירו.

סיפורים מכל מיני צבעים

אנה טיכו / אבירמה גולן

חלק א' - תעודת זהות לספר

שם הספר:	אנה טיכו (מתוך 'הישראליות' סדרה היסטורית נשית)
המחברת:	אבירמה גולן
המאיירת:	ענבל לייטנר
הוצאה לאור:	צלטנר ספרים
שנת ההוצאה:	2018

תקציר:

הציירת אנה טיכו היא הגיבורה הישראלית שקורותיה ודמותה מתוארות בספר זה, שהוא חלק מסדרה 'הישראליות' – סדרה היסטורית נשית. הספר מתאר את נעוריה בווינה שבה התחזקה נטייתה לאמנות, את דרכה במימוש שאיפתה להיות ציירת, את נישואיה לבן דודה רופא העיניים אלברט טיכו ואת חייהם המשותפים בירושלים. אנה ואלברט טיכו ריפאו אלפי אנשים מכל המזרח התיכון. ביתם היה פתוח לאנשי מדע ואמנות וחייהם היו חיים של נתינה. אנה נפטרה בשנת 1980. בחירותיה של אנה טיכו, הפתיחות, החמלה והנדיבות שאפיינו את קשריה עם זרים גמורים והדרך שבה קידמה וכיוונה את חייה כאדם וכאמנית – אלה הם הפרטים שהיו משמעותיים ובעלי ערך לילדים שבפניהם היא מוצגת כדמות מופת. בזכות חייה המיוחדים, הפעולות שעשתה למען החברה, ייחודיותה כאמנית וכאחות – בזכות כל אלה בחרנו לשלב את הספר אודותיה בתוכנית שנושאה – ייחודיות ואחדות.

הציירת אנה טיכו היא הגיבורה הישראלית שקורותיה ודמותה מתוארות בספר זה, שהוא חלק מסדרה 'הישראליות' – סדרה היסטורית נשית. הספר מתאר את נעוריה בווינה שבה התחזקה נטייתה לאמנות, את דרכה במימוש שאיפתה להיות ציירת, את נישואיה לבן דודה רופא העיניים אלברט טיכו ואת חייהם המשותפים בירושלים. אנה ואלברט טיכו ריפאו אלפי אנשים מכל המזרח התיכון. ביתם היה פתוח לאנשי מדע ואמנות וחייהם היו חיים של נתינה. אנה נפטרה בשנת 1980.

בחירותיה של אנה טיכו, הפתיחות, החמלה והנדיבות שאפיינו את קשריה עם זרים גמורים והדרך שבה קידמה וכיוונה את חייה כאדם וכאמנית – אלה הם הפרטים שהיו משמעותיים ובעלי ערך לילדים שבפניהם היא מוצגת כדמות מופת. בזכות חייה המיוחדים, הפעולות שעשתה למען החברה, ייחודיותה כאמנית וכאחות – בזכות כל אלה בחרנו לשלב את הספר אודותיה בתוכנית שנושאה – ייחודיות ואחדות.

חלק ב' - הצעות דידקטיות

התאמה לכיתות – ג' או ב'-ג'

1. נספר לילדים שהסיפור שנשמע יעסוק באישה מיוחדת, אנה טיכו שמה. היא היתה ציירת ואחות שעבדה עם בעלה במרפאת העיניים שלו. היא נולדה לפני מאה שנה בערך בעיר ברנו שבמורביה (צ'כיה של ימינו) וסיפור חייה משקף נתינה ואהבת אדם. אפשר להקרין לילדים מפה ובה רואים את תחנות חייה העיקריות של אנה טיכו – ברנו, וינה, ירושלים.
 2. כהטרמה, אפשר להראות לילדים את כריכת הספר ולהפנות את תשומת ליבם של הילדים למה שאנה מחזיקה בידיה (בלוק ציור ועפרונות פחם). ניתן לשוחח עם התלמידים במה מציירים ציירים? (רישום באמצעות עפרונות רישום ופחם, ציור באמצעות צבעי אקריליק או גואש או צבעי שמן או צבעי מים. יש גם מי שמצייר באמצעות תוכנות ייחודיות במחשב).
 3. במידה שיש התעניינות מצד הילדים, אפשר לספר להם על ציירים מפורסמים מהארץ ומהעולם (נחום גוטמן, פיקאסו, מיכאל אנג'לו) או להראות להם תמונות של ציורים מפורסמים למשל המונה ליזה של ליאונרדו דה וינצ'י, ליל כוכבים של ואן גוך, או ציורים שצייר גוטמן לשירי ביאליק ועוד.
- להלן שתי דוגמאות – ציור מפורסם והסבר שמתלווה אליו.

זהו אחד הציורים המפורסמים ביותר בעולם – המונה ליזה שצוירה בידי ליאונרדו דה וינצ'י בשנת 1507. המונה ליזה (הגברת ליזה) צוירה בצבעי שמן שהכין הצייר עצמו, על לוח עץ צפצפה. ליאונרדו דה וינצ'י צייר את אשתו של סוחר בדים אשר הזמין את הצייר לביתו כדי לצייר אותה. ליאונרדו עבד על היצירה במשך ארבע שנים אך לא סיים אותה ולא מסר אותה למזמין. התמונה הוצגה במוזיאון הלובר בפריז. בשנת 1911 היצירה נגנבה אך כעבור שנתיים נמצא הגנב והיצירה הוחזרה למקומה. במהלך מלחמת העולם השנייה הוסתרה התמונה, יחד עם יצירות רבות נוספות, במקומות שונים בצרפת כדי למנוע את גנבתה או חבלה בה בעקבות הפצצות. היום מוצגת התמונה במוזיאון הלובר

נחום גוטמן היה צייר, פסל, סופר ומאייר. הוא נולד ברוסיה לפני 120 שנה בערך, ועלה לארץ עם משפחתו כשהיה בן 7. הוא למד בנווה צדק, שכונה על גבול יפו, והיה עד להקמתה של תל אביב, העיר העברית הראשונה. בציור זה גוטמן מתאר את עצמו כמי ש"לכאורה מעסיק את עצמו בשתי מלאכות אך באמת הוא עושה מה שליבו רוצה. הוא אומר: מלאכה אחת". ציור זה נחקק גם על לוחית זיכרון על ביתו של נחום גוטמן ברחוב אחד העם בתל אביב. גוטמן צייר את העיר תל אביב ואת אנשיה. הוא אייר ספרי לימוד שונים וגם את ספרי השירים והסיפורים של ביאליק.

קריאה

4. את הסיפור על אנה טיכו אפשר לקרא ברצף אחד או בכמה חלקים, בהתאמה לקבוצה. אפשר לשלב בסיפור את התמונות ולהראותן לילדים. זה יאפשר להם להכיר מקומות (למשל וינה), אירועים (למשל מלחמת העולם הראשונה). אין כלל צורך להרחיב בנקודות אלה. סיפור חייה של הציירת הוא העיקר.

לאחר הקריאה

5. לאחר קריאת הסיפור, כדאי לשוחח עם הילדים על המיוחד בדמותה של אנה טיכו. למשל להדגיש את נטייתה לציור מגיל צעיר, את ההחלטה ללמוד ציור, את העלייה לארץ, המעבר מוינה הסואנת לירושלים ה'שקטה' וכמובן אפשר לשוחח עם הילדים על המשימה שלקחה על עצמה אנה טיכו בסיוע לבעלה רופא העיניים, ששמו כרופא מומחה ומחזיר מאור עיניים לעיוורים, יצא למרחקים.

6. אפשר לשאול את הילדים אילו כישורים ותכונות יש לאנה טיכו? (עקביות, נחישות, תעוזה, רגישות, בטחון עצמי, יצירתיות, דמיון, יכולת נתינה, אהבת אדם ועוד). אפשר לשאול את הילדים אם הם מכירים אנשים נוספים שיש להם תכונות כאלה. הילדים ישתפו ויספרו עליהם. כדי לשתף בשיחה את כלל הילדים, אפשר לתת באופן אקראי לכל זוג ילדים פתק ובו תכונה אחת. נוודא שהילדים מבינים את מה שכתוב בפתק, והם יתבקשו לומר אם התכונה שקבלו מתאימה לאנה טיכו ולהסביר לפי מה הם קבעו זאת.

עקביות	נחישות	תעוזה	כוח
סבלנות	רגישות	יצירתיות	דמיון
יכולת התבוננות	יכולת נתינה	אהבת האדם	רצון לעזור
שמחת חיים	כשרון	חוכמה	רגזנות
רצינות	מהירות החלטה	פזרנות	למדנות

7. אפשר לספר לילדים על בית אנה טיכו, שעתה הוא חלק ממוזיאון ישראל אולם במקור היה אחד הבתים הראשונים של ירושלים שמחוץ לחומות העיר העתיקה (נבנה לפני 180 שנה בערך). הקומה התחתונה של הבית הוקדשה למרפאת עיניים ומרכז החלמה למנותחי עיניים שבהם טיפל ד"ר טיכו, והקומה העליונה שימשה למגורים של אנה ובעלה ד"ר טיכו.

8. כדאי לתת לילדים להתנסות בציור באמצעים שונים:

אפשרות א' – ציור בחומרי טבע – נצא עם הילדים לחצר, בידי כל אחד מהם דף ציור המונח על לוח קרטון קשיח. הילדים יחפשו חומרי טבע שאפשר לצייר באמצעותם למשל עלים שמורחים אותם על הדף ומתקבל צבע ירוק, כך ניתן 'למרוח' גם פרחים, אדמה רטובה, שאריות פחם ממדורה וכד'.

אפשרות ב' – נגיש לילדים צבעי גואש בכוסות חד פעמיות ואמצעים שונים לציור. הילדים יציירו ללא טושים וללא מכחולים אלא באמצעות העזרים מהסביבה, מהבית ומהטבע (כמודגם בצילום): חוט צמר או חוט כותנה – נטבול את החוט בצבע ונצייר באמצעותו. ענף, עלים – אפשר לצייר באמצעותם כאילו היו "מכחול" או להטביע על הדף טביעות של ענף ועלים. באופן דומה נציע לילדים להשתמש בגומייה לשיער, בצדף, במחק, בגפרור (שראשו שרוף) ובאמצעים נוספים הנמצאים בסביבה ויכולים להתאים למטרה זו. למחרת, אחרי שהצבע מתייבש, אפשר להמשיך את הציור בצבעים או בטושים או בגואש, ולהוסיף לו כל מה שנראה מתאים.

לאחר הציור והצביעה אפשר לשאול את הילדים – מה למדתם על עצמכם? האם התגלו לכם דברים שלא ידעתם קודם?

9. נתבונן יחד בסרטון "איך לצייר עץ" (סרטון קצר המדגים ציור באמצעות טוש)

<https://www.youtube.com/watch?v=00sXZq2tO2w>

ובסרטון "איך מציירים עץ" (סרטון קצר המדגים ציור באמצעות צבע גואש ומכחול שטוח).

https://www.youtube.com/watch?v=73X_LIP0UV0

נגיש לילדים את **נספח מס' 3**. הילדים יבחרו איזה משני העצים המודגמים הם רוצים לצייר.

10. קורות חייה של אנה טיכו – נשחזר עם הילדים את קורות חייה של אנה טיכו, כפי ששמענו בסיפור. נגיש לילדים את **נספח מס' 5**.

11. לאחר הקריאה והשיחה כדאי לבחור מבין הפעילויות המוצעות להלן. (ראו טבלה). חשוב לציין כי בפעילויות רבות משולב ציור וזאת בהתאמה לתוכן הסיפור. הפעילויות עצמן מוצעות בהמשך בפורמט המוכן להדפסה לילדים.

שם הפעילות	אופי הפעילות	עזרים וחומרים נדרשים
1. "אני ציירת לעצמי"	ציור של משפטים מתוך הסיפור ועריכת חידון.	נספח 1
2. עץ זית עתיק	צביעת ציור עץ זית של אנה טיכו והוספת פרטים לציור.	נספח 2 צבעי עיפרון
3. איך לצייר עץ (שתי אופציות)	צפייה בסרטון וציור של עץ על פי הסרטון (בטוש או בגואש).	נספח 3 טושים או צבעי גואש
4. כשנהיה גדולים	בניית תמונת עתיד - מה אהיה כשאהיה גדול/ה – כתיבה וציור.	נספח 4
5. קורות חייה של אנה טיכו	תקציר קורות החיים של אנה, גזירה והדבקה של תמונה מתאימה לכל חלק.	נספח 5
6. מוינה לירושלים	השוואה בין שתי ערי הבירה – גזירה והדבקה של מאפיינים	נספח 6

חלק ג' - נספחים (חומרי הפעלה לתלמידים)

אנה טיכו / אבירמה גולן

נספח מס' 1 - "אני ציירת לעצמי"

אנה טיכו אמרה על עצמה: "אני ציירת לעצמי". לפניכם משפטים שנכתבו בסיפור ששמעתם על אנה טיכו.

כל ילד יבחר משפט אחד ויצייר אותו. בהמשך תערכו חידון:
כל ילד יראה לקבוצה את הציור שלו, והקבוצה תתבקש לזהות את המשפט המצויר.
תוכלו לאסוף את כל הציורים ולהכין מהם אלבום כיתתי.

המשפטים:

1. "באצבעותיה הקטנות שירטטה אנה על שמשת החלון עלים וענפים, גגות וגדרות, פרחי בר עדינים וטיפות גשם דקות".
2. "אפילו בלילות היא חלמה על הציורים שראתה במוזיאון".
3. "כשהגיעו לירושלים עיניה מלאו דמעות של אושר ופליאה".
4. "הבית היפה של ד"ר טיכו ואשתו, בלב גן וחורשה רחבי ידיים, היה פתוח לכל אדם".

אנה טיכו / אבירמה גולן

נספח מס' 2 - עץ זית עתיק

לפניכם ציור של עץ זית עתיק שציירה אנה טיכו.

נצבע את הציור בצבעי עיפרון ונוסיף לו פרטים. אפשר להוסיף עוד ענפים, עלים, וגם עשבים ואבנים סביב העץ. אפשר להוסיף דמויות של אנשים או בעלי חיים סביבו, אפשר להוסיף עצים נוספים, דומים לו או שונים ממנו.

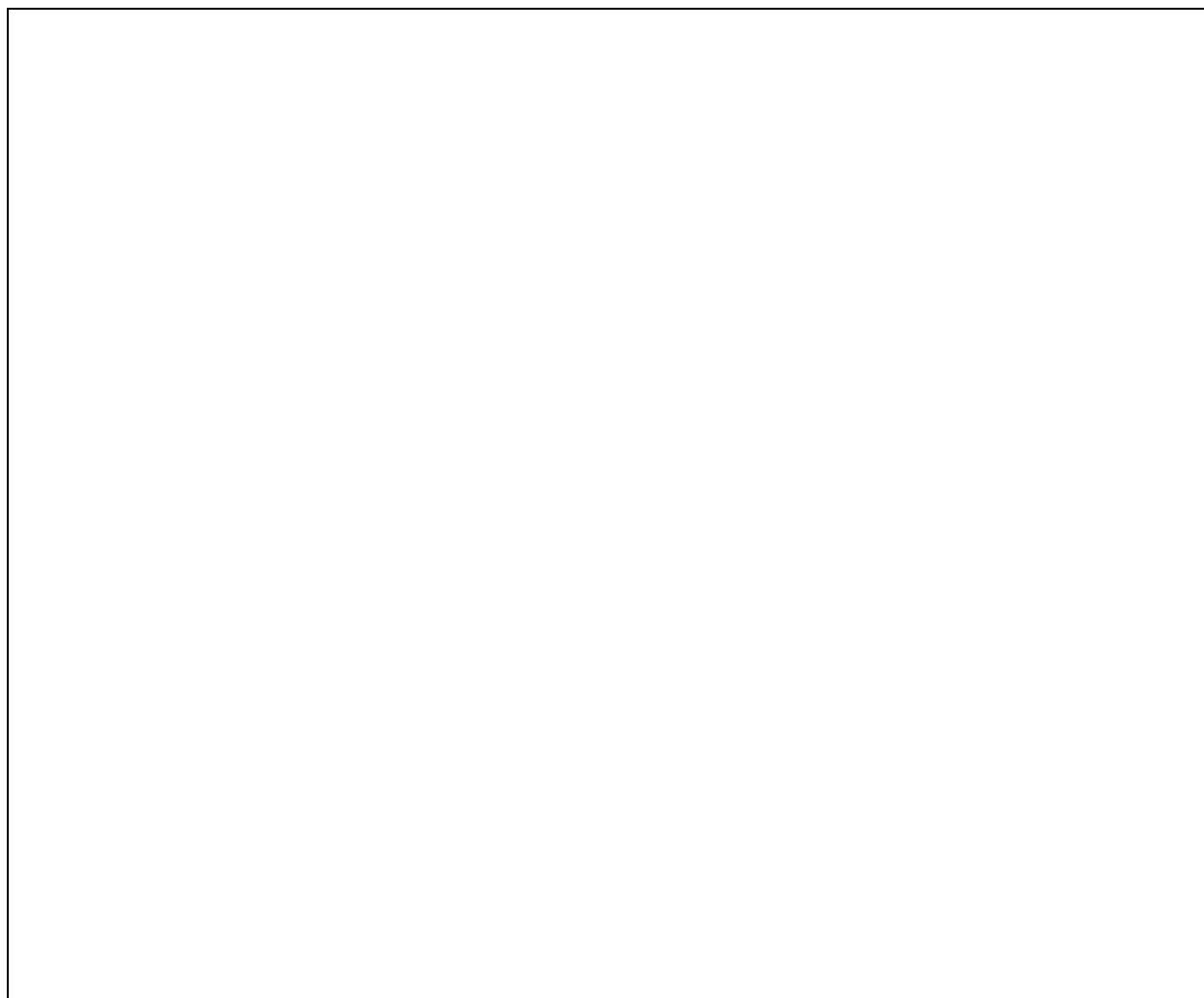
אנה טיכו / אבירמה גולן

נספח מס' 3 – איך לצייר עץ

א. לאחר שהתבוננתם בסרטונים המדגימים ציור של עץ, בחרו את אחד הסרטונים וסמנו כן / לא ליד כל משפט.

1. בסרטון מצויר הנוף של העץ. כן/ לא
2. בסרטון מצויר הגזע של העץ. כן/ לא
3. בסרטון רואים ציפור יושבת על ענפי העץ. כן/ לא
4. בסרטון רואים עץ צבוע בצבעי ירוק וחום. כן/ לא
5. בסרטון מצוירים פרטים רבים של העץ. כן/ לא

ג. ציירו את העץ לפי מה שמדגים הסרטון.

אנה טיכו / אבירמה גולן

נספח מס' 4 – כשנהיה גדולים

אנה רצתה להיות ציירת כבר כשהיתה ילדה צעירה והיא גם הסבירה מה מושך אותה לציור. כך היא אמרה: "כשאהיה גדולה, אהיה ציירת. כולם יבואו לראות את הציורים שלי, וכל הלבבות יתמלאו שמחה".

כשאני אהיה גדול, כשאני אהיה גדולה

השלימו:

כשאני אהיה גדול /ה, אני אהיה

כי

ציירו ציור מתאים.

אנה טיכו / אבירמה גולן

נספח מס 5 – קורות חייה של אנה טיכו

לפניכם קורות חייה של אנה טיכו בכיתוב ותמונות.

בהמשך מוצגות תמונות. התבוננו בהן. גזרו כל תמונה והדביקו במקום המתאים. (אפשר לגזור את התמונות והכיתוב ולהדביק על בריסטול בצורה שהילדים יבחרו).

	1. אנה נולדה בעיר ברנו, מול הרים ויערות.
	2. אנה ומשפחתה עוברים לעיר וינה, ושם אנה מתחילה ללמוד אומנות.
	3. אנה עולה לארץ ישראל. היא מגיעה לנמל יפו באונייה, ונישאת לד"ר אלברט טיכו, רופא עיניים.
	4. בזמן מלחמת העולם הראשונה, ד"ר טיכו נשלח על ידי התורכים לעבוד בבית חולים בדמשק. הוא לוקח בתיקו את הציווד הרפואי ונוסע לרפא פצועים. כעבור זמן אנה מצטרפת אליו.
	5. בתום המלחמה אנה וד"ר אלברט טיכו חוזרים לירושלים. ד"ר טיכו חוזר למרפאת העיניים ואלפי אנשים מארצות רבות באים אליו לטיפול. אנה היא אחות במרפאה והם מטפלים ביהודים, נוצרים ומוסלמים, עשירים ועניים מהארץ ומהעולם.

	6. אנה מציירת את הנופים המיוחדים של ירושלים ואת האנשים המיוחדים שחיים בירושלים.
	7. אנה וד"ר טיכו פותחים את ביתם לכל אדם. אל הבית באים סופרים, משוררים, ציירים, מנהיגים, מדענים וכל מי שרוצה לשוחח על מדע, על אמנות ועל שלום שבו האמינו בכל ליבם.
	8. אנה נפטרה והורישה את הבית, בית טיכו, למוזיאון ישראל.

תמונות לגזירה והדבקה ליד המשפט המתאים.

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

אנה טיכו / אבירמה גולן

נספח מס' 6 – מוינה לירושלים

אנה טיכו הציירת, עלתה לארץ מהעיר וינה וחיה עם בעלה, ד"ר טיכו, בירושלים.

נערוך השוואה בין וינה לירושלים.

נגזור את המאפיינים הכתובים בעמוד הבא ונדביק כל אחד מהם במקום המתאים.

ירושלים	וינה
	
בניין הכנסת בירושלים	בניין הפרלמנט בווינה

מאפיינים – לגזירה והדבקה (או להעתקה במקום המתאים).

יש בה חומות עתיקות	עיר הבירה של אוסטריה	עיר הבירה של ישראל
יש בה ארמונות מפוארים	הוקמה לפני 2500 שנה	הוקמה לפני 4000 שנה
דוד המלך הכריז עליה כעיר הבירה של ממלכתו	חיים בה בעיקר נוצרים	חיים בה יהודים נוצרים ומוסלמים
גרמנית היא השפה העיקרית בה	הרים סביב לה	זורם בה נהר הדנובה

סיפורים מכל מיני צבעים

תולעת כל יודעת / ג'וליה דונלדסון

חלק א' - תעודת זהות לספר

שם הספר:	תולעת כל יודעת
המחברת:	ג'וליה דונלדסון
תרגום:	רימונה די-נור
המאייר:	אקסל שפילר
הוצאה לאור:	כנרת
שנת ההוצאה:	2013

תקציר :

תולעת כל יודעת תמיד מצילה את כולם אך מי יציל אותה מידיה של הקוסמת המרשעת? כל החיות נחלצות לעזרתה ודואגות להצלתה.

הספר נבחר להיכלל בין הספרים בנושא אחדות וייחודיות, כיוון שהוא מספר על נתינה הבאה מהלב למען הזולת הנמצא במצוקה. הספר מאיר במלים פשוטות ובחריזה קלילה את הצדדים היפים של תמיכה אנושית. התגייסות הסביבה כלפי מי שזקוק לעזרה היא ערך חברתי הבא לידי ביטוי בסיפור זה ללא צורך במלים רבות ובהטפה.

תכונותיה הפיזיות של התולעת (תנועתיות, גמישות, זריזות) ותכונות האופי שלה (יצירתיות, רגישות לזולת, רצון ונכונות לעזור) הן התכונות שעזרו לתולעת להראות את הצדדים האנושיים שבה ולהושיט עזרה למי שהיה זקוק. הספר והפעילויות המוצעות מאפשרים לילדים להתבונן פנימה, אל עצמם, ולראות לא רק את התולעת אלא גם את עצמם כמי שיכולים לסייע ולתמוך בזולת.

חלק ב' - הצעות דידקטיות

התאמה לכיתות – א-ב (למגוון אוכלוסיות של תלמידים)

לפני קריאה

1. פתיחה – כדאי לקרא את שם הספר ולבדוק שהילדים מבינים את הביטוי "כל – יודעת" (יודעת הכל, יכולה הכל, מוכנה לכל, מחויבת).

2. הצגת הספר - נציג את הספר בפני הילדים ונקרא בשמם של בעלי החיים המצוירים על הכריכה: חיפושיות, דבורים, חגב, צפרדע, חלזונות, חשופיות (חלזון ללא 'בית'), זחל, תולעת (שלשול). נזמין את הילדים למיין את בעלי החיים והחרקים, לדבר על סביבת המחיה של היצורים החיים הללו, ולהוסיף מידע מעניין עליהם. בשלב זה נגיש לילדים את **נספח מס' 1.**

3. נקרין ונקרא בקול את קטע הפתיחה (שחוזר על עצמו לאורך הסיפור בוורסיות שונות):
"תולעת כל יודעת הכי ארוכה,
תולעת כל יודעת הכי חזקה.
איך היא מתפתלת! איך היא מתנועעת!
הי-הידד, הריעו לתולעת כל יודעת!"

נקרא את הקטע הזה שוב ושוב, כמו דקלום, בצורות שונות: תוך חלוקה לשורות, תוך הוספת תנועות גוף או תנועות ידיים, תוך שאנו מנסים לומר את הדברים לפי התוכן (למשל המילה "מתפתלת" תיאמר בצורה מתפתלת). נדקלם את השורות האלה באופן קצבי שיש בו גם נעימה ולא רק קריאה של המלל. נגיע למצב שבו הילדים מצליחים לומר בעל פה את הקטע.

4. התולעת – תולעת האדמה - נקרין תמונה ונספר לילדים בקצרה על התולעת (השלשול או בשמה המקובל תולעת האדמה) ועל התועלת שהיא מביאה לחקלאות: היא מתחפרת ומפוררת את האדמה, מסייעת ביצירת הקומפוסט, שהוא חומר אורגני לגידול ירקות וצמחים אחרים, היא מעלה ממעמקי האדמה מינרלים וחומרים שונים שהצמחים זקוקים להם, ומפזרת את חומרי הדישון בצורה שטובה לצמחים.

5. פיתוח חשיבה יצירתית – יש להכין מראש חבל (או דילגית) באורך של עד 2 מ' - נשב במעגל ונשאיר חלל במרכז. נניח חבל במרכז החדר ונאמר לילדים כי לפנינו חבל מיוחד: הוא יכול לשמש אותנו למה שנרצה! נציע לילדים לחשוב ולהציג: אילו פעולות טובות, מעניינות, נעימות, משעשעות, מהנות, אפשר לעשות עם החבל. נעודד את הילדים לחשוב על פעולות מגוונות ומעניינות. (אפשר להפוך אותו לנדנדה, לחגורה, לכתר, למד-גובה מדידת גובה ועוד) כל ילד שיהיה לו רעיון, ייקח את החבל, ידגים באופן פיזי ויתאר במילים את הפעולה.

קריאת הסיפור

6. מומלץ לקרוא את הסיפור ברצף אחד. אפשר להראות את התמונות תוך כדי קריאה אך אפשר גם לתת מקום לדמיון של הילדים ולא להראות בשלב זה את התמונות. מיד בתום הקריאה כדאי לאפשר לילדים להגיב באופן ספונטני. במידה שלא תהיינה תגובות, נחכה מעט ונשאל: מה מיוחד בסיפור הזה? מה היה מיוחד בתולעת?

לאחר קריאה

7. לאחר הקריאה אפשר לשאול את הילדים מה הוא הרגע הכי חשוב בסיפור? נשמע את דבריהם וניתן אפשרות לביטוי עצמי חופשי. בחלק זה נציע את **נספח מס' 2**.

8. תכונותיה של התולעת - נשוחח עם הילדים על תכונותיה של התולעת: תכונות הקשורות לגופה (תנועתיות, חוזק, גמישות, זריזות) ותכונות האופי שלה (יצירתיות, רגישות לזולת, רצון ונכונות לעזור).

לאחר זיהוי התכונות וההבחנה בין תכונות פיזיות ותכונות אופי, נתמקד בתכונות הפיזיות וננסה לפעול באופן שימחיש את התכונות הללו:

תנועתיות – ניתן לכל ילד סרט של נייר קרפ צבעוני או מטפחת שקופה ונפעיל מוסיקה. נציע להם להניע את הסרט כל זמן שהמוזיקה פועלת ולחשוב איך לאורך כל הזמן שהמוסיקה מושמעת, התנועה של הסרט משתנה והופכת להיות מגוונת יותר ויותר. הנה המלצה של קטעי מוסיקה להשמעה:

<https://www.youtube.com/watch?v=Avk-WptZ70M>

כדאי להחליט מראש בהתאם לקבוצה:

א. כמה זמן משמיעים את המוסיקה.

ב. האם אנו מאפשרים לקום מהמקום או לקיים את הפעילות בישיבה בלבד.

חוזק, גמישות וזריזות

נציע לילדים תרגילי ספורט המיועדים לילדים:

(אנגלית) https://www.youtube.com/watch?v=L_A_HjHZxfI

(אנגלית, חיקוי תנועתי של בעלי חיים ועופות). <https://www.youtube.com/watch?v=26guG6wr5so>

<https://www.youtube.com/watch?v=7ktUJoczQug> אימון ספורטיבי לילדים.

9.

נתמקד בתכונות האופי – כמו שהתולעת עזרה לחבריה ובהמשך הם עזרו לה בעת צרה, נעשה זאת גם אנחנו:

לצורך כך נבנה פעילות שנקרא לה "גם אני עזרתי". לשם כך נזדקק לקופסת נעלים או קופסה נפתחת אחרת, נייר עטיפה, מלבן בריסטול, דבק.

א. נציע לקבוצת ילדים להכין את קופסת "גם אני עזרתי". הילדים יקחו קופסה נפתחת כלשהי (קופסת נעליים), יעטפו אותה בנייר עטיפה, יכינו כיתוב "גם אני עזרתי", וידביקו אותו על הקופסה.

ב. בצד נניח ערימת דפים בגודל רבע A4.

כל ילד שעזר לחבר, יספר על כך בכתב על דף, ויכניס את הדף לתוך הקופסה. כדאי לדאוג לדרך נוחה לסגירת הקופסה ופתיחתה. בסוף השבוע (או בפרק זמן אחר), נפתח את הקופסה ונקרא את מה שהילדים כתבו.

נשוחח על הקשר בין הסיפור על התולעת לבין קופסת "גם אני עזרתי".

10.

הילדים יישבו במעגל, נזמין כל פעם שני ילדים ונלחש באוזנם קטע מהסיפור. הילדים יציגו את הקטע בפנטומימה ושאר ילדי הקבוצה יתבקשו לגלות אם מה שהוצג בפניהם קרה בתחילת הסיפור, באמצע או בסוף.

להלן משפטים שאפשר ללחוש באוזני הילדים (כאן המשפטים סודרו לפי סדר האירועים בסיפור):

- התולעת הצילה את הצפרדעונת מפני הסכנות שבכביש. (בהתחלה)
- התולעת הצילה את החיפושית שנפלה לבאר. (בהתחלה)
- הקוסמת-הלטאה ציוותה על העורב להביא את התולעת אליה. (באמצע)
- הקוסמת-הלטאה הניפה את פרח הקסמים וציוותה על התולעת למצוא את האוצר. (באמצע)
- החלזונות תלשו את הפרח האיום. (באמצע)
- העכביש טווה קורים כדי ללכוד את הלטאה. (באמצע)
- תולעת כל יודעת יצאה מתוך האדמה אחרי שהחיות סילקו את הלטאה. (בסוף)

11. לאחר ההצגות נשאל את הילדים: למה היה חשוב לכל החיות להציל את התולעת? האם זה רק כאות תודה על מעשיה? אם היינו יכולים לפגוש את החיות האלה, מה היינו אומרים להן?

12. נציע לילדים להיזכר בכמה שיותר חיות שפגשנו בסיפור. הילדים יחברו חידת "מי אני" לגבי חיה אחת (רצוי בזוגות). שאר ילדי הקבוצה יגלו מי החיה שמסתתרת בחידה. לדוגמה:

- אני נשאתי על גבי עלים כבדים. מי אני? (זחל)
- אני טווייתי קורים כדי ללכוד את הלטאה. מי אני? (עכביש)

אפשר לחבר גם חידות שלא תהיינה קשורות לסיפור אלא לתכונותיה של החיה במציאות. לדוגמה:

- אני מייצרת דבש. מי אני? (דבורה)
- אני זוחלת על הבטן אך יש לי גם ארבע רגליים. מי אני? (לטאה)
- אני עף בשמים ויש לי קול חזק וצורם. מי אני? (עורב)

בשלב זה כדאי לתת לילדים את **נספח מס' 5** כדי שיכתבו חידות. נניח את כל החידות בכלי / בסלסלה ונמשיך לשחק ולפתור את החידות גם בהמשך וגם אחרי שנעבור לעסוק בספר אחר.

13.

נציע לילדים להכין חיות מפלסטלינה

א. הכנה של עכברון, חתול, וכלבלב תוך הדגמה מפורטת (6:19)

<http://www.yo-yoo.co.il/kids/kids.php?id=234>

ב. רוני אורן מסביר איך ליצור צפרדע

באמצעות שלוש צורות בסיסיות: כדור, נקניקיה ופיתה (5:23)

<https://www.youtube.com/watch?v=VLJG6thaSko>

ג. 'גן חיות ב-2 בלילה' - בניית תפאורה ודמויות (3:00)

<https://www.youtube.com/watch?v=yqpth403WeM>

ד. הדרכה לילדים ולהורים כיצד להכין דבורה מפלסטלינה (5:42)

<https://www.youtube.com/watch?v=yOBuWf9GuPI>

14.

לאחר פעילויות ההטרמה, ובעקבות הקריאה, אפשר לבחור פעילויות נוספות מאלה המוצעות להלן.

הפעילויות עצמן מוגשות בהמשך כנספחים, בפורמט המוכן להדפסה לילדים. אפשר לבחור רק חלק מהפעילויות ולקבוע את סדרן בהתאמה לקבוצה.

שם הפעילות	אופי הפעילות	עזרים וחומרים נדרשים
1. בעלי חיים בסביבתם הטבעית	התבוננות בתמונות והוספת מידע.	נספח 1
2. הרגע הכי חשוב בסיפור	שחזור הסיפור, בחירת נקודת מפתח, כתיבה וציור.	נספח 2
3. מי היא התולעת?	תכונות של התולעת ומחשבות שלנו על מעשיה.	נספח 3
4. למה עוד התולעת יכולה להפוך את עצמה?	התבוננות בתמונות, זיהוי הפעולה של התולעת והוספה של רעיון יצירתי חדש.	נספח 4 + אביזרים לפי הרעיונות של הילדים.
5. חידות "מי אני"?	הילדים יחברו חידות בתבנית של חידה. החידות יאספו לתוצר קבוצתי לשם עריכת חידון.	נספח 5

חלק ג' - נספחים (חומרי הפעלה לילדים)

תולעת כל יודעת / ג'וליה דונלדסון
נספח מס' 1 – בעלי חיים בסביבתם הטבעית

לפניכם תמונות של בעלי חיים מתוך הסיפור. כתבו במקום המתאים היכן הוא חי (מתחת לאדמה, במים, בסביבה לחה, בתעופה באוויר, על העצים ועוד) או פרט אחר מעניין (תיאור הגוף, חוש מיוחד, מזון ועוד).

סביבת החיים
ופרטים מעניינים נוספים

בעל החיים

	 <u>תולעת (שלשול)</u>
	 <u>צפרדע</u>
	 <u>דבורה</u>

חיפושיות

עכביש

חילזון

לטאה

עורב

תולעת כל יודעת / ג'וליה דונלדסון
נספח מס' 2 – הרגע הכי חשוב בסיפור

היזכרו בסיפור וחשבו מהו הרגע הכי חשוב בסיפור?
כתבו וציירו.

תולעת כל יודעת/ג'וליה דונלדסון

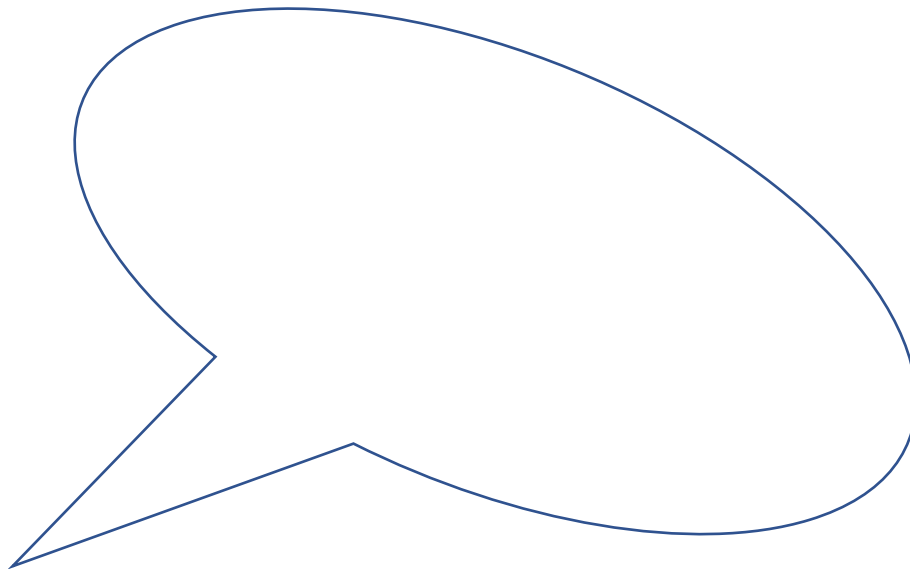
נספח מס' 3 - מי היא התולעת?

בסיפור כתובות מספר תכונות של התולעת: ארוכה, חזקה, גמישה, מתפתלת, מתנועעת. השלימו

המקרה	התולעת הפכה ל..
הצפרדע קפצה לכביש	
לדבורים היה משעמם	
החיפושית נפלה לבאר	

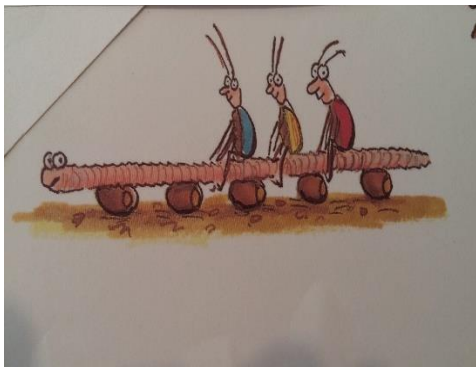
מה אנחנו חושבים על התולעת?

לו היינו פוגשים את התולעת, מה היינו אומרים לה?

תולעת כל יודעת / ג'וליה דונלדסון
נספח מס' 4 - למה עוד התולעת יכולה להפוך את עצמה?

למה עוד התולעת יכולה להפוך את עצמה?
הסתכלו בתמונות וכתבו.

הציעו רעיון משלכם - למה עוד התולעת יכולה להפוך את עצמה?
ציירו.

תוכלו להציג את הרעיון שלכם בפני הקבוצה.

נספח מס' 5 – חידות "מי אני"?

אני

מי אני?

ציור

אני

מי אני?

ציור

סיפורים מכל מיני צבעים

גרגר אחד של אורז / דמי

חלק א' - תעודת זהות לספר

שם הספר:	גרגר אחד של אורז
המחברת:	דמי
תרגום:	תמי הראל
המאיירת:	דמי
הוצאה לאור:	כנרת בית הוצאה לאור
שנת ההוצאה:	2008

תקציר :

כיצד יכול גרגר אחד של אורז לשנות את גורלו של שליט אדיר כמו הרג'ה ושל בני ממלכתו הרעבים? על כך מספר באגדה מהדוֹ הַרְחוקָה, שם עֲשֵׂתָה נְעִרַת כֶּפֶר נְבוֹנָה חֲשֹׁבֹן פָּשׁוּט, וְלִמְדָה אֶת הַרְג'ה שְׁעוֹר בְּחֻכְמָה וּבִהְגִּינוֹת. גרגר אחד של אורז היא אחת מאגדות המזרח, המביאות את ההוד וההדר של ממלכות עתיקות ותרבויות מפלאות.

האגדה מספרת על חכמתה הפשוטה ועל האנושיות הטמונה בנערה אחת מיוחדת, שלא חשבה על עצמה אלא על דרך להצלת האיכרים, העובדים למחייתם ונאלצים לעמוד מול שליט עריץ, הדואג לעצמו. תכנים אלה הובילו לבחירת הספר במסגרת הנושא ייחודיות ואחדות..

חלק ב' - הצעות דידקטיות

התאמה לכיתות – א-ג

לפני קריאה

1. מומלץ להטרים ולספר לילדים על הודו – הודו ארץ גדולה מאוד, בעלת תרבות ייחודית. בהודו מדברים בשפות שונות, ותושביה יצרו במהלך מאות שנים אגדות ומעשיות מיוחדות, שמתארות את חוכמתם של האנשים הפשוטים, של העם. אפשר להקרין לילדים תמונות שצולמו בהודו ויש להן קשר לאורז ולגידול אורז. הנה לדוגמה מספר תמונות:

שותלים אורז בשטחים מוצפים במים

האורז גדל בטרסות באזורים הרריים

צמח האורז גדל וגרגרי האורז מתחילים להבשיל בשיבולים

מפרידים את גרגרי האורז מהשיבולים

גרגרי האורז שהופרדו מהשיבולים

2. אפשר להביא לכיתה שקית אורז. להראות לילדים את גרגרי האורז, לתת להם למשש אותם, לחוש את דרגת הקשיות שלהם. אפשר לבקש מהילדים שיספרו באילו צורות אפשר לאכול אורז (מבושל, סושי, ממולאים, דייסה, אטריות אורז פצפוצי אורז ועוד). חשוב לספר לילדים שבהודו, ובמקומות נוספים במזרח, האורז הוא מאכל בסיסי ומיליוני בני אדם במזרח הרחוק (בהודו, בנפאל, בתאילנד, בסין, בפיליפינים ובארצות רבות נוספות) חיים מאורז: "אם אין אורז, אין אוכל", כך הם אומרים.

3. אפשר לתת לילדים חופן אורז ולבקש שיעריכו כמה גרגרי אורז יש בחופן? אפשר להציע לילדים לספור את הגרגרים שקבלו (כדי למנוע בלבול כדאי להציע לילדים למנות את גרגרי האורז ולסדר אותם בקבוצות של 10).

נציע לילדים לערוך תרגיל בחשבון (בזוגות או בקבוצות). התרגיל יעזור לילדים להבין את עלילת הסיפור שנקרא בהמשך. נתחיל בכך שנסדר כוסות חד פעמיות בשורה. כל כוס תקבל "שם": כוס ראשונה, כוס שנייה, כוס שלישית וכן הלאה. ניקח גרגר אחד ונניח אותו בכוס הראשונה. בכוס השנייה נניח שני גרגרי אורז. בכוס שלישית נניח ארבעה גרגרי אורז, כלומר מספר כפול של גרגרי אורז מזה שהיה בכוס שלפניה. וכך נמשיך הלאה – ונאמר לילדים שבכל כוס יש להניח מספר כפול של גרגרי אורז מאלה שהיו בכוס הקודמת. אפשר לשאול את התלמידים כמה גרגרי אורז יונחו בכוס הרביעית? וכמה בחמישית? למחפשי אתגר אפשר להציע לחשב (לערוך תרגיל) כמה גרגרי אורז יונחו בכוס העשירית? (512).

4. קריאת הסיפור

נראה לילדים את הספר. נדפדף בו ונעבור על התמונות. נראה את עיצוב הדף – הציור במרכז העמוד והכיתוב בצדדים. נשאל את הילדים מה הם חושבים, למה עיצבו כך את הדף? מומלץ לספר לילדים את הסיפור אחרי פעילות ההטרמה. כדאי לקרא באזניהם את כל הסיפור ברצף כדי לשמור על הקשרים בעלילה. נספר לילדים על דמי, שכתבה את המעשייה. במסגרת לימודיה, (היא למדה ציור), היא נסעה להודו ושם שמעה את הסיפור. היא העלתה אותו על הכתב וציירה את הציורים. בתום הקריאה נחכה לתגובות ספונטניות של הילדים. במידה שלא ייאמר דבר, נחכה מעט ואז נשאל: מה המיוחד בסיפור הזה? מה היה מיוחד במה שהנערה רני עשתה?

לאחר קריאה

5. לאחר שמיעת הסיפור נשוחח עם הילדים על חוכמתה של רני, הנערה מהכפר. אפשר לשאול את הילדים מה רני בקשה מהרג'ה? למה היא בקשה זאת? למי היא דאגה? מה אנחנו יכולים ללמוד על הנערה מתוך מעשיה? אילו תכונות היו לה? אפשר להציע לילדים להציג קטע מהסיפור בפנטומימה (יש לבדוק שהילדים יודעים מהי פנטומימה). כל ילד (או זוג) יבחר קטע, יציג אותו והקבוצה תנסה לגלות איזה קטע הוא מציג. לצורך כך אפשר להיעזר באביזרים קיימים או להכין אביזר מתאים כגון גלימה, סינר, מגל, שק, ועוד.
נוכל לקרא בקול קטע מהסיפור ולבקש מהילדים שיציגו אותו

6. נקרין לילדים את הסרטונים האלה:
איך גדל האורז? (אנגלית 2:45 דקות)

<https://www.youtube.com/watch?v=kxAEiHCeR5A>

הפרדת גרגרי אורז במכונה

<https://www.youtube.com/watch?v=tijSlfXieVg>

נשוחח ונשחזר עם הילדים את תהליך הפרדת גרגרי האורז מהגבעול והמוץ (הקליפה שיש על הגרגר). נתאר את העבודה כרוכה בגידול האורז. בשלב זה מומלץ להגיש לילדים את **נספח מס' 1.**

7. אפשר להגיש לילדים אורז מבושל. להציע להם לקשט אותו בירקות חתוכים. אפשר גם להציע לילדים להכין בבית ולהביא תבשילים מאורז.
אפשר להכין יחד בקבוצה עוגיות פצפוצי אורז ללא אפייה. (חשוב להיערך מראש עם המצרכים **ולברר מראש רגישויות ואלרגיות למרכיבים במתכון** למשל אלרגיה לאגוזים או לבוטנים!).

עוגיות פצפוצי אורז ללא אפייה

2.5 כוסות פצפוצי אורז

1 כוס אגוזים קצוצים דק

4-6 כפות שוקולד למריחה

1 כף חמאת בוטנים או ממרח לוטוס או ממרח שקדים

מערבבים את כל החומרים יחד לתערובת אחידה. יוצקים את התערובת לתבנית מרופדת בנייר אפייה ומכניסים למקפיא לחצי שעה. חותכים לקוביות ואוכלים לתיאבון!
אפשרות נוספת – ליצוק כף מהתערובת לתוך עטרות נייר (מנג'טים) ולהכניס לקירור למשך כשעה.

8. לאחר הקריאה, השיחה והפעילויות שעשינו עד עתה, כדאי לבחור מבין הפעילויות המוצעות להלן. (ראו טבלה). חשוב לציין כי בפעילויות רבות משולבים ציורים מהספר. הפעילויות עצמן מוצעות בהמשך בפורמט המוכן להדפסה לילדים. אין הכרח להשתמש בכל ההפעלות וכמובן ניתן לשנות את סדרן.

שם הפעילות	אופי הפעילות	עזרים וחומרים נדרשים
1. מאין בא האורז?	צפייה בסרטונים, קריאת שלבי הגידול והוספת ציור מתאים.	סרטון - חיבור למחשב ומקרן נספח 1
2. גידול אורז	צפייה בסרטונים, כתיבת נכון/ לא נכון ליד כל משפט.	סרטון - חיבור למחשב ומקרן נספח 2
3. מי אמר את הדברים?	מיון משפטים – דברים שאמר הרג'ה ודברים שאמרה רני הנערה.	נספח 3
4. מכינים ומשחקים במשחק זכרון	הכנה של משחק זיכרון – תמונות מהספר ומשפטים מתאימים להן.	נספח 4 קלפים ריקים קנויים או מלבני בריסטול כקלפים
5. מה היינו אומרים לרני?	כתיבה והמחזה – לו היינו פוגשים את רני מה היינו אומרים לה?	נספח 5
6. מה אפשר לומר על רני?	כתיבת דוגמאות למשפטים המתארים תכונות אופי וכישורים של רני. כתיבה בגדול וציור.	נספח 6 דפי

חלק ג' - נספחים (חומרי הפעלה לילדים)

גרגר אחד של אורז / דמי

נספח מס' 1 – מאין בא האורז?

היזכרו בסרטונים שצפיתם בהם, קראו את הכתוב בכרטיסים והוסיפו ציור מתאים לכל אחד מהשלבים של גידול האורז.
בתום הציור אפשר לשחק במשחק התאמה - לגזור את התאים בטבלה, לערבב אותם ולחבר לזוגות – השלב והציור המתאים לו.

השלב של גידול האורז	ציור מתאים
הוצאת שתילי האורז הקטנים מהמשתלה	
שתילת שתילי האורז על ידי החקלאים	
שתילי האורז גדלים וצומחים	

השלב של גידול האורז	ציור מתאים
קציר אורז	
הפרדת גרגרי האורז מהשיבולים	
מילוי שקים באורז	

גרגר אחד של אורז / דמי

נספח מס' 2 - גידול אורז - נכון / לא נכון

א. היעזרו בסרטונים שראיתם וכתבו על יד כל משפט נכון / לא נכון

1. אנשים במזרח מגדלים אורז כבר אלפי שנים _____
2. את האורז מגדלים בעציצים _____
3. האורז גדל בשטחים מוצפים במים _____
4. את שתילי האורז שותלים ביד, אחד אחד _____
5. האורז נקצר כאשר השיבולים שלו מצהיבות _____
6. גרגרי האורז נמצאים בשורשים של הצמח _____
7. את גרגרי האורז מייבשים בשמש או במכונות ייבוש מיוחדות _____

ב. בחרו **משפט נכון אחד** וציירו ציור שמתאים לו.

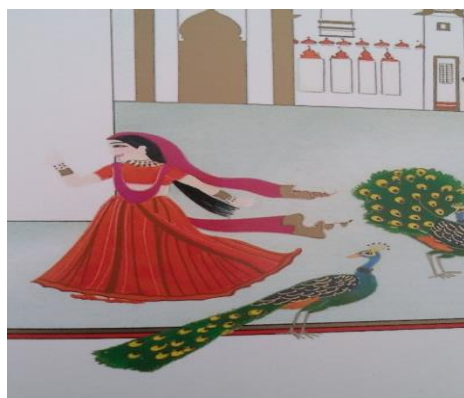
ג. הציגו את הציור וערכו **חידון** לחברים: איזה משפט מצויר בציור?

גרגר אחד של אורז / דמי

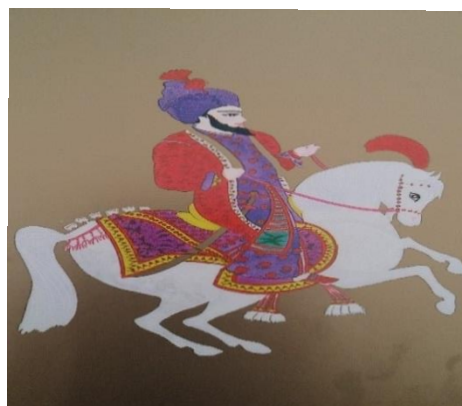
נספח מס' 3 – מי אמר את הדברים?

לפניכם מספר משפטים מתוך הסיפור. מי אמר (או חשב) את המשפטים האלה?
מתחו קו בין המשפט לדמות המתאימה – הרג'ה או רני, הנערה. ראו דוגמא.

"אשמור את האורז במקום בטוח כך שבעת מחסור יהיה לכולכם די אורז למאכל, ואיש לא ירעב."
"איך אדע כמה זמן תימשך הבצורת? עלי לשמור את האורז לעצמי."
"אני אוספת את גרגרי האורז שנופלים ויש לי תוכנית מה לעשות בהם."
"בקשי ממני מה שתרצי ואני אמלא את מבוקשך."
"תוכל לגמול לי כך: היום תתן לי גרגר אורז אחד, מחר תתן לי שני גרגרים ומחרתיים – ארבעה וכך הלאה. כל יום תכפיל את מספר גרגרי האורז שנתת לי ביום הקודם."
"זה עדיין נראה לי גמול צנוע אבל אם זה רצונך, כך יהיה."
"הנערה הזו הגונה אך לא חכמה גדולה."
"ההכפלה הזאת מסתכמת בכמות אורז גדולה מכפי שציפיתי."
"אכן, גרגר אחד של אורז תפח כל כך, אבל אני חייב לקיים את הבטחתי, כראוי לרג'ה."
"מה תעשי באורז הזה, שלקחת ממני?"
"אתן אותו לכל האיכרים הרעבים ואשאיר גם סל אורז בשבילך."
"אני מבטיח שמהיום אקח רק את כמות האורז שאני זקוק לה."

הנערה רני

הרג'ה

גרגר אחד של אורז / דמי

נספח מס' 4 – מכינים ומשחקים במשחק זיכרון

קראו את המשפטים והתבוננו היטב בתמונות. שימו לב שהתמונות מתאימות למשפטים הכתובים.

הכינו לעצמכם משחק זיכרון. המשחק מתאים ל 2-4 ילדים.

במשחק יהיו 16 קלפים – 8 קלפי תמונות ו-8 קלפי משפטים.

מטרת המשחק – לצבור את מירב הזוגות

הכנות לפני משחק - גזרו את המשפטים והתמונות והדביקו אותם על קלפי בריסטול בגודל מתאים. הפכו את הקלפים כשפניהם כלפי מטה, וסדרו אותם בשורות על השולחן. קבעו את סדר המשתתפים.

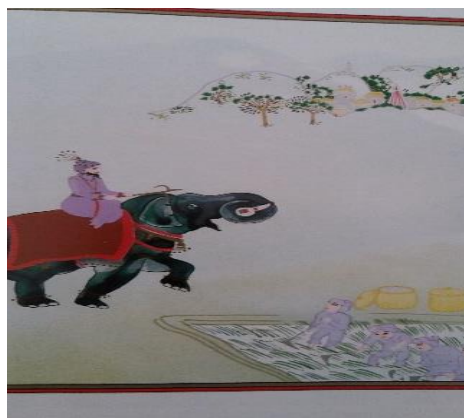
מהלך המשחק – כל משתתף, בתורו, מרים שני קלפים ומראה לחבריו. אם הקלפים מהווים זוג, הוא לוקח אותם אליו ולזכותו תור נוסף. אם אין הקלפים מהווים זוג, הוא מחזיר אותם למקומם והתור עובר למשתתף הבא.

המשחק מסתיים כאשר כל הקלפים בידי המשתתפים.

המנצח זה שצבר את מרב הזוגות.

האיכרים נותנים לרג'ה
את האורז שהם גידלו.

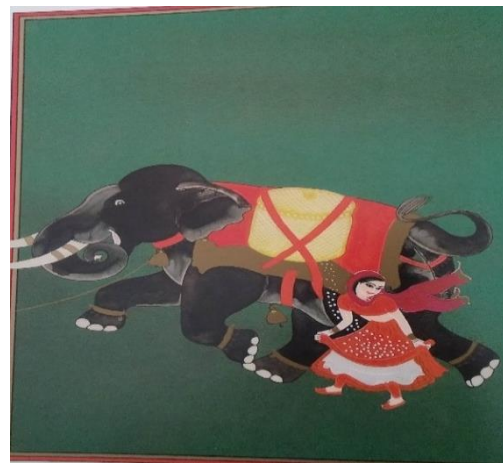

הגיעה שנת בצורת.
לאיכרים לא היה אוכל.

רני הנערה אוספת
את גרגרי האורז
שנופלים מהשק
שעל הפיל

הרג'ה מציע לגמול
לרני הנערה
ולתת לה כל מה שתרצה
כי החזירה לו
את גרגרי האורז שנפלו.

רני מקבלת כל יום

כמות כפולה

של גרגרי אורז

ביום האחרון

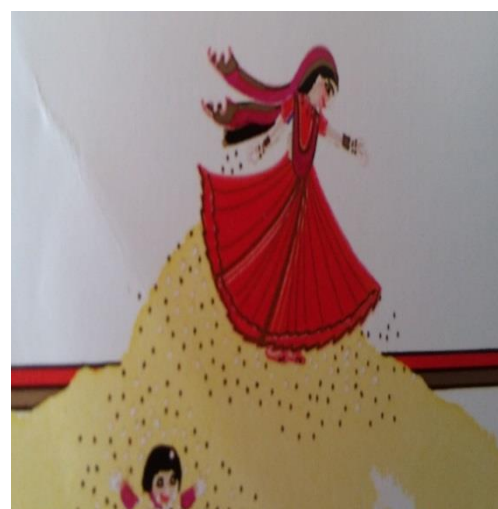
נשלחו לרני 256 פילים

שעל גבם כמות עצומה של אורז

רני מחזירה לאיכרים

את האורז שהרג'ה נתן לה.

גרגר אחד של אורז / דמי
נספח מס' 5 – מה היינו אומרים לרני?

בניח שהיינו יכולים לפגוש את רני אחרי שנתנה את האורז לאיכרים.

מה היינו אומרים לה?

מה היינו שאלים אותה?

1. _____?
2. _____?
3. _____?

עבדו בזוגות ושתפו במה שכתבתם.

המחיצו את ה"מפגש" בין רני לבינכם והציגו בפני הקבוצה.

גרגר אחד של אורז / דמי
נספח מס' 6 – מה אפשר לומר על רני?

פעילות זו מתאימה לזוגות או שלשות.

לפניכם כמה דברים שאפשר לומר על רני הנערה.

א. בחרו שלושה משפטים והמשיכו כל אחד מהם.

ב. בחרו משפט אחד מאלה שהמשכתם, וכתבו אותו באותיות גדולות על דף 3A.

ג. הוסיפו ציור המתאר את מה שכתבתם.

1. רני היא נערה חכמה. אפשר להבין זאת לפי

2. רני לא חושבת על עצמה או על משפחתה. היא חושבת על כל האיכרים, העובדים למחייתם.
אפשר להבין זאת כי

3. רני מתייחסת בכבוד לכל אחד למשל, כאשר

4. לרני יש הרבה סבלנות היא יודעת שבסוף הסבלנות משתלמות. למשל כאשר

5. רני היא נערה אמיצה. למשל כאשר

6. רני היא נערה חזקה. החוזק שלה אינו חוזק גופני אלא

סיפורים מכל מיני צבעים

הלן ואני / שירלי יובל יאיר, טל בן שחר

חלק א' - תעודת זהות לספר

שם הספר:	הלן ואני
המחברות:	שירלי יובל יאיר, טל בן שחר
המאיירת:	איה גורדון נוי
הוצאה לאור:	כנרת
שנת ההוצאה:	2012

תקציר:

זהו ספורה של הלן קלר, ילדה חזקה במיוחד. הכוח האדיר שלה היה בכך שהיא ידעה להתרכז במה שיש לה, ולא במה שהיא אבדה. הלן קלר ידעה למצא את ה"יש" בתוך הריק הגדול של ילדותה והיתה למקור של השראה וכוח לרבים. ספור חייה מזכיר לבני משפחת חרמון איך למצא את האור שבקצה המנהרה.

ספר זה נבחר להיכלל בין הספרים המתאימים לנושא ייחודיות ואחדות בשל המיוחד בדמותה של הלן קלר. למרות מגבלותיה (עיוורון, חרשות ואילמות), היא היתה פורצת דרך – סיימה לימודים באוניברסיטה, הצליחה ללמוד ארבע שפות (כולל קרוא וכתוב), נפגשה עם מנהיגים בעולם כדי להביא לקירוב לבבות, להעצמת כוחם של בעלי מוגבלויות ולתרומתם החברתית הייחודית.

חלק ב' - הצעות דידקטיות

התאמה לכיתות – א-ג ובעיקר ב-ג

למורה **סרט באורך מלא (שעה וחצי) - הלן קלר, סיפור חיי - ללא תרגום.**

זהו סרט באורך מלא המתאר את סיפור ילדותה של הלן קלר. מומלץ לראות אותו ולהחליט באיזו מידה הוא מתאים להקרנה בפני הילדים.

<https://www.youtube.com/watch?v=-3kqkHT3HzM>

עוד כדאי לציין כי החינוכית **בסדרה "חדשות העבר" יצרה את הסרט על הלן קלר** שאורכו כ- 14 דקות. כדאי לצפות בעיקר ב-10 הדקות הראשונות

<https://www.youtube.com/watch?v=a4c4fe83-0>

לפני קריאה

1. לפני קריאת הסיפור כדאי לחזור ולמנות עם הילדים את חמשת החושים שלנו: ראייה, שמיעה, מישוש, טעם וריח. רצוי לשוחח על כך שהחושים שלנו עוזרים לנו להכיר את העולם, ליהנות ממנו ולהיזהר ממה שיש להיזהר מפניו (למשל באמצעות חוש הריח והטעם אנחנו נזהרים מפני אוכל מקולקל ובאמצעות חוש השמיעה אנו נזהרים כשמכונית צופרת).
אולם מה עושים אנשים שאינם רואים? ומה עושים אלה שאינם שומעים? וכיצד נראים חייהם של אנשים שאינם רואים ואינם שומעים?

2. נסכם ונאמר לילדים שעל אישה אחת כזו נספר היום. נספר על ילדה בשם הלן קלר שנולדה בריאה אך בגיל שנה וחצי, בעקבות מחלה, היא איבדה את שמיעתה ואת ראייתה. זה היה לפני מאה וארבעים שנה בערך והתרופות שהיו באותה תקופה לא הצליחו לרפא אותה.

קריאת הסיפור

3. מומלץ לקרוא באוזני הילדים את החלק הראשון של הסיפור על משפחת חרמון שיצאה לטייל למרות שלא כל בני המשפחה אהבו לטייל. בטיול הזה אבא לקח אותם למערה וכדי לראות המערה הוא הדליק פנס. ופתאום הסוללה של הפנס נגמרה.
בחלק זה נעצור את הקריאה ונבקש מהילדים לשער מה יקרה? כיצד ישפיע עליהם החושך?

4. את המשך הסיפור כדאי לקרוא ברצף אחד כדי לאפשר לילדים חוויה שלמה. אפשר להאזין ביוטיוב להקראת הסיפור, ובו זמנית נראה לילדים את התמונות מהספר.

<https://www.youtube.com/watch?v=MFfpOOxe0CM>

כדאי מאוד לקרוא גם את החלק האחרון בספר שבו מסופר איך הלן קלר למדה את המילה הראשונה – מים. (זה לא חלק מהסיפור אך הוא מעניין במיוחד).

לאחר קריאה

5. לאחר קריאת הסיפור אפשר לחזור לכריכת הספר ולשאל את הילדים מי מצויר בכריכה, מה הן עושות, מי מהן היא הלן קלר ומי אן סאליבן, מורתה, לפי מה אפשר לדעת? אפשר להציג בפני הילדים את התמונה המצולמת של הלן בילדותה ואת מורתה אן, עם הבובה שהמורה נתנה לה.

6. בעקבות הקריאה אפשר לשוחח עם הילדים על הדבר שהרשים אותם במיוחד בסיפור חייה של הלן קלר, או דברים שהיו רוצים לשאול את הלן קלר, לו היו יכולים.

7. במידה שיש התעניינות מצד הילדים ניתן להראות להם את הסרטון בו אן סאליבן מסבירה איך לימדה את הלן לדבר. זהו סרטון אמיתי משנת 1930 באנגלית (2:58) עם כתוביות בעברית.

<https://www.youtube.com/watch?v=Vz254cz-YuY>

8. זוגות בעיניים עצומות - אפשר לנסות ללכת בעיניים עצומות: ילד אחד מוביל את חברו שעיוניו קשורות, ומזהיר אותו מפני מכשולים בדרך. חשוב שההובלה תהיה ברורה וזהירה. אחר כך מתחלפים בתפקידים. באותו אופן אפשר לבקש מהילדים להניח ידיים על האוזניים כל שלא ישמעו. נשוחח עם הילדים ונשאל מה הרגישו, מה בדיוק היה הקושי. נזמין אותם לדמיין שכך נראה היומיום של הלן קלר - בלי יכולת לראות או לשמוע.

9. אפשר לשוחח עם הילדים על כך שהיום הרפואה מתקדמת יותר ויש אפשרויות רבות יותר במקרים רבים יותר, להציל את מאור עיניהם של העיוורים ולגרום לבעלי שרידי שמיעה לשמוע – פעמים רבות הדבר אפשרי.

נספר לילדים שישנם מצבים שבהם אנשים אינם מצליחים לראות ויש להם מכשירים שמסייעים להם. נשאל את הילדים אם הם מכירים אנשים בעלי לקות בראייה או בשמיעה ונשאל במה הם נעזרים. (מכשירי טלפון מיוחדים, מחשבים מיוחדים, מנורות מהבהבות כאשר נשמעים קולות, כלבי נחייה ועוד).

10. אלבום התמונות של הלן קלר – נכין אלבום תמונות מחייה של הלן קלר. נגיש לילדים את **נספח מס' 2**, נגזור את התמונות ונתאים להן את המשפטים המתאימים ונכין את האלבום כספר או על פלקאט או בדרך אחרת.

11. לאחר פעילויות ההטרמה, ולאחר הקריאה והשיחה, כדאי לבחור מבין הפעילויות המוצעות להלן. הפעילויות עצמן מוצעות בהמשך בפורמט המוכן להדפסה לילדים. אפשר לבחור חלק מהפעילויות ולקבוע את סדרן בהתאמה לקבוצה.

שם הפעילות	אופי הפעילות	עזרים וחומרים נדרשים
1. הלן קלר, אן סאליבן ואנחנו	מה היינו אומרים? מה היינו שואלים?	נספח 1
2. תמונות מחייה של הלן קלר	התבוננות בתמונות וקריאת קטעי המידע. הצמדת כל קטע מידע לתמונה המתאימה.	נספח 2 דפים, מספריים, דבק
3. איך לומדים לדבר כשלא שומעים?	כתיבת מחשבות בבעות מחשבה.	נספח 3
4. דברים שהלן אמרה	קריאת ציטוטים התייחסות, מתן דוגמה	נספח 4
5. איך זה קשור?	כיצד קשורות התמונות לסיפור חייה של הלן קלר?	נספח 5
6. מלים ראשונות ומתנה	המלים שהייתי מלמד/ת את הלן קלר ומתנה שהייתי נותן/ת לה	נספח 6

חלק ג' - נספחים (חומרי הפעלה לילדים)

הלן ואני / שירלי יובל יאיר, טל בן שחר
נספח מס' 1 - הלן קלר, אן סאליבן ואנחנו

לו היינו פוגשים את הלן קלר (משמאל), מה היינו אומרים לה?

לו היינו פוגשים את מורתה, אן סאליבן, מה היינו שואלים אותה?

1. _____?

2. _____?

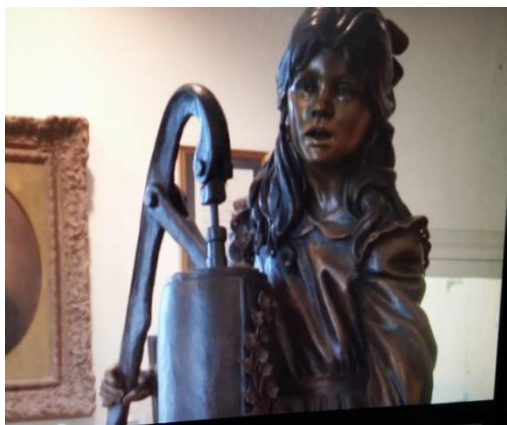
3. _____?

ננסה להמחיש ולהציג בקבוצה את הפגישה עם הלן או עם אן סאליבן.

הלן ואני / שירלי יובל יאיר, טל בן שחר נספח מס' 2 – תמונות מחייה של הלן קלר

נתבונן בתמונות מחייה של הלן קלר. נכין אלבום מתמונות אלה:
נגזור ונדביק כל תמונה בנפרד. נעתיק (או נגזור) ונדביק את המשפט המתאים לכל תמונה.
אם נרצה, נוכל לסדר את התמונות לפי הסדר מתחילת חייה של הלן קלר עד להיותה אשה
מבוגרת.

המשפטים

המורה אן סאליבן קוראת באוזני הלן סיפור. ביד אחת היא מחזיקה את הספר וביד השנייה היא מסמנת אותיות ומלים בידה של הלן.

פסל של הלן, השואבת מים כשהיא לומדת לומר את המילה הראשונה – מ י ם !

הבית במדינת אלבמה בארצות הברית שבו נולדה הלן קלר.

הלן קלר נפגשת עם מנהיג אמריקאי ומתקשרת איתו באמצעות הנחת ידה על פניו.

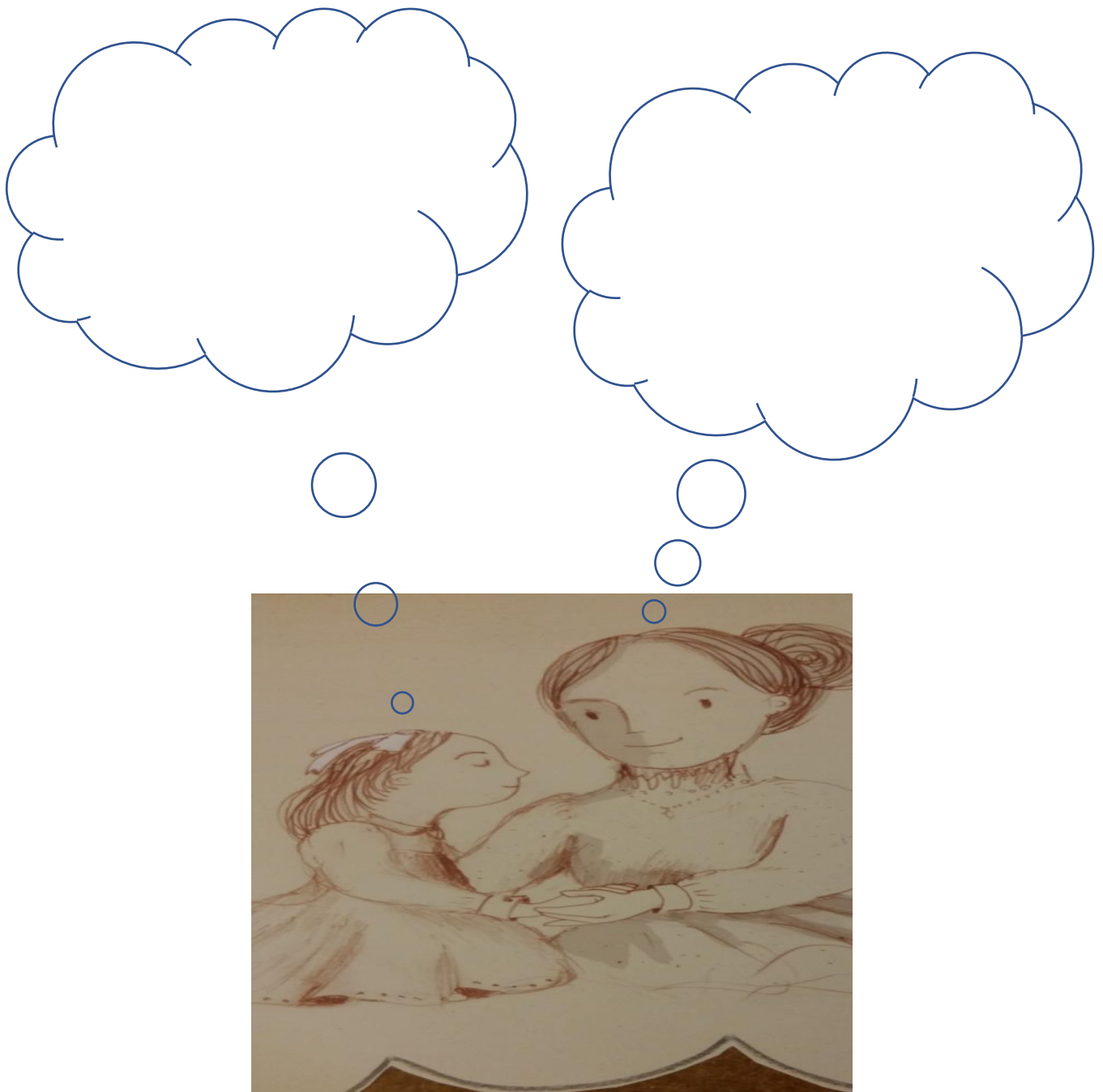
הלן הילדה ומורתה אן, עם הבובה שאן נתנה במתנה להלן.

הלן כותבת את זיכרונותיה במכונת כתיבה מיוחדת, מבלי לראות.

הלן ואני / שירלי יובל יאיר, טל בן שחר

נספח מס' 3 - איך לומדים לדבר כשלא שומעים?

בציור (מתוך הספר) רואים את המורה אן סאליבן, שמלמדת את הילדה הלן קלר לדבר.
מה הן חושבות? כתבו בבועות המחשבה.

הלן ואני / שירלי יובל יאיר, טל בן שחר נספח מס' 4 - דברים שהלן קלר אמרה

הנה כמה משפטים שהלן קלר אמרה.

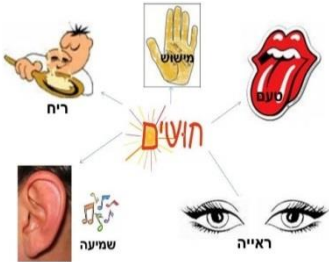
נבחר אחד מהם ונסביר אותו במילים שלנו או נכתוב דוגמה שמתאימה לו.

- "כאשר כולם איכזבו אותך, תמיד יישאר לך הדובי".
- "כישלון הוא רק הזדמנות להתחיל מחדש בדרך נבונה יותר".
- "הדברים הטובים והיפים ביותר בעולם אינם נראים או נשמעים. אפשר להרגיש אותם רק דרך הלב".

המשפט שבחרתי

הלן ואני / שירלי יובל יאיר, טל בן שחר
נספח מס' 5 - איך זה קשור?

לפניכם כמה תמונות. איך הן קשורות לסיפורה של הלן קלר?

איך התמונה קשורה לסיפור?	התמונה
	פסל של הלן קלר ליד משאבת מים
	דף בכתב ברייל
	בובת חרסיה
	חמשת החושים

הלן ואני / שירלי יובל יאיר, טל בן שחר
נספח מס' 6 – מלים ראשונות ומתנה

א. נניח שהיינו יכולים להציע לאן סאליבן אילו מלים ללמד את הלן קלר, הילדה. אילו מלים היינו מציעים לה? מהן חמש המלים הראשונות שכדאי היה להלן ללמוד?

_____ , _____ , _____ , _____ , _____

ב. נניח שהייתי יכול/ה לתת מתנה להלן קלר. מה הייתי נותן/ת לה?
כתבו וציירו.

המתנה שהייתי נותן/ת להלן קלר היא -

סיפורים מכל מיני צבעים

לודוויג ואני / שירלי יובל יאיר, טל בן שחר

חלק א' - תעודת זהות לספר

שם הספר:	לודוויג ואני
המחברות:	שירלי יובל יאיר, טל בן שחר
המאיירת:	איה גורדון נוי
הוצאה לאור:	כנרת בית הוצאה לאור
שנת ההוצאה:	2014

תקציר:

זהו סיפור על בטהובן, האיש שחיבר מנגינות מופלאות, שכמותן העולם לא שמע, כי היתה לו יכולת מיוחדת מאוד, לשמוע את עצמו גם בתוך מהומה. בטהובן חיבר מוסיקה מיוחדת שהיתה שונה מכל מה שנשמע עד לאותה תקופה. דוכסים ונסיכים שהקשיבו לנגינתו דרשו שינגן כמו קודמיו אך הוא עמד על דעתו והמשיך לחבר את המוסיקה המיוחדת שלו. איך עומדים בפני לחץ חברתי? מה קורה כשהקולות מבחוץ מתנגשים עם מה שאומר לך הלב? איך לומדים להקשיב "גם וגם" – גם לעצמך וגם לעולם? הספר מסופר בתבנית המוכרת של סיפור בתוך סיפור (חיוו של בטהובן בתוך אירוע שקרה ליעלי, כשניגנה מנגינה מקורית שחיברה בעצמה). סיפורו של לודוויג ואן בטהובן יכול לשמש השראה לכולנו. הספר נבחר להיכלל בין הספרים הקשורים לנושא ייחודיות ואחדות כי בחייו ובדרכו שילב בטהובן את דרכו הייחודית הפנימית עם מה שאמרה לו הסביבה. דעותיהם של אחרים הן חשובות ויכולות להועיל מאוד לפתור בעיות אולם לפעמים קולות אלה עלולים גם להפריע כשאנו רוצים למצוא את הדרך הייחודית שלנו. ספר זה נבחר גם כדי להדגיש את ייחודיותו של אדם מיוחד שבזכות כשרונו ולמרות הקשיים בחייו, הוא מציג את האומנות ככוח מרפא שמאחד אנשים שונים, בעלי מעמד גבוה ופשוטי עם. יצירותיו ממשיכות להדהד בלב השומעים כמעט מאתיים שנה לאחר מותו, בשנת 1827 בהיותו בן 56.

חלק ב' - הצעות דידקטיות

התאמה לכיתות – ב-ג

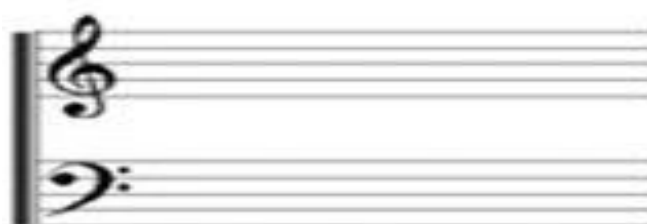
לפני קריאה

- 1.** חידון כדאי לומר לילדים שאנו עורכים חידון ובו ננסה לגלות מי האיש בתמונה?
החידון יהיה רצוף רמזים ומתוכם נגיע לפתרון.
רמז 1 – נקרין לילדים את התמונה הזו:

נשאל את הילדים – מה אפשר לומר על האדם הזה לפי התמונה? סביר להניח שהילדים יאמרו שהוא נראה כמו מישהו מלפני הרבה שנים, יש לו בגדים מיוחדים, השיער שלו ארוך ולא ברור מה הוא כותב.
מי הוא האיש? את זה נגלה בסוף החידון.

רמז 2 – נמשיך ונקרין לילדים את הרמז הבא:

נשאל את הילדים מה המיוחד בשורות האלה? מאיזה צד כותבים בהן? לפי מה ניתן לדעת? כיצד הן נקראות? (חמשה)

רמז 3 – נקרין לילדים את הרמז הבא ונשאל את הילדים מה הקשר של הרמז הזה לרמזים הקודמים?

כאן רואים ילד צעיר מנגן בפסנתר. גם הגיבור שלנו החל לנגן בגיל מאוד צעיר. בגיל שש כבר ניגן בפני קהל נרגש.
נשאל: בפני מי הוא ניגן? נראה ברמז הבא.

רמז 4 – נקרין את התמונה הבאה ונשאל כמו מי הן נראות? כמו מה?

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

נשמע את דברי הילדים. נספר כי המאזינים של הדמות אותה אנו מחפשים היו נסיכים ונסיכות, רוזנים ורוזנות שחיו לפני כמאתיים וחמישים שנה בגרמניה או באוסטריה. הם חיו חיי שפע ופאר. לפעמים הם הזמינו לארמון או לטירה שלהם את המלחינים הכי טובים להנעים להם, לבדר אותם. נשאל את הילדים אם עתה הם חושבים שעתה הם יודעים מי האיש. במידה שלא, נקריין רמז נוסף.

רמז 5 -

נשאל - מה מרמזת התמונה? (האדם שאנו רוצים לדעת מי הוא, היה חירש. כבר בגיל 20 פגעה בו מחלה שבאותם ימים לא היתה לה תרופה והוא הלך והתחרש). נוסיף את הרמז האחרון – האיש שאנו רוצים לדעת מי הוא, כתב את היצירה הזו לתלמידה שלו. היצירה מנוגנת עד היום על ידי ילדים שלומדים לנגן בפסנתר.

רמז 6 -

<https://www.youtube.com/watch?v=Xrkq-yBVcQQ>

נשמיע את הקטע הנקרא "לאליז". כדי להגביר את הקשב, נציע לילדים לשים לב לאן מופנות פניה של הילדה המנגנת? לאן היא מסתכלת? (לפסנתר, לתווים ולצלם...). עכשיו ננסה לגלות מי הוא האיש אותו ראינו ברמז הראשון? מה אנחנו כבר יודעים עליו? (חי לפני הרבה שנים, כתב מוסיקה, ניגן מגיל מאוד צעיר וכבר בילדותו, ניגן בפני רוזנים ונסיכים, בגלל מחלה הוא הלך והתחרש). אם הילדים לא יידעו (סביר להניח שלא יידעו...) נספר להם שהאדם שראינו בתמונה הראשונה הוא בטהובן או בשמו המלא – **לודוויג ואן בטהובן**, ועליו נקרא את הסיפור הבא.

קריאת הסיפור

2. כדאי לקרוא באוזני הילדים את הספר כשלמות אחת, ולאחר הקריאה, כדאי לאפשר לילדים תגובות ספונטניות.

אפשר להאזין לקריאת הסיפור על ידי קריין מקצועי ובו זמנית להראות לילדים את התמונות מהסיפור.
להאזנה לקריין -

<https://www.youtube.com/watch?v=PwQS3rk3OHQ>

בהמשך אפשר לשאול: מה הדבר שהרשים אתכם במיוחד בסיפור? האם לדעתכם זה סיפור דמיוני או אמיתי? לפי מה אפשר לדעת?
נבקש מהילדים להסביר את דבריהם.

לאחר קריאה

3. נשוחח עם הילדים על בטהובן כאדם וכיוצר – מה היה מיוחד בו? אילו תכונות היו לו? אפשר להדגיש שני מצבים בחייו – לפני שהחל להתחרש ולאחר שהיה חירש. מה השתנה בו בעקבות החירשות? למה לדעתכם הוא שמר על כך בסוד?
אפשר לשוחח עם הילדים על המצב שבו אדם שכותב מוסיקה לא יכול לשמוע באוזניו את מה שהוא כותב ומנגן.
אפשר לשאול את הילדים למה הכוונה במלים "אוזן פנימית"?
חשוב לשמוע מה הם הבינו ולבסוף לסכם ולומר שאלה הם הקולות הפנימיים שאנו שומעים כאשר אנו מקשיבים לעצמנו.

4. אפשר לשוחח עם הילדים על הקשיים של אנשים חרשים (קשיי שפה ותקשורת, קשיים במרחב כי אינם שומעים צפירת מכוניות או בכי של תינוק או חלילה אזעקות, אינם שומעים ציפורים, גלי ים, רוח, גשם, אינם יכולים ליהנות ממוסיקה ועוד). נשאל את הילדים מה לדעתם חושבים ומרגישים אנשים שאינם שומעים?

5. להלן מוצעים מספר סרטונים המהווים בסיס להאזנה של הילדים. נעשה בהם שימוש בזמן שנראה לנו נכון ובהתאמה לקבוצה.
א. ילדי התזמורת הצעירה של רעננה מנגנים בקניון (פלאש מוב) את התשיעית של בטהובן. (5:19). לפני ההשמעה כדאי להפנות את תשומת ליבם של הילדים למקום, למנגנים, לקהל.
בתום ההשמעה אפשר להגיש להם את נספח מס 2 ולבדוק אילו כלים מכלי הנגינה היו בסרטון.
להשמעה -

<https://www.youtube.com/watch?v=szT1AGCEkRY>

ב. סרטון מקסים (!!!!) של תזמורת העיר נירנברג מנגנת את הסימפוניה התשיעית של בטהובן. הנגינה היא בסגנון פלאש מוב – נגינה במקום ציבורי סואן והמוני ולא באולם קונצרטים. בקטע הזה רואים בהתחלה מעין דיאלוג בין ילדה ומבוגר ובהמשך מצטרפים נגני התזמורת. החידוש העצום של בטהובן היה להוסיף מקהלה לחלק זה של הסימפוניה. עד לאותו רגע לא צירפו מקהלה לקטע תזמורתי. אפשר לספר לילדים שהמקהלה שרה בגרמנית שיר הנקרא "אודה לשמחה", שנכתב בידי המשורר שילר. זהו שיר המהלל את השמחה המשותפת לכלל בני האדם ומילותיו מבטאות את הרצון והתקווה לשלום ולאחווה בין בני האדם. בטהובן רצה לבטא את הרעיון הזה ולכן כתב מוסיקה מאוד חגיגית. בסרטון רואים שגם הנגנים וגם חברי המקהלה לבושים בבגדיהם הרגילים כאילו באו מההמון.

<https://www.youtube.com/watch?v=a23945btJYw>

אפשר להקרין את הסרטון הזה שוב ולבקש מהילדים שיהיו המנצחים של התזמורת.

6.

הכנת כלי נגינה מחומרים ממוחזרים - נצפה בסרטון המדגים זאת:
א. הכנת קוויקא – החומרים – קופסת שימורים (רצוי קופסה שיש לה מכסה פלסטיק) שיפוד עץ, מסמר ופטיש, צלוטייפ, מטלית או צמר גפן לח או מגבון.
ב. הכנת קאזו – החומרים – צינורות (שאריות של צינורות של חשמלאים), נייר צלופן, צלוטייפ, בקבוק פלסטי של שתיה קלה.

<https://www.youtube.com/watch?v=LuyflCrCPiU>

נבקש מהילדים להביא את החומרים ואז נכין את הכלים.

ג. אפשר להכין צפצפה מנייר מגולגל. צפו בסרטון והכינו

<https://www.youtube.com/watch?v=EFb0ZklHwyl>

7.

הכנת כלי נגינה - נקרין לתלמידים את התמונות שלהלן ונציע להם להכין כלי נגינה מחומרי טבע ומחומרים ממוחזרים.

לפי התמונות הילדים יאמרו מה צריך להביא ואיך להכין את הכלים.

קשקשן – ענף מתפצל, חוט, פקקי מתכת של בקבוקים.

תוף על מוט – מוט, חוט,

שני חרוזים, שתי צלחות חד פעמיות או קופסת שימורים ריקה אפשר להקרין לתלמידים את התמונה הבאה ולשוחח איתם על החומרים מהם ניתן להכין סוגים שונים של קשקשנים. (כלים מזכוכית / פלסטיק דק ופלסטיק עבה) שבתוכם חומרים שונים (עדשים, שעועית, כפתורים חצץ, אורז) שבתנועה משמיעים צלילים שונים). הילדים יכינו את הכלים, יקשטו אותם בטושים לא מחיקים או מדבקות צבעוניות, ואחר כך יצטרפו לתזמורת המנגנת בסרטון.

8. נשאל את הילדים מי מהם לומד לנגן. נציע להם להביא את הכלי, לספר עליו ולנגן בפני הקבוצה.

9. לאחר פעילויות ההטרמה, ולאחר הקריאה, השמעת המוסיקה והשיחה, כדאי לבחור מבין הפעילויות המוצעות להלן. הפעילויות עצמן מוצעות בהמשך בפורמט המוכן להדפסה לילדים. אפשר לבחור רק חלק מהפעילויות ולקבוע את סדרן בהתאמה לקבוצה.

שם הפעילות	אופי הפעילות	עזרים וחומרים נדרשים
1. חייו של בטהובן	התבוננות בתמונות וכתיבה כיצד הן קשורות לחייו של בטהובן	נספח 1
2. כלי נגינה בתזמורת משחק זיכרון	הכנת משחק זיכרון – תמונה ושם כלי הנגינה	נספח 2
3. מזהים פרטים בתזמורת	התבוננות בתמונה וזיהוי פרטים בה	נספח 3
4. הבית שהו נולד בטהובן	התבוננות בתמונות ומציאת הדמיון ביניהן	נספח 4

חלק ג' - נספחים (חומרי הפעלה לילדים)

לודוויג ואני / שירלי יובל וטל בן שחר
נספח מס' 1 – חייו של בטהובן

לפניכם שש תמונות המרמזות על חייו ויצירתו של לודוויג ואן בטהובן.
 כתבו ליד כל תמונה איך היא קשורה אל המלחין.

<u>התמונה</u>	<u>כיצד היא קשורה לבטהובן?</u>
	
	
	
	

<u>כיצד היא קשורה לבטחובן?</u>	<u>התמונה</u>
	
	

לודוויג ואני / שירלי יובל וטל בן שחר
נספח מס' 2 – כלי נגינה בתזמורת – משחק זיכרון

עבדו בזוגות - הכינו לכם משחק זיכרון: גזרו את עשרת הזוגות הכרטיסים, הדביקו אותם על כרטיסי בריסטול ושחקו. (דף זה ישמש גם כלוח בקרה).

פסנתר כנף	
כינור	
חצוצרה	
חליל צד	

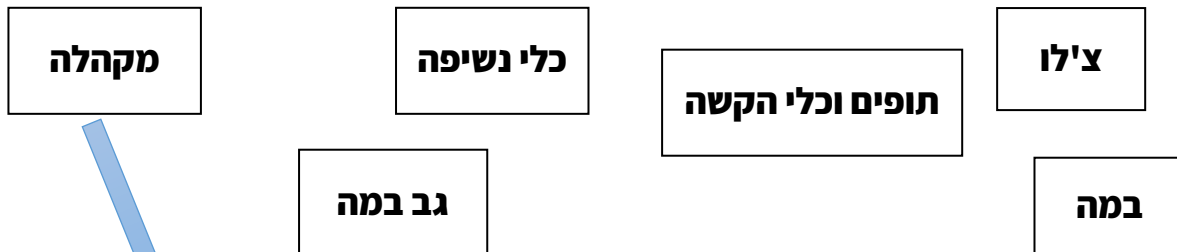
קרן יער	
טרומבון	
צ'לו	
קלרינט	
קסילופון	

כלי הקשה

לודוויג ואני / שירלי יובל וטל בן שחר
נספח מס' 3 – מזהים פרטים בתזמורת

התבוננו בתמונה. נסו לזהות כמה שיותר פרטים בה.
 קראו את המלים הכתובות מסביב לתמונה. מתחו קו בין המילה לפרט המתאים בתמונה.

לודוויג ואני / שירלי יובל וטל בן שחר
נספח מס' 4 – הבית שבו נולד בטהובן

לפניכם תמונת הבית שבו נולד בטהובן בשנת 1779, בתמונה מהעבר ובימינו.
הקיפו את הפרטים הדומים בשתי התמונות.

האם הייתם רוצים לבקר בבית הזה?
מה הייתם רוצים לראות בו?

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

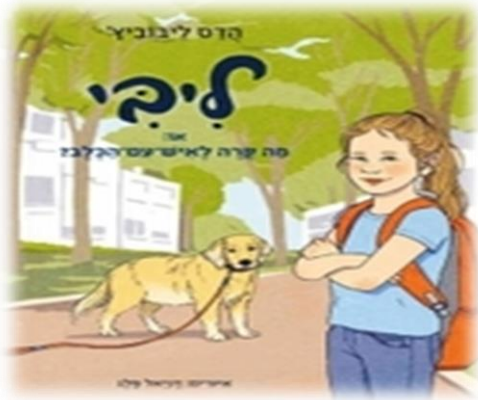
הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

סיפורים מכל מיני צבעים

ליבי או מה קרה לאיש-עם-הכלב? / הדס ליבוביץ'

חלק א' - תעודת זהות לספר

שם הספר:	ליבי או מה קרה לאיש-עם-הכלב?
המחברת:	הדס ליבוביץ'
המאייר:	דניאל פלג
הוצאה לאור:	הקיבוץ המאוחד
שנת ההוצאה:	תשע"ח

תקציר:

ליבי לומדת בכיתה ג'. היא לא אוהבת חשבון, ורחוקה מלחבב את המורה לחשבון. בשיעורים שלה ליבי נוהגת לנתק את עצמה מהנעשה בכיתה ותחת זאת, משקיפה אל החורשה הסמוכה. לעתים קרובות היא רואה את האיש-עם-הכלב, שהכלב שלו הלך תמיד לצדו. מבין כל האנשים הזרים ברחוב, 'האיש-עם-הכלב' הוא היחיד שרואה אותה בחזרה. יום אחד היא רואה משהו מטריד דרך החלון, ומשם הדברים הולכים ומסתבכים.

ליבי, שלא ידעה איך להתמודד עם הכוחנות וחוסר הסובלנות של המורה לחשבון, ידעה היטב לזהות עוולה. ליבי לא אוהבת חשבון אבל בשיעור החשוב (זה שלא לומדים בבית הספר) היא חותרת להגיע לאמת, פועלת בנחישות למען הצדק, עוזרת למי שזקוק לכך, ומצליחה לגלות מה קרה לאיש עם הכלב.

הספר נבחר להיכלל בין הספרים המתאימים לנושא "סיפורים מכל מיני צבעים", כיוון שהוא עוסק בצורה אנושית בגילוי עוול ובעזרה לזולת. ביחסים בין ילדים למבוגרים, בתכונות כמו נחישות, חמלה, נתינה ועזרה מתוך מחויבות לעשיית הטוב.

חלק ב' - הצעות דידקטיות

התאמה לכיתות ב'-ג'

לפני קריאה

1. שם הסיפור הוא **ליבי**. זהו שמה של הילדה, גיבורת הסיפור. ננסה לשער מה רצתה הסופרת לרמוז לנו כשהחליטה לתת לגיבורה את השם הזה? אילו מלים מסתתרות בשם 'ליבי'? (לי, בלי, בי, לבי, לב).

2. נראה או נקריין לילדים את תמונת הכריכה. נשוחח עם הילדים על השאלה: מה אנו יכולים ללמוד על ליבי מתוך התמונה? נשים לב לכל הפרטים למשל החורשה, הסביבה – בתי המגורים, הכלב שאיש אינו מחזיק ברצועה שלו. בשלב זה נגיש לילדים את **נספח מס' 1**.

3. הרחבה בנושא כלבים - נשוחח עם הילדים על כלבים ונאמר להם כי השיחה על כלבים קשורה לתוכן הספר, שאותו נקרא בהמשך. זו יכולה להיות שיחה חופשית ופתוחה או שיחה ממוקדת. להלן מספר אפשרויות:

- נזמין את הילדים לספר סיפורים אישיים אודות הכלבים שלהם או סיפורים שהם שמעו על כלבים.
- נזמין את הילדים לספר סיפורים על כלבים שונים, השייכים לסוגים שונים והכרת המאפיינים של כל סוג.
- נבקש לערוך היכרות עם התפקידים שונים של כלבים בימינו ולאורך ההיסטוריה (כלבי שמירה, כלבי שעשועים, כלבי נחייה, כלבים בשירות משטרה).
- נעסוק במושג 'ביות כלבים' - נסביר את המושג ביות ואת היותו של הכלב בעל החיים שבבית לצורך שמירה על שטחים וטריטוריה, ציד, גישוש ושמירה על עדרי כבשים ועוד.

למידע נוסף - https://www.hayadan.org.il/dogs_evolution-231102

4. נקרין לילדים סרטונים שונים הקשורים לכלבים:

א. אילוף כלבים – איך מלמדים כלב להביא ולהחזיר חפצים (4:01)

https://www.youtube.com/watch?v=YYN_Bn4SltA

ב. אילוף כלבים – איך ללמד את הכלב את הפקודה "שב!" (4:54)

<https://www.youtube.com/watch?v=ybzc2FSKans>

ג. הכשרתם של כלבי נחייה (4:31)

https://www.youtube.com/watch?v=7AQOZbGE7_k

קריאת הסיפור

5. כיוון שהספר ארוך ועל עלילה מורכבת, כדאי לקרוא אותו בהמשכים. רצוי לקרוא בכל פעם כ-3-5 פרקים, בהתאם לקבוצה. חלק מהפעילויות המוצעות אינן קשורות לאירוע מסוים במהלך העלילה.

בתום כל זמן הקריאה כדאי לאפשר לילדים להגיב באופן ספונטני. במידה שלא תהיינה תגובות, נחכה מעט ונציג שאלה כללית, למשל: מה מיוחד בקטע שקראנו? מה אנחנו לומדים על ליבי? כיצד היינו מתנהגים במקומה? איזו תכונת אופי מתגלה בה?

לאחר קריאה

6. לאחר קריאת ארבעת הפרקים הראשונים, נשוחח עם הילדים על מה שאנו יודעים על ליבי – תיאור דמותה מבחינה חיצונית ומבחינת תכונות האופי שלה.

7. נקרין את התמונה של האיש עם הכלב (להלן). מעבר לאירוע שעליו מסופר, איננו יודעת עליו הרבה דברים. נדמיין כאילו הוא מספר לנו על עצמו ועל חייו. מה הוא יכול לומר לנו, מה הוא יספר? נעודד את הילדים לספר בשמו "דברים שיוצאים מהלב" ולא רק את מה שמובן מאליו.

נוכל להגיש לכל ילד דף עם בועת דיבור, ולהציע להם לכתוב בבועה את דבריו של האיש. נאסוף את כל מה שהילדים כתבו וננסה לזהות את הכותב/ת באמצעות הדברים שנכתבו – נשאל את הקבוצה: מי לדעתכם, כתב את מה שכתוב בבועה?

הילדים שלי גדלו והם כבר נשואים.
הנכדים שלי גרים רחוק.
הכלב הוא עכשיו המשפחה שלי.

דוגמה נוספת:

בחרתי לגור בשכונה נעימה.
שיש בה הרבה ילדים. אבל בגילי
אני בעיקר אוהב שקט. יש לי כלב
וכך אני לא מרגיש בודד

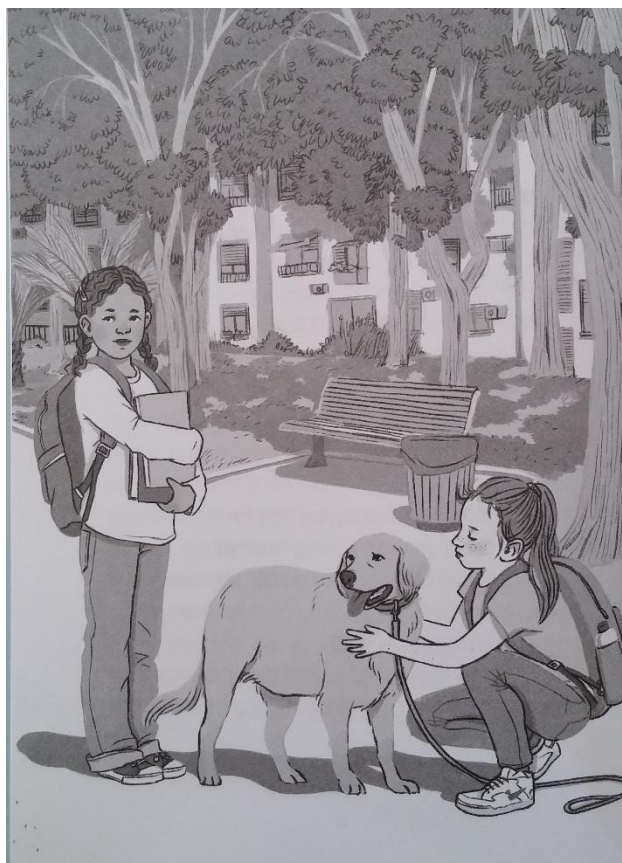
אפשר לתלות בחדר את תמונתו של האיש עם הכלב ומסביב לתלות את כל מה שהילדים כתבו בבועות הדיבור.

8. נמשיך להתמקד באיש עם הכלב: מה אנחנו יודעים עליו לפי מה שקראנו עד עתה? (הוא מבוגר, יש לו כלב שאיתו הוא מטייל בכל יום באותה שעה ובאותו מסלול).

ומה אנחנו איננו יודעים על האיש? ננסה להשלים כמיטב הדמיון שלנו: נושיב את הילדים בזוגות ונזמין אותם "להמציא" את סיפור חייו של האיש המבוגר. (היכן נולד, מי היו הוריו, באיזו שפה דיברו איתו כשהיה קטן, איזה ילד הוא היה, מה עשה בבגרותו, מה הוא למד, במה עבד, האם/למה הוא לבד וכד')

בשלב זה נוכל לתת לילדים את **נספח מספר 2** ולאחר מכן גם את **נספח מס 3**.

בסוף הפרק הרביעי (עמ' 24) מסופר על ליבי וחברתה גאיה, הנמצאות על השביל בחורשה, עם הכלב שנותר לבדו, לאחר שהאמבולנס נסע והילד שרכב על האופניים הירוקים, כבר לא היה שם.

בשלב זה אפשר לשוחח עם הילדים על מספר נושאים:

- במצב הנוכחי, מה אפשר לעשות עם הכלב?
- מה יכול להיות הקשר בין הכלב שנותר לבדו ובין האמבולנס והילד על האופניים?
- אילו סוגי עזרה הילדות היו צריכות?
- מי הוא הגורם אליו אפשר לפנות לעזרה במקרה כזה? (הורים, מורים, משטרה, אחי בוגרים).
- האם גם בשכונה שלנו יש חורשה / גינה ציבורית כזו? מי מגיע אליה? מה מיוחד בה? האם בשכונה אפשר למצוא כלבים ללא בעלים?

10. לאחר פעילויות ההטרמה, וכן לאחר הקריאה, השיחה והפעילויות שהמדריכה תציע לילדים, כדאי לבחור מבין הפעילויות המוצעות להלן.

הפעילויות מוצעות בהמשך בפורמט המוכן להדפסה לילדים. אפשר לבחור רק חלק מהן ולקבוע את סדרן בהתאמה לקבוצה.

שם הפעילות	אופי הפעילות	עזרים וחומרים נדרשים
1. מה אנו יודעים על ליבי מתוך איור הכריכה?	התבוננות באיור שעל הכריכה והשלמת המידע בדרך של ניבוי.	נספח מס' 1
2. "ממציאים" את סיפור חייו של האיש עם הכלב.	השלמת פערים ספרותיים - המצאת סיפור החיים של האיש וכתיבתו בתבנית נתונה.	נספח מס' 2
3. אלבום התמונות של האיש עם הכלב	יצירת אלבום התמונות של האיש באמצעות ציור או גזירת תמונות מהעיתון וכתיבת הסבר לתמונות.	נספח מס' 3
4. סוגי כלבים	הכנת משחק זיכרון (או משחק התאמה).	נספח מס' 4

חלק ג' - נספחים (חומרי הפעלה לילדים)

ליבי או מה קרה לאיש-עם-הכלב? / הדס ליבוביץ'
נספח מס' 1 – מה אנו יודעים על ליבי מתוך איור הכריכה?

התבוננו בתמונה הלקוחה מתוך ציור הכריכה של הספר ובחיצים היוצאים מהפרטים השונים בציור. כתבו בכל חץ מה לדעתכם, ניתן ללמוד על ליבי לפי פרטי הציור? (איך היא נראית, מה היא נושאת על הגב, איפה היא נמצאת, מי נמצא לידה, איך הוא נראה ועוד)

מה, לדעתכם, יהיה מסופר בספר שזהו האיור שעל הכריכה שלו?

ליבי או מה קרה לאיש-עם-הכלב? / הדס ליבוביץ'

נספח מס' 2 - "ממציאים" את סיפור חייו של האיש עם הכלב

איננו מכירים את סיפור חייו של האיש עם הכלב ולכן אנו "נמציא" אותו.

השלימו כמיטב דמיונכם.

שמו של האיש _____

האיש נולד ב _____

הוריו היו _____ ועסקו ב _____ . כשהיה ילד הוא

אהב מאוד _____ .

חבריו הטובים היו _____ ואיתם הוא _____ .

כשבגר הוא

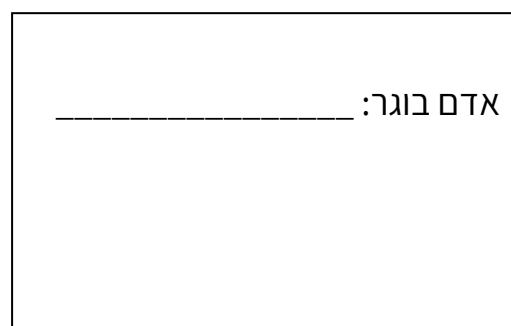
וכאשר הזדקן

יש לו כלב כי

ליבי או מה קרה לאיש-עם-הכלב? / הדס ליבוביץ'

נספח מס' 3 - אלבום התמונות של האיש עם הכלב.

סביר להניח שהאיש עם הכלב היה ילד בתקופה שלא היו הרבה מצלמות ולכן היו לו רק תמונות בודדות. נעצב לו אלבום מהתמונות הבודדות שלו.
נצייר (או נגזור מעיתונים תמונות מתאימות) ונכתוב מה רואים בכל תמונה.

ליבי או מה קרה לאיש-עם-הכלב? / הדס ליבוביץ'

נספח מס' 4 – סוגי כלבים

נתבונן בתמונות ובמידע. נכין לעצמנו משחק זיכרון.

אמריקן פיטבול טרייר כלב גדול ומסוכן. משמש ככלב שמירה.	
בולדוג אנגלי כלב בגודל בינוני, משמש ככלב אזהרה.	
גולדן רטריבר כלב בגודל בינוני, קל לאילוף ולשמש ככלב נחייה לעיוורים.	

האסקי סיבירי

כלב חברותי וידידותי. הוא ניחן בחוש מיוחד לזהות את האופי של בעליו. משמש ככלב עבודה ומסוגל לחיות בקור עז.

פינצ'ר

כלב קטן, עליז וחסר פחד. הוא משתלב יפה בחיי בני הבית שמטפלים בו.

קוקר ספנייל

כלב בעל אופי נוח ואנרגיה רבה. אוזניו ארוכות ופרוותו רכה כמו משי.

רועה גרמני

כלב חזק ועירני. הוא נאמן לבעליו ומתיידד
עם המטפלים בו.

צ'יוואווה

כלב קטן מאוד, בעל אוזניים גדולות
וזקופות.

ליבי או מה קרה לאיש-עם-הכלב? / הדס ליבוביץ'

נספח מס' 5 – תפזורת כלבים

הכינו תפזורת כלבים.

שבצו את שמות הכלבים הרשומים מטה בדף המשבצות.

[illegible]

הכלבים:

לברדדור, רועה, גולדן, האסקי, פיטבול, בולדוג, פודל, בוקסר, ציוואווה

סיפורים מכל מיני צבעים

עלילות פרדיננד פדהצור בקיצור / אפרים סידון

חלק א' - תעודת זהות לספר

שם הספר:	עלילות פרדיננד פדהצור בקיצור
המחבר:	אפרים סידון
המאייר:	יוסי אבולעפיה
הוצאה לאור:	הוצאת כתר מסדרת כתר לי בעריכת אסתר סופר
שנת ההוצאה:	1976

תקציר :

זהו סיפור על המלך פרדיננד, שהיה זקן, נבון וחכם והיה אהוב על עמו. יום אחד במסיבת מלכים, אמר בן מלך ידוע כי הוא עושה רק דברים שהעם אוהב ולכן העם אוהב אותו. כדי להוכיח שבן המלך טועה, הוציא המלך פרדיננד צו האוסר ללכת על שתיים אלא רק על רגל אחת, בהמשך צו האוסר על הגייתן של חמש אותיות וצו המחייב את הפקידים לתלות מקל כביסה בתנוך האוזן. כל משלחות הזקנים ובקשות העם לביטול הצווים לא נענו עד שהעם נכנס אל הארמון, תפס את המלך ודחפו לתוך ארגז, שנשלח הרחק אל מעבר לים. מאז חי העם בשלווה ובשקט בלי מלך לאהוב אך גם בלי חשש משגעונותיו של מלך טיפש.

זהו סיפור סאטירי מחורז אשר נבחר להיכלל בין הספרים שממוקדים בייחודיות ובאחדות כדי להראות מה גורלו של מלך שלא ידע גבול וללמד בצורה משעשעת על יחסי העם עם השליט ועל מגבלות הכוח של השלטון. גם אם הילדים לא יבינו את ההיבט הסאטירי, הם יוכלו ליהנות מסוף הסיפור, שבו המלך הפועל מתוך שגעון גדלות וללא מצרים, מקבל את עונשו.

חלק ב' - הצעות דידקטיות

התאמה לכיתות – א-ג

לפני קריאה

1. נציג בפני הילדים את שם הספר: **"עלילות פרדיננד פדהצור בקיצור"**. ננסה כולנו יחד לומר במקלה מדברת את שם הספר, השם המיוחד והמוזר הזה.
2. נקרין את הפתיחה של הסיפור. נקרא את הפתיחה ונזמין ילדים להצטרף לקריאה:
(אפשר לקרא פעמיים ושלוש...)

בארץ אחת מעבר לים
חי מלך זקן, נבון וחכם.
שמו היה משונה וקשה ללשון,
ליאונרד-פרדיננד-פדהצור הראשון.
אנחנו נקרא לו כמו רב הציבור,
פשוט פרדיננד פדהצור
בקיצור.

לאחר קריאת הפתיח אפשר לשוחח על הדמות של המלך שהוצגה בפנינו. מה אנו יודעים עליו? (מתוך הפתיח אנו יודעים שהוא חי בארץ ש'מעבר לים', הוא היה זקן והיתה בו תבונה וחוכמה, שמו היה משונה וקשה להיגוי) אפשר לשאול את הילדים מה ההבדל בין נבון לחכם? ועוד אפשר לנסות לשער מה היה יחס העם אליו? האם העם אהב מלך נכון וחכם? מדוע?

3. נקרין את תמונתו של המלך פרדיננד כפי שהוא מצויר בתחילת הסיפור (ראו תמונה בנספח מס 1) ונקרא את תיאורו בתחילת הסיפור:

בארץ אחת מעבר לים
חי מלך זקן, נבון וחכם.
שמו היה משונה וקשה ללשון,
ליאונרד-פרדיננד-פדהצור הראשון.

אפשר לשאול את הילדים האם כך הם דמיינו בעיני רוחם את המלך? לאחר מכן נגיש לילדים את **נספח מס' 1** ונבקש מהילדים להתבונן היטב בתמונת המלך ולצבוע את החלק הכי חשוב, לדעתם, בדמותו של המלך (הכתר? הראש? השיער? הלב? הגלימה? הידיים? החיך הטוב?).

4. נקרינ לילדים מספר תמונות ונבקש מהילדים לזכור אותן כדי שבהמשך, בזמן ההאזנה לסיפור, יוכלו לראות איך התמונות קשורות לסיפור.

קריאת הסיפור

5. מומלץ לקרא את הסיפור ברצף אחד. אפשר להראות את התמונות תוך כדי קריאה. אפשר להאזין להקראה מקצועית (7:45)

<https://www.youtube.com/watch?v=4a2DtKyTs1c>

מיד בתום הקריאה נאפשר לילדים להגיב באופן ספונטני.
במידה שלא תהיינה תגובות, נחכה מעט ונשאל: מה מיוחד בספר הזה? מה היה מיוחד במלך? איך הוא התחיל את דרכו ואיך סיים אותה?

לאחר קריאה

6. אפשר להקרינ לילדים את הסרטון שלהלן ולבקש שהילדים ישימו לב אילו קטעים מהסיפור מוצגים בסרטון

<https://www.youtube.com/watch?v=sFL4P40nAVc>

אפשר לערוך חידון – האם בסרטון מוצגת ההמלכה של המלך? האם מוצגת ההפגנה? מה היה סופו של המלך לפי הסרטון? האם זה כך גם בסיפור הכתוב?

7. אפשר לשחזר עם הילדים את הסיפור. נתחיל מהתחלה ונראה יחד איתם איך התקדמה העלילה עד לסופו של המלך באי רחוק ושומם.
אפשר להציע לילדים להפוך את הסיפור לספרון שהם מכינים. כל ילד (אפשר בזוגות) ייצור ספרון שכל עמוד בו יכלול מלל וציור. במידת האפשר (בחדר מחשבים או באמצעות מחשבים ניידים זמינים) ניתן להכין ספרון דיגיטלי.

8. הצגה בפנטומימה – נציע לילדים לבחור קטע מהסיפור ולהציג אותו בפנטומימה. המציגים יקפידו לדייק בהצגה. (כדאי להיערך מראש עם אביזרים – גלימה, כתר, פיאה של שיער לבן, משקפיים, אטבי כביסה, קופסה גדולה, שלטים ריקים של הפגנה). הילדים הצופים מוזמנים לגלות איזה חלק מהסיפור הוצג בפנטומימה.

9. נניח שפרדיננד הוא המלך שלנו ואנחנו מצטרפים למשלחת הזקנים שמתייצבים בפני המלך. מה היינו אומרים למלך? איך היינו מנסים לשכנע את המלך שהגזרות שלו אינן מקובלות, אינן סבירות ואינן הגיוניות? אפשר להציע לילדים לכתוב זאת וגם להציג.

10. לקראת ההפגנה – כדאי לשוחח עם הילדים על המושגים **מחאה, הפגנה**. מהי הפגנה, מדוע אנשים מפגינים? מה גרם לאנשי העיר להפגין נגד המלך פרדיננד? נגד מה הם מחו? מה עשו כדי לשכנע אותו לפני שהפגינו?

לאחר שברור שהילדים מבינים את מקומה של ההפגנה בסיפור, נבקש מהילדים להכין שלטים להפגנה נגד הצווים של המלך. כדאי לשוחח איתם על השאלה מה אפשר לכתוב על השלטים? מה התפקיד של השלטים? איך ממקדים את המסרים שבשלט?

11. נקרין את האיורים של יוסי אבולעפיה מתוך הספר. להלן כמה רעיונות למה שאפשר לעשות עם האיורים:

א. הילדים מתבקשים לתאר איזה חלק של הסיפור מצויר בכל תמונה.

ב. אפשר להדפיס את התמונות ולבקש מהילדים לצבוע אותן, מעין דפי צביעה.

ג. אפשר לחלק את הילדים לקבוצות. כל קבוצה תקבל תדפיס של האיורים ותתבקש או לסדר ולהדביק את התמונות לפי רצף הסיפור או לעצב אותן על פלקט באופן הנראה להם לנכון (אפשר להדביק אותן על אקורדיון מקטון). רצוי שהילדים יתנו שם לעבודה שלהם.

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017
הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

12. לאחר פעילויות ההטרמה, וכן לאחר הקריאה, השיחה והפעילויות שהמדריכה תציע לילדים, כדאי לבחור מבין הפעילויות המוצעות להלן.
הפעילויות עצמן מוצעות בהמשך בפורמט המוכן להדפסה לילדים. אפשר לבחור רק חלק מהפעילויות ולקבוע את סדרן בהתאמה לקבוצה.

שם הפעילות	אופי הפעילות	עזרים וחומרים נדרשים
1. מכירים את המלך	צביעת תמונה של המלך כפי שהוא מתגלה בתחילת הסיפור.	נספח 1
2. המלך והעם	השוואה בין היחסים בין המלך והעם בתחילת הסיפור לעומת סופו של הסיפור - כתיבה וציור.	נספח 2
3. גן סיפור	תמונות גן סיפור – הוספת 'פסל' לגן.	נספח 3
4. מי יכול לומר את הדברים?	משפטים לזיהוי המוען.	נספח 4
5. פרדיננד באי המבודד	כתיבת זיכרונות ומחשבות.	נספח 5

חלק ג' - נספחים (חומרי הפעלה לילדים)

עלילות פרדיננד פדהצור בקיצור / אפרים סידון
נספח מס' 1 – מכירים את המלך

"בארץ אחת מעבר לים
חי מלך זקן, נבון וחכם.
שמו היה משונה וקשה ללשון,
ליאונרד-פרדיננד-פדהצור הראשון".

התבוננו בתמונה של המלך כפי שהוא מצויר בתחילת הסיפור.

חשבו מהו החלק החשוב ביותר בציור? (הראש? הכתר? הידיים? הגלימה? הלב? החיוך הטוב?)
צבעו חלק זה.
תוכלו להוסיף פרטים נוספים המתאימים לתיאור של המלך (למשל רקע – איפה המלך נמצא, בועת מחשבה).

עלילות פרדיננד פדהצור בקיצור / אפרים סידון

נספח מס' 2 – המלך והעם

היזכרו בסיפור והתמקדו בעיקר בקשר שבין המלך והעם. מה היה אופי הקשר ביניהם בתחילת הסיפור? מה היה הקשר ביניהם בסוף? כתבו וציירו.

<u>היחסים בין המלך והעם בסוף הסיפור</u>	<u>היחסים בין המלך והעם בתחילת הסיפור</u>

עלילות פרדיננד פדהצור בקיצור / אפרים סידון

נספח מס' 3 - גן סיפור (בחולון)

ב'גן סיפור' בחולון ישנם 3 פסלים מתוך הסיפור על עלילות פרדיננד פדהצור בקיצור. כתבו ליד כל פסל מי הוא. הוסיפו במקום הריק 'פסל' נוסף - ציור של דמות נוספת מהסיפור.

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

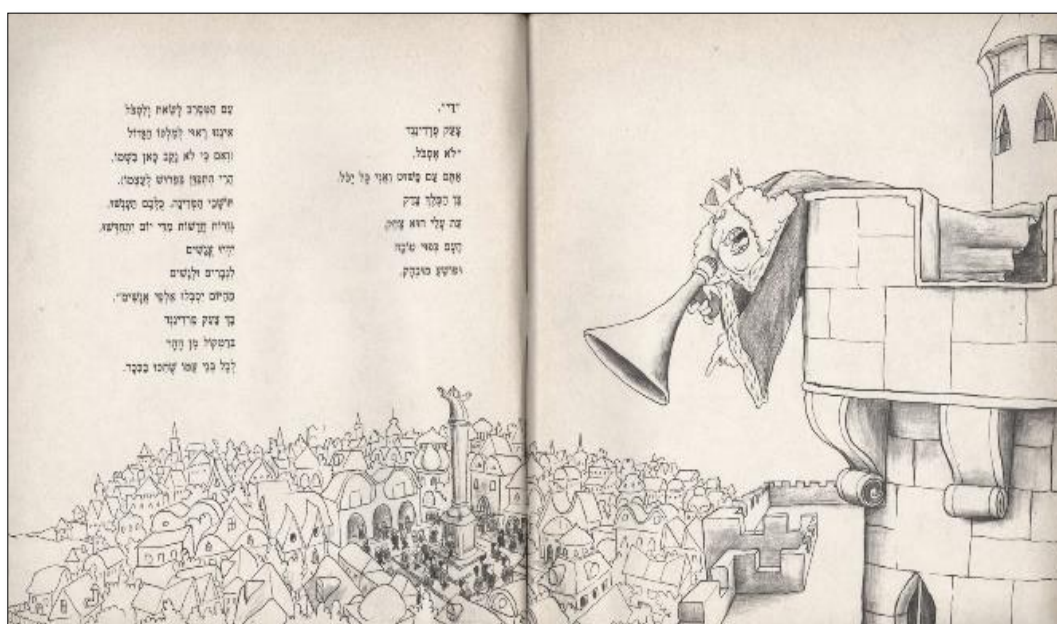
הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

עלילות פרדיננד פדהצור בקיצור / אפרים סידון

נספח מס' 4 – מי יכול לומר את הדברים?

לפניכם מספר משפטים. איזו דמות מהסיפור היתה יכולה לומר את הדברים האלה? כתבו והשוו עם מה שכתבו חבריכם.

המשפט	מי יכול היה לומר את הדברים?
הרגל שלי כואבת אולי אעמוד קצת על הרגל השנייה...	
מלכנו, כמה עוד נוכל לסבול? אתה מטיל גזרות לא סבירות!	
מה עוד כדאי לדרוש כדי להרגיז את עמי?	
חזור להיות המלך הטוב!	
תתבייש! איפה פרדיננד הטוב? המלך השתגע!	
עם שמסרב לשאת ולסבול, אינו ראוי למלך גדול!	
לא נסבול את שגעונותיך!	
לאן אתם מכניסים אותי? תתביישו! ככה עושים למלך?	

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

נספח מס' 5 – פרדיננד באי המבודד

נניח שהמלך יושב באי ונזכר בימיו כמלך. הוא מוצא דפים ועפרון וכותב מחשבות שחולפות במוחו....

[illegible]

סיפורים מכל מיני צבעים

הילד והדב / טרייסי קורדרוי ושרה מסיני

חלק א' - תעודת זהות לספר

שם הספר:	הילד והדב
המחברות:	טרייסי קורדרוי ושרה מסיני
תרגום:	ראובת ניצן
הוצאה לאור:	אגם ילדות
שנת ההוצאה:	2018

תקציר:

זהו סיפורו של ילד קטן ובודד, שרצה מאוד שיהיה לו חבר. יום אחד מופיעה מולו סירת נייר עם הודעה קצרה, שמובילה אותו להרפתקה חדשה ומחממת לב. הספר נבחר להיכלל בין הספרים הקשורים לנושא ייחודיות ואחדות כי ביחסיהם המיוחדים, מייצגים הילד והדוב את הייחודיות של כל אחד מהם, את הקשר האמיץ שנרקם ביניהם, קשר של ידידות, אנושיות וחמימות.

חלק ב' - הצעות דידקטיות

התאמה לכיתות א'-ב'

לפני קריאה

1. לפני קריאת הסיפור כדאי להראות לילדים את כריכת הספר ולשוחח איתם על המקום בו נמצאים הילד והדוב – מקום מושלג, פתיתי שלג בצורות מעניינות יורדות, הילד לבוש בבגדים המכסים את כל גופו למעט פניו, כי קר מאוד. גם לדוב יש פרווה חמה ששומרת עליו מפני הקור.

אפשר להמשיך ולספר לילדים על ארצות הקור. כדי שיובן ההקשר הסיפורי, כדאי לספר על חורף ארוך וקר מאוד ועל האביב שבו הטבע מתעורר - השלגים מפשירים ומים זורמים בנחלים שהיו קפואים, העצים שהיו בשלכת מתחילים להצמיח עלים ופרחים, העשב צומח, בעלי חיים שישנו שנת חורף (דובים, חרקים, זוחלים) מתעוררים, יוצאים ממקום המסתור ומחפשים מזון וחברה. בשלב זה כדאי להציע לילדים את **נספח מס' 1**.

קריאת הסיפור

2. מומלץ לקרוא באוזני הילדים את הספר כשלמות אחת, ולאחר הקריאה, כדאי לאפשר לילדים תגובות ספונטניות. בהמשך אפשר לשאול: מה הדבר שהרשים אתכם במיוחד? האם לדעתכם זה סיפור שמח או עצוב? לפי מה אפשר לדעת? האם הוא גם שמח וגם עצוב? נבקש מהילדים להסביר את דבריהם.
עוד אפשר לשוחח עם הילדים על ההפכים בסיפור: בדידות – חברות, לבד – ביחד, מכתב נשלח – מכתב מתקבל, פגישה – פרידה, עצב – שמחה, קור – חום, חורף – קיץ.

לאחר קריאה

3. לאחר הקריאה והשיחה, אפשר לדפדף שוב בספר ולנסות למנות את כל המשחקים שהוזכרו בסיפור. יתכן שתעלה השאלה האם שליחת המכתבים או בניית בית העץ הם משחק או לא. אנו ממליצים לא לקבוע נחרצות אלא לתת לילדים לקבוע את עמדתם בעניין.

4. אוריגמי – לאחר הקריאה אנו ממליצים על הכנת סירה מנייר. אפשר להשתמש בידע אך אפשר גם להקרין את הסרטון שלהלן. ניתן להקרין אותו פעמיים – פעם אחת ברצף ולאחר מכן לחלק דפים והילדים יעבדו בהתאם למה שמראים בסרטון. חשוב לציין כי אוריגמי יוצרים לאט וחשוב להקפיד על דיוק בקיפול.

<https://www.youtube.com/watch?v=5mhyY4wUdEw>

סרטון נוסף – מוסבר על-ידי ילד

https://www.youtube.com/watch?v=B6c2wr_ARaU

במידה שיש התעניינות מצד הילדים אפשר ללמד אותם להכין גם מטוס

<https://www.youtube.com/watch?v=A-lGv63kz-Q>

יתכן שיהיו ילדים שיזדקקו לסיוע כיון שאינם מתורגלים באוריגמי.

5. להלן מוצעים למדריכים מספר סרטונים המהווים הרחבה של הידע אודות חייהם של דובי הקוטב. המדריכים מוזמנים לעשות בהם שימוש בזמן שנראה להם נכון ובהתאמה לקבוצה. לאחר הסרטונים מומלץ להגיש את **נספח מס' 3.**

א. התעוררות משנת חורף - סרטון המראה את התעוררותם של דובי הקוטב לאחר שנת החורף. אנגלית, ללא תרגום (3:14)

https://www.youtube.com/watch?time_continue=56&v=OwZH_aT0FGI

ב. מסע לקוטב - סרטון המראה שייט בים הקרח הצפוני ותצפית על הדוב הלבן. בתחילת הסרטון רואים את הדוב הולך על הקרח, אוכל כלב ים, שוחה. בסוף הסרטון רואים את תחילתו של האביב באזור זה. הסרטון דובר עברית (8:45). מומלץ להקרין רק את החלק הראשון והחלק האחרון בסרטון.

<https://www.youtube.com/watch?v=vfQ4gj6ff-Q>

ג. גורי דוב הקוטב - גורים של דובי קוטב משתעשעים בשלג. אנגלית ללא תרגום (2:00).

<https://www.youtube.com/watch?v=-Kfl3385O44>

ד. שנת חורף - משפחת דובים חיה במשך שלושה חודשים במערה, בחשכה, בחורף. עם בוא האביב הם מתעוררים יוצאים ומתחילים לחקור את העולם. דובר אנגלית. (2:13)

<https://www.youtube.com/watch?v=Xzj8H0y-a9M>

6. יצירה - בניית דגם של בית עץ

אחת מעבודות היצירה המתאימות לסיפור היא בנייה של בית עץ. רצוי לאפשר לילדים לעבוד בקבוצות קטנות של 2-5 ילדים.

העזרים והחומרים – בריסטול או קרטון חום שמשמש לאריזות, דבק, מקלונים או מקלות ארטיק, סלוטייפ שקוף, ענף, עציץ מלא חול רטוב.

אפשר להכין את בית העץ באופן חופשי מחומרי טבע או מחומרים ממוחזרים או מחומרים קנויים (למשל מקלות ארטיק או מקלונים ליצירה), זאת, בהתאמה לרעיונות וליכולות של הילדים. אולם אפשר גם להנחות אותם בתהליך מובנה להלן אפשרות אחת:

מהלך העבודה

- **איסוף החומרים** – קופסת קרטון, מקלות ארטיק, ענף בינוני שבין ענפיו הדקים יונח בית העץ הגמור, כלי / דלי / עציץ מלא חול רטוב שבו יהיה הענף כדי שיהיה יציב.

- **הכנת הקירות** – מקופסת הקרטון גוזרים את מה שיהיה קירות הבית. על הקירות מדביקים מקלות ארטיק צמודים זה לזה.

- **הכנת הרצפה** – על קרטון אחר מדביקים מקלות ארטיק ומחברים אליהם את קירות הבית באמצעות סלוטייפ.

- **קיבוע וייצוב בית העץ** – מציבים את בית העץ בין ענפי העץ ומקבעים אותו באמצעות סלוטייפ. את הענף עם בית העץ שעליו כדאי לייצב בתוך עציץ שבו חול רטוב.

אפשר להוסיף דמויות של ילדים ודובים (ממשחקים ישנים או להכין מפלסטלינה).

אפשר לשחק בבית העץ ובדמויות ואפשר להמחזיז באמצעותו המשך לסיפור.

ניתן לערוך תערוכה של בתי עץ.

יתכן שיהיו ילדים שיעדיפו ציור על פני בנייה של בית עץ. נאפשר ציור חופשי.

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

7. לאחר פעילויות ההטרמה, ולאחר הקריאה והשיחה, כדאי לבחור מבין הפעילויות המוצעות להלן. הפעילויות עצמן מוצעות בהמשך בפורמט המוכן להדפסה לילדים. אפשר לבחור רק חלק מהפעילויות ולקבוע את סדרן בהתאמה לקבוצה.

שם הפעילות	אופי הפעילות	עזרים וחומרים נדרשים
1. עונות השנה בארצות הקור	מיון תמונות לפי עונות. פעילות זו מומלצת לפני קריאת הסיפור ולאחר שיחה מטרימה.	נספח 1 - מספרים, דבק, דפים
2. התכתבות על גבי "סירות".	התכתבות של שני ילדים על דף אחד.	נספח 2
3. איך חיים דובי הצפון?	ציור או כתיבת משפט לתמונה.	נספח 3 - צבעי עיפרון
4. איזה משחק מסתתר בתמונה?	זיהוי המשחק כתיבה - איזה משחק אני משחק/ת עם חברים?	נספח 4
5. אנחנו משחקים עם חברים	משאל אישי - איזה משחקים אנו מכירים? מענה לשאלה - מה אנו אוהבים לשחק עם חברים.	נספח 5 - צבעים / טושים

חלק ג' - נספחים (חומרי הפעלה לילדים)

הילד והדב / טרייסי קורדרוי ושרה מסיני נספח מס' 1 – עונות השנה בארצות הקור

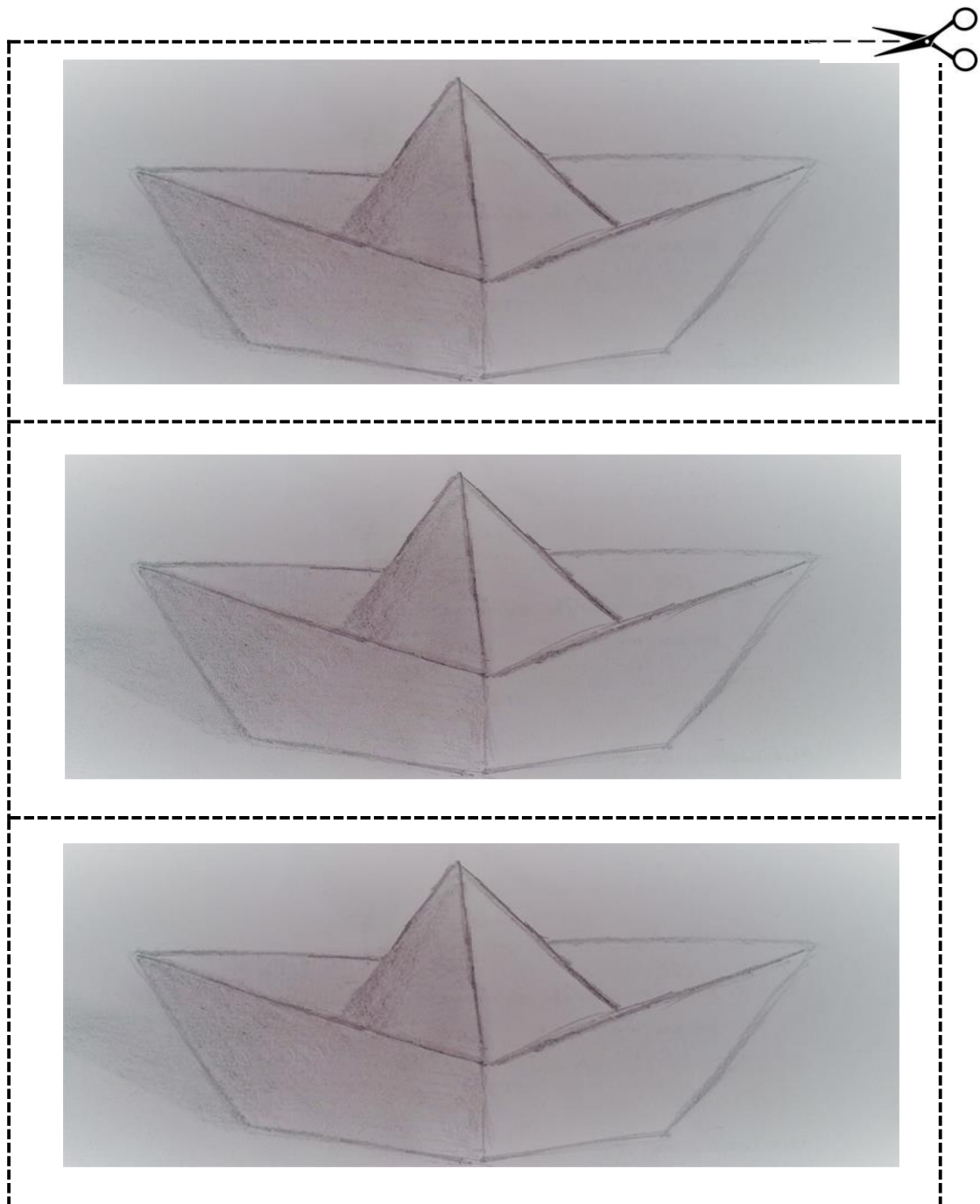
בארצות הצפון הרחוקות, ארצות הקור, יש שתי עונות עיקריות: חורף קפוא וקיץ גשום וקריר. הסתכלו בתמונות שלמטה. מיינו אותן, גזרו והדביקו אותן בשני דפים נפרדים: הכותרת של הדף הראשון תהיה - חורף בארצות הקור הכותרת של הדף השני תהיה - קיץ בארצות הקור

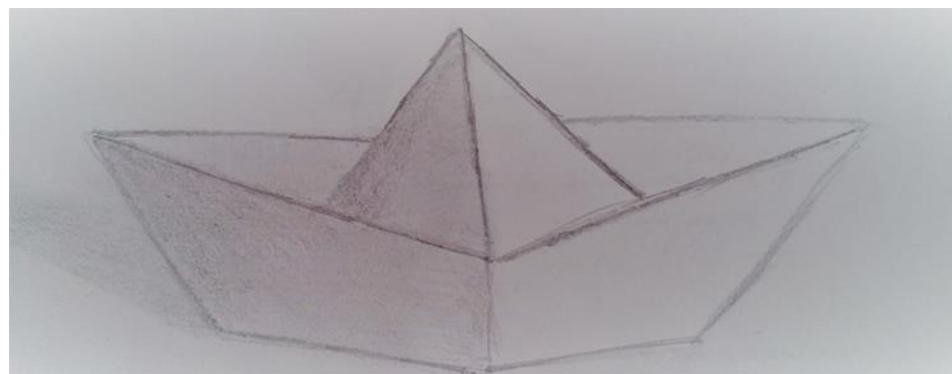
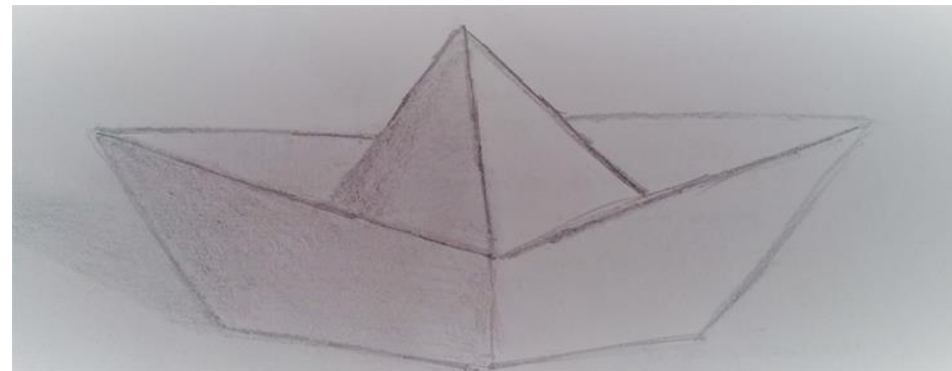
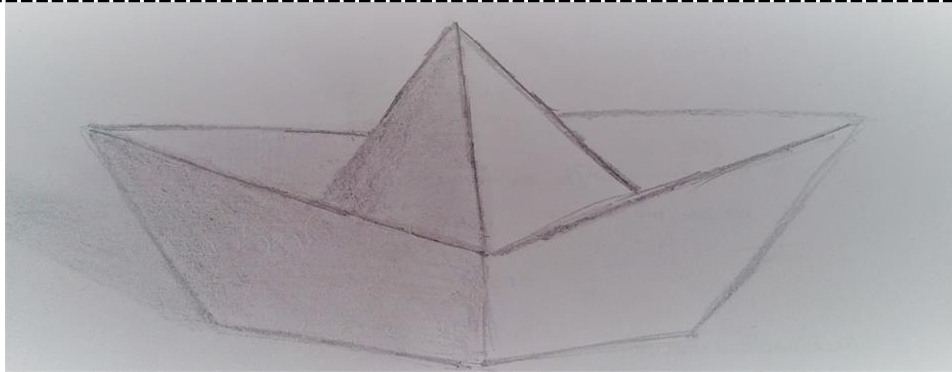
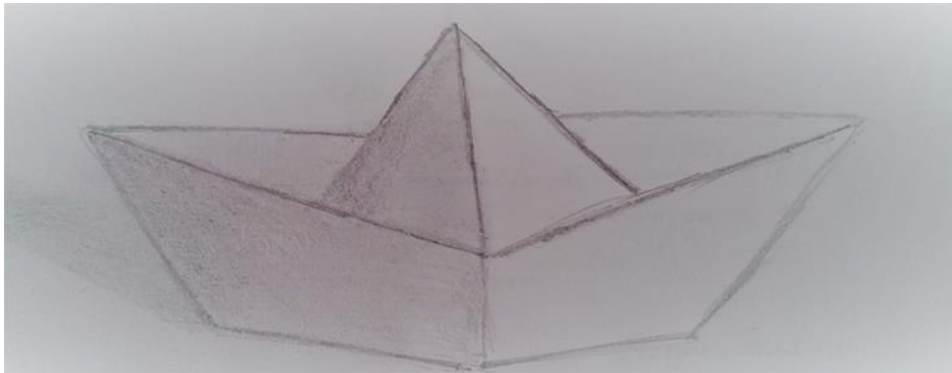
התמונות

הילד והדב / טרייסי קורדרוי ושרה מסיני
נספח מס' 2 – התכתבות כל גבי "סירות"

עבודה בזוגות על דף משותף:
הסתכלו בסירות. התחילו להתכתב בלי לדבר: הראשון כותב לחברו בסירה הראשונה והשני עונה לו בסירה הבאה, כך כמה תורות.

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

הילד והדב / טרייסי קורדרוי ושרה מסיני

נספח מס' 3 - איך חיים דובי הקוטב?

לפניכם פרטי מידע על דובי הקוטב. היזכרו במה שראיתם בסרטונים ומלאו את התאים החסרים בציור או במשפט.
תוכלו לגזור את המשפטים והתמונות ולהפוך אותם למשחק התאמה.

ציור

משפט

דובי הקוטב חיים באזור מושלג והצבע הלבן של פרוותם הוא צבע הסוואה.

דובי הקוטב יודעים לשחות, לכן הם שוחים בים.

	דובי הקוטב צדים ואוכלים בשר.
	דובי הקוטב ישנים שנת חורף במאורה בשלג
	

בחרו משפט אחד, הציגו אותו בפנטומימה ותנו לחברי הקבוצה לגלות מה הצגתם.

הילד והדב / טרייסי קורדרוי ושרה מסיני
נספח מס' 4 - איזה משחק מסתתר בתמונה?

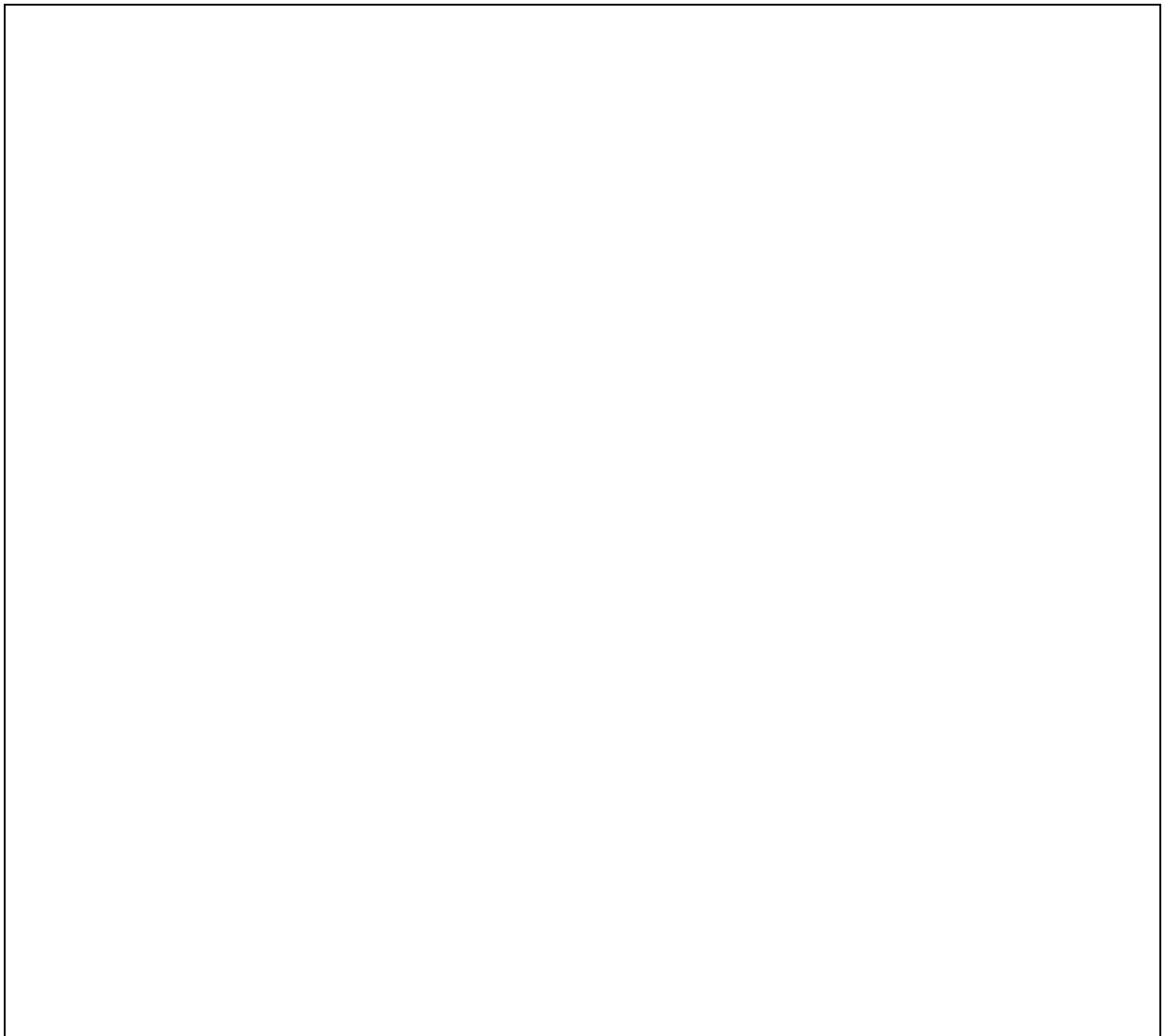
לפניכם תמונות מהסיפור המתארות משחקים ששיחקו הילד והדוב. איזה משחק מסתתר בתמונה? (אפשר להפוך את הנספח למשחק זיכרון).

	המשחק _____
	המשחק _____
	המשחק _____

הילד והדב / טרייסי קורדרוי ושרה מסיני
נספח מס' 5 – אנחנו משחקים עם חברים

א. איזה משחקים אתם מכירים? הקיפו:
רביעיות קלפים, חבל קפיצה, טאקי, מונופול, כדורגל, כדורסל, מחניים, גומי, תופסת,
מחבואים, קלאס, טריוויה, בינגו, דמקה, שחמט, דוקים, לגו, קוביות, דומינו, בובות, מרוץ
שליחים, סביבון, סימני דרך, יויו, אנגרי-בירדס, חמש אבנים, ארבעה מקלות.

ב. באיזה משחק אתם אוהבים לשחק עם חברים?
כתבו וציירו.

סיפורים מכל מיני צבעים

גור חתול אדם ארוך שיער / אתגר קרת

חלק א' - תעודת זהות לספר

שם הספר:	גור חתול אדם ארוך שיער
המחבר:	אתגר קרת
המאייר:	אביאל בסיל
הוצאה לאור:	זמורה ביתן מוציאים לאור
שנת ההוצאה:	2013

תקציר:

זהו סיפורו של ילד, שאביו משאיר אותו לבדו בגן החיות לרגל עיסוקיו. הילד מתאפר כחתול באחד הדוכנים, ולאחר מכן נכנס לכלוב ריק – ובתוכו נרדם. כשהילד מתעורר, הוא מגלה שנלקח אל ספינת האוויר של חבקוק, אשר משחרר חיות בסביבתן הטבעית. חבקוק אינו מכיר את החיה הנדירה "גור חתול אדם ארוך שיער". הילד מלמד אותו מי הוא וכיצד יש לטפל בו: מה הוא צריך, מה הוא אוהב, ובעיקר מה הוא לא אוהב. בספר זה חוברים שלושה עולמות: עולם של פנטזיה - חלום ודמיון, שאליו בורח הילד הנותר לבד עם עצמו, עולם טרגי-קומי שבו האב רואה את האכזבה והבדידות בעיני בנו, אך רץ לעיסוקיו, ועולם היחסים בין הורים לילדים בימינו. הספר מעלה את שאלת ההורות העכשווית, שעמה מתמודדים הילדים. זהו ספר על ילדות והורות, על דמיון ועל מציאות. הספר נבחר להיכלל בין הספרים העוסקים באחדות וייחודיות כיוון שמצד אחד מתוארות בו דמויות שהן 'כמונו', משפחה 'רגילה', ומצד שני הדמויות מאפשרות התבוננות על המיוחד שבכל אחד מאיתנו, הילדים ומשפחותיהם.

חלק ב' - הצעות דידקטיות

התאמה לכיתות – א-ב

לפני קריאה

1. מומלץ להטרים ולהקריין לתלמידים תמונות של בעלי חיים מבויתים ובעלי חיים שחיים בטבע. נשוחח עם הילדים על כל אחד מבעלי החיים ונשאל: מה שם בעל החיים, מה הסביבה הטבעית שלו (איפה הוא חי), מה הוא אוכל, האם יש כמוהו בגן החיות, איזה טיפול הוא מקבל שם?
אפשר להוסיף ולעסוק בנושא גן חיות – מי מהילדים היה בגן חיות, איזה סוגי חיות יש בדרך כלל בגן חיות, כיצד מטפלים בחיות?
נשאל את הילדים האם החיות 'אוהבות' להימצא בגן חיות? מה היתרונות ומה החסרונות של הימצאות בגן חיות?
נוכל לספר לילדים כי ישנם בימינו בעלי חיים רבים הנמצאים בגן החיות כי בטבע הם נמצאים בסכנת הכחדה. גן החיות מגן עליהם ובמצבים מסוימים חלק מהם משוחררים חזרה לטבע.
2. כהטרמה, כדאי להראות לילדים את כריכת הספר ולהפנות את תשומת ליבם של הילדים לשם הספר – למי הכוונה במילים – גור חתול אדם ארוך שיער? (הילד). אפשר לשאול למה לדעתכם הוא מכונה גור חתול אדם? האם בציור שעל הכריכה רואים ילד? חתול? ילד בתחפושת?

קריאת הסיפור

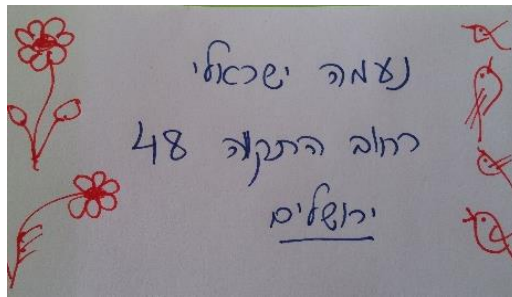
3. את הסיפור כדאי לקרא ברצף אחד ולא כסיפור בהמשכים. אפשר לשלב בסיפור את התמונות ולהראות אותן לילדים. במקומות מסוימים ניתן לעצור את שטף הקריאה וליצור מעורבות של הילדים בטקסט באמצעות שיתוף במחשבות או ניבוי ההמשך.
למשל אחרי שאבא נותן לילד כסף למונית ובודק שהוא יודע את כתובת ביתו והולך, אפשר לשאול את הילדים: איך הילד הרגיש? האם אבא צדק כשעזב את הילד? האם לדעתכם, הוא היה צריך לעשות משהו אחר? מה?

לאחר קריאה

4. לאחר קריאת הסיפור, כדאי לשוחח עם הילדים שיחה חופשית ופתוחה – מה הם אהבו בסיפור, מה הפריע להם. אם היו פוגשים את האבא של הילד, מה היו אומרים לו? אם היו פוגשים את הילד מה היו שואלים אותו? בשלב זה נגיש לילדים את **נספח מס' 1**.

5.

א. אפשר לבדוק עם הילדים אם הם יודעים מה הכתובת המדויקת שלהם.
נזמין אותם להכין שלט עם הכתובת הפרטית של כל ילד, ולקשט אותו. לדוגמה:

ב. נבדוק אם הילדים יודעים בעל פה את מספר הטלפון בבית, את הטלפון הנייד של ההורים. נשוחח על מצבים בהם אנו צריכים לדעת את הדברים הללו ולהיעזר בהם.

6.

נשחזר את הרגע בסיפור בו האבא עזב את הילד לבדו בגן החיות. נשוחח עם הילדים על נושאים הקשורים ליחסי הורים וילדים העולים מהחיים שלנו ויש להם ביטוי בסיפור. ניתן דוגמאות של אירועים ונשוחח עליהם. למשל:

- לפעמים כשההורים בעבודה אני רוצה להתקשר אליהם ולספר להם משהו שקרה לי בבית הספר. מה אני עושה?
- לפעמים אני רוצה להישאר אצל חברים (לאכול איתם ארוחת ערב או לישון אצלם). איך אבקש, האם תמיד אקבל תשובה חיובית? מה אני עושה אם לא מרשים לי?
- לפעמים, כשאנחנו בבית בשעות הערב ההורים ממשיכים לעבוד במחשב או בטלפון. מה אני מרגיש/ה? מה אני עושה באותו זמן?

אפשר להזמין את הילדים לכתוב ולצייר את הדברים.

7.

אנחנו מתאפרים כמו חיות –
מהלך העבודה:

א. ניצור שלט, בהשראת הסיפור – "בואו להתאפר כמו חיות". בקבוצות - ניקח חצי בריסטול, נכתוב את תוכן השלט – **בואו להתאפר כמו חיות!** ונצייר סביבו דמויות של חיות.

ב. נתלה את השלט במקום בולט בחדר.

ג. נסתכל בתמונות של חיות ושל איפור כמו חיות, נבחר חיה אחת ונתאפר (אפשר להתאפר לבד מול מראה, אפשר לאפר זה את זה בזוגות ואפשר לבקש מהמדריכים שיאפרו אותנו). אפשר כמובן להתאפר לחיה דימוינית. אפשר להיעזר באתר ובסרטונים

<https://www.ligdol.co.il/newchannels/article.aspx?articleid=10406&channelid=4>

איך להתאפר כמו נמר?

https://www.youtube.com/watch?v=Wd7sj9JS_nE

איך להתאפר כמו חתול?

<https://www.youtube.com/watch?v=ocuuLoZH7nQ>

הנה כמה דוגמאות:

איפור פרפר

איפור כלב

איפור ארנב

איפור עכבר

איפור נמר

איך להתאפר כמו חתול?

<https://www.youtube.com/watch?v=ocuuLoZH7nQ>

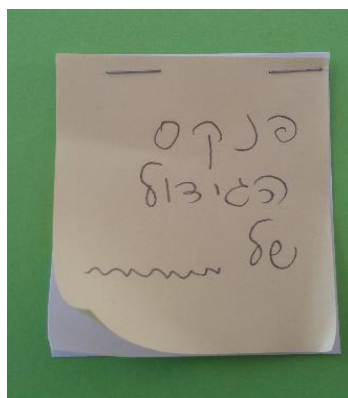
ד. כל ילד יציג את עצמו בפני הקבוצה. אפשר להתחבר לזוגות ולהציג משהו במשותף.
ה. נגיש לילדים את **נספח מס' 2**.

8.

גם אני גור חתול אדם –

נשחזר את הדיאלוג בין הילד לחבקוק כשנפגשו ונשוחח עם הילדים על המשפט שאמר חבקוק: "אתה כנראה חיה ממש נדירה, כי כבר חיפשתי בכל הספרים שלי עליך ולא מצאתי שום דבר".

נציע לילדים להכין את **פנקס הגידול** שלנו בדומה לפנקסי הגידול שיצר חבקוק. להלן דוגמה של פנקס גידול המורכב מדפים שונים ראו **נספח מס' 3**.

נגיש לילדים את **נספח מס' 3**.

בנספח מצויים דפי הפנקס. נציע לילדים להשלים את הכתוב ולהוסיף ציורים מתאימים. נגזור את הדפים, נחבר אותם ונכין כריכה בדומה לתמונת הפנקס שלמעלה, ונכתוב את הכותרת:

פנקס הגידול של (שמי) _____

אפשר להציע לילדים להוסיף לפנקס דפים נוספים:

- בשעות הפנאי אני אוהב/ת ל...
- הסיפור שאני אוהב שיספרו לי הוא....
- כשאני חוזר/ת מבית הספר....
- מה שמשמח אותי במיוחד הוא...
- כשאהיה גדול/ה אני רוצה להיות...

9. השיר בגן החיות – / תרצה אתר ויוני רכטר בביצוע אריק איינשטיין
נצפה בקליפ של השיר - בגן החיות

https://www.youtube.com/watch?v=bDRp1t0Q5_Y

- 10.** נגיש לילדים את **נספח מס' 4**.
הכנת גן החיות שלנו – פעילות בקבוצות.
יש להכין את החומרים האלה: משטח קשיח (קאפה) בגודל 20X30, פלסטלינה, דבק פלסטי, חול, אבקת צבע כחול.
תהליך העבודה:
א. נשוחח עם הילדים על הפעילות ונציע להם לעצב מפלסטלינה את גן החיות שלנו.
חלק מהחיות יהיו בכלובים, חלק על עצים וחלק ישוטו באגם.
החומרים:
חיות - מפלסטלינה
אגם - מאדמה ועליה מפוזרת אבקת צבע כחול
עשבים - מחומרי טבע
שבילים - לגזור מנייר חום ולהדביק על הקאפה או למרוח דבק בצורת שבילים ועל הדבק לפזר חול.
ב. עיצוב חיות מפלסטלינה - נקרין לילדים את התמונות האלה שיוכלו לסייע להם להכין את החיות.

- ג. נגיש את החומרים כולל משטח קאפה קשיח.
 ד. נציע לילדים שירצו בכך להכין שלט קטן עם שם החיה ולהניח לצידה.
 ה. אפשר להכין מפלסטלינה גם אנשים שבאו לבקר בגן החיות.

11. לאחר פעילויות ההטרמה, הקריאה והשיחה כדאי לבחור מבין הפעילויות המוצעות להלן.
 הפעילויות מוצעות בהמשך בפורמט המוכן להדפסה לילדים.

שם הפעילות	אופי הפעילות	עזרים וחומרים נדרשים
1. לוו היינו פוגשים את האבא והילד	התבוננות בתמונה וביטוי אישי של מחשבות ושאלות שיש לנו	נספח 1
2. בואו להתאפר כמו חיות	הכנת שלט איפור הצגת החיה	נספח 2 בריסטול גדול, צבעי איפור, מראה.
3. גם אני גור חתול אדם	הכנת פנקס הגידול שלי, מילוי וציור בהתאם	נספח 3 צבעים או טושים
4. פנקס גידול של חיות	הכנת פנקס גידול של חיה נבחרת	נספח 4 צבעים או טושים
5. השיר - בגן החיות	צפייה בקליפ/בסרטון, קריאת שיר	נספח 5 סרטון, טקסט מילות השיר

חלק ג' - נספחים (חומרי הפעלה לילדים)

גור חתול אדם ארוך שיער / אתגר קרת
נספח מס' 1 – לו היינו פוגשים את האבא ואת הילד

129

לו היינו פוגשים את האבא, מה היינו אומרים לו?

לו היינו פוגשים את הילד, מה היינו שואלים אותו?

- 1.** _____?
- 2.** _____?
- 3.** _____?

נסו להמחזיז ולהציג בקבוצה את המפגש שלכם עם האבא ועם הילד.

גור חתול אדם ארוך שיער / אתגר קרת
נספח מס' 2 - "בואו להתאפר כמו חיות"

אחרי שהתאפרנו, נסתכל במראה ונצייר את עצמנו מאופרים כמו חיות.

נתכנן איך נציג את עצמנו בפני הקבוצה:

א. מה נאמר?

ב. איזו "הצגה" נציג?

ג. איזו חידה נשאל?

גור חתול אדם ארוך שיער / אתגר קרת
נספח מס' 3 - גם אני גור חתול אדם

פנקס הגידול של (שמי) _____

<u>הסביבה הטבעית שלי היא</u>	<u>אני</u>
<u>אני שמח/ה במיוחד כאשר</u>	<u>אני אוהב/ת לאכול</u>
	<u>ואל תנסו להציע לי</u>
<u>העונה האהובה עלי היא</u>	<u>מה שמרגיע אותי</u>

גור חתול אדם ארוך שיער / אתגר קרת
נספח מס' 4 – פנקס גידול של חיות

אנו מכינים "פנקס גידול" לחיה.
נבחר חיה (תנין, פיל, זברה...) ונכין לה פנקס גידול. ניעזר בדפים שלהלן

<u>הסביבה הטבעית שלה</u>	<u>שם החיה + ציור של החיה</u>
<u>מה החיה לא אוהבת</u>	<u>מה החיה אוכלת</u>

אפשר להוסיף דפים נוספים למשל:

- איפה אפשר למצוא את החיה
- דברים מיוחדים הקשורים לחיה הזו

גור חתול אדם ארוך שיער / אתגר קרת
נספח מס' 5 - שיר: "בגן החיות"

צפינו בקליפ השיר – "בגן החיות".

קראו את מילות השיר (בהמשך) והקיפו את כל שמות החיות הכתובות בשיר. שירו את השיר יחד עם הקליפ.

ערכו רשימה של כל החיות שאתם מזהים בקליפ.

הוסיפו שמות של בעלי חיים שאינם כתובים השיר.

בגן החיות

שר: [אריק איינשטיין](#)

מילים: [תרצה אתר](#)

לחן: [יוני רכטר](#)

בגן החיות זורחת השמש וחם, חם, חם - כלב המים שוחה לבדו באגם באגם באגם והחסידות - עומדות ושוקות על רגל אחת ויחידה. יפה שם בגן החיות הגדול הקופים מצחיקים, האריה - קצת עצוב, והתן - מילל הזאב - מטייל והפיל - מנפנף באוזניו הגדולות והרוח - קלילה, משתובבת דומם ורכבת על גב איילות . הכל כה יפה שם בגן החיות הקופים מצחיקים , האריה - קצת עצוב . בגן החיות זורחת השמש וחם, חם, חם.	בגן החיות זורחת השמש וחם, חם, חם - כלב המים שוחה לבדו באגם באגם באגם ובבוץ הרטוב מתחמם התנין וההיפופוטם גם . יפה שם בגן החיות הגדול הדב הלבן מנמנם וחולם והדב השחור והדב האפור יושבים על ספסל וחולמים גם הם והתן - מילל הזאב - מטייל והפיל - מנפנף באוזניו הגדולות והרוח - קלילה, משתובבת דומם ורכבת על גב איילות .
--	--

סיפורים מכל מיני צבעים

אספן המלים / פיטר ה' רינולדס

חלק א' - תעודת זהות לספר

שם הספר:	אספן המלים
המחבר:	פיטר ה' רינולדס
תרגום:	רמה אילון
המאייר:	פיטר ה' רינולדס
הוצאה לאור:	כנרת בית הוצאה לאור
שנת ההוצאה:	2019

תקציר

ג'ים מסתובב מבוקר עד ערב עם פנקס ועט, מלקט מלים שהוא רואה ושומע, ומגלה שמלים הן אוצר: אפשר לשחק איתן, לשיר אותן, להעניק אותן לחבר, ללחוש אותן בלב או לצעוק אותן שכל העולם ישמע. זהו ספר אהבה למילים במלוא מובן המילה. הספר נבחר להיכלל בין הספרים המתאימים לנושא "סיפורים מכל מיני צבעים", כיוון שהוא עוסק במלים שיש להן כוח לעשות טוב. העמוד האחרון בספר מסתיים במלים אלה: "אספו את המלים שלכם, ספרו לעולם מי אתם ואיך תהפכו אותו למקום טוב יותר".

חלק ב' - הצעות דידקטיות

התאמה לכיתות א'-ב'

לפני הקריאה

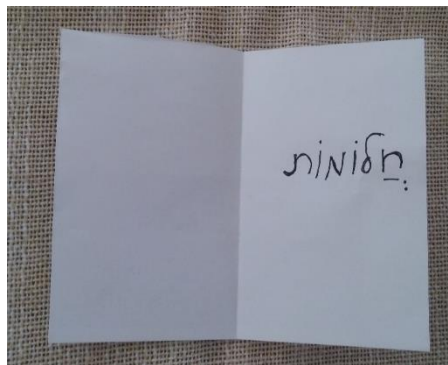
1. "מילה במתנה" - לפני קריאת הסיפור נכין מראש ונחלק באופן אקראי לכל ילד "מילה במתנה". כל מילה תהייה כתובה על פתק בגודל רבע דף 4A ואותו יש לקפל לשניים, כך שאי אפשר יהיה לראות מבחוץ מהי המילה הכתובה. (ראו דוגמה).

כדאי לכתוב מלים מגוונות למשל: תודה, סליחה, חברים, כדורגל, בובה, לישון, התפעלות, ספורט, קילימנג'רו, פרחים, לנדוד, ים, לא ידעתי, אני מצטער, אתה חשוב לי, חלומות, גשר, תקווה, חופש, מטוס ועוד.

לאחר הענקת המלים, כל ילד בתורו יקרא את המילה שקיבל ויספר לקבוצה אם המתנה מוצאת חן בעיניו. מי שהמתנה איננה מוצאת חן בעיניו, הוא מוזמן לחשוב על מילה אחרת שהיה רוצה לקבל. נכתוב את המילה שבחר וניתן לו אותה במתנה.

אחרי שהתברר כי כל הילדים מרוצים מהמילה שקבלו במתנה, הם יושבים לצייר או לקשט את המילה שקיבלו.

נתלה את כל המילים יחד על קיר בחדר ונכתוב כותרת לפי הצעת הילדים למשל הכותרת הזו: "מילים שקבלנו במתנה".

2. נקריין לילדים את הסרטון ובו השיר של דתיה בן דור – מלים של טעם. (מיד בהמשך הסרטון – איך צומחים) (3:43)

<https://www.youtube.com/watch?v=tlPPotBWjM>

אפשר להקרין את הסרטון פעם נוספת ולבקש מהילדים שישלימו את המלים החסרות במלים משלהם, מלים שאינן כתובות בשיר:

תגיד מילה יפה - _____

תגיד מילה קרה - _____

תגיד מילה חמוצה - _____

תגיד מילה עם חור - _____

תגיד מילה מצפצפת - _____

תגיד מילה מפחידה - _____

תגיד מילה טובה - _____

תגיד מילה דביקה - _____

3. נקרין לילדים את התמונה המצויה בסוף הספר. הנה היא כאן:

נספר לילדים שתמונה זו לקוחה מהחלק האחרון שבספר "אספן המלים", שאותו נקרא עוד מעט. נבקש מהילדים לתאר מה אנחנו רואים בתמונה. אפשר להתמקד בכל דמות בנפרד ובכל הדמויות יחד.

נבקש מהילדים:

א. לתת שם לתמונה

ב. לשער על פי התמונה, מה מסופר בסיפור שמיד נקרא - "אספן המלים".

קריאת הסיפור

4. נקרא את הסיפור ברצף אחד. אפשר להראות את התמונות תוך כדי קריאה. והעיקר לקרא את המלים שהן חלק מהאיורים.

מיד בתום הקריאה נאפשר לילדים להגיב באופן ספונטני.

במידה שלא תהיינה תגובות, נחכה מעט ונשאל: מה מיוחד בספר הזה? מה היה מיוחד בילד? מה מיוחד במה שאסף?

מה הילד עשה בסוף הסיפור? למה הוא עשה זאת? האם הוא שמח מכך?

לאחר קריאת הסיפור

5. נשוחח עם הילדים על תכני הסיפור:

מאין הילד אסף מלים? (מלים ששמע, מלים שמשכו את תשומת ליבו, מלים שקרא, מלים

שזינקו מהעמוד...) אילו מיוחדות הוא אסף? אילו מלים חדשות הוא אסף?

נשאל את הילדים מי זוכרת מלים מיוחדות שהוא אסף? מי זוכר מילים שהוא לא ידע קודם?

6. נערוך רשימה של מלים חדשות שהילד אסף ונראה אילו מלים אנו מכירים ואילו מלים הן חדשות גם לנו:

ברקת (אבן חן בצבע ירוק)	זלעפות (חזק מאוד)
עב (ענן)	שאגה (צעקה חזקה של אריה)
ניצוץ (זיק אש הניתז מגוף בוער)	חירות (חופש, דרור)
מקבילית (צורה הנדסית בעלת 4 צלעות)	חרישי (שקט, נינוח)
ארומטי (בעל ריח נעים)	סימפוניה (יצירה מוסיקלית לתזמורת)
קקופוניה (רעשים צורמים שנשמעים יחד)	משתפל (יורד למטה)
פוטוסינתזה (תהליך יצירת המזון בצמח)	חמלה (רגש של השתתפות בסבל ורצון לעזור)
התמוגג (נהנה מאוד, שמח)	אהדה (יחס טוב, חיבה)

ננסה לברר אילו מלים אנו מכירים. אפשר לסייע לילדים ולתת דוגמאות של משפטים או תמונות כדי שינסו לגלות את המשמעות של חלק מהמילים:

- כשירד גשם חזק מאוד מאוד אנו אומרים שיורד גשם _____ (זלעפות)
- הגשם יורד מהעננים שלפעמים קוראים להם גם _____ (עבים).
- מי שמעריך מאוד את החברים שלו ותומך בהם אומרים שהוא חש _____ (אהדה) כלפיהם.
- כשהרוח נושבת בשקט אנחנו אומרים שהיא רוח _____ (חרישית)
- יצירה מוסיקלית שמנגנת התזמורת נקראת _____ (סימפוניה)

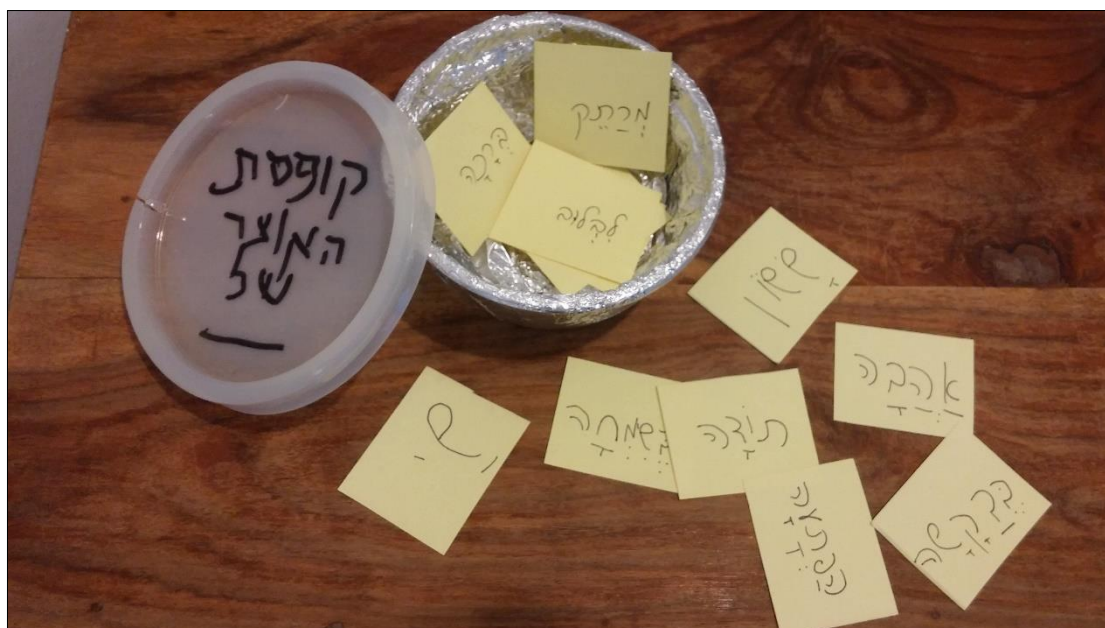
אפשר לכתוב את כל מילה על כרטיס ואת הפירוש על כרטיס אחר ולשחק במשחק זיכרון.

7. קופסת אוצר - כל ילד יכין לעצמו "קופסת אוצר" - קופסה של אוצר מלים. לקופסה ייכנס אוצר מלים רחב ועשיר. האוצר יהיה שונה מילד לילד. כדי להכין את קופסת האוצר נזדקק לחומרים אלה: קופסת גבינה או חומס או סלט אחר נקייה עם מכסה, נייר אלומיניום, פתקים מבסריסטול בגודל 3X4 ס"מ בערך.

איך נכין קופסת אוצר אישית?

- א. נקח קופסת פלסטיק נקייה (של גבינה או חומס) שיש לה מכסה.
- ב. נעטוף אותה בנייר אלומיניום.
- ג. נקח מדבקה או מלבן בריסטול, נכתוב: קופסת האוצר של _____ (שם) ונדביק על המכסה.

- נמצא מלים מיוחדות מתוך הסיפור או מספרים אחרים או מלים שנדמה לנו שהן נדירות בשפה, או מילים "טובות" שנעים לנו לשמוע.
- נכתוב אותן על מלבני הבריסטול ונכניס לקופסת האוצר האישית.
- עם המלים שבקופסת האוצר האישית אפשר לשחק, אפשר לסדר אותן לפי א"ב, למיין לקבוצות, להפוך לחידות, לקחת הביתה להראות לבני המשפחה, להוסיף מלים של בני המשפחה ועוד.

דוגמה לקופסת אוצר עם מלים בתוכה ומלים שייכנסו אליה.

8. נציע לילדים לחשוב על הסיפור ששמענו כאילו הוא מחולק לשלושה חלקים / שלושה פרקים. נשאל:

- מה יש בחלק הראשון? (הילד אוסף את המילים)
- מה יש בחלק השני? (הילד משתמש במילים שאסף, הוא מצרף אותן זו לזו, משתמש בהן כדי לכתוב שירים, חיבר מנגינות ששימחו אנשים).
- מה יש בחלק השלישי? (הילד עלה על הגבעה מושך אחריו את אוסף המילים ומפזר אותן ברוח. הילדים בעמק אספו את המילים והוא שמח עד כי לא היו לו מלים לתאר את השמחה).

נזמין את התלמידים להציג בפנטומימה חלק מהסיפור, והילדים הצופים יצטרכו לגלות איזה חלק מוצג בפניהם.

9. קיר של ברכות ואיחולים – נקרין לתלמידים את התמונה הזו, שנמצאה תלויה באחת מכיתות בית הספר במרכז הארץ. נעצב לנו קיר כזה:

כל ילד יחשוב על ברכה אחת שהיה רוצה לברך בה את עצמו ואת ילדי הקבוצה. נאסוף את הברכות ונכתוב אותן במרכז על הלוח. כל ילד יבחר מילה אחת מתוך הרשימה, יכתוב אותה על כרטיס גדול ויקשט.

נתלה ונעצב יחד את הקיר של הברכות והאיחולים.

ניתן להוסיף ברכות נוספות למה שהילדים אמרו למשל: בריאות, הצלחה, נתינה, התחשבות, התפייסות, סבלנות, נועם הליכות, עדינות, לשון נקייה, שימוש במלים יפות, שקט, עזרה, הצלחה, ויתור, תמיכה, אחדות, שיתוף פעולה, הקשבה ועוד.

10. קלמר שולחני – נעצב לעצמנו קלמר שולחני מבקבוק שתיה קלה.

חומרים: משפטים שעוסקים בעשיית טוב, תחתית של בקבוק שתייה קלה, בריסטול בגודל 17X12 בהתאמה לבקבוק, טושים לא מחיקים, מדבקות לעיטור.

מהלך העבודה:

א. נכתוב / נקריין לילדים אוסף של משפטים שכולם מעבירים מסר חברתי, סובלנות, חברות, ויחסים טובים:

משפטים לדוגמה:

נבוא בשמחה, נפנה בנימוס, נענה במאור פנים, כל אלה – בלי היסוס!	נסתכל סביבנו ונראה מי זקוק לעזרתנו.
מחשבות טובות, תקוות טובות, ומעשים טובים, זו דרכנו! אנחנו מתחייבים!	נשמור על עצמנו, נעזור לחברינו, נביט על סביבתנו, ונתרום לעולמנו!
נסלול את הנתיב ונלך בדרך הטובה!	גם בחושך נראה את האור!

ב. הילדים יסבירו את המשפטים.

ג. כל ילד יבחר משפט אחד (או יחבר משפט משל עצמו) ויכתוב אותו בצורה יפה על גבי בריסטול בגודל מתאים. אפשר לעצב את הבריסטול ולעטר אותו.

ד. המשפט שכתוב על הבריסטול יוצב בחריצים שנחרוץ בחצי בקבוק שתיה קלה (ראו תמונה).

ה. נעטר את הבקבוק במדבקות או בציורים בטוש בלתי מחיק, ונשתמש בו כקלמר שולחני.

11. לאחר פעילויות ההטרמה, וכן לאחר הקריאה, השיחה והפעילויות, כדאי לבחור מבין הפעילויות המוצעות להלן.
 הפעילויות עצמן מוצעות בהמשך בפורמט המוכן להדפסה לילדים. אפשר לבחור רק חלק מהפעילויות ולקבוע את סדרן בהתאמה לקבוצה.

שם הפעילות	אופי הפעילות	עזרים וחומרים נדרשים
1. גם אנו אוספים מלים	התבוננות בתמונה, הוספת עצמי לציור	נספח 1 צבעים
2. שתי מלים הופכות למשפט	כותבים מלים על מדבקות ומצמידים לצדפים. לוקחים באופן אקראי שני צדפים וכותבים משפט ארוך. (משחק זוגות)	נספח 2 מדבקות, צדפים
3. נהפוך את העולם למקום טוב יותר	כתיבה מה שמציע הסופר בעמוד האחרון	נספח 3

חלק ג' - נספחים (חומרי הפעלה לילדים)

אספן המלים / פיטר ה' רינולדס
נספח מס' 1 – גם אנו אוספים מלים

התבוננו באיור שמצולם מהספר.

השלימו – באיור רואים

לו אני הייתי בין הילדים האלה, שאוספים את המלים, הייתי לוקח /ת את המילה

כי

הוסיפו את עצמכם לציור או ציירו ציור חדש שבו רואים אתכם לוקחים את המילה שבחרתם.

אספן המלים / פיטר ה' רינולדס

נספח מס' 2- שתי מלים הופכות למשפט ארוך

בסיפור "אספן המלים" שמענו איך הילד לוקח מלים מיוחדות ומשתמש בהן. כמו הילד בסיפור, גם אנחנו נשחק במלים ונשתמש בהן לכתיבה. כיצד?

- א. נעבוד בזוגות. כל אחד מבני הזוג יכתוב 5-7 מלים טובות / מיוחדות על מדבקות.
ב. נדביק את המדבקות על צדפים או אבני חצץ. (ראו בצילום)

- ג. כל ילד בתורו יקח שני צדפים בעיניים עצומות. כאשר יפקח את עיניו, הוא יקרא את המלים וינסה לכתוב משפט ששתי המלים משובצות בו.
גם החבר יכתוב משפט עם שתי המלים הללו.
מי שהצליח לכתוב את המשפט הארוך יותר זוכה בנקודה.

הנה מקום לכתיבת המשפטים:

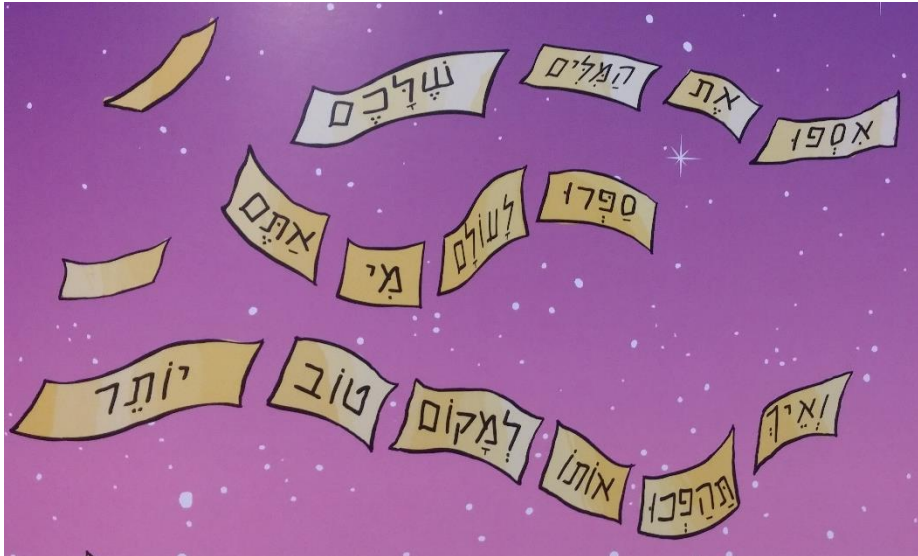
1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

- ד. כך משחקים כמה תורות. בסוף סופרים את הנקודות.

אספן המלים / פיטר ה' רינולדס
נספח מס' 3 - להפוך את העולם למקום טוב יותר

בואו נעשה מה שכתוב בעמוד האחרון בספר:

"אספו את המלים שלכם, ספרו לעולם מי אתם, ואיך תהפכו אותו למקום טוב יותר"

מי אני? (שם, מקום מגורים, מה מעניין אותי, במה אני טוב/ה...)

איך נהפוך את העולם למקום טוב יותר?

סיפורים מכל מיני צבעים

שנים עשר טוק טוק / עודד בורלא

חלק א' - תעודת זהות לספר

שם הספר:	שנים-עשר טוק-טוק
המחבר:	עודד בורלא
המאיירת:	מריה גורביץ
הוצאה לאור:	מודן
שנת ההוצאה:	2005

תקציר :

'שניים עשר טוק טוק' הוא יען טוב לב, סקרן ומלא מחשבות, אך הוא אינו כמו כל אחיו. כשאמא יען מנסה ללמד אותו למצוא מזון, להיזהר מסכנה ולהיות מנומס, טוק-טוק לא מצליח ללמוד. הוא רואה דברים אחרים ושומע דברים אחרים. מה יהיה עם טוק-טוק? אחיו לועגים לו, ואמו דואגת לגורלו.

הספר נכלל בין הספרים שנבחרו בנושא "סיפורים מכל מיני צבעים" כי הוא מציג את השאלה מהי ייחודיות ומה ערכה, הוא משקף יחסים בין פרט לחברה ומציע דרכי התמודדות עם שונות וייחודיות.

חלק ב' - הצעות דידקטיות

התאמה לכיתות – א-ג

1. נקריין לתלמידים תמונה של יען – אפרוח ובוגר.

נאסוף מידע מהילדים מה הם יודעים על היען בטבע. על פי מידת ההתעניינות של הילדים נוסף מידע:

- היען הוא העוף הגדול ביותר שחי כיום על פני כדור הארץ.
- היען הוא בעל החיים המהיר ביותר מבין ההולכים על שתיים.
- גובהו של היען מגיע עד ל – 2.5 מ' (גובה בית בן קומה אחת).
- היען הוא בעל כנפיים קטנות ואינו מסוגל לעוף. כנפיו משמשות אותו לייצוב הגוף בעת ריצה.
- היען אוכל עשב, זרעים, חרקים וזוחלים קטנים. היען אוכל גם אבנים קטנות העוזרות בעיכול המזון בקיבה.
- ביצת היען היא הגדולה ביותר מבין ביצי העופות ומשקלה מגיע ל – 1.5 ק"ג.
- ליען ראייה טובה מאוד והוא רואה למרחקים.
- היענים חיים בטבע בערך 40 שנה ובשבי ובחווות גידול בערך 50 שנה.
- כיום חיים יענים ביבשת אפריקה אולם בעבר היו יענים גם בנגב אך הם נכחדו לפני כמאה שנים.
- היען נזכר במגילת איכה, ד' ג' - "בַּת עֲמִי לְאֶכְזָר (כתיב: כי ענים) כִּיעֲנִים בַּמִּדְבָּר":
- ברשימת העופות הטמאים כתוב "וְאֵת בַּת הַיַּעֲנָה וְאֵת הַתַּחֲמָס וְאֵת הַשֹּׁחַף וְאֵת הַנֶּץ לְמִינֵהוּ": ספר ויקרא, פרק י"א, פסוק ט"ז.

2. משחק המדבקות - נדביק מדבקות בשלושה צבעים על המצח של כל תלמיד מבלי שידעו איזה צבע קיבלו. תלמיד אחד יקבל מדבקה בצבע שונה (רביעי).

הילדים יתחלקו לקבוצות לפי הצבעים שלהם. התלמיד שקיבל מדבקה שונה יישאר לבד. נשאל את הקבוצה מה חשבו כשראו את התלמיד לבד ונשאל את התלמיד מה הרגיש כשגילה שהוא לבד.

3. נשוחח עם הילדים על השאלה האם בהכרח יש דמיון בין יען בטבע ויען בסיפורים? נכוון את הילדים (במיוחד את הבוגרים) לכך שהסיפורים והשירים אינם מחויבים ליצור זהות בין הטבע לסיפור או לשיר.

בקבוצות מסוימות אפשר להרחיב את השיח ולומר לילדים כי פעמים רבות מתוך מה שכתוב בסיפורים על בעלי חיים, אנחנו יכולים ללמוד גם על עצמנו כפרטים וכחברה.

נספר לילדים שנקרא עכשיו סיפור על יען, שיזכיר את הפעילות שערכנו עם המדבקות. נראה איך הוא הרגיש ואיך הסביבה התייחסה אליו.

קריאת הסיפור

4. אפשרות א - נקרא את הסיפור באזני הילדים. נעצור מדי פעם במהלך הקריאה ונשאל את התלמידים כיצד מרגיש טוק-טוק עם השונות שלו. ניתן לעצור לאחר הפסקה:

"הימים עברו וחלפו, האפרוחים גדלו וכבר לא היו אפרוחים – הם כבר היו יענים קטנים. כולם היו זהים בצורתם, כולם חיקו את דרכי היענים הגדולים, שבעצמם חיקו אלה את אלה..."

האם היינו מצפים שטוק-טוק יתבגר ויהפוך להיות כמו כולם?

נשאל את הילדים: האם טוק-טוק הצליח ללמוד להיות כמו כולם? מה לדעתכם הוא מרגיש?

אפשרות ב' – נקרא את כל הסיפור ברצף. נאפשר לילדים לחוות את העלילה בשלמותה, ואת שפתו של בורלא ביופיה. בתום הקריאה נאפשר תגובות ספונטניות.

במידת הצורך נשאל את הילדים: כיצד מתגלה לנו טוק טוק בתחילת הסיפור? כיצד בסופו? מה דעתכם על התנהגותו של טוק טוק?

5. נשוחח עם הילדים:

מי היה טוק טוק? מה היתה הייחודיות של טוק טוק, במה הוא היה מיוחד? מהם היתרונות של ייחודיות זו ומהם החסרונות?

נשאל את הילדים מתי כדאי / חשוב / ראוי להיות ייחודי ומתי כדאי להיות 'כמו כולם'?
נזמין את הילדים לתת דוגמאות של אנשים, (דמויות מהמקרא, התלמוד, רבנים, מדענים, ממציאים ועוד) שהצליחו מאוד בעקבות הייחודיות שלהם.
בשלב זה נגיש לילדים את **נספח מספר 1** – מי הוא טוק טוק?

6. מה אנחנו חושבים על ייחודיותו של טוק טוק?

נשוחח עם הילדים על ייחודיותו של טוק טוק – מה אנו לומדים עליו מתוך התיאורים: משוחח עם עצים, שר עם זיקיות, עוזר לעכביש ששבר רגל אחת, מקשיב אך שומע דברים אחרים.
נעמיד בפני הילדים שתי התייחסויות אפשריות (של שני ילדים מבית ספר נבטים) לאותה סיטואציה:

בקבוצה ג' בבית ספר נבטים התווכחו ילדים ביניהם:

יונתן אמר: "אני אוהב את טוק טוק. הוא לא כמו כולם. הוא בעל מחשבה עצמאית, עוזר לאחרים, ויש לו נפש של אומן כי הוא רואה דברים אחרים, שומע דברים אחרים ובכלל הוא מיוחד".

נתי אמר: "אני חושב שטוק טוק הוא מסכן. הוא לא כמו כולם והוא לא מצליח ללמוד אפילו דברים פשוטים. אם הוא לא ילמד להיות כמו כולם, הוא לא כל כך יסתדר כשהוא יהיה גדול".

נציע לילדים לשוחח ביניהם ולבדוק עם מי הם מסכימים יותר, עם יונתן או עם נתי? נשמע את דברי הילדים ונתמקד בהסבר שהם נותנים.

בשלב זה נגיש לילדים את **נספח מס' 2** – "אני מקשיב אבל שומע דברים אחרים".

7. נקרין לילדים את הסרטון על היען הדוגרת על הביצים בספארי (רק הסרטון. לא הכתבה).

<https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4793542,00.html>

נשוחח עם הילדים: מה הבעיה של היען? איך היא מנסה לפתור אותה?

אפשר להקרין גם את הסרטון הזה במקום או בנוסף לסרטון הקודם.

<https://www.youtube.com/watch?v=IXY4PuP52sl>

נשוחח עם הילדים: מה מתוך כל מה שרואים בסרטון, מוזכר גם בסיפור שלנו? (דגירה, נקישות ועוד).

8. נקרין לילדים את הסרטון על אפרוחי היען.

<https://www.youtube.com/watch?v=A-l1a0xNWiU>

נזמין את הילדים לגלות כמה שיותר פרטים מעניינים מתוך הסרטון. (על גודל האפרוחים לעומת הוריהם, על צורת הרגל, על כיסוי הגוף של האפרוחים, על ההליכה של היענים הבוגרים).

9. ציור של יען - נלמד לצייר יען שלב אחר שלב. נגיש לילדים את **נספח מס' 3** - ציורים צעירים.

10. הרכבת ציור משותף - אביזרים נדרשים: דפים לבנים, צבעים, מוסיקת רקע.

אפשר להשמיע כמוסיקת רקע את "בוקר טוב" מתוך פר גינט של אדוארד גריג ובהמשך קטע זה, נשמע את שירה של סולווג.

<https://www.youtube.com/watch?v=fAn-4t03vs8>

נסביר לילדים את מהלך הפעילות - מוסיקה ברקע, כל ילד מול דף ריק ובידו עיפרון או צבע. ציור פריט לפי הנחייה, עזיבת המקום ומעבר של הילדים מקום אחד שמאלה (בכיוון השעון) קבלת הנחייה לציור פריט נוסף והמשך העבודה בדף שעתה נמצא לפנייהם, וכך הלאה. נאמר לילדים לצייר על הדף שקבלו פריט מסוים, למשל ראש, עיניים. לאחר זמן מסוים עוצרים את הילדים והם צריכים לקום ולעבור מקום יחד עם הצבע שלהם אך ללא הדף. כשמגיעים לציור הבא הם יתבקשו לצייר פריט אחר למשל עיניים, וכך הלאה - הילדים יקבלו הנחיה מה לצייר. בתום הזמן יעברו מקום עם העיפרון או הצבע שבידם וישאירו את הדף במקומו. בהמשך, הם יתבקשו לצייר מקור, רגל אחת, רגל שנייה, כנף ועוד. כך יוצרו ציורים שונים, אף שכולם התבקשו לצייר את אותם פריטים. נתלה את הציורים בחדר ונבקש מהילדים לסייר בכיתה ולהתבונן בהם. סביר להניח שכל ילד יחפש את הציור 'שלו' או את הפרטים אותם צייר בציורים השונים. נשוחח עם הילדים על השאלה - מדוע הציורים שונים כל כך? למי 'שייך' כל ציור? (נושא זה ניתן לפתח בהקשר החברתי כשעולה השאלה בזמן משחק - מי היה כאן קודם / אני תפסתי...).

11. ציפורים מצייצות - סרטון הציפורים: סרטון אנימציה ובו רואים להקת ציפורים הלועגת לציפור גדולה (כמו טוק טוק, שהיה גדול מכולם). לאחר הסרטון אפשר לשוחח עם הילדים על מה שראו: על הציפורים הקטנות ועל יחסן לציפור הגדולה, על כל השתלשלות העניינים עד לסוף המפתיע. התלמידים יקבלו את **נספח מס' 4**.

קישור לסרטון - <https://www.youtube.com/watch?v=CGL7BgtSNr8>
אביזרים נדרשים לפעילות בנספח: שמינית בריסטול, טושים, עזרים לקישוט.

12. סיפורו של משולש ורוד: נגיש לילדים את **נספח מס' 5** נקרא את הסיפור ונמחזיז אותו. הילדים יקבלו צורות - עיגולים, מרובעים ומשולשים ויכינו את דמויות הסיפור וימחזו אותו. אביזרים נדרשים: ריבועים, עיגולים ומשולשים מסול או בריסטולים. עיניים זזות, צמר (לשיער), מנקי מקטרו, צבעים, מקלות ארטיקים להחזקת הדמויות.

13. להלן מוצעות הפעילויות הנ"ל בפורמט המוכן להדפסה.

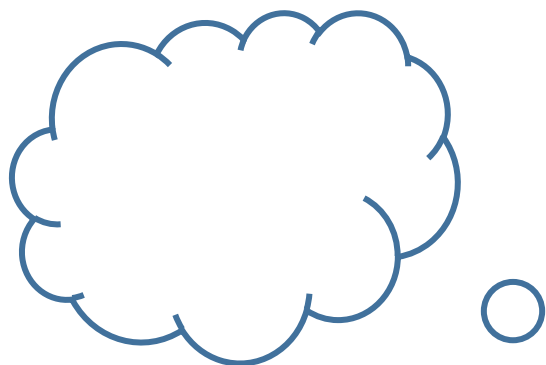
אפשר לבחור רק חלק מהפעילויות ולקבוע את סדרן בהתאמה לקבוצה.

שם הפעילות	אופי הפעילות	עזרים וחומרים נדרשים
מי הוא טוק טוק	השלמת פערים	נספח מס' 1
"אני מקשיב, אבל אני שומע דברים אחרים..."	התמודדות עם פרשנות שונה לאותה תופעה	נספח מס' 2
ציירים צעירים	ציור של יען שלב אחר שלב	נספח מס' 3, עיפרון, דף ריק
ציפורים מצייצות	עבודה קבוצתית בעקבות סרטון	נספח 4 שמינית בריסטול, טושים, חומרי יצירה וקישוט
סיפורו של משולש ורוד	קריאה והמחזה	נספח מס' 5 משולשים, עיגולים וריבועים מסול או בריסטול, צמר לשיער, עיניים זזות.

חלק ג' - נספחים (חומרי הפעלה)

שניים-עשר טוק-טוק / עודד בורלא

נספח מס' 1 – מי הוא טוק טוק? במה היה מיוחד?

א. השלימו לפי מיטב זיכרונכם:

בזמן שכל אחיו היו "יענים טובים ורגילים ועסוקים רוב הזמן באוכל", היה טוק טוק

משוחח עם _____

שר עם _____

עוזר ל _____

מגרד ל _____

ב. על מה, לדעתכם, טוק טוק חשב כשעשה את הדברים האלה?

כתבו דבריכם בבועת המחשבה.

נספח מס' 2 – "אני מקשיב, אבל שומע דברים אחרים..."

טוק טוק אמר לאימו: "אני מקשיב, אבל שומע דברים אחרים"...

בקבוצה ג' בבית ספר נבטים, התווכחו ילדים ביניהם:

יונתן אמר: "אני אוהב את טוק טוק. הוא לא כמו כולם. הוא בעל מחשבה עצמאית, עוזר לאחרים, ויש לו נפש של אומן כי הוא רואה דברים אחרים, שומע דברים אחרים ובכלל הוא מיוחד".

נתי אמר: "אני חושב שטוק טוק הוא מסכן. הוא לא כמו כולם והוא לא מצליח ללמוד אפילו דברים פשוטים. אם הוא לא ילמד להיות כמו כולם, הוא לא כל כך יסתדר כשהוא יהיה גדול".

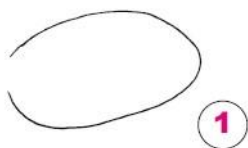
מה דעתכם? האם אתם מסכימים עם יונתן או עם נתי?

שוחחו ביניכם וכתבו מה שאתם חושבים.

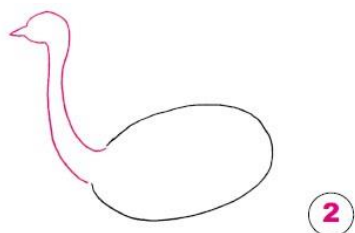
שניים-עשר טוק-טוק / עודד בורלא

נספח מס' 3 - ציירים צעירים

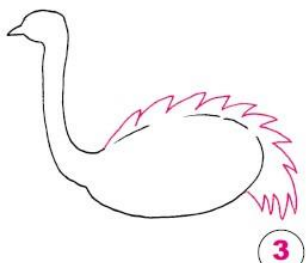
בסיפור פגשנו משפחה של יענים המתגוררים ביבשת אפריקה. ננסה לצייר יען. לפניכם הוראות, בצעו אותן שלב אחר שלב. בהצלחה!

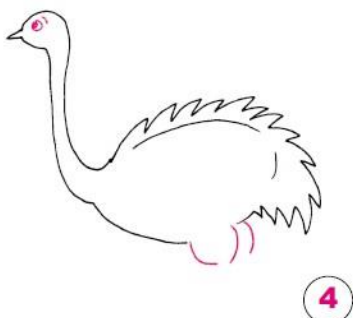
1. שרטטו אליפסה שהקצה שלה אינו סגור. זה יהיה גוף היען.

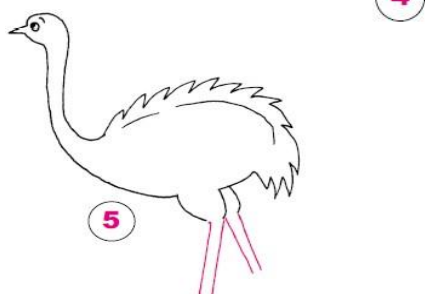
2. הוסיפו בנקודות הפתוחות באליפסה את הצוואר, ראש והמקור של היען.

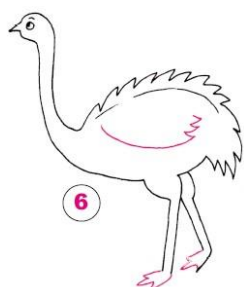
3. הוסיפו את הנוצות של היען.

4. ציירו ליען עיניים, ושרטטו את תחילת הרגליים.

5. המשיכו את רגלי היען.

6. סיימו את האיור עם שרטוט הכנף וכפות הרגליים של היען.

כעת צבעו בהנאה!

שניים-עשר טוק-טוק / עודד בורלא
נספח מס' 4 - ציפורים מצייצות

צפינו יחד בסרטון הציפורים. עבדו בקבוצות:
קראו את השאלות, שוחחו ונסחו את תשובותיכם.

1. מדוע לדעתכם לעגו חברי להקת הציפורים לציפור החדשה?

2. כיצד התייחסה הציפור לחברי הלהקה?

3. האם פעם הרגיש אחד מחברי הקבוצה כמו הציפור הגדולה?

4. מה ניתן לעשות כדי למנוע מצב בו הקבוצה פוגעת במי ששונה?

5. חברו משפט / פתגם / סיסמא למען קבלת השונה. כתבו אותה על גבי פלקט, קשטו ותלו בכיתה.

המשפט שלנו _____

שניים-עשר טוק-טוק / עודד בורלא

נספח מס' 5- סיפורו של משולש ורוד

סיפורו של משולש ורוד / אסתי שקדי

פעם אחת, לא רחוק מכאן, במקום שקט קסום וקטן חיו להם עיגולים ומרובעים חיים מצויירים באושר נעים.

מי שרוצה מוזמן לבוא לראות – מרובעים אבאים ועיגולים אמהות, בצבעים שונים – קטנים וגדולים, אבל תמיד-תמיד מרובעים ועיגולים.

יום אחד, בבית קטן, מרובע אדום ועיגול לבן ציפו להולדת תינוקם החדש. הם חיכו בשמחה ובאושר ממש.

מרובע או עיגול? דומה לאח, לאחות? הם היו נרגשים ולא יכלו לחכות. עד הלידה הם ניהלו דיון נרגש, אלא שהתינוק נולד... משולש.

אבא מרובע היה מודאג, אמא עיגול בכתה לה בצד. הם לקחו מיד את המשולש הורוד לדוקטור אף גדול, רופאת-הצורות.

דוקטור אף גדול התבוננה במשולש, מיששה, בדקה ואמרה בחשש: "מקרה מיוחד, ממש לא מוכר, יש פה תינוק לגמרי... מוזל".

מי צריך משולש שיפריע לכולם? בוקר אחד לקחה אמא עיגול את בנה, המשולש הורוד, לטיול.

"אז מה נעשה?" שאלו אבא ואמא.

היא אמרה לו בשקט: "תראה, יקירי,
החלטנו בינינו, אבא ואני,
לקנות לך חליפה מרובעת
בצבע אדום וגיזרה משגעת,
שתוכל ללבוש כשאתה בין זרים,
אולי תדמה למרובעים אחרים..."

למשולש הורוד לא היה נוח כמרובע,
החליפה החדשה לחצה עליו נורא.
והרי לא חשוב איזו חליפה הוא ילבש,
בסוף תמיד ישאר...
משולש.

יום אחד הגיע לגן ילד חדש:
משולש כחול, כמו שלנו ממש.
זה היה רגע כל-כך מאושר –
להרגיש לרגע קצת פחות
זר.

המשולשים אהבו אחד את השני,
בלי להסביר: אני זה אני!
כי משולש, בעצם, זה כמו כולם:
הוא מצחיק, נחמד, רגיש וחכם.

הצורות למדו שאפשר להיות שונים,
לא חייבים להדמות לאחרים,
כי בכל צורה וצבע יש משהו לאהוב,
אם רק מחפשים את היפה והטוב.

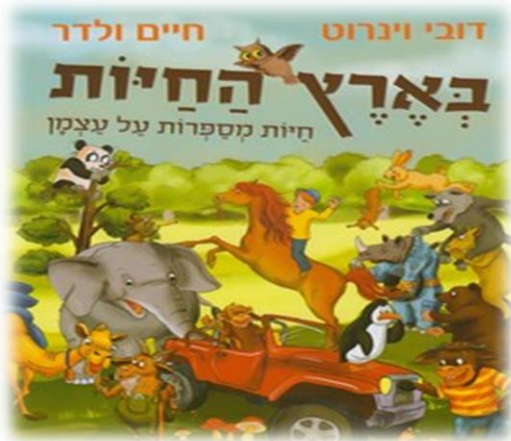
המשולשים גדלו ויצרו ביחד
עיגול כתום עם ירוק בפדחת,
מרובע סגול עם שיער זורח,
טרפז עם פסים ומשולש ורוד קירח.

המשולשים ראו שזה אפשרי

לחיות ולאהוב בכל דרך שהיא.
יש שוני בין צורות וצבעים בעולם,
ועם קצת אהבה יש מקום לכולם

סיפורים מכל מיני צבעים

בארץ החיות / דובי וינרוט וחיים ולדר

חלק א' - תעודת זהות לספר

שם הספר:	בארץ החיות- חיות מספרות על עצמן
המחברים:	דובי וינרוט וחיים ולדר
המאייר:	דרור אדם
הוצאה לאור:	חיים ולדר הוצאה לאור
שנת ההוצאה:	תשע"ו

תקציר :

זהו קובץ של סיפורים קצרים, המתארים התרחשויות ואירועים שקרו לבעלי חיים שונים. בעלי החיים משקפים דמויות אנושיות ומה שקורה להם בא ללמד אותנו על התנהגות בני אדם כפרטים וכחברה. לפיכך, לכל סיפור יש מוסר השכל וערך משמעותי. באמצעות האנשת בעלי החיים, נחשפים הקוראים (הילדים והמבוגרים כאחד) להתמודדויות, קשיים ודילמות מתוך עולמם הרגשי והחברתי, ובאמצעות הסיפור הם יוכלו למצוא פתרונות שיוכלו לשמש גם אותם.

בספר מועתקות חוויות יום-יומיות בחיי הילדים לעולם החי, ככלי לעיסוק ברגשות תוך שחרור חסמים העומדים בפני הילדים כאשר הם מתמודדים עימם 'בעולם האמיתי'. בחירת הסיפורים לקריאה באזני הילדים תלויה בהקשר, במדריכים ובקבוצה. ניתן להתמקד בסיפור אחד כל יום או לבחור סיפור שילווה את הילדים במשך מספר ימים, בהתאמה לתכנים, למסרים ולתכנית שנבנתה. הספר אושר ע"י הוועדה הרוחנית לביקורת ספרי קריאה.

ראיון עם הסופר בנושא הספר-

<https://www.youtube.com/watch?v=JFu-W3DoPfs>

חלק ב' - הצעות דידקטיות

התאמה לכיתות - א-ג

לפני קריאה

1. הצגת הספר - נציג תמונה של הכריכה ונשאל את הילדים מה אנו רואים ומה מיוחד בתמונה? (ניתן לראות כי בעלי החיים סובבים אלמנטים אנושיים - מכונית, בגדים ואפילו מקל סבא....) האם זה אמיתי? מדוע בחר המאייר להציג כך את בעלי החיים?

2. נקרין לילדים את כריכת הספר.

נמנה בשמות בעלי החיים אשר נראים בציור הכריכה. ננסה לזהות בציור כמה שיותר בעלי חיים. בשלב זה נוכל להגיש לילדים את **נספח מס' 1** – משחק זיכרון בעלי חיים

3. נשוחח עם הילדים על ההבדל בין בעלי חיים בטבע ובעלי החיים בסיפורים. נדגיש בעיקר את המטרה - בעלי החיים בסיפורים מבקשים ללמד אותנו משהו על עצמנו - על תכונות, על התנהגויות, על חששות, על התמודדויות, וכדומה.

4. כותרת המשנה של הספר היא - "חיות מספרות על עצמן". נברר עם הילדים מה הם חושבים, למה הכוונה. ניתן דוגמה אחת: נניח שהנחש היה מספר על עצמו. מה הוא היה אומר? נאפשר לילדים להתבטא באופן חופשי או נבקש להפריד בין מה שהנחש בטבע יכול היה "לומר" ומה שהנחש שאנו מכירים מהתורה ומסיפורים היה אומר. בשלב זה נגיש לילדים את **נספח מס' 2** – החיות מספרות על עצמן.

קריאת הסיפור

5.

נקרא את הסיפור הפיל והציפור (עמ' 14) באוזני הילדים, תוך הצגת התמונות בסיפור. אפשר לקרא ברצף אך אפשר גם לעצור בצמתים משמעותיים של הדמויות בהתמודדותן עם האירועים השונים. אפשר לשוחח עם הילדים ולשאל שאלות כגון: מה לדעתכם תעשה הדמות, מה היא מרגישה, כיצד הייתם נוהגים במקומה. בכיתה ג' ניתן לחלק את התלמידים לקבוצות קריאה כאשר כל תלמיד יקבל קטע מהסיפור, יתאמן עליו ויקריא לשאר הקבוצה.

לאחר קריאה

6.

פעילות כללית המתאימה לכלל הסיפורים
בעלי חיים ביצירה ופיסול - יצירת בע"ח מתוך הסיפורים מפלסטלינה.
בסיפורים ובתרבות קיבלו בעלי החיים אפיונים שונים המזוהים עימם (למשל, הנחש - עקלקל, השועל - ערמומי, הינשוף - חכם וכד').
נשוחח עם הילדים על המידות הללו, נברר יחד מהיכן הן הגיעו וכיצד ניתן לתקן אותן ולהתמודד עימן. נברר יחד מהן המידות ההפוכות למידות אותן יש לתקן ואיך התיקון יתבטא בבעל החיים ובנו, בני האדם.
נגיש לילדים פלסטלינה כדי לפסל את הדמויות מתוך הסיפור שנבחר, תוך ביצוע ההנחיות המצורפות או לפי הדמיון האישי. החומרים הדרושים:
פלסטלינה בצבעים שונים, עיניים זזות, קיסמי שיניים, מקלות גפרורים ללא ראש.
נקרין לילדים חלק מהסרטונים שלהלן:

<http://www.yo-yoo.co.il/kids/index.php?cat=11>

(היפופוטם, קוף, קרנף, כלב, ג'ירף, פיל, שועל, קיפוד, צפרדע, פנדה, נמר, ארנב, סוס, ינשוף, דוב, כבשה

<http://www.yo-yoo.co.il/kids/kids.php?id=150> (חתור, עכבר, כלב)

<http://www.yeldimdim.co.il/new/87834/yezira-pls> (ג'ירפה, אריה,

חסידה, נמר, נחש, פרה, ברווז)

<https://www.ligdol.co.il/newchannels/article.aspx?articleid=17071&c>

[hannelid=10](https://www.youtube.com/watch?v=TSx2_x39Tlg) (ציפור)

https://www.youtube.com/watch?v=TSx2_x39Tlg (חמור)

7.

שחזור הסיפור - נשחזר עם הילדים (במיוחד הצעירים שבהם) את רצף האירועים בסיפור. נספר את הסיפור במילים שלנו ונדגיש את סיומו של הסיפור כדוגמה לעשיית הטוב. בשלב זה נגיש לילדים את נספח מס' 3 - סיפור הפיל והציפור במילים שלנו.
אפשרות נוספת - לאחר שחזור הסיפור, כשברור שהילדים מבינים את השתלשלות העניינים, ננסה להבין מה המיוחד בהתנהגותו של הפיל, מה הוא עשה בהתחלה, מה בהמשך ומה בסוף? מה "עבר לו בראש" בשעה שהניח לציפור לעוף אחרי שתפס אותה? מה הוא חשב? מדוע הופתעו כל החיות ממעשיו של הפיל?
נשמע את דברי הילדים ולאחר מכן נגיש להם את נספח מס' 7 - הפתרון של הפיל. נשמע את דברי הילדים.

8.

איזהו הגיבור? - נשוחח עם התלמידים על הפתגם המופיע במשנה ונברר יחד מיהו גיבור דרך שתי פעילויות אפשריות לבחירה:
א. נציג תמונות ונשאל את התלמידים מי לדעתם הוא גיבור, במה מתבטאת הגבורה של 'גיבור העל'?

האם הילד יכול להיות גיבור? כיצד?
לאחר מכן נציג את הפתגם ונשאל - על איזה יצר מדובר?
נגיש לילדים את **נספח מס' 4** - איזהו גיבור? הכובש את יצרו.
נשאל את התלמידים אילו גיבורים הם מכירים, נכוון אותם לסביבה הקרובה (הורים, מורים, אחים...) וכן לדמויות מעולמנו התורני (רבנים ודמויות מהתנ"ך), ונשוחח על הגבורה שלהם. את התשובות נכתוב על גבי הלוח ונעזר בשמות הדמויות לפעילות הבאה.
ב. נתלה בשני קצוות הכיתה שלטים: גיבור / לא גיבור, או שנחלק לכל תלמיד שני פתקים בצבעים שונים, אחד יסמל 'גיבור' והשני 'לא גיבור'.
נציג מקרים שונים ונשאל את הילדים האם הדמות גיבורה או לא והתלמידים יענו בעזרת האפשרויות הכתובות - יעמדו ליד השלט או יצביעו עם הפתק המתאים. נגיש לילדים את **נספח מס' 5** - איזהו גיבור?

9.

גיבורים בחיים: יישום נושא הגבורה

נשוחח עם הילדים על נושא הגבורה בבית: על מה התגברו, מה עזר להם להתגבר?
התלמידים יקבלו לביתם לוח שילווה אותם בימים בהם יעסקו בנושא הגבורה בהתאם לסיפור, ובו יכתבו על מה התגברו, מה עזר להם להתגבר ויחתימו את ההורים. נגיש לילדים את **נספח מס' 8** - אני מתגבר!
את הלוח יחזירו לכיתה ויספרו על גבורה אחת לכלל הכיתה.
נשוחח עם הילדים על גיבורים מהמקרא, מהעולם התורני, מהסביבה הקרובה. נגיש לילדים את **נספח מס' 6** - גיבורים בחיים.

10.

משחקים של גיבורים: נשחק משחקי חצר, שבהם אנו מתמודדים עם הרצון להיות חופשיים ולא להיתפס, אך עלינו לסייע ולשחרר את חברינו למשחק למרות הסיכון הכרוך בכך. להלן מספר דוגמאות:
תופסת כיפים - מגדירים תופסים (עדיף תופס אחד), והשאר בורחים.
מי שנתפס עומד עם ידיים לצדדים, ומחכה שאחד החברים שלו, שלא נתפס, יבוא ויתן לו "כף". כשכולם נתפסים - התופס ניצח.
תופסת עכברים - מגדירים תופסים (עדיף תופס אחד), והשאר בורחים.
מי שנתפס עומד בפיסוק רגליים, ומחכה שאחד החברים שלו, שלא נתפס, יבוא ויעבור בין רגליו. כאשר כולם נתפסו התופס ניצח.
תופסת חסידות - מגדירים תופסים (עדיף תופס אחד), והשאר בורחים.
מי שנתפס עומד על שתי רגליים, ומחכה שאחד מהחברים שלו, שלא נתפס, יגע לו בגב עם המקור. כאשר כולם נתפסו התופס ניצח.

11.

פרקי בובות - נקרין לילדים את הסרטון שלהלן

<https://www.youtube.com/watch?v=v-iTPKviGgI> (6 דקות). בסרטון דמויות בצורת בובות, אח ואחות, המתמודדות עם היצר הרע ומתגברות עליו תוך הגדרת המשנה "איזהו הגיבור הכובש את יצרו" על ידי הרב בני לאו. נשוחח בקבוצה על ההתמודדות האישית של כל אחד ואיך ניתן לסייע לו כקבוצה.

לאחר הצפייה בסרטון, ניתן לכל ילד פתק ונזמין את הילדים לכתוב בפתק על מה הם מתגברים בכל יום? כיצד ניתן להתחזק ביצר הטוב ולעצור את היצר הרע? נזמין את הילדים להשיב לדברי חבריהם ולהתמודדות שלהם, ונשאל כיצד ניתן לסייע להם? ניצור יחד פלקט גדול עליו תהיה כתובה המשנה במרכז, ומסביב יחוברו הפתקים המבטאים את גבורת התלמידים.

ניתן לדון יחד כיצד אנו כקבוצה יכולים לסייע לחברינו כדי להתחזק ביצר הטוב ולעצור את היצר הרע שלנו.

12.

לאחר פעילויות ההטרמה, הקריאה והשיחה כדאי לבחור גם מבין הפעילויות המוצעות להלן.

הפעילויות מוצעות בהמשך בפורמט המוכן להדפסה לילדים.

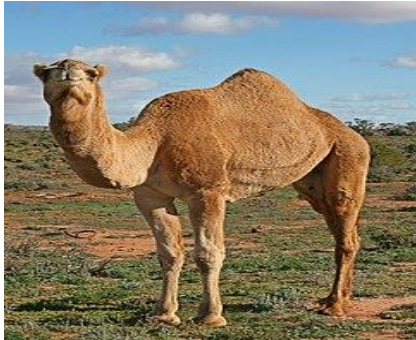
שם הפעילות	אופי הפעילות	עזרים נדרשים
משחק זיכרון בעלי חיים	הכנת משחק	נספח מס' 1, כרטיסי בריסטול בגודל תואם.
חיות מספרות על עצמן	בחירה וכתובה	נספח מס' 2
סיפור הפיל והציפור במילים שלנו	הוספת ציורים ברצף הסיפור	נספח מס' 3
איזהו הגיבור? הכובש את יצרו	שיח ובירור הפתגם. מיהו גיבור אמיתי?	נספח מס' 4
איזהו גיבור?		נספח מס' 5 שלטים: גיבור / לא גיבור. פתקים בצבעים שונים.
גיבורים בחיים	דף פעילות. הצגה- מפגש עם דמויות גיבורים מהתנ"ך, יישום בבית.	נספח מס' 6 תחפוזות להצגה כרטיסיית שאלות לכל קבוצת תלמידים, לוח 'אני מתגבר' לכל תלמיד.
הפתרון של הפיל	הבנת המיוחד בפיל	נספח מס' 7
אני מתגבר		נספח מס' 8

חלק ג' - נספחים (חומרי הפעלה לילדים)

בארץ החיות / דובי ויינרוט וחיים ולדר
נספח מס' 1 – משחק זיכרון בעלי חיים

הכינו לעצמכם משחק זיכרון ושחקו בו.

סוס	
גמל	
דוב פנדה	
חילזון	

ארנב

שועל

פינגווין

קוף

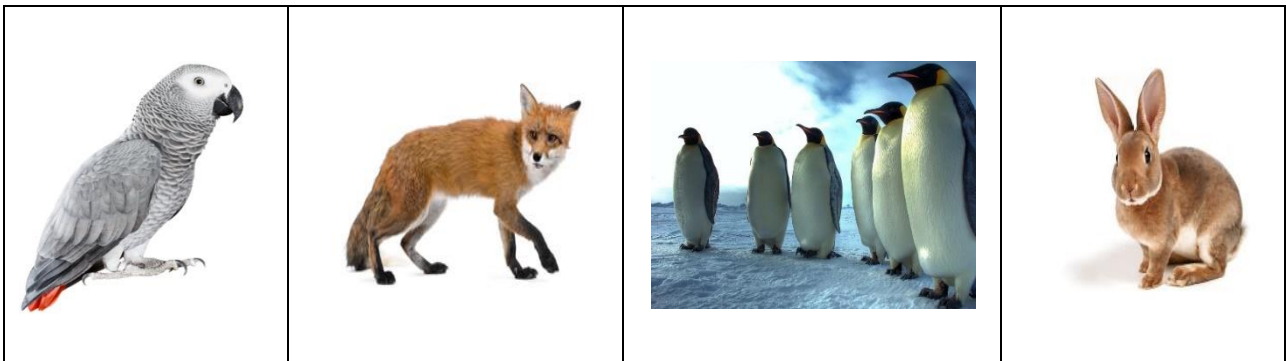

פיל	
נשר	

בארץ החיות / דובי ויינרוט וחיים ולדר
נספח מס' 2 - החיות מספרות על עצמן

לפניכם מספר חיות. בחרו אחת מהן או כל חיה אחרת שתבחרו, וכתבו מה היא מספרת על עצמה.

לאחר מכן, ערכו חידון לזיהוי החיה לפי מה שהיא אומרת.

אני

בארץ החיות / דובי ויינרוט וחיים ולדר
נספח מס' 3 – סיפור הפיל והציפור במילים שלנו

נשלים את הטבלה: בצד ימין כתוב רצף הסיפור ובצד שמאל נוסיף ציור מתאים.

<u>הסיפור המילים שלנו</u>	<u>ציור מתאים</u>
הציפור טוטי אהבה במיוחד להציק לפיל. בכל הזדמנות היתה עפה ויורקת עליו.	
נורי הפיל ניסה לתפוס אותה אך לא הצליח.	
נורי התרגז מאוד ואילו הציפור רק הלכה וצברה ביטחון.	
פעם אחת היא עפה מעל ראשו של הפיל והתכוונה לירוק לתוך העין שלו.	
הפיל תפס בעזרת החדק החזק שלו את הגוף המפרפר של הציפור.	

כל החיות התפלאו. בפיל נראה להן הרבה יותר חזק ממה שחשבו קודם.

הציפור קבלה החלטה – לעולם לא להציק לשום חיה ובמיוחד לנורי. היא קוותה שיום יבוא והיא תוכל להשיב לו טובה תחת טובה.

בארץ החיות / דובי ויינרוט וחיים ולדר
נספח מס' 4 - איזהו גיבור? הכובש את יצרו

לפניכם שתי דמויות.
הביטו בהן ושוחחו בקבוצה:
מי לדעתכם הוא גיבור?
כיצד מתבטאת הגבורה שלו?

במשנה, במסכת אבות כתוב: "איזהו גיבור - הכובש את יצרו".
על איזה יצר מדובר לדעתכם?

אלו גיבורים בעולמכם אתם מכירים? מדוע לדעתכם הם גיבורים?

בארץ החיות / דובי ויינרוט וחיים ולדר

נספח מס' 5 - איזהו גיבור?

לפניכם מקרים שונים. חישבו האם הדמות המופיעה התנהגה בגבורה?
מה עליה לעשות על מנת להיות דמות של גיבור?

מקרה א'

אחי ואני משחקים במחשב במשחק חדש שאבא קנה לנו, ובדיוק כשאני כמעט מנצח, רגע לפני סוף המשחק, אמא מבקשת ממני לרדת לזרוק את הפח. מה עושים?

מקרה ב'

חבר ואני יושבים אחד ליד השני בשיעור חשבון, פתאום נזכרתי בסיפור מצחיק שקרה לי השבוע! אני ממש רוצה לספר לו את הסיפור, אבל המורה מדבר ומלמד חומר חשוב.

מקרה ג'

אני אוכל קורנפלקס עם חלב בבוקר לפני שאני יוצא לבית הספר, פתאום אבא קורא לי לעזור עם הקניות, אבל לא מתחשק לי להפסיק לאכול ואין לי כח לעזור לו. מה עושים?

מקרה ד'

הגעתי הביתה אחרי יום מעייף בבית הספר, נזכרתי שיש לי הרבה שיעורי בית. אין לי כח לקום בכלל מהספה, ובטח שלא מתחשק לי להכין שיעורים. מה עושים?

בארץ החיות / דובי וינרוט וחיים ולדר
נספח מס' 6 - גיבורים בחיים
בארץ החיות / דובי וינרוט וחיים ולדר

בס"ד

איזהו גבור? הכובש את יצרו

(משנה, מסכת אבות, פרק ד' משנה א)

מי הוא הגיבור האמיתי?

התחלקו לקבוצות ובחרו גיבור אחד. הגיבור יכול להיות דמות מקראית, מהעולם התורני או מהסביבה הקרובה אליכם.

שם הדמות שבחרנו: _____

כתבו את סיפורה של הדמות:

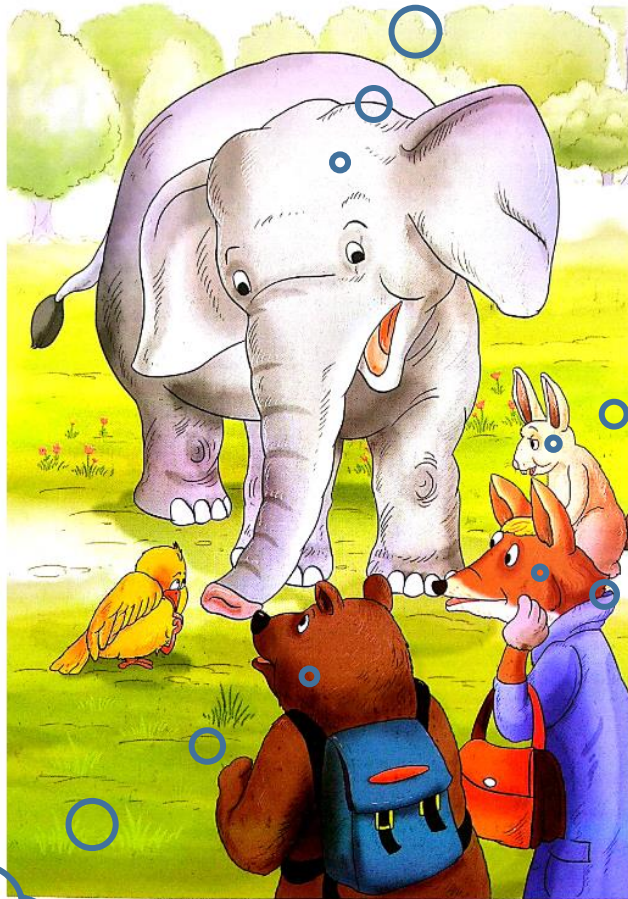
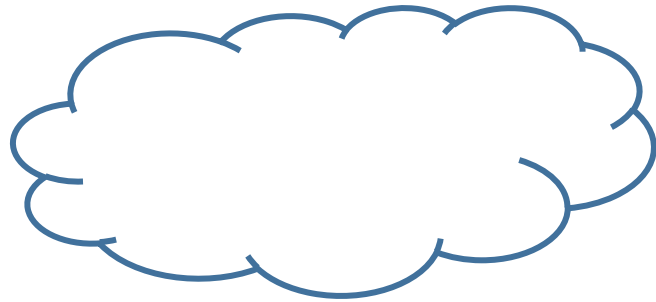
במה מתבטאת גבורתה של אותה דמות:

מה אנו יכולים ללמוד מכך, איזה מסר אנו יכולים לקבל מהסיפור:

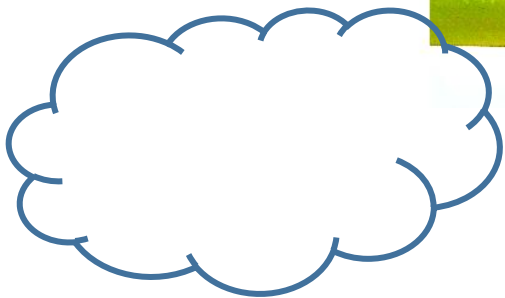
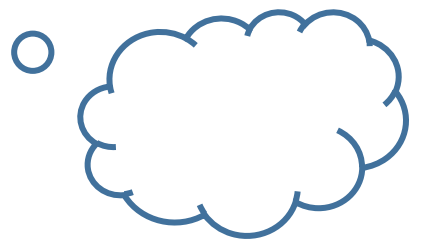
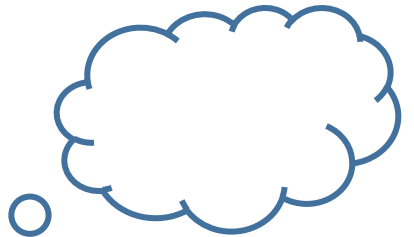
כעת, המחזו את הסיפור, והציגו את הסיפור לכלל הקבוצה.

נספח מס' 7 - הפתרון של הפיל

התבוננו בתמונה. מה חשב הפיל כששחרר את הציפור? מה הציפור חשבה? מה חשבו החיות האחרות? כתבו דבריכם בבועות המחשבה.

"עופי לדרך, טוטי, והפסיקי להציק לנו!"

בארץ החיות / דובי ויינרוט וחיים ולדר
נספח מס' 8 - אני מתגבר!

שמי: _____

תאריך	במה התגברתי	מה סייע לי להתגבר	חתימת הורים

סיפורים מכל מיני צבעים

סליחה.. גם אני מרגיש / חیات בלחה אבו שמים

חלק א' - תעודת זהות לספר

שם הספר:	סליחה ... גם אני מרגיש
המחברת:	חיות בלחה אבו שמים
המאיירת:	אירינה קרקבי
הוצאה לאור:	דאר אלהודא
שנת הוצאה	2005

תקציר -

זהו סיפור על ילד המרכיב משקפיים. "המשקפיים לא מפריעים לי, אמר הילד לדובי, חברו הטוב, אלא הצחוק של הילדים הצוחקים ממני". צחוקם של הילדים גרם לו סבל רב, תחושת ניכור ועלבון. אולם דווקא הניסיון הכואב, גורם לילד (שלא מוזכר בשמו) להיות ילד מיוחד ובעל תכונות חברתיות וערכיות: רגישות, תושיה, הבנה של מצוקת הזולת, יכולת התמודדות ותמיכה במי שזקוק לעזרה. המעשה שהוא עשה והעזרה שהושיט החזירו אותו את החברה ולימדו את הילדים שבזו ולעגו לו, שיעור חשוב. המשקפיים, שהיו בתחילה אבן נגף ביחסיו עם סביבתו, הפכו את הילד למי שמסוגל לראות מעבר למה שגלוי לעין. הסיפור נבחר להיכלל בין הספרים המיוצגים ב"סיפורים מכל מיני צבעים" כי הוא עוסק במה שמעבר לגלוי - ביחסים חברתיים ובאפשרות התמידית לתקן ולעשות טוב.

חלק ב' - הצעות דידקטיות

התאמה לכיתות: א-ג

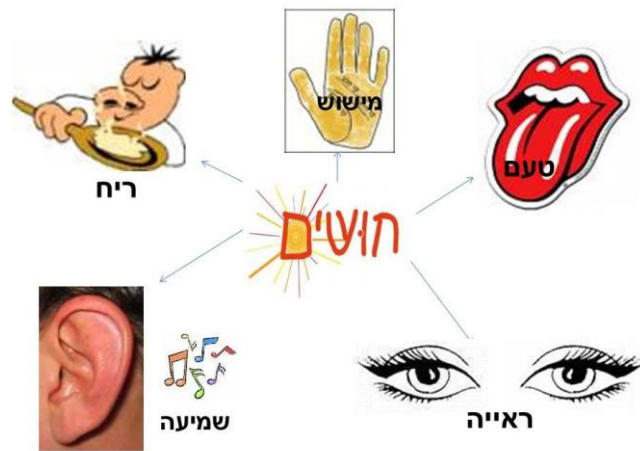
לפני הקריאה

1. נציג את כריכת הספר. נשוחח על מה שרואים בתמונה ונשער מה יסופר בספר.
 2. נשוחח עם הילדים על הרכבת משקפיים. נשאל מדוע יש ילדים ואנשים המרכיבים משקפיים? האם זה נוח להם? האם הם מסוגלים לראות היטב גם ללא המשקפיים? האם הם "בחרו" להרכיב משקפיים?
 3. אם יש בקבוצה ילדים המרכיבים משקפים נבקש שיספרו למה הם מרכיבים משקפיים, מאיזה גיל, איך הם גילו זאת, מה קורה להם ללא המשקפיים.
 4. במידה שיש התעניינות מצד הילדים נספר להם כי בדיקת ראייה מתבצעת באופן שוטף כחלק מהשגרה בכמה נקודות זמן – עם הלידה, בגיל שנה, בגיל שלוש, לפני הכניסה לכיתה א', בכיתה א' ובכיתה ח'.
- נשאל את הילדים מה הם חושבים, מדוע מתבצעות בדיקות העיניים בתדירות כל כך גבוהה? מה לדעתם אפשר לגלות? (ניתן לגלות קשיים בראייה באחת העיניים או בשתייהן ולדאוג לטפל לפני שהקושי מחמיר).
- נקרין לילדים תמונות של רופאי עיניים בעת בדיקת ראייה וננסה להרגיע ולהסביר כמה הבדיקות חשובות ואינן כואבות כלל.

5. החושים - נשוחח עם הילדים על חמשת החושים שלנו, שראייה הוא אחד מהם.

נקרין את התרשים הזה:

נשאל את הילדים איך נקרא כל חוש? איך כל חוש מסייע לנו להכיר את העולם ולפעול בו? למה החושים כל כך חשובים? מה קורה כאשר יש לקות בחוש אחד? אילו מכשירים עוזרים לנו כאשר יש לקות בחוש הראייה? (משקפיים, משקפי שמש, כלבי נחייה לעיוורים, שעון המכריז על השעה, מחשב "מדבר", מכשיר טלפון עם צג ענק ועם מספרים גדולים).

6. בריאות העיניים ומסכים - נספר לילדים שלאחרונה הוצגו מחקרים המעידים על כך שצפייה מרובה וממושכת במסכים (מחשב, טלוויזיה, טאבלט, סמרטפון) מזיקה לבריאות. נשאל אותם אם הם שמעו על כך, נברר אם הם יודעים מדוע מסכים מזיקים (לעיניים, למוח, לכישורים החברתיים, למידת הסבלנות ועוד). נקרין לילדים את התמונות הבאות נשוחח איתם ונראה כיצד התמונות מספרות שהמסכים מאוד מושכים אותנו ומצד שני גם מזיקים.

נשאל את הילדים מה הם יכולים לעשות כדי להימנע מפגיעה בראייה בעקבות צפייה ממושכת במסכים? נשאל אם הם חושבים שזה יהיה להם קשה?
(למשל לקבוע שעות ולשים על עצמם מגבלות, לבקש שההורים יעזרו להם לתחום בזמן את שעות המסכים, למצוא עיסוקים נוספים כגון ציור, בנייה בקוביות, משחקי חברה, משחקי קופסה, הזמנת חברים, ביקור אצל סבא וסבתא, עזרה בבית במה שהם יכולים ועוד).
אפשר להקרין גם את התמונה הזו (מתוך המוסף של ידיעות אחרונות מיום 29.4.19) ולשאול את הילדים על ההשוואה בין מסכים לסיגריות.

קריאת הסיפור

7. מומלץ לקרוא את הסיפור ברצף אחד. אפשר להראות את התמונות תוך כדי קריאה אך אפשר גם לתת מקום לדמיון של הילדים ולא להראות בשלב זה את התמונות.
מיד בתום הקריאה כדאי לאפשר לילדים להגיב באופן ספונטני.
במידה שלא תהיינה תגובות, נחכה מעט ונשאל: מה מיוחד בסיפור הזה? מה היה מיוחד בילד שעליו מסופר?

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

לאחר הקריאה

8. שחזור הסיפור - אפשר לשחזר עם התלמידים את הסיפור בכמה צורות: אפשר להתחיל את הסיפור והילדים ימשיכו. אפשר לכתוב על הלוח כך:

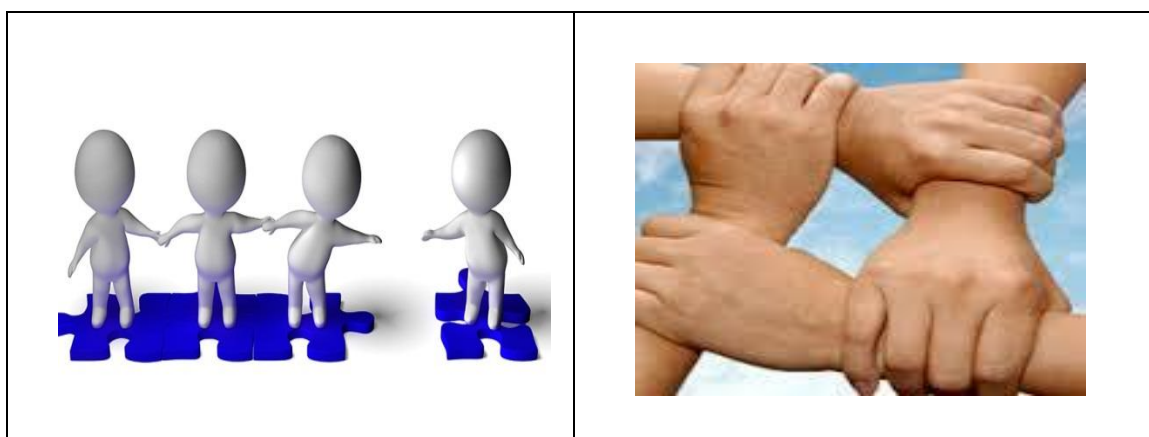
מה קרה בתחילת הסיפור?	מה קרה בהמשך?	מה קרה בסוף הסיפור?
-----------------------	---------------	---------------------

ולהזמין שלושה ילדים ללוח, כל אחד יעמוד ליד "חלק" אחר והם יספרו את החלק המתאים. הצירוף של מה שיספרו שלושת הילדים, יתן את השחזור השלם של הסיפור.

9. לאחר הקריאה אפשר לשאול את הילדים מה הוא לדעתם, הרגע הכי חשוב בסיפור? נשמע את דבריהם ואת ההסברים שהם נותנים וניתן אפשרות לביטוי עצמי חופשי. בחלק זה נציע את **נספח מס' 4.**

10. פנטומימה - נחלק את הקבוצה לקבוצות קטנות. כל קבוצה תבחר חלק קצר מתוך הסיפור ותציג אותו בפנטומימה. שאר הילדים יתבקשו לגלות איזה חלק הם הציגו.

11. נקריין או נציג בפני הילדים את התמונות האלה ונשאל: האם אפשר לקשר את התמונות האלה לסיפור? לאיזה חלק של הסיפור מתאימה כל תמונה – תחילת הסיפור, המשך הסיפור או סוף הסיפור. (חלק מהתמונות מהוות סמל למה שיש בסיפור).

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

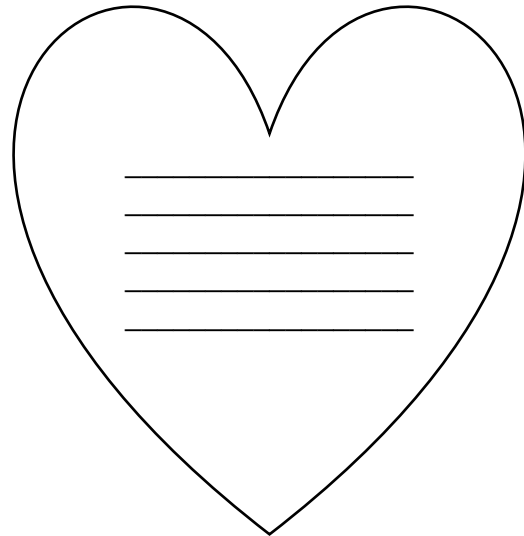
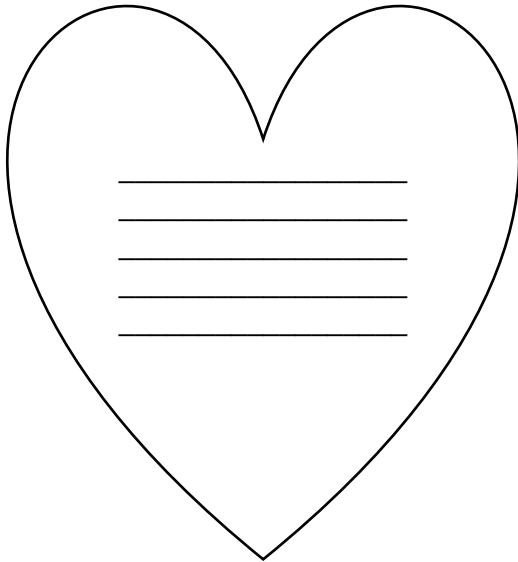
הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

12. נחלק הכיתה לקבוצות ונחלק להם כרטיסיות, להשוואת הרגשות בתחילת הסיפור ובסופו.

אנא אקרא בין משארי הולד ואלתה פי בלאة القصة وفي نهايتها.

في نهاية القصة

في بداية القصة

13. נשחק עם הילדים בחצר במשחקי עיניים עצומות:

▪ תפוס אותי – מכסים את עיניו של ילד במטפחת וקוראים לו: בוא לתפוס אותי.

▪ מה חסר – מניחים 5-8 חפצים על השולחן – ספר, עיפרון, משקפיים, תפוח, מחק, דבק. מתבוננים טוב ומנסים לזכור מה יש על השולחן. מכסים את עיניו של ילד אחד במטפחת, ומוציאים חפץ אחד. הילד ממשש את מה שיש על השולחן ומתבקש לומר מה חסר.

14. אפשר להקשיב או לשיר ביחד שיר על החברות :

<https://www.youtube.com/watch?v=WCzHUNY-jo0>

<https://www.youtube.com/watch?v=NT7kNtLx0J4>

15. אפשר ליצור משקפיים בכל מיני צורות.

לשם כך נזדקק לבריסטולים ומספריים וכן חומרי קישוט (נוצות, נצנצים, חרוזים, מדבקות וכד').

שלב א'	שלב ב'
	
	

והנה אפשרויות נוספות:

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

16. לאחר הקריאה והפעילויות כדאי לבחור גם מבין הפעילויות המוצעות להלן.
(ראו טבלה). הפעילויות עצמן מוצעות בהמשך בפורמט המוכן להדפסה לילדים.

<u>שם הפעילות</u>	<u>אופי הפעילות</u>	<u>עזרים</u>
מה דעתך על ההתנהגות של איהאב וכרים	נתון חלק מהטקסט. כל תלמיד יכתוב את דעתו על ההתנהגות ואם הוא היה במקום אחד מהילדים איך מתנהג.	נספח מס' 1
אני מרגיש כ	כל תלמיד כותב על עצמו מתי הוא מרגיש שמח, פוחד, כועס ועוד.	נספח מס' 2
לכתוב משפטים כמו בניסוח	כתיבה	נספח מס' 3
הרגע הכי חשוב בסיפור	כתיבה וציור	נספח מס' 4
אנחנו משתתפים בסיפור	איורים לבחירה והוספת דברי הילדים.	נספח מס' 5

חלק ג' - נספחים (חומרי הפעלה)

סליחה, גם אני מרגיש / חیات בלחה אבו שמים

נספח מס' 1 - מה דעתך על ההתנהגות של איהאב וכרים

عفوا .. انا أيضا اشعر / حياة بلحة أبو شميس

ملحق 1 - اكتب ما رأيك في تصرف إيهاب و كريم

1. اكتب ما رأيك في تصرف إيهاب و كريم .

رمى لي أصدقائي الكرة ، لم امسكها .. بل افلنت من بين يدي
وطارت بعيدا .
قال إيهاب ضاحكا مني : " انزع النظارة , واضح انك لا ترى بها
وبدونها ! "
وقال كريم مستهزئا : " كم إصبعاً ترى ؟ "
فضحك الجميع وضربوا كفا بكف

2. كيف كنت ستتصرف لو كنت مكان كريم ؟

סליחה, גם אני מרגיש / חیات בלחה אבו שמים

נספח מס' 2 - אני מרגיש

عفوا .. انا أيضا اشعر / حياة بلحة أبو شميس

ملحق 2 - انا اشعر

אנא אכתב ענ נפסי

اشعر بالفرح عندما :

اشعر بالخوف عندما :

اشعر بالتردد عندما :

اشعر بالحزن عندما :

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

סליחה, גם אני מרגיש / חیات בלחה אבו שמים
נספח מס' 3 - לכתוב משפט מתאים

عفوا .. انا أيضا اشعر / حياة بلحة أبو شميس
ملحق 3 - كون جمل

اكتب جملا من تأليفك على نمط الجمل التالية :

لولا نظارتي لا
أستطيع ان اركز في دروسي

لولا

لولا

لولا

لولا

وكم كانت فرحتنا عظيمة عندما استقبلنا كريم بابتسامة عريضة

وكم كانت فرحتنا _____ عندما _____

وكم كان حزننا _____ عندما _____

وكم كان قلقنا _____ عندما _____

סליחה, גם אני מרגיש / חیات בלחה אבו שמים
נספח מס' 4 - הרגע הכי חשוב בסיפור

عفوا .. انا أيضا اشعر / حياة بلحة أبو شميس
ملحق 4 - اهم لحظة بالقصة

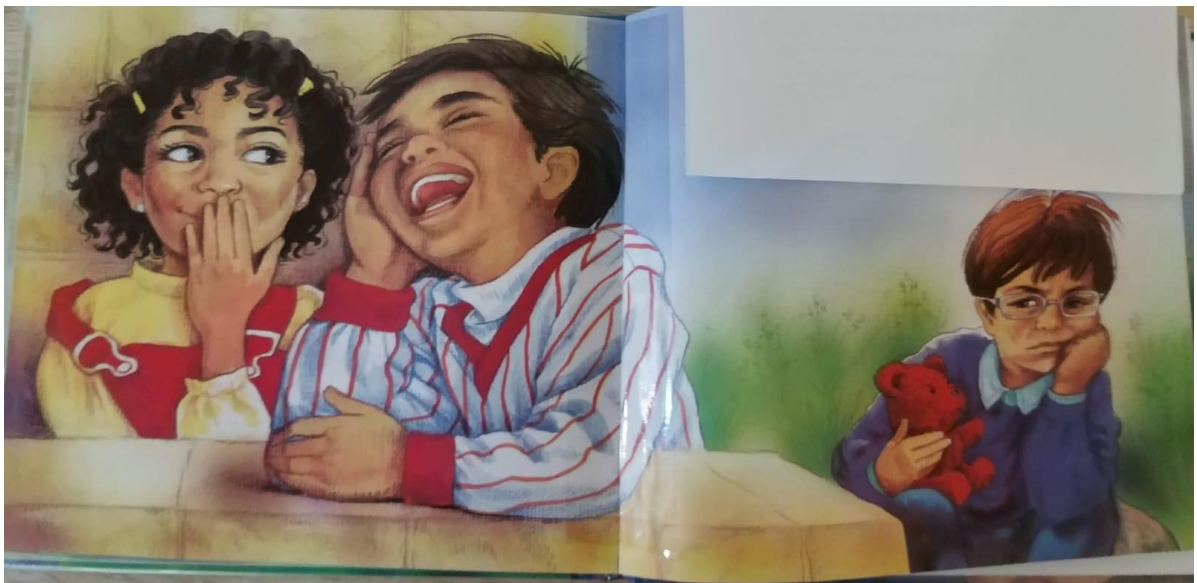
היזכרו בסיפור וחשבו מהו הרגע הכי חשוב בסיפור? تذكر القصة ما هي اهم لحظة بالقصة?
כתבו וציירו. اكتب وارسم.

סליחה, גם אני מרגיש / חיאת בלחה אבו שמים
נספח מס' 5 - אנחנו משתתפים בסיפור

عفوا .. انا أيضا اشعر / حياة بلحة أبو شميس
ملحق 5 - نحن نشارك بالقصة

בחרו אחד מהאיורים המלווים את הסיפור ופעלו לפי ההנחיות -
اختر احد الرسومات والتزم بالتعليمات

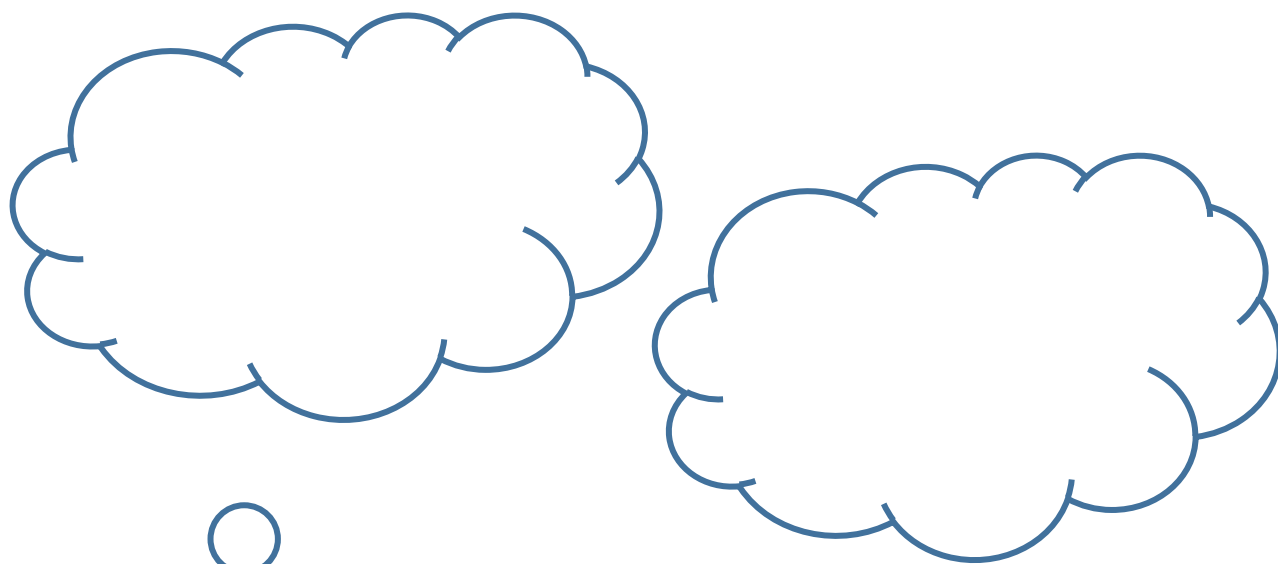
איור א' - رسمة ا

בחרו את אחת הדמויות שבאיור. اختر احد الشخصيات من الرسمة
כתבו מכתב לדמות. במכתב תוכלו להביע את מחשבותיכם כלפי התנהגותה של הדמות.
اكتب رسالة للشخصية . يمكنك التعبير عن افكارك اتجاه تصرفات الشخصية

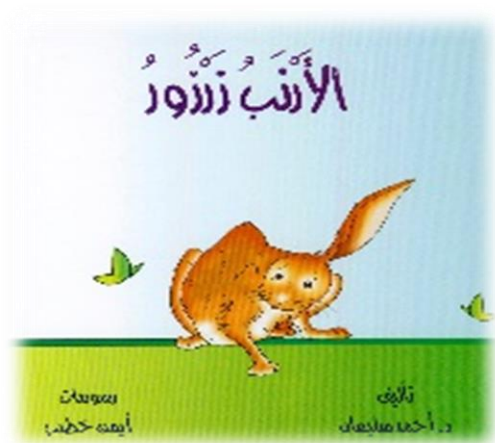
איור ב' - רשמה ב

מה הם חושבים? ماذا يفكرون
כתבו בבועות המחשבה. اكتب بغيمة الأفكار

סיפורים מכל מיני צבעים

הארנב זרזור / אחמד סלימאן

חלק א' - תעודת זהות לספר

שם הספר:	הארנב זרזור
המחבר:	אחמד סלימאן
המאייר:	אימאן חטיב
הוצאה לאור:	דאר אלהודא
שנת הוצאה	2010

תקציר -

הארנב זרזור הוא ארנב חמוד ומיוחד המחפש לו חבר. בגלל היותו בעל אוזן אחת הוא לא מוצא לו חברים. אימו מעודדת אותו כי היא בטוחה שימצא חברים אולם פניותיו אל החתול, אל התרנגולת ואל הכבש אינן נענות. הוא נתקל בסירוב ובדחייה ומרגיש עצוב ובודד. באחד הימים כאשר שלושת החברים שיחקו בכדור, נתקע הכדור בין ענפי העץ. הארנב נחלץ לעזרתם, כשהוציא והגיש להם את הכדור. החברים התרשמו ממעשהו של הארנב ורצו לקבלו לחברתם כי ראו את מה שמעבר לגלוי - את חוזקו, את תושייתו, את רגישותו ואת יכולתו להיחלץ לעזרת מי שזקוקים לו.

חלק ב' - הצעות דידקטיות

התאמה לכיתות - א-ב

לפני הקריאה

1. נשוחח עם הילדים על חברים: נבקש מהילדים לספר מה הם אוהבים לעשות עם חברים ולהדגיש חוויה נעימה שהיתה להם עם חבר (משחק משותף, סוד משותף, נסיעה, השתתפות יחד בחוג ועוד). נכתוב על הלוח את המלים שהילדים משתמשים בהם לתיאור החוויה: נעים, שמח, שותפות, חוויה, עזרה, נתינה וכו'.

נגיש לילדים את **נספח מס' 7** – מה אני אוהב לעשות עם חברים?

2. נזמין את הילדים לספר אם יש להם חוויה אישית הקשורה בארנבים – גידול ארנבים בבית או במסגרת פינות חי ופינות ליטוף.

3. נקרין לילדים את התמונה של הארנב.

נשאל את הילדים מה הם יודעים על ארנב ולפי מידת ההתעניינות של הילדים נחליט איזה מידע להוסיף.

- הארנבים שייכים למשפחה גדולה של יונקים הנקראת ארנביים.
- תוחלת החיים של הארנב הוא כ- 9 שנים.
- הארנבים חיים במקומות רבים בעולם.
- הארנב הבוגר שוקל בערך 3-6 ק"ג.
- התכונה הבולטת של הארנבים היא אוזניהם הגדולות.
- ארנבים אוהבים לשתות הרבה.
- הארנבים אוכלים גם אוכל טרי ורטוב (ירקות, עלים ירוקים) וגם אוכל יבש שאפשר לקנות אותו בצורה של כופתיות בחנות לחיות מחמד.
- פעילות גופנית מאוד חשובה לארנבים ולכן חשוב לאפשר להם לרוץ ולטפס.
- ארנבים מופיעים בסיפורים רבים למשל הארנב הלבן מסיפור עליסה בארץ הפלאות, באקס באני, והמשל הצב והארנב.
- ארנבים חיים בטבע וגם גדלים כחיות מחמד.
- ארנבים אינם תוקפניים, אינם מרעישים ומעניין מאוד להביט בהם.

קריאת הסיפור

4. כדאי לקרוא את כל הסיפור ברצף אחד. אפשר גם להקריא את הסיפור ולהציע לילדים לעקוב אחר הכתוב ולהתבונן בתמונות. ראו קישור לסיפור:

<https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=sites&srcid=YWJlZGF6LnR6YWZvbmlmV0Lm9yZy5pbHxha2hhcnxneDo1MWVlMjQ5NzY4NjA2NWY2>

בתום הקריאה נאפשר לילדים להגיב באופן ספונטני.

לאחר הקריאה

5. אפשר לשוחח עם הילדים ולשחזר יחד איתם את התוכן הסיפור. נתחיל את הסיפור ונזמין את הילדים להמשיך.

6. אפשר לשוחח עם הילדים על התוכן הגלוי של הסיפור: כמה דמויות בסיפור? למה החיות לא קבלו את הארנב? מה הסיבה שבסוף החיות קבלו הארנב ושחקו אותו? מה למדו שלושת החברים?

7. נשוחח עם הילדים:

- א. איך מתגלה לנו הארנב בתחילת הסיפור, מה מיוחד בו וכיצד הוא מרגיש?
- ב. איך מתגלה לנו הארנב בסוף הסיפור, מה מיוחד בו וכיצד הוא מרגיש?

בשלב זה נגיש את **נספח מס' 6** - הארנב בתחילת הסיפור ובסופו.

8. נזמין את הילדים להציג בפנטומימה חלקים מהסיפור. כל קבוצה תציג חלק מהסיפור ושאר הילדים יגלו מהו החלק שהוצג. אפשר להציג את הסיפור בתיאטרון בובות באמצעות בובות - שני ארנבים, חתול, תרנגולת, כבש.

9. אפשר לשיר תוך כדי הקרנת הסרטונים

שיר הארנב

<https://www.youtube.com/watch?v=2CfWiVtkpmY>

שיר החברות בין כל העולם

<https://www.youtube.com/watch?v=yZfLbY0JaGQtt>

10. נציע לילדים להכין עציץ בבקבוק המעוצב כארנב.

<https://www.youtube.com/watch?v=7cdHJ9U0Wvw>

11. נציג את הסרטון איך מציירים ארנב ונגיש את נספח מספר 1.

<https://www.youtube.com/watch?v=2I0IDkCJCDI>

12. התכונות של הארנב – נערוך עם הילדים רשימה של התכונות שהיו לארנב – תכונות פיזיות

(קטן, גמיש, מגיע לגבהים, חזק, יציב) ותכונות הקשורות באופי (שקט, מוכן לעזור, אינו שומר טינה, רואה את מצוקת הזולת, רגיש, בעל תושייה).

נזמין את הילדים לבחור תכונה אחת, לכתוב אותה בגדול על דף ולהוסיף ציורים מתאימים.

13. תחומי החוזק שלנו – נזמין את הילדים לספר על תחומי החוזק שלהם וכיצד הם יכולים

לתרום לחברה. נעודד את הילדים לספר על יכולות גופניות, על יכולות רגשיות כמו סבלנות, יכולת ויתור, נכונות לעזור, נאמנות, שמירת סוד, וכד'. כל ילד יבחר תכונה אחת שלו שבה הוא מיוחד, יכתוב אותה על דף ויוסיף דוגמה וציור מתאים. נערוך תערוכה וניתן לה שם. למשל 'תחומי החוזק שלי', 'להיות מיוחד ושונה זה הכי שווה'.

14. נקרין לילדים מספר תמונות ונשוחח על כל אחת מהן בנפרד. בשיחה נדגיש את ההתנהגות של הדמות או הדמויות ואת התכונה שיש למי שמתנהג כך. הנה כמה תמונות לדוגמה:

	תמונה מס' 1
	תמונה מס' 2
	תמונה מס' 3

תמונה מס' 4

תמונה מס' 5

תמונה מס' 6

נזמין את הילדים לבחור דמות מאחת התמונות ולהניח שהיינו יכולים לכתוב לה "מילים טובות". למשל:
 לילדה עם הכובע הצבעוני בתמונה מס' 6 – "רואים שאת רוצה לדייק במיקום של השתילים".
 לילד בחולצה הכחולה בתמונה מס' 3 – "אתה נראה זריז ותחרותי. רואים שאתה נזהר לא להפיל את האחרים בזמן הריצה".
 כל ילד יכתוב על פס נייר את המשפט ללא ציון הדמות והתמונה. נערוך חידון – כל ילד יקרא בקול את המשפט ושאר ילדי הכיתה ינסו לגלות לאיזו דמות נכתבו המלים.

15. אנחנו מספרים על עצמנו – נכין אלבום כיתתי ונקרא לו "אנחנו מספרים על עצמנו".

לצורך כך נכין מראש:

- שמינית בריסטול לכל ילד
- אוסף של תמונות, צבעים וחומרים לקישוט
- להביא מראש מהבית דברים שונים המייצגים את הילד (תמונה, משפטים שההורים או בני משפחה אחרים אומרים עליו, ציור מיוחד שהוא צייר וכד').

כל ילד יתבקש לאסוף ולהביא מראש דברים שונים המייצגים אותו. הנה דוגמאות למה שאפשר להכין / להביא / לכתוב ולצרף לבריסטול האישי:

- תמונה של הילד או של המשפחה
- תיאור של המשפחה, ציור או צילום של המשפחה
- תמונה או ציור של אוסף / תחביב / חוג שבו הוא משתתף
- דברים טובים שההורים או האחים או הסבים אומרים עליו
- תכונה אחת בולטת שיש לו
- משהו מיוחד שהילד עשה או חווה (טיול, חלום, נסיעה)
- שאיפות לעתיד – מה אני רוצה לעשות כשאהיה גדול?

כל ילד יעצב את הבריסטול שלו כפי שהוא מוצא לנכון, כך שהבריסטול "יספר" על הילד. נוכל להכין תערוכה או לכרוך יחד את כל הדפים לאלבום קבוצתי משותף.

16. חברים בכל מיני צבעים – נשוחח על ההנאה שיש לנו כשיש לנו חברים. נגיש את הדף עם מילות השיר שכתבה חנה גולדברג, נקרא ונתרגם במידת הצורך. (מילות השיר בהמשך).

נזמין את הילדים לבחור בית אחד או שורה אחת שמוצאת חן בעיניהם.
 נקרין את הסרטון המציג את השיר "חברים מכל מיני צבעים". נשיר ונרקוד יחד עם הסרטון.

א. מיקי קם שרה

https://www.youtube.com/watch?v=Gr2oLbhG_CY

ב. שרית חדד שרה

<https://www.youtube.com/watch?v=crw5EnxoxCk>

ג. השיר מתוך ספר השירים של חנה גולדברג, מילות השיר על המסך

<https://www.youtube.com/watch?v=Wzf3PeNA-4k>

חברים בכל מיני צבעים

מילים: חנה גולדברג

לחן: יוני רועה

יש לי חבר חום כמו שוקולד כשאני עצובה הוא תמיד כזה נחמד נכון שהוא ממני לגמרי אחר אך על כזה חבר איך אפשר לוותר ?	יש לי חבר ג'ינג'י עם נמשים איתו הכי כיף לעשות חיים אז נכון שהוא ממני לגמרי אחר אך על כזה חבר איך אפשר לוותר ?
יש לי חברה עם עיניים כחולות שלה אני מספרת את כל הסודות נכון שהיא ממני לגמרי אחרת אבל היא חברה כזאת נהדרת	יש לי חברה שחורה עם תלתלים שתינו מגדלות גור חתולים נכון שהיא ממני לגמרי שונה אבל היא חברה כזאת נפלאה.
איזה כיף שיש המון חברים המון חברים בכל מיני צבעים חומים, כתומים, שחורים ולבנים איזה כיף שיש כאלה חברים.	איזה כיף שיש המון חברים המון חברים בכל מיני צבעים חומים, כתומים, שחורים ולבנים איזה כיף שיש כאלה חברים.

17. מה מיוחד בחברים שלי – נשוחח עם הילדים על השאלה: מה מיוחד בחברים שלי? במה הם מיוחדים? נקפיד לומר דברים חיוביים.

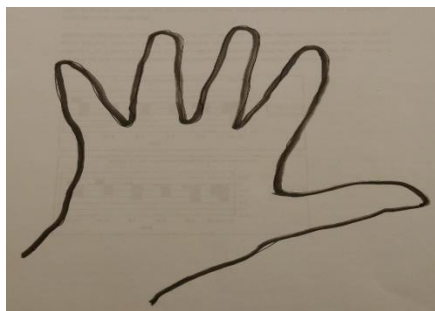
נשמע מה שהילדים אומרים ובמידת הצורך נוכל להוסיף. (הם נאמנים, הם עליזים, הם מספרים לי סודות, אני מלמד אותם דברים חדשים, הם מלמדים אותי דברים חדשים, אנחנו אוהבים לשוחח בטלפון, אנחנו אוהבים לשחק במשחקי מחשב, אנחנו אוהבים לשחק במשחקי כדור, אנחנו אוהבים את חד-קרן, אנחנו אוהבים את בוב-ספוג, ההורים שלנו חברים, אנחנו משתתפים באותו חוג, אנחנו יודעים להתפייס אחרי ריב ועוד).
נגיש לכל ילד חצי 4A ונסביר לילדים איך לצייר את כף היד שלהם – להניח את היד האחת על הדף ולצייר את קו המיתאר. נזמין את הילדים לסייע זה לזה.

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

נציע לילדים לכתוב בתוך כל אחת מהאצבעות שבציור את הדברים המיוחדים בחברים שלהם. נגזור את כפות הידיים ונתלה בצורה מיוחדת המעידה על החברות בין כולנו.

18. הכנת בובות אצבע על מכסה של טוש עבה - נקרין או נדפיס לילדים תמונות של "כל אחד הוא מיוחד" (מתוך אתר ילדים רוצים את זה):

נאפיין כל אחת מהדמויות למשל ילדה עם תלתלים, ילדה עם צמות, ילד עם לחיים אדומות). כל ילד יבחר דמות אחת או שתיים, יגזור אותן וידביק על קרטון או בריסטול בגודל מתאים. אחר כך נדביק את הדמות באמצעות דבק חם למכסה של טוש עבה וכך תיווצר בובת אצבע ואיתה נוכל לשיר את השיר "ילדים בכל מיני צבעים" או לערוך הצגה או לשחק. (לוח הדמויות הנ"ל יכול לשמש בסיס למשחק בינגו או למשחק זיכרון).

בובת אצבע על מכסה של טוש עבה

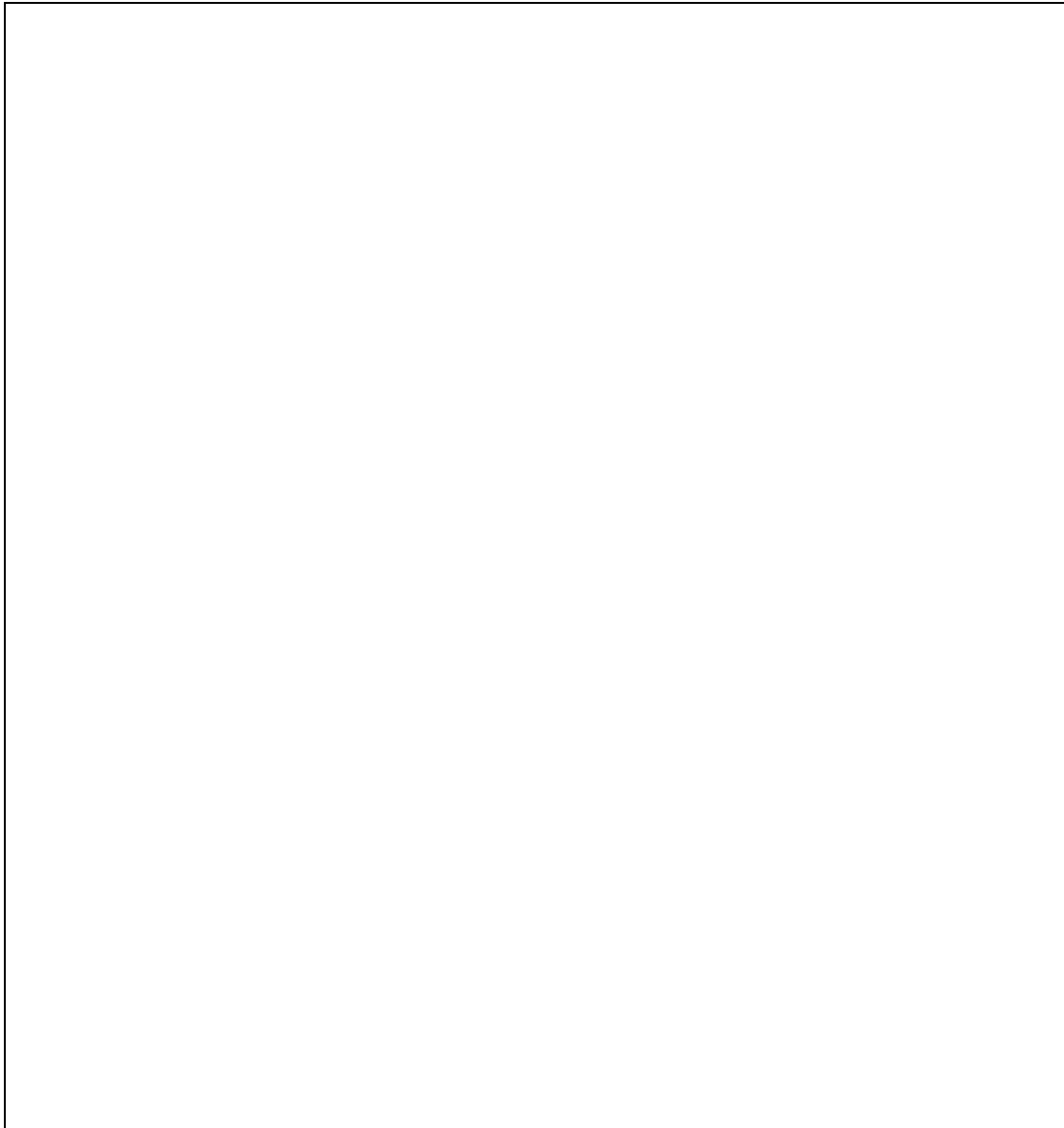
19. לאחר הקריאה והפעילויות כדאי לבחור גם מבין הפעילויות המוצעות להלן. (ראו טבלה). הפעילויות עצמן מוצעות בהמשך בפורמט המוכן להדפסה לילדים.

שם הפעילות	אופי הפעילות	עזרים
איך מציירים ארנב	ציור ארנב על פי המודגם בסרטון.	נספח מס' 1
נכין פאזל	גזירת תמונה והפיכתה לפאזל.	נספח מס' 2
תעודת זהות לסיפור	הכנת תעודת זהות לסיפור.	נספח מס' 3
שיבוץ מלים במשפט	כתיבת משפטים.	נספח מס' 4
מלים טובות על דגל	בחירת מילה טובה ויצירת דגל.	נספח מס' 5 מקלות / שיפודים
הארנב בתחילת הסיפור ובסופו	ציור וכתיבה.	נספח מס' 6
מה אני אוהב לעשות עם חברים?	כתיבה וציור.	נספח מס' 7
ניתן עצות לארנב	כתיבת עצות בפתקים.	נספח מס' 8

חלק ג' - נספחים (חומרי הפעלה)

הארנב זרזור / אחמד סלימאן
נספח מס' 1 - איך מציירים ארנב
الارنب زرزور / احمد سليمان
ملحق 1 - كيف نرسم ارنب

ציירו ארנב לפי מה שמודגם בסרטון שבו צפיתם.
ارسم ارنب حسب ما شاهدنا بالفيديو
תוכלו להוסיף בציור את סביבת המחיה של הארנב.
إضافة لرسمه البيئة التي يعيش بها الارنب

הארנב זרזור / אחמד סלימאן

נספח מס' 2 - נכין פאזל

الارنب زرزور / احمد سليمان

ملحق 2 - كيف نحضر بازل

גזרו את התמונה הזו ל – 10-14 חלקים.

قصوا الصورة الى 10-14 جزء

ערבבו את החלקים ושימו לב שלא יאבדו.

اخلطهم جيدا ! انتبه الا يضيعوا

הרכיבו מחדש את התמונה והדביקו את החלקים על שמינית בריסטול.

اعد ترتيب الصورة والصق الأجزاء على برستول

הארנב זרזור / אחמד סלימאן
נספח מס' 3 – הכנת תעודת זהות לסיפור

الارنب زرزور / احمد سليمان
ملحق 3 – تحضير بطاقة هوية للقصة

اسم القصة: _____

المؤلف: _____

سنة الإصدار: _____

الناشر: _____

شخصيات القصة: _____

الشخصية المركزية: _____

الشخصية التي أعجبتني؟ لماذا؟

الشخصية التي لم تعجبني؟ لماذا؟

הארנב זרזור / אחמד סלימאן
נספח מס' 4 - שיבוץ מלים במשפט

الارنب زرزور / احمد سليمان
ملحق 4 - كون جملة مفيدة

كون جملة مفيدة :

.....الارنب:

.....قطة :

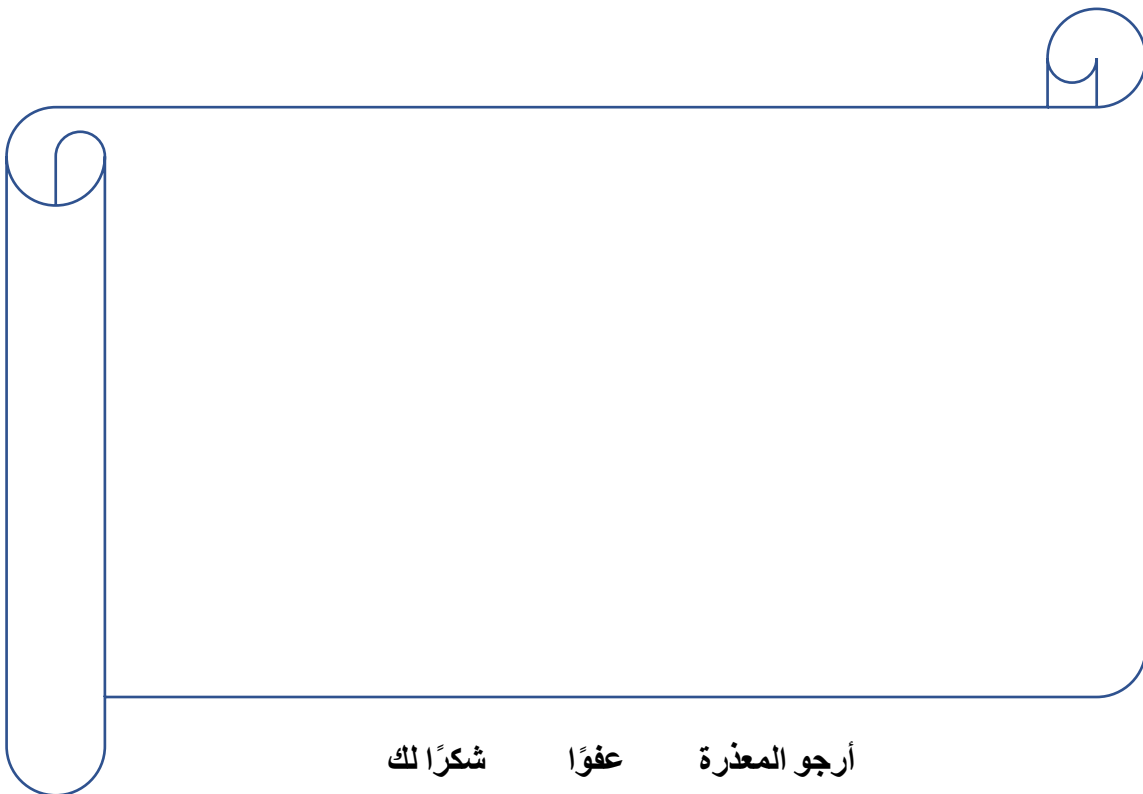
.....خروف :

.....دجاجة:

.....الام:

הארנב זרזור / אחמד סלימאן
נספח מס' 5 – מלים טובות על דגל
الارنب زرزور / احمد سليمان
ملحق 5 – علم لكلمات طيبة

בחרו אחת מהמילים שלמטה. כתבו אותה על הדגל. קשטו בהתאם. הדביקו מקל בקצה הדגל וערכו תערוכה של מלים טובות.
اختر احد الكلمات أدناه . اكتبها داخل العلم وزينها. وبعد ذلك ألصقها على عصا

أرجو المعذرة عفوًا شكرًا لك

آسف لإزعاجك من فضلك أعذر عن

استمتعت بحديثك

رجاء لا تتحدث عن أحد في غيبته

הארנב זרזור / אחמד סלימאן
נספח מס' 6 - הארנב בתחילת הסיפור ובסופו
 الارنب زرزور / احمد سليمان
 ملحق 6 - الارنب ببداية القصة ونهايتها

מה המיוחד בארנב? מה הוא מרגיש? כתבו וציירו. ماذا يميز الارنب؟ ماذا يشعر؟ اكتب وارسم

הארנב בתחילת הסיפור	הארנב בסוף הסיפור
ציור - رسمة	ציור - رسمة
כתיבה - كتابة	כתיבה - كتابة

הארנב זרזור / אחמד סלימאן
נספח מס' 7 – מה אני אוהב לעשות עם חברים?

الارنب زرزور / احمد سليمان
ملحق 7 – ماذا احب ان اعمل مع اصدقائي

כתבו וציירו מה אתם אוהבים לעשות עם חברים.

اكتب ورسم ماذا تحب ان تعمل مع اصدقائك

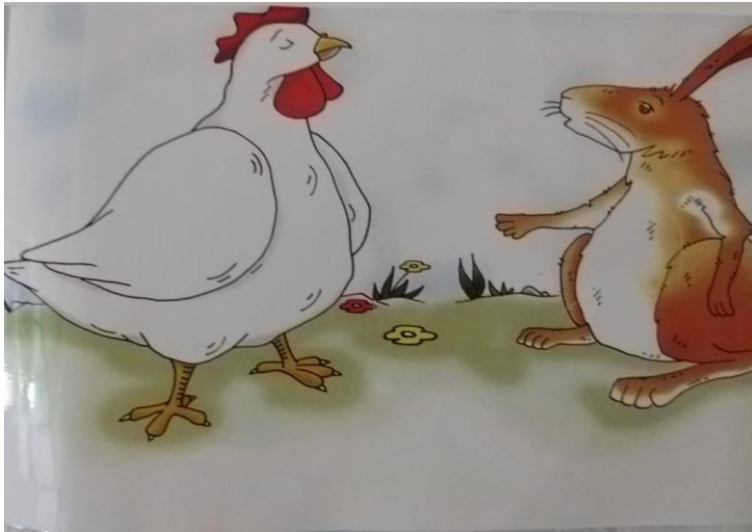
ציור – رسمة

כתיבה – كتابة

הארנב זרזור / אחמד סלימאן
נספח מס' 8 - ניתן עצות לארנב

الارنب زرزور / احمد سليمان
ملحق 8 - إعطاء نصائح للارنب

לפניכם תמונה מתוך הסיפור. שימו לב להבעות הפנים של הארנב ושל התרנגולת
אמאםك صورة من القصة. انتبه لتعبير الارنب والدجاجة
כתבו ב"פתקים" שלמטה עצות לארנב מה הוא יכול לעשות במצב הזה.
اكتب في ورقة الملاحظات نصائح كيف يمكن ان يتصرف بموقف كهذا

סיפורים מכל מיני צבעים

ציפור השמש שרה / הדיל יוסף נאשף

חלק א' - תעודת זהות לספר

שם הספר:	ציפור השמש שרה
המחברת:	הדיל יוסף נאשף
המאייר:	נסים סרמידי
הוצאה לאור:	דאר אלהודא

תקציר:

ציפור השמש היא ציפור יפה וצבעונית, בעלת קול ערב. בשמחה שרה הציפור אך שמחתה אינה שלמה: העורב בקש ממנה לא להפריע לו לישון, הברווזה צעקה עליה כי היא מפריעה לאפרוחה החולה. עברה ציפור השמש ממקום למקום אך היא לא הורשתה לשיר. לכולם היא הפריעה. עד אשר שמע את שירתה האיכר העייף ושירתה הערבה מילאה אותו באושר ובכוחות מחודשים להמשך יומו.

האיכר וציפור השמש הפכו מאז לחברים. האיכר העובד את אדמתו ומייצר מזון, מזכיר לנו את הקשר לאדמה, את הארציות ואת מה שנחוץ כדי לחיות והציפור היא הרוח, האמנות, טעם החיים.

הספר נבחר להיכלל בין הספרים המתאימים לנושא "סיפורים מכל מיני צבעים", כיוון שהוא עוסק בייחודיותה של הציפור וברצון לראות בייחודיות זו את הטוב ולהפוך קשר לאמון ואהבה.

חלק ב' - הצעות דידקטיות

התאמה לכיתות – א-ג

לפני קריאה

1. נטרים ונספר לילדים שאנו עומדים לקרא סיפור ששמו – ציפור השמש שרה. נבקש מהילדים להעלות שאלות שעולות בהם לשמע כותרת הסיפור. (מה זה ציפור שמש, למה היא שרה, למי היא שרה ועוד)

2. נספר לילדים שהציפורים שייכות למשפחה גדולה יותר – משפחת העופות. נקרין סרטון ובו מידע על משפחת העופות. (ערבית)

<https://www.youtube.com/watch?v=4jWgYmbm5YU>

נשחזר עם הילדים – אילו עופות ראינו בסרטון, אילו מהם אנו מכירים מסביבת חיינו, איזה מידע חדש שמענו וראינו?

3. נקרין לילדים מספר תמונות של ציפורי שיר, ונקרא בשמן:

נשאל את הילדים אם הם מכירים ציפורים נוספות?

ננסה לאפיין את משפחת ציפורי השיר – מה משותף להן? (קטנות, צבעוניות על פי רוב, משקל גופן נמוך, משמעיות קולות, חיות בטבע וגם בסביבת בני אדם).

4. נזמין את הילדים לצייר ציפור לפי המאפיינים שלה – גוף קטן, שתי רגליים, כנפיים מכוסות נוצות, ראש ובו מקור ועיניים בצידי הראש. בזמן הציור נשמיע לילדים את השיר – ציפורי שיר (בעברית) – כמוסיקת רקע.

<https://www.youtube.com/watch?v=CAdwNTE7rqA>

5. אפשר להקרין ולהשמיע את השיר ולבקש מהילדים לספור כמה שמות של ציפורים מוזכרות בשיר.

להלן קישורים נוספים לשירי ציפורים (ערבית):

<https://www.youtube.com/watch?v=GniKWMOb0tA>

<https://www.youtube.com/watch?v=au7aPce2dRM>

<https://www.youtube.com/watch?v=0xA7Hh75BYw>

אפשרויות הפעלה נוספות:

- בזמן משחק בחצר נבקש מהילדים לשים לב אם הם רואים ציפורים, היכן וכמה.
- נברר האם יש ילדים המגדלים בבית ציפורים (תוכי, תוכנים) או עופות אחרים (תרנגולות, ברווזים). נבקש שיספרו על כך.

6. נספר לילדים שאמנם לא כל הציפורים הן בעלות קול ואפשרות להשמיע קול, אך רבות מהן משמיעות קולות. יש אנשים שעוסקים בחקר ציפורים ובהקלטות של קולותיהן. נכנס לאתר, נקריין את התמונות של הציפורים ונשמיע את הקול שלהן.

ציפורים – שמות (עברית, ערבית ואנגלית), תמונות וקולות

<http://www.yardbirdsil.info/chidon/birds+voice/index.html>

נציע לילדים את **נספח מס' 1** – קולות ציפורים

קריאת הסיפור

7. כדאי לקרוא את הסיפור ברצף אחד, ללא הפסקות כדי לקבל תמונה שלמה של העלילה. לאחר מכן נחכה מעט לתגובות ספונטניות של הילדים. אם לא תהיינה תגובות אפשר לשאול את הילדים מה המיוחד בציפור השמש? מה היא חיפשה, במה שונה ציפור השמש משאר בעלי החיים הכתובים בסיפור (העורב, הברווז, התרנגולת, הצפרדע, והינשוף)?

לאחר קריאה

8. נשחזר את הסיפור: מה קרה בהתחלה, מה בהמשך ומה קרה בסוף. נגיש לילדים דף ריק ובו כל ילד יצייר ויכתוב במילים שלו קטע אחד מהסיפור. בתום הכתיבה והציור, כל ילד יציג בפני הקבוצה את העבודה שלו, נאסוף ונסדר את כל העבודות לפי סדר הסיפור ונכרוך אותן יחד כמו אלבום.

9. נשוחח עם הילדים על האיכר בסיפור – מה הוא עושה, למה עבודתו קשה, מה הוא מייצר (אוכל – חיטה, תירס, ירקות, פירות...). אפשר לדבר עם הילדים על ההבדלים בין עבודתו של האיכר ושירתה של הציפור – הוא עובד בשביל לייצר מזון והיא "אומנית", שרה ושירתה יפה, אסתטית ונותנת לו כוחות.

אפשר לומר לילדים כי זהו הצירוף של מה שאנשים בדרך כלל מחפשים – חומר ורוח. נשאל את הילדים על מה האיכר חושב כאשר הוא שומע את הציפור? אם הוא היה כותב יומן, מה הוא היה כותב ביומנו?

נגיש לילדים לבחירה את **נספח מס' 2** או **נספח מס' 3**.

10.

למה הציפורים שרות?

במידה שהילדים מתעניינים, נשאל אותם למה בטבע הציפורים שרות? נשמע את הרעיונות שלהם ובמידת הצורך גם נוסיף מידע: הציפורים שרות לרוב כדי להעביר מידע או לתקשר עם ציפורים אחרות. לציפורים שונות, במיוחד לציפורי שיר, יש שירה אופיינית משלהן. פעמים רבות הציפור שרה כדי לומר "זה השטח שלי!" ולהצהיר על המקום שבו הן נמצאות כטריטוריה (שטח) שלהן. יש גם ציפורים ששרות עם הזריחה ביחד, הן מצטרפות לשירה של ציפורים אחרות, שאינן בנות מינן. בעונת האביב, כשהימים מתחילים להתארך הציפורים שרות בשעות מוקדמות בבוקר כי הן "מרגישות" שהימים ארוכים יותר.

11.

נשוחח עם הילדים על ה"מסע" שעברה ציפור השמש עד שמצאה מי שיאהב את שירתה ויהיה לה לחבר. נדגיש היבטים רגשיים ונשאל את הילדים איך היא הרגישה בכל פעם שקיבלה הערות מבעלי החיים השונים? נדגיש את הרצון שלה להיות מקובלת, להשמיע את קולה המיוחד, להרגיש שייכת. נשאל את הילדים איך אפשר היה להעיר לציפור בלי לפגוע ברגשותיה? איך נכון היה לדבר אליה מבלי לבייש אותה? נשאל את הילדים האם יש להם דוגמאות לכך גם מהחיים שלהם או מסיפורים אחרים שהם מכירים או מסרטים שבהם צפו. בשלב זה נגיש את **נספח מס' 4** – לוח הרגשות

12.

כדאי לבחור מבין הפעילויות המוצעות להלן. (ראו טבלה). הפעילויות עצמן מוצעות בהמשך בפורמט המוכן להדפסה לילדים.

שם הפעילות	אופי הפעילות	עזרים וחומרים נדרשים
קולות ציפורים	הקשבה ומילוי טבלה	נספח מס' 1
מה האיכר חושב?	כתיבה בבועות חשיבה	נספח מס' 2
האיכר כותב יומן	כתיבת יומן	נספח מס' 3
לוח רגשות	התאמת הרגש לדמויות	נספח מס' 4
רצף האירועים	גזירה והרכבה של פאזל	נספח מס' 5
האם אני אוהב ציפורים?	הדבקה או ציור עצמי	נספח מס' 6
דמויות בסיפור משחק זיכרון	יצירת משחק זיכרון	נספח מס' 7
צביעת ציפור	דף צביעה	נספח מס' 8
קולות העופות	יצירת משחק זיכרון	נספח מס' 9

חלק ג' - נספחים (חומרי הפעלה לילדים)

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

ציפור השמש שרה / הדיל יוסף נאסף נספח מס' 1 - קולות ציפורים

عصفورة الشمس تغني / هديل يوسف ناشف
ملحق 1 - أصوات عصافير

מלאו את הטבלה בזמן שמיעת קולות הציפורים ,
أكمل الجدول بعد سماع أصوات العصافير

שם הציפור اسم العصفور	האם הקול של הציפור ערב או צורם בעיני (לכתוב ערב או צורם) هل اعجبك صوت العصفور او لم يعجبك (اعجبني او لم يعجبني)	דברים שחשוב לי לומר أشياء مهمة يمكن ذكرها

ציפור השמש שרה / הדיל יוסף נאסף

נספח מס' 2 - מה האיכר חושב?

عصفورة الشمس تغني / هديل يوسف ناشف

ملحق 2 - ماذا يفكر الفلاح؟

האיכר שומע את שירתה של הציפור. מה הוא חושב? מה הוא מרגיש? כתבו בבועת המחשבה.

سمع الفلاح غناء العصفور . بماذا يفكر؟ ماذا يشعر ؟ اكتب بخيمة الافكار

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

ציפור השמש שרה / הדיל יוסף נאסף

נספח מס' 3 - האיכר כותב יומן

عصفورة الشمس تغني / هديل يوسف ناشف

מלח 3 - الفلاح يكتب يوميات

נניח שהאיכר ששמע את הציפור חזר לביתו והחליט לכתוב ביומנו מה היתה הרגשתו וכמה שמח לשמע שירתה של הציפור. כתבו דף מיומנו של האיכר
لنفترض ان الفلاح بعد ما سمع العصفور قرر عن يكتب دفتر يومياته عن مشاعرة وسعادة بسماع صوت العصفور . اكتب بورقة يوميات الفلاح

ציפור השמש שרה / הדיל יוסף נאשף

נספח מס' 4 - לוח הרגשות

عصفورة الشمس تغني / هديل يوسف ناشف

ملحق 4 - لوحة مشاعر

انظر بلوحة المشاعر كيف كانت مشاعر الشخصيات بالقصة اكتب بجانب الشعور الملائم لشخصية
הסתכלו בלוח הרגשות ובדקו איך הרגישו הדמויות בסיפור.

כתבו ליד הרגש המתאים את שם הדמות

إمكانية أخرى - شاعة المشاعر

אפשרות נוספת לבחירה - שעון הרגשות

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

ציפור השמש שרה / הדיל יוסף נאסף

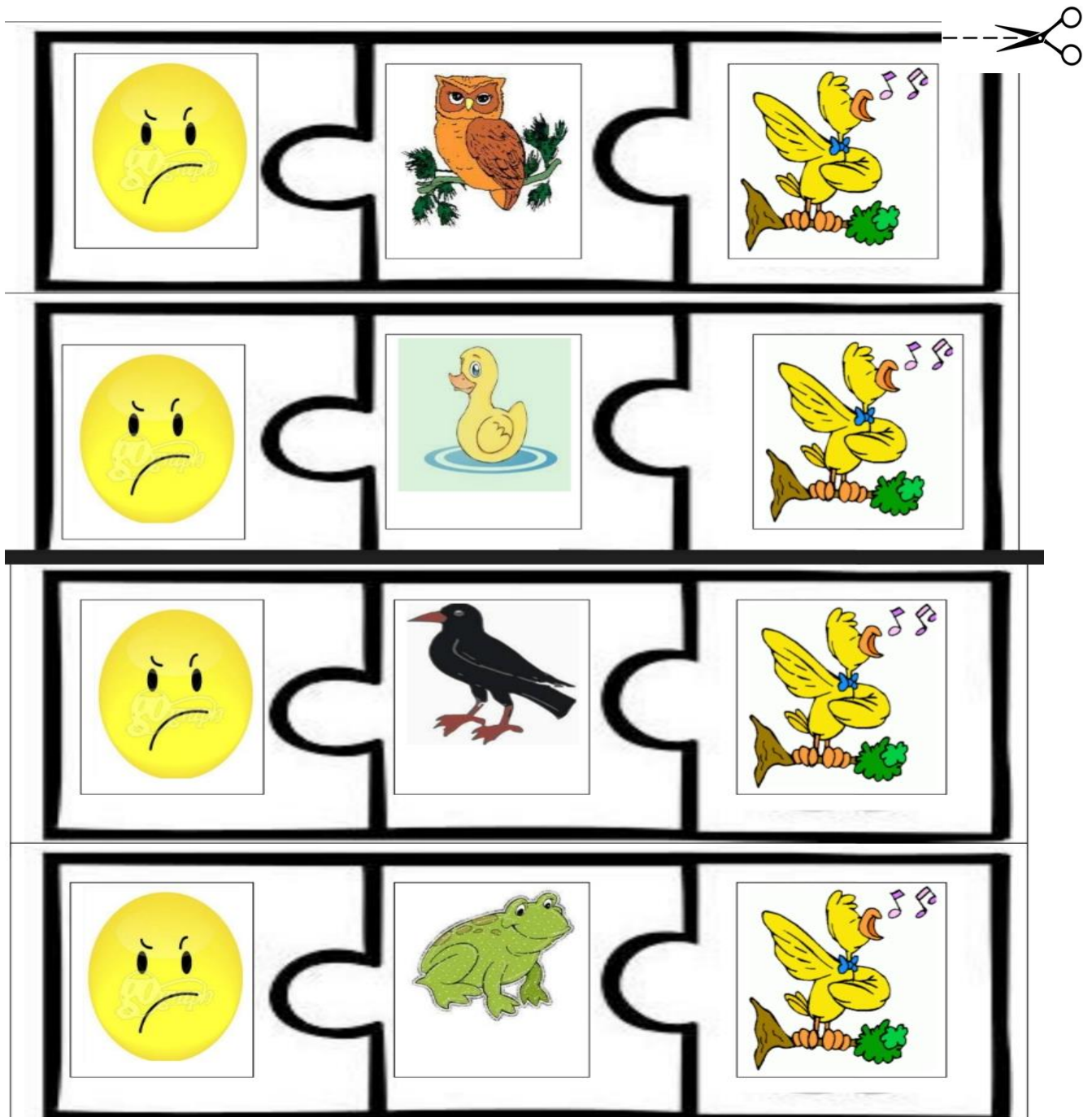
נספח מס' 5 - רצף האירועים

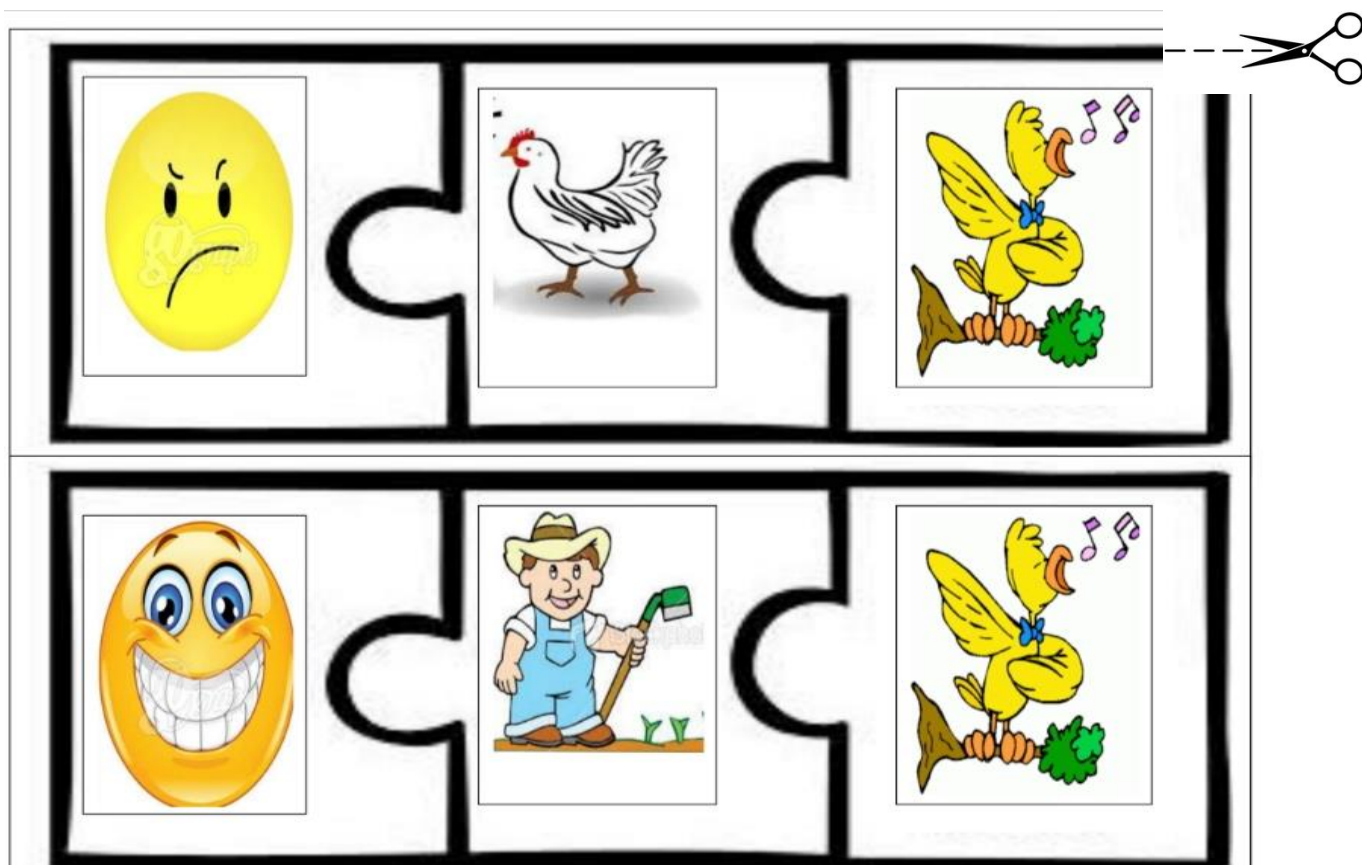
عصفورة الشمس تغني / هديل يوسف ناشف

ملحق 5 - تسلسل احداث

גזרו את החלקים, ערבבו אותם וצרו לעצמכם פאזל המסודר לפי רצף האירועים בסיפור.

قص البطاقات خلطهم ورتب البازل بحسب تسلسل الاحداث بالقصة

ציפור השמש שרה / הדיל יוסף נאסף

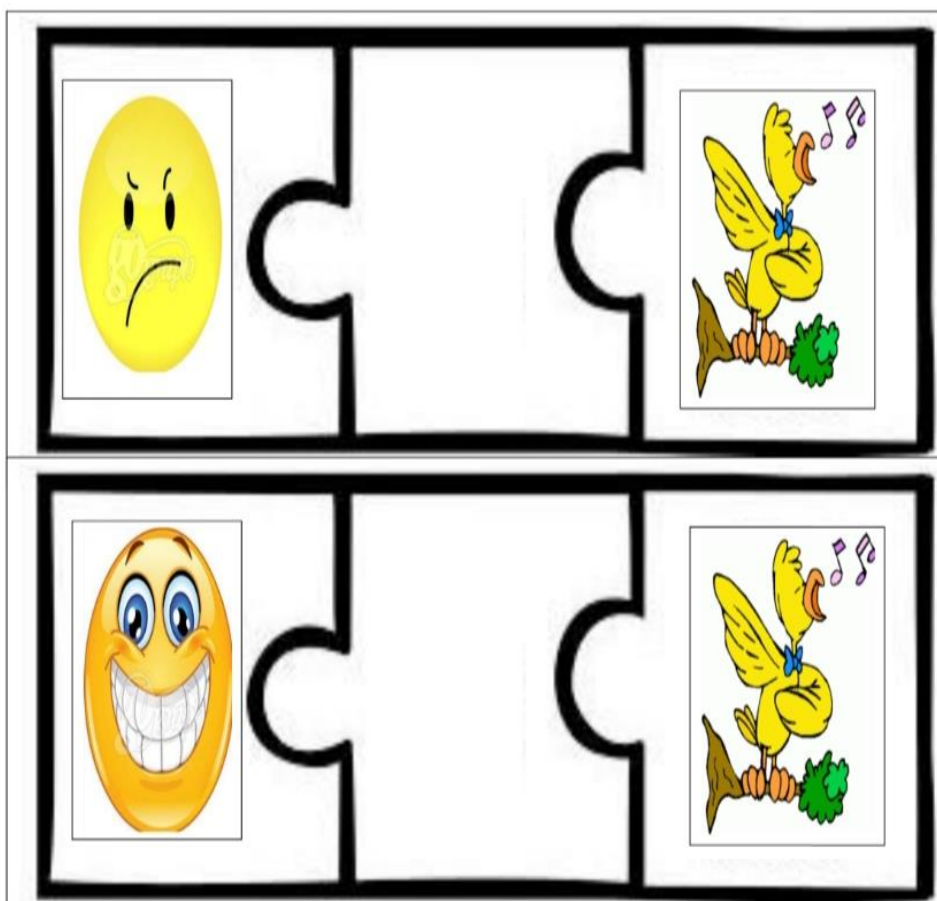
נספח מס' 6 - האם אני אוהב ציפורים?

عصفورة الشمس تغني / هديل يوسف ناشف

ملحق 6 - هل تحب العصافير؟

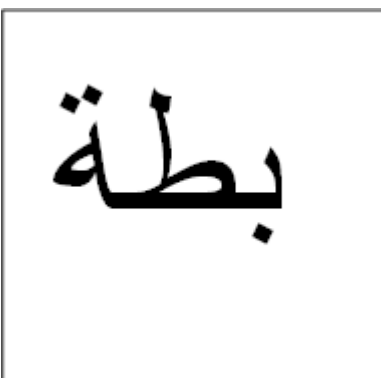
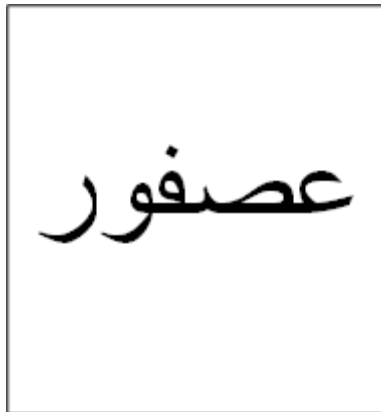
חשבו אם אתם אוהבים את הציפורים ואת שירתן.
שימו תמונה שלכם או ציירו את עצמכם במקום המתאים.

فكروا هل تحبون العصفور وغناءه
ضع صورتك أو ارسم نفسك بالمكان المناسب

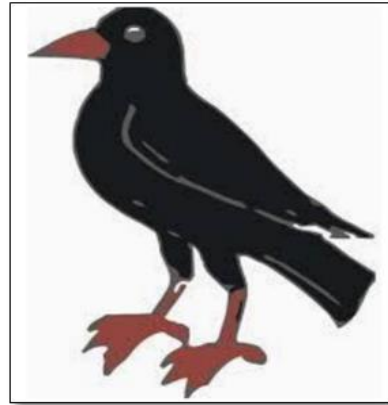

ציפור השמש שרה / הדיל יוסף נאסף
 נספח מס' 7 - דמויות בסיפור - משחק זיכרון

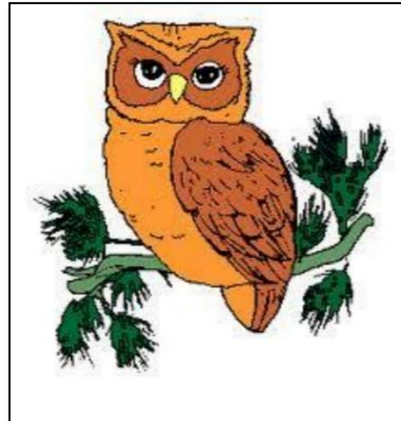
عصفورة الشمس تغني / هديل يوسف ناشف
 לחץ 7 - شخصيات القصة - لعبة ذاكرة

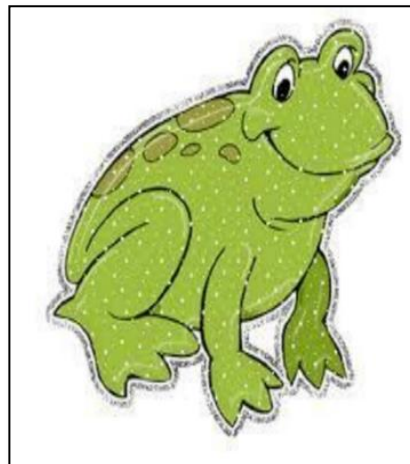
غراب

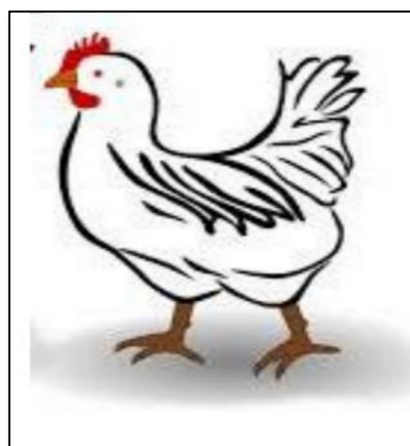
بومة

ضفدع

دجاجة

מבסوط

חزين

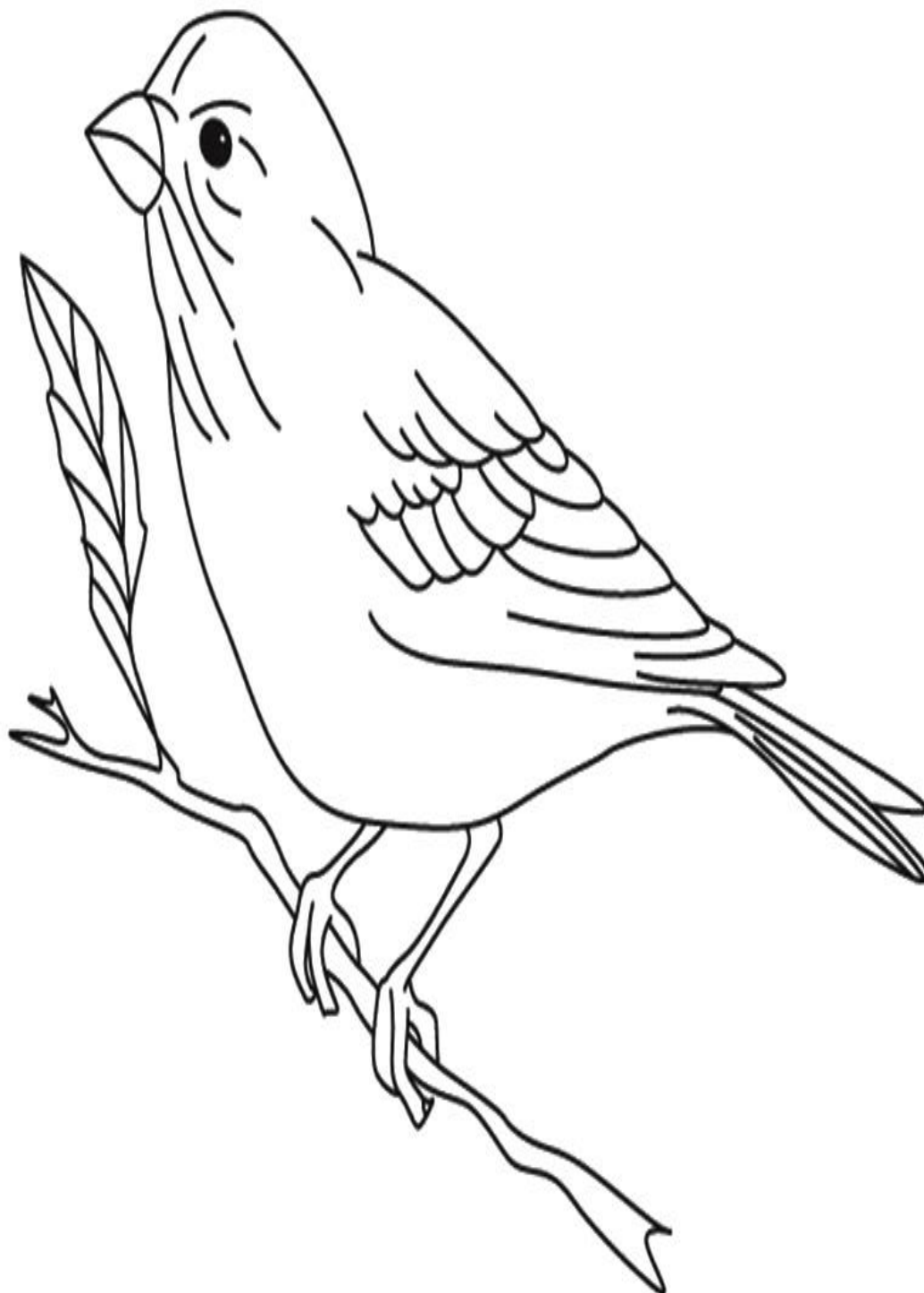

ציפור השמש שרה / הדיל יוסף נאסף

נספח מס' 8 - צביעת ציפור

عصفورة الشمس تغني / هديل يوسف ناشف

ملحق 8 - لون الرسمة

ציפור השמש שרה / הדיל יוסף נאסף

נספח מס' 9 - קולות העופות

عصفورة الشمس تغني / هدیل یوسف ناشف

ملحق 9 - أصوات طيور

צרו לעצמכם משחק זיכרון - لعبة ذاكرة الطائر وصوته

الصوت	الطائر
نعيق	الغراب
صفير	النسر
هدیل	الحمام
صياح	الديك
نقنقة	الدجاجة
زقزقة	العصفور
نهام	البومة الذكر
هند	البومة الانثى
بطبطة	البط

סיפורים מכל מיני צבעים

תנין קטן מחפש חבר / דניאלה קולוט

חלק א' - תעודת זהות לספר

שם הספר:	תנין קטן מחפש חבר
המחברת:	דניאלה קולוט
תרגום:	עביר מגאהד
המאיירת:	דניאלה קולוט
הוצאה לאור:	ספרית אלפנוס
שנת הוצאה	2013 (המקור בגרמנית) יצא לאור בשנת 2000

תקציר:

תנין קטן מחפש חבר הוא ספר על תנין שמחפש בכל כוחו למשוך את תשומת ליבה של ג'ירפה גבוהה. הספר יצא בגרמניה ב-2000 וראה אור בארץ שנה לאחר מכן בתרגומו של דובי לנץ ולאחר מכן תורגם לערבית על ידי עביר מגאהד. התנין מחפש את קרבתה של הג'ירפה, אך בגלל הבדלי הגובה ביניהם, כל ניסיונותיו לצוד את תשומת לבה עולים בתוהו. הוא מנסה בדרכים שונות, ולבסוף, דווקא כשהוא כבר מוותר, זה קורה: הג'ירפה מתנגשת בו ברחוב ושניהם משתטחים על הארץ. כך הם זוכים להציץ זה בפני זה, ונפתח פתח לקשר ולחברות.

זהו ספר עם איורים יפים ועדינים, המשלימים את תכני העלילה ותורמים נופך רגיש ומעורר חשיבה.

הספר נבחר להיכלל בין הספרים המתאימים לנושא "סיפורים מכל מיני צבעים", כיוון שהוא עוסק בנושאים הקשורים להטרוגניות ולמשמעויותיה ובנושאים הקשורים לתכונות ולביטויים במציאות - התמדה וייאוש, רצון להתקרבות והתעלמות, ניסיונות וחיפושי דרך, הליכה אחר משאלת הלב למרות ההבדלים והשונות.

חלק ב' - הצעות דידקטיות

התאמה לכיתות א-ב

לפני הקריאה

1. נקרינ לילדים את התמונות האלה:

תנין הביצות מתחמם בשמש

תנין היאור שוחה במים

תנין ענקי מטייל בפארק בארצות הברית

נשוחח עם הילדים - מה משותף לכל התמונות (בכול תנינים מסוגים שונים, שנמצאים במקומות שונים בעולם).

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017
הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

2. נשוחח עם הילדים ונשאל - מה אנחנו יודעים על תנינים? הילדים יאמרו מה שידוע להם. לפי מידת העניין של הילדים, נסיף מידע שנראה לנו רלוונטי:

- התנין נקרא גם בשם קרוקודיל או תמסח.
- התנין הוא סוג של זוחל בעל 4 רגלים והוא אחד הזוחלים הגדולים ביותר בעולם.
- התנין ניזון מבשר - דגים, עופות, יונקים.
- התנינים חיים במקווי מים - נהרות, נחלים, אגמים וביצות וגם בים.
- התנין יכול להגיע עד לאורך של 6 מ' (כ-12 צעדים שלנו)
- על גב התנין יש שורה של לוחיות (הנראים כמו קשקשים קשים וגדולים מאוד).
- הנחיריים שלו, האוזניים והעיניים, בולטים מעל הראש כך שהוא יכול להסוות את עצמו היטב בתוך המים ואיברים חיוניים אלה יהיו גלויים.
- התנינה מטילה ביצים בגומה בחול ושם הן נשארות 3 חודשים. מהביצים יבקעו תנינים קטנים אבל חלק מהם לא ישרדו כי יש להם אויבים רבים בטבע.
- בדרך כלל התנין זוחל על הגחון (הבטן) אבל הוא גם יכול ללכת.

3. נקריין לילדים סרטונים קצרים על תנינים. נבקש מהילדים להתבונן היטב בסרטונים ולזכור כמה שיותר פרטים מתוך הסרטון.

תנין בנהר האדום בקניה

<https://www.youtube.com/watch?v=TpreSUvhxOA>

תנינים בחוות התנינים בחמת גדר

<https://www.danybar.co.il/%D7%97%D7%9E%D7%AA-%D7%92%D7%93%D7%A8-%D7%9C%D7%90-%D7%A8%D7%A7-%D7%AA%D7%A0%D7%99%D7%A0%D7%99%D7%9D>

רקע על חיי התנין (בערבית)

<https://www.youtube.com/watch?v=pUDxEy-v26A>

4. נזמין את הילדים להכין תעודת זהות לתנין. יחד עם הילדים נקבע מה יכולים להיות הסעיפים שאותם נמלא. (שם בעל החיים, מחלקה (משפחה), צורת גוף, מספר רגליים, מבנה הראש, האיברים הבולטים בראש, כיסוי הגוף, ועוד) בשלב זה נגיש לילדים את **נספח מס' 1**

5. נראה לילדים את כריכת הספר

נשוחח איתם על התמונה – מי הן הדמויות בתמונה, האם הדמויות האלה נראות כמו בעלי חיים בטבע? האם הם נראים קצת כמו בני אדם? במה? (לבוש, הליכה, צורת גוף, קשר ועוד).

ננסה לשער על מה יהיה הסיפור והאם לדעתם של הילדים הסיפור יהיה נאמן למידע על חיי בעלי החיים בטבע.

קריאת הסיפור

6. כיוון שהסיפור קצר ויש לו תבנית שחוזרת על עצמה, מומלץ לקרוא את הסיפור ברצף אחד. בתום הקריאה נעצור ונחכה לתגובות ספונטניות של הילדים. אם הם לא יגיבו נוכל לשאול אותם האם הסיפור מצא חן בעיניהם, מה לדעתם, הדבר הכי חשוב בסיפור.

לאחר קריאת הסיפור

7. נושיב את הילדים במעגל ונערוך חידון: נזמין ילד אחד ונלחש באוזנו קטע קצר מתוך הסיפור, הילד יתבקש להציג אותו בפנטומימה ושאר הילדים יתבקשו לשער איזה קטע הוא מציג. למשל הקטע שבו הג'ירפה רוכבת על אופניים ולא רואה את התנין. אפשרות נוספת ללחוש באוזנו של ילד את החלק בסיפור שבו התנין נופל ושובר את הרגל שלו. ועוד.

8. ננסה לשחזר באילו צורות שונות ניסה התנין למשוך את תשומת ליבה של הג'ירפה. בשביל להצליח במשימה זו, נוכל לחזור ולדפדף שוב בספר. נספור ונשאל את הילדים באיזו צורה נוספת יכול היה התנין לנסות למשוך את תשומת ליבה? בשלב זה נגיש לילדים את **נספח מס' 2**.

9. נקרין לילדים חלק מהסרטונים האלה

<https://www.youtube.com/watch?v=gEfAcTH7k-w>

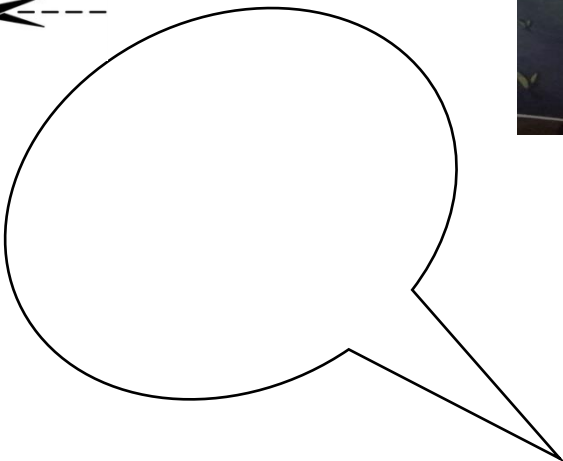
רקע על חיי גירפה:

<https://www.youtube.com/watch?v=4nkR9OlXwCk>

נבקש מהילדים לזכור כמה שיותר פרטים ממה שהוצג בסרטון.

10. נשוחח עם הילדים על ההפכים שבסיפור: גבוה – נמוך, התמדה – ייאוש, חיפוש תשומת לב – התעלמות. נבקש מהם לזהות את ההפכים האלה בסיפור ולאחר מכן נבקש מהילדים למנות הפכים נוספים שהם מכירים גם ללא קשר לסיפור. בשלב זה נגיש להם את **נספח מס' 3**.

11. נראה או נקרין לילדים את העמוד האחרון בסיפור (ראו תמונה). נשוחח עם הילדים ונזמין אותם לשער מה הג'ירפה והתנין אומרים זה לזה? אפשר לצלם את העמוד הזה לתת לילדים ולבקש מהם לגזור בועות דיבור ובועות מחשבה, לכתוב בתוכן ולהדביק במקום המתאים – מפי הג'ירפה או מפי התנין. לאחר מכן, נאסוף את הילדים לשיתוף. נשמע מה כתבו.

12. נשוחח עם הילדים על חברות, על החברים שלהם, על הקשר המיוחד בין החברים ועל הקשר שבין הסיפור לנושא החברות.

נציע לילדים:

- לכתוב מכתב אישי לחבר ולספר לו כמה החברות ביניהם היא חשובה לו. אפשר לכתוב לו מכתב תודה על החברות ביניהם. הילדים יעניקו את המכתבים לחבריהם. (נשים לב ונקפיד שכל הילדים בקבוצה יקבלו מכתב!)
- לכתוב לחבר איזו מתנה היינו מעניקים לו – לא בהכרח מתנה פיזית. אפשר להעניק גם זמן משותף, סבלנות, אהבה למשחק מסוים, מילים טובות ועוד.

13. אפשר להקרין את השיר ולבקש מהילדים ללמוד בע"פ את הפזמון ולהצטרף לשירה שיר על גירפה : <https://www.youtube.com/watch?v=Y-11NGzts0c>

14. נקרין לילדים את הסרטון איך נצייר תנין וג'ירפה. נעבוד בשלבים, נצייר עם הסרטון. <https://www.youtube.com/watch?v=fn7WPoQme9I>
https://www.youtube.com/watch?v=adeZ_ois6vQ

15. לאחר פעילויות ההטרמה, וכן לאחר הקריאה, השיחה והפעילויות שנציע לילדים, כדאי לבחור מבין הפעילויות המוצעות להלן. הפעילויות מוצעות בהמשך בפורמט המוכן להדפסה לילדים. אפשר לבחור רק חלק מהן ולקבוע את סדרן בהתאמה לקבוצה.

שם הפעילות	אופי הפעילות	עזרים
תעודת זהות לתנין	הכנת תעודת זהות	נספח מס' 1
התנין מנסה למשוך את תשומת ליבה של הג'ירפה	זיהוי והשלמה	נספח מס' 2
משחק זיכרון - מלה והיפוכה	משחק – יש להדפיס ולגזור ולהדביק על בריסטול	נספח מס' 3
רצף האירועים	להדפיס על כרטיסיות, לחלק את הכיתה לקבוצות קטנות, כל קבוצה תסדר לפי סדר האירועים בסיפור. אפשר להדביק לפי הסדר או להדביק על בריסטול ולתלות על חבל.	נספח מס' 4
צביעה של ג'ירפה	דף צביעה – ניתן לצבוע בצבעים הקרובים לצבעים הטבעיים או בצבעים אחרים.	נספח מס' 5
הכנת גירפה מצלחות חד פעמיות	מצורף דף הסבר בשלבים	נספח מס' 6

חלק ג' - נספחים (חומרי הפעלה)

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

תנין קטן מחפש חבר / דניאלה קולוט
נספח מס' 1 – תעודת זהות לתנין
 التمساح الصغير يبحث عن صديق/دنيا كولت
ملحق 1 – بطاقة هوية للقصة

	שם בעל החיים – اسم الحيوان
	מחלקה (משפחה) العائلة
	צורת הגוף – شكل جسمه
	סביבת חיים – بيئة حياته
	מבנה הראש – مبنى الرأس
	האיברים הבולטים בראש – الأعضاء الظاهرة بالرأس
	מספר הרגליים – عدد الأرجل
	כיסוי הגוף – غطاء الجسم

ציור של תנין- רשמה תמסاح

תנין קטן מחפש חבר / דניאלה קולוט
נספח מס' 2 – התנין מנסה למשוך את תשומת ליבה של הג'ירפה

التمساح الصغير يبحث عن صديق/دنيلا كولت
 ملحق 2 – التمساح يحاول ان يجذب انتبه الزرافة

באילו צורות שונות ניסה התנין למשוך את תשומת ליבה של הג'ירפה?
 באי طرق مختلفة حاول التمساح لفت انتبه الزرافة
 כתבו משפט מתאים לכל תמונה. אכתב جملة ملائمة لكل صورة

באיזו צורה נוספת יכול היה התנין לנסות למשוך את תשומת ליבה? כתבו וציירו
 اقترح طريقة أخرى من الممكن ان تجذب انتبه الزرافة ؟ اكتب وارسم

תנין קטן מחפש חבר / דניאלה קולוט
נספח מס' 3 – משחק זיכרון מילה והיפוכה
 التمساح الصغير يبحث عن صديق/دنيا كولت
ملحق 3 – لعبة ذاكرة الكلمة والعكس

צרו לעצמכם משחק זיכרון – גזרו את החלקים, הדביקו אותם על כרטיסי בריסטול בגודל מתאים ושחקו בהנאה. כון لعبة ذاكرة – قص الأجزاء والصقهم على بطاقات بحجم ملائم , استمتعوا بالعبة

الكلمة	العكس
صغير	كبير
صديق	عدو
البرد	الحر
أجمل	أبشع
اشترى	باع
حزين	سعيد

תנין קטן מחפש חבר / דניאלה קולוט

נספח מס' 4 - רצף האירועים

التمساح الصغير يبحث عن صديق/دنيا كولات

ملحق 4 - تسلسل احداث

גזרו וסדרו את האירועים לפי הרצף שלהם בסיפור.

قص ورتب الاحداث بحسب تسلسلها بالقصة

التمساح الصغير يبحث عن صديق

كان التمساح يشعر بالوحدة

اختار الزرافة لتكون له صديق

الزرافة كانت طويلة جدا , لكنه أراد يهديها ابتسامة , لم
تره الزرافة ابدا .

استخدم قوائم خشبية لتراه

لكن لسوء الحظ , تركب الدراجة ولم تر ابتسامته

فكر بتقديم عرض فني على الجسر

لكن الزرافة لم تنتبه لعرض التمساح

تسلق شجرتها المحببة , ليعطيها بعض أوراق الشجر .
ليسعدها اشترى بعض أوراق الشجر

لكنها كانت مريضة جدا , ولم تنظر الى شجرتها المحببة
ولا الى التمساح

لم يستسلم التمساح , وقرر ان يعزف لها اغنية جميلة

لكن , كانت الزرافة تستمع الى الموسيقى الخاصة بها ,
ولم تسمع اغنية التمساح ابدا

قال التمساح لنفسه : " سوف امسك راسها بحبل ,
واجذبه الى اسفل , عندها ستراني

لكن , حين قام التمساح بذلك , فزعت الزرافة ورفعت
راسها بسرعة

והכذا , وصل التمساح الى المستشفى

عندما خرج التمساح من المستشفى , وتعافى قليلا ,
كان قد فقد الامل وعاد الى بيته حزينا

ولكن فجأة : بوم , طاخ , بوم !
وسقط التمساح على الأرض

وعندما فتح عينيه , رأى الزرافة ممددة امامه .
" ا ... اس ... اسفه " قالت الزرافة " لم ارك ابدا !"

قال التمساح : " يا لحسن حظي انك لم تريني ! "
" صحيح " ردت الزرافة , "والا ما كنت رأيت ابتسامتك
الجميلة "

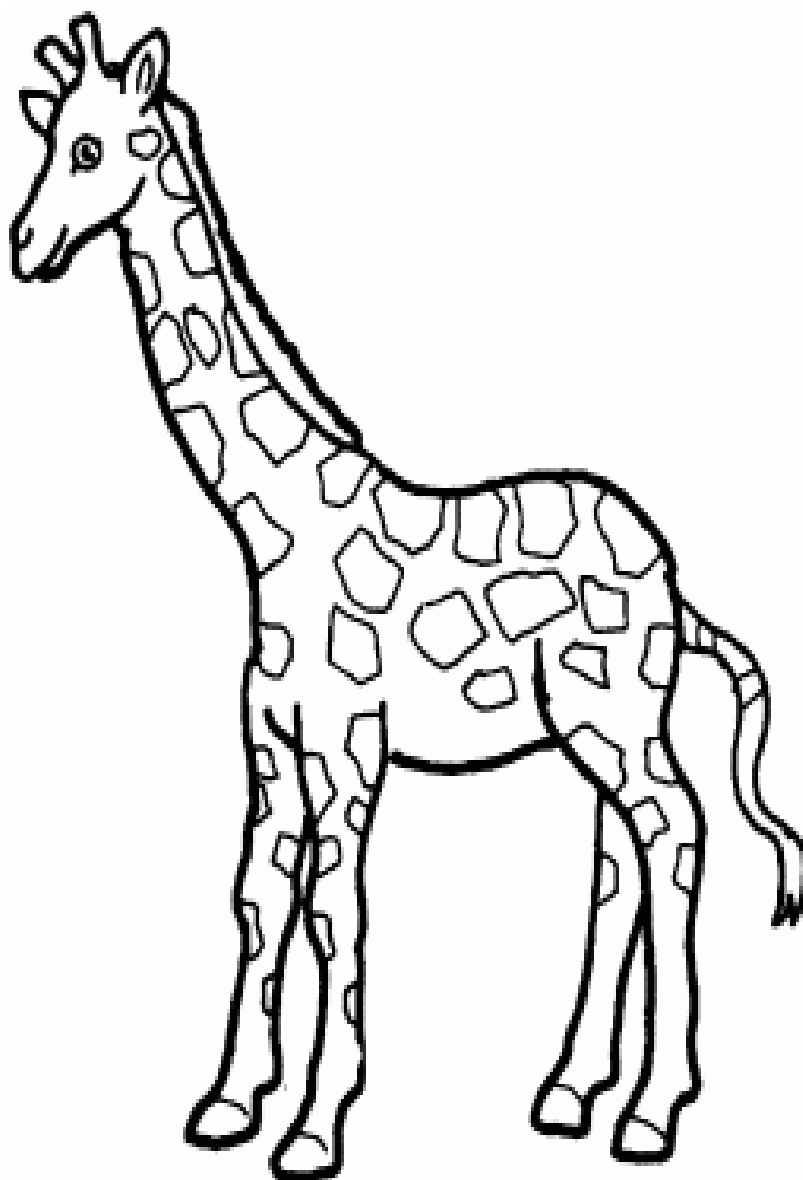
תנין קטן מחפש חבר / דניאלה קולוט

נספח מס' 5 - צביעה של ג'ירפה

التمساح الصغير يبحث عن صديق/دنيلا كولوت

ملحق 5 - تلوين زرافة

צבעו את הג'ירפה בצבעים טבעיים או בצבעים אחרים. لون الزرافة بالألوان الطبيعية أو الألوان أخرى

תנין קטן מחפש חבר / דניאלה קולוט
נספח מס' 6 - הכנת ג'ירפה מצלחות חד פעמיות

التمساح الصغير يبحث عن صديق/دنيا كولت
ملحق 6 - تحضير زرافة من صحن بلاستيكية

صحن ورق

أنشطة_فنية_زرافة_صحن_ورق

المكونات

صحن ورق (صحن كبير و 3 صغار)

الوان صفراء

ورق بني اللون

ورق أصفر اللون

صوف اسود

قلم خطاط

مقص

عيون متحركة

لاصق

ثاقبة الورق

الطريقة

تلوين الصحن باللون الأصفر

نثقب الصحن ثقيبين من الأعلى وثقيبين من الأسفل

نربط الصحن الثلاثة الصغيرة مع بعض بواسطة الصوف لتكوين رقبة الزرافة

ربط الصحن الكبير من الأسفل لتكوين جسم الزرافة

قص اقدام للزرافة والصاقها

قص قطع صغيرة مختلفة الحجم من الورق البني والصاقها على الزرافة

قص ذيل للزرافة والصاقه على جانب الصحن الكبير

قص قطعة دائرية من الورق الأصفر والصاقها على اعلى صحن لتكملة وجه الزرافة ومن ثم رسم الفم على القطعة

قص قطع صوف بطول ١٠ سم تقريباً

ثقب الصحن من الجانب وربط قطع صوف عليها

الصاق العيون المتحركة

الزرافة جاهزة

סיפורים מכל מיני צבעים

יחידה גנרית – הספרים שלי

רקע

הספרים שאנו מחזיקים בידינו הם תוצר של מסע שלם – מרעיון דרך כתיבה, עימוד, עריכה והוצאה לאור. היחידה הנוכחית עוסקת בתוצר הסופי – הספר.

כדאי מאוד לשוחח עם הילדים על ספרים – ספרים שהם אוהבים, ספרים שזכורים להם מילדותם, ספרים שהיו בבית מלפני שהם נולדו, ספרים שקוראים בהם כל הזמן וספרים שרק מונחים על המדפים וכד'.

מומלץ לקיים לפחות חלק מהפעילויות המוצעות כבר בתחילת הקייטנה כדי לחשוף את הילדים למגוון ספרים ולתרום לאהבת הספר בצורה חווייתית. חשוב להקפיד שהפעילויות תתקיימנה באווירה שמחה ומתוך רוגע ותחושה של יצירה והתלהבות.

ביחידה זו ניתנות חמש פעילויות. המדריכים מוזמנים **לבחור ולהתאים** את הפעילויות לילדי הקבוצה ולהחליט על הסדר שלהן. חשוב מאוד להיערך מראש לכל פעילות ולהכין את החומרים הנדרשים ואת מגוון הספרים. להלן מיפוי הפעילויות המוצעות:

הפעילות	אופי הפעילות	הערות
1. משחקים עם ספרים	משחקי חברה שבהם הספרים גלויים לעין והם משמשים בסיס למשחקי חידה.	יש לסדר את הכיסאות במעגל וליצור מרחב נעים לפעילות.
2. אנו חושבים על ספר... משחק "איש תלוי".	פעילות לזיהוי הספר במסגרת של מליאה.	כדאי לשחק בשמחה ובהנאה.
3. מסיבה לספרים	פעילות בעלת מספר שלבים שבה הילדים מביאים ספר מהבית או מהספריה הציבורית או מהספריה הבית ספרית, וכל הפעילות היא עם הספרים הללו.	
4. בניית חלון ראוה של חנות ספרים	פעילות קבוצתית שמשלבת היכרות עם ספרים ויצירה של חלון ראוה.	יש להיערך מראש עם החומרים הנדרשים.

הפעילות	אופי הפעילות	הערות
5. תפזורת	בפעילות זו מוצעות שתי אפשרויות: א. תפזורת מוכנה (התלמידים ימצאו שמות ספרים בתפזורת מוכנה) ב. הכנת תפזורת (התלמידים יכינו בעצמם תפזורת של ספרים או מחברים או מאירים).	אם בוחרים באפשרות ב', ניתן להגיש לילדים הצעירים רשימת שמות ספרים כדי שישבצו אותם בתפזורת.

פעילות מס' 1 - משחקים עם ספרים

נזמין את הילדים לשבת במעגל ונניח במרכז המעגל 10 – 12 ספרים שונים. הילדים יתבוננו בספרים וינסו לזכור כמה שיותר פרטים הקשורים בהם – שמות הספרים, שמות הכותבים, האיור שעל הכריכה, הצבעים הבולטים באיור, גודל הספר ועוד.

כדי להעמיק את ההתבוננות ולהיכנס לאווירה משחקית, אפשר לתת לכל ילד ספר ביד. כאשר נאמר: "אחת, שתיים, שלוש, העבר!" כל ילד מעביר את הספר שבידו, לילד היושב משמאלו ומקבל את הספר שהיה בידי הילד שיושב מימינו. אז מתבוננים בספר, מנסים לזכור את הפרטים ושוב מחכים לאמירה: "אחת, שתיים, שלוש, העבר!"

כך עד שהספרים עושים סיבוב שלם.

לאחר ההתבוננות נניח את הספרים במרכז המעגל ונשחק מספר משחקים:

- זיהוי על פי מישוש – נזמין ילד אחד ונכסה את עיניו במטפחת. נגיש לו ספר. הוא ממשש ולפי הגודל עליו לזהות את הספר.
- מיקוד בפריט אחד מתוך איור הכריכה – למשחק זה נקדים בדוגמה: נאמר: "אני בוחרת בספר, שעל הכריכה שלו רואים ציור של שרביט. באיזה ספר בחרתי?" הילדים יסתכלו ויגלו באיזה ספר מדובר. אחרי הדוגמה נבקש מהילדים לפעול באותו אופן ולספר באיזה ספר הם בוחרים.
- פנטומימה ושפת גוף – גם כאן נקדים בדוגמה. נאמר: "אני עושה תנועה כמו שעושה הדמות מתוך אחד הספרים. באיזה ספר מצוירת הדמות הזו?" התנועה תהיה קפואה - 'פריז'. הילדים יזהו את הספר על פי התנועה או שפת הגוף או 'הפרצוף'. בהמשך הילדים יוזמנו לפעול באופן דומה, וחבריהם יזהו את הספר שנבחר על פי התנועה שהם יציגו.

פעילות מס' 2 - אנו חושבים על ספר... משחק 'איש תלוי'

הילדים ישחקו במשחק 'איש תלוי' כאשר על הלוח ייכתב שם של ספר או שם של סיפור שמלבד האות הראשונה והאחרונה, כל שאר האותיות חסרות. הילדים מתבקשים לגלות את האותיות החסרות. כל אות נכונה, תיכתב במקום המתאים וכל אות שאינה קיימת מוסיפה קו בצירוף האיש התלוי. אפשר להחליף את האיש התלוי בשרטוט מגן דוד.

ניתן דוגמה:

למשל הסיפור (של יונתן גפן) "הדרקון הלא נכון" ייכתב כך:

ה _ _ _ | ה _ א _ נ _ |

לאחר הדוגמה, הילדים יציעו שמות של ספרים למשחק.

פעילות מס' 3 - "מסיבה של ספרים"

נכריז מראש על מועד שבו תיערך "מסיבה של ספרים". לקראת המסיבה כל ילד יביא מהבית או מהספרייה ספר אחד, שהוא אוהב או שהוא מכיר או שהיה רוצה להכיר.

ביום המסיבה:

- **אירגון החדר** - נארגן את החדר בצורה מזמינה – כסאות במעגל והחלק המרכזי פנוי. נתלה קישוטים ונייפה את החדר.

- **הצגת הספרים** - בעת המסיבה נשב במעגל, כל ילד יציג את הספר שהביא. הילד יספר מה המיוחד בספר ולמה מגיע לו לזכות בתואר "הספר הטוב ביותר".

- **פעילות יצירה** - הילדים יתחלקו לקבוצות על פי בחירתם ויישבו במעגלים מצומצמים. כל ילד בקבוצה ייתן מידע על הספר שהביא ויחד הם יכינו פלקאט על הספרים שהביאו. בפלקאט אפשר להביע מכנה משותף של הספרים, או לתת ביטוי לכל ספר, או לבנות לוגו או סלוגן לספרים שלהם, או להתאים או לחבר שיר, או להעלות המחזה וכד'.

- **הצגת הפעילות שנערכה בקבוצות** – קריאה של הפלקט, שירה, וכד'.

- **סיום המסיבה – תמונה קבוצתית** – חיבור סלוגן משותף לכל הקבוצות. לדוגמה:

• "אנחנו אוהבים ספרים טובים!"

• "אנחנו ילדי בית ספר 'נבטים'. בסיפורים אנחנו מבינים!"

• "סיפורים ושירים את חיינו מלווים".

כל הילדים יישבו יחד לתמונה קבוצתית, ויאמרו יחד, במקהלה, את הסלוגן שחיברו. נצלם ונשלח לרכזת פעילות הקיץ או להורים.

פעילות מס' 4 - בניית חלון ראווה של חנות ספרים

מהלך הפעילות:

1. **שיחה - מהו חלון ראווה** - המדריכים יספרו לילדים מהו חלון ראווה ומה תפקידו:

- חלון שמציג לראווה את הדברים היפים הנמצאים בחנות.
- בחלון הראווה מוצגים פריטים מיוחדים שניתן למצוא בחנות.
- הפריטים מסודרים בצורה מושכת ונאה.

2. **חלונות ראווה לדוגמה** - נציג (או נקרין) כמה חלונות ראווה לדוגמה ונפנה את תשומת ליבם להבדלים ולייחודיות של כל חלון ראווה. הנה מספר דוגמאות:

חלון ראווה כולו לספר אחד

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

חלון ראווה שקוף, שמציג מה שקורה בתוך חנות הספרים

חנות ספרים שבה מוצג מגוון ספרים על מדפים

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

3. **בנייה של חלון ראווה** - התלמידים יתארגנו לקבוצות של 4-6 ילדים בקבוצה. כל קבוצה תבנה חלון ראווה אחד על פי מיטב דמיונה ורעיונותיה.

היערכות לבניית חלון הראווה:

א. **ארגון חומרים** - להשיג ארגז קרטון (או קופסת קרטון) שישמש כחלון ראווה. (אפשר להביא מראש מהמכולת או מכלובי מיחזור קרטונים).

ב. **הכנת דגמי ספרים** - הילדים יגזרו ויקפלו קרטונים או בריסטולים קטנים בצורה של כריכת ספר. עליהם יכתבו שמות הספרים. אפשר להוסיף מדבקות עם תמונות או לצייר את הכריכות.

ג. **עיצוב חלון הראווה** - הספרים יוצגו בחלון הראווה. אפשר להוסיף בחלון דפים, עטים וטושים, תמונת מחשב שבו נכתבו הסיפורים וכל דבר אחר שעולה בדמיונם ומתאים לנושא.

להלן כמה תמונות להמחשה:

קופסה/ארגז ריק שישמש כחלון ראווה

ה"ספרים" שיוצגו בחלון הראווה (עשויים מקרטון חום ובריסטול)

הספרים מונחים בחלון הראווה. אפשר להניח את הספרים בעיצוב מעניין למשל מוגבהים או מודבקים לגב חלון הראווה.

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017
הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

4. **מתן שם לחנות הספרים** - לאחר שחלון הראווה מוכן, נציע לילדים לתת שם לחנות הספרים שלהם, לכתוב אותו בגדול ולתלות במקום בולט בחלון הראווה.

5. **רחוב הספרים** - עם תום הפעילות נערוך תערוכה של חלונות ראווה או נעצב את "רחוב חנויות הספרים". נזמין אורחים, נספר להם על הפעילות ונציע להם להתבונן במה שעשינו.

פעילות מס' 5 - תפזורת ספרים

אפשרות א' - תפזורת שמות של ספרי חיות

ק	ה	ח	צ	א	מ	ש	ד	ר	ט	ל	י	ג'	נ	ד	צ	א
ש	נ	ל	ס	י	ח	ו	ז	ר	ת	ה	ב	י	ת	ה	מ	ע
ק	כ	ו	ע	נ	א	צ	א	מ	ח	כ	נ	מ	ה	כ	ח	י
ר	ג	מ	ג	ה	ט	ת	ר	ל	א	ל	י	ס	ב	א	ל	נ
ו	ר	ו	ד	ע	י	כ	ק	כ	ה	ב	מ	ו	ר	י	ו	פ
ט	ב	ש	ק	פ	ח	ל	כ	ה	נ	נ	י	ה	ו	ט	פ	ט
ר	ה	ל	ר	ה	ק	ע	ד	א	ש	ו	נ	א	ו	י	ח	ר
כ	נ	ה	ט	ע	ר	ש	ט	ר	ל	נ	ו	פ	ז	ל	ד	ו
ק	מ	י	י	מ	ג	ק	י	י	ת	ו	ה	ר	ו	פ	ש	ה
ר	צ	פ	ל	צ	ח	ר	ט	ו	ח	י	כ	ס	נ	ש	ס	ז
ד	ט	ו	ח	י	ל	ד	ע	ת	ר	ו	ל	ק	ה	ד	ש	א
ג	ע	פ	ס	פ	ו	ה	ד	ב	ו	צ	ב	ה	מ	ק	ב	ב
ט	י	ו	ק	ו	פ	י	ק	ו	א	א	ה	ע	כ	ר	א	ו
ע	מ	ט	ד	ר	ר	ל	ח	ר	ח	ל	א	נ	ו	א	ע	ט
ר	צ	מ	ש	י	ר	ד	נ	ד	ר	מ	ד	ק	ע	ר	ר	ק
כ	ת	א	ר	מ	ו	כ	מ	א	ג	ל	ו	י	ר	כ	ג	ד
ט	ל	ע	כ	ל	ה	ר	ק	ר	ד	ח	מ	מ	ע	י	א	י
י	ט	נ	ה	ב	ג	ד	ש	ג	י	מ	ד	ש	ס	ע	ע	ח
מ	ס	ע	ה	א	ר	י	ו	ת	ד	ה	נ	ב	ל	ב	ו	ת
ג'	י	נ	ג'	י	ו	צ	ע	ר	ב	ע	ל	י	ח	י	י	מ

רשימת שמות הספרים בתפזורת

- ג'ינג'י וצער בעלי חיים
- אינה עפה עם ציפורים
- לסי חוזרת הביתה
- קופיקו
- ג'ימס והאפרסק הענקי
- בנימין והכלב האדום
- חלומי של ההיפופוטם
- הכלב נו נו יוצא למלחמה
- מסע האריות
- אורחת לשנה אחת
- פו הדב
- פטר והזאב
- הברווזון המכוער
- מלך האריות

נלקח מאתר משה"ח דרום

<http://www.orianit.edu->

[negev.gov.il/rotemas/sites/homepage/BITAN/regFiles/%D7%AA%D7%A4%D7%96%D7%95%D7%A8%D7%AA%20%D7%A9%D7%9E%D7%95%D7%AA%20%D7%A1%D7%A4%D7%A8%D7%99%20%D7%97%D7%99%D7%95%D7%AA%20-%D7%97%D7%A0%D7%94%20%D7%91%D7%A9%D7%9C%D7%A0%D7%99%D7%AA.doc](http://www.orianit.edu-negev.gov.il/rotemas/sites/homepage/BITAN/regFiles/%D7%AA%D7%A4%D7%96%D7%95%D7%A8%D7%AA%20%D7%A9%D7%9E%D7%95%D7%AA%20%D7%A1%D7%A4%D7%A8%D7%99%20%D7%97%D7%99%D7%95%D7%AA%20-%D7%97%D7%A0%D7%94%20%D7%91%D7%A9%D7%9C%D7%A0%D7%99%D7%AA.doc)

אפשרות ב' – הכנת תפזורת

אפשר להציע לילדים להכין תפזורת. כדאי לתת להם דף משובץ ולהנחות אותם בתהליך:

- לקבוע את הנושא (שמות ספרים, שמות מחברים, שמות מאיירים)
- לערוך רשימה של כל מה שיופיע בתפזורת (כדי שחבריהם יוכלו לחפש)
- להעתיק את הרשימה לדף המשובץ בכתב ברור ומובן. חלק מהדברים ייכתבו מימין לשמאל וחלק מלמעלה למטה.
- לכתוב אותיות אקראיות בכל המשבצות הריקות שנותרו.
- לתת לחברה/ולבדוק שאין טעויות.
- להגיש למדריכה/כדי שאפשר יהיה לצלם ולהפיץ בין שאר ילדי הקבוצה.

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

סיפורים מכל מיני צבעים

יחידה גנרית – כתיבה

רקע

כל סיפור שאנו קוראים, התחיל מרעיון, אשר התפתח ונבנה עד שהפך לסיפור הכתוב בספר. שותפים רבים חוברים יחד לעשייה מגוונת עד לתוצר הסופי, הספר בו אנו קוראים – הסופר, המאייר, המגיה, העורך, ההוצאה לאור וחנות הספרים.

יחידה זו מתמקדת בשלבי הפיכת רעיון לסיפור: הרעיון צץ, הוא מתחיל לנבט, גדל ומתפתח, נכתב והופך לסיפור.

להלן מספר הצעות:

1. היכרות עם תהליך היצירה באמצעות סרטונים - כדי להכיר את תהליך היצירה, ולקבל החלטה אילו סרטונים להקרין בני הילדים, כדאי לצפות בסרטונים אלה:

א. רותם המספרת איך היא כותבת ומאיירת:

<https://www.youtube.com/watch?v=KodLBb9I18g>

ב. איך מאיירים איור דיגיטלי?

<https://www.youtube.com/watch?v=ra7DpiSSusw>

ג. כריכות של ספרי ילדים ואיור של ספרי ילדים (הספרייה של אגף הנוער, המתמקדת באיור ספרי ילדים)

<https://www.youtube.com/watch?v=TZDmOeJ7YDc>

ד. סיפורו של אביאל בסיל, מאייר. יופי של סרטון!

<https://www.youtube.com/watch?v=eE-ZVDfbz1Q>

2. שיחה בקבוצה - כדאי מאוד לשוחח עם הילדים על מספר עניינים במטרה לעורר את דמיונם ולעודד את היצירתיות שמובילה לכתיבה:

א. כל סיפור מתחיל מרעיון. הרעיון הוא נקודת המוצא לכתיבת הסיפור.

ב. מאין נובטים הרעיונות? לפעמים, כשאין לנו רעיון, אנו יכולים להיעזר בגורמים רבים שמעוררים את המחשבות: תמונות, שירים מוכרים, מלים מתוך שירים, ספרים שקראנו, סרטים ותוכניות טלוויזיה, הצגות שראינו, חלומות, משהו שקרה באמת ועוד.

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

ג. כדאי לשחק עם הילדים במשחק "רעיון נובט": נקרין תמונה (של ילדים בפעילות, של בעלי חיים במצבים מיוחדים) והילדים חושבים (במהירות) ומספרים על הסיפור שיכול לצמוח ממנה. (ראו דוגמה לתמונות המספרות סיפור הנובט מרעיון):

248

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

3. שיחה אודות הכתיבה - כדאי לעודד את הילדים לראות בכתיבת הסיפור מעשה של יצירה. סיפור שלא היה קודם ואחרי כתיבתו הוא קיים ויכול להיות מסופר למישהו אחר ולגרום לו הנאה ועניין.

4. ביחידה זו ניתנות מספר פעילויות המתמקדות ב"נביטת" הרעיון ובכתיבה. המדריכים מוזמנים לבחור ולהתאים את הדברים לילדי הקבוצה.

להלן פירוט הפעילויות:

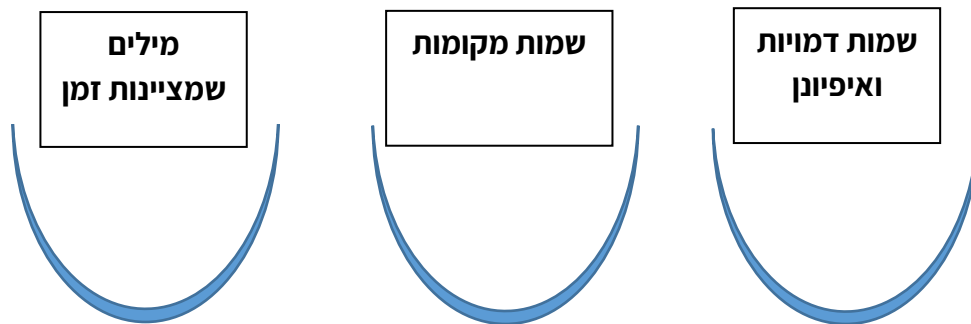
שם הפעילות	מרכיב מרכזי בפעילות	עזרים וחומרים נדרשים	הערות
1. "מבשלים" סיפור	כתיבת סיפור בהתאם למילים שעלו באקראי	שלוש קעריות או קופסאות, פתקי מלים, "סיר" לבישול הסיפור.	כדאי לקיים שיחה מטרימה (איך ספר נולד? למה הכוונה "לבשל סיפור")? שיחה מסכמת לפעילות זו.
2. ספרור	שחזור סיפור וכתיבתו בתמצות בתוך קופסת גפרורים.	קופסת גפרורים ריקה. פס נייר מקופל בצורת אקורדיון. צבעי עיפרון או טושים.	כדאי לקיים שיחה מטרימה על המושג ספרור (ספר + גפרור)
3. לכל סיפור יש התחלה... וגם המשך	כתיבת סיפור בספרון	דפים בהם התחלות של קטעי טקסט ומקום לאיור. צבעי עיפרון או טושים.	כדאי לערוך תערוכת ספרונים ולאפשר לילדים לקרוא את סיפורם באוזני חברהם.
4. "איור במתנה"	כתיבת סיפור על פי איור נתון.	דפים לבחירה	כדאי, במידת האפשר, להציג את הספרים מהם נלקחו האיורים.
5. תולדות הכתב והכתיבה	היכרות עם שלוש תחנות מרכזיות בהתפתחות הכתב – כתב הציורים, כתב היתדות וכתב החרטומים	סרטונים וצילומי התמונות המצורפים.	הפעילויות מתאימות במיוחד לתלמידים הבוגרים.

פעילות מס' 1 - "מבשלים" סיפור

רקע

"מבשלים" סיפור היא פעילות בה הילדים כותבים סיפור באמצעות מלים שמשמשות כחומרי גלם של הסיפור. הם לוקחים פתקי מלים משלוש קעריות באופן אקראי ובונים מהן סיפור על פי מיטב דמיונם ורעיונותיהם.

המלים כתובות על פתקים. אפשר להשתמש במלים שלהלן ולהוסיף מלים נוספות. יש לגזור את המלים ולהניח אותן בשלוש קעריות (קופסאות) נפרדות:

להלן הצעות למילים:

א. שמות דמויות ואיפיון:

המכשף המוזר	עודד הצייר	הזקן העיזר
הבנאי החרוץ	המלכה החכמה	החתול הגנדרן
החבית החומה	הצפרדע הסגולה	החיפושית המסכנה
השחקן המצחיק	הציפור הכחולה	החמור העקשן

ב. שמות מקומות:

הנהר השחור	מאחורי הבקתה	היער הקסום
מעבר לים	בארמון המפואר	במדבר הרחוק
מתחת לארון	בארצות הקור	בקניון
במשרד של איציק	באוטובוס	בבית החולים

ג. מלים שמציינות זמן:

בחצות הלילה	אחרי הארוחה	לפני עלות השחר
בעוד שבועיים	בשעה שנקבעה	לאחר השקיעה
בינתיים	בשבוע שעבר	לפני חמש שנים
בעוד מאה שנים	כעבור חצי שעה	בחורף
מעולם	לעד	עכשיו

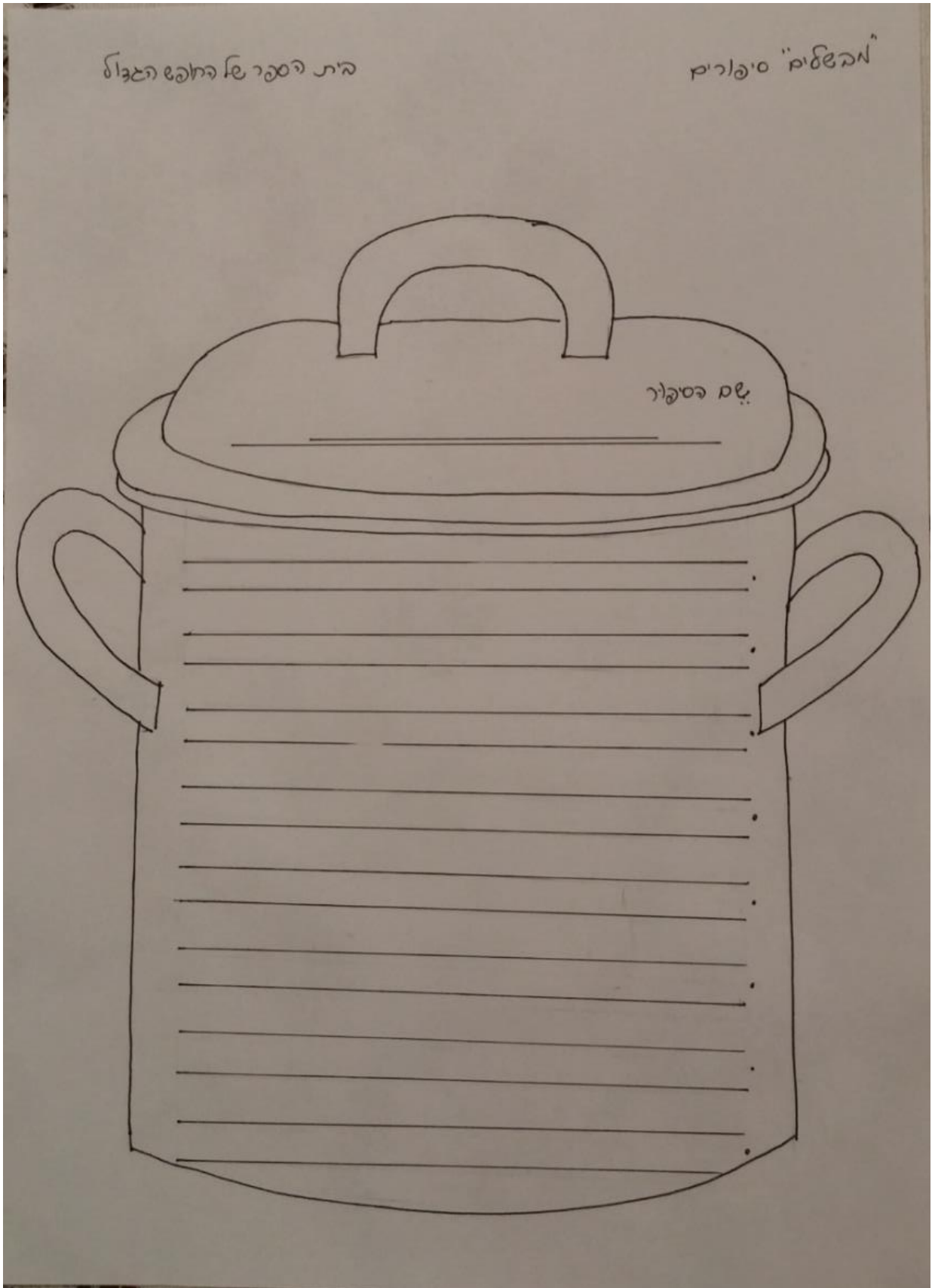
מהלך הפעילות

לפני תחילת הפעילות כדאי לקיים שיחת מטרימה שבה אפשר להעלות את הנושאים האלה: איך ספר נולד? למה מתכוונים כשאומרים "לבשל סיפור"? כדאי להדגיש את היותו של הספר תוצר סופי, שאותו אנו קוראים לאחר שהוא התחיל כרעיון במוחו של הכותב והמשיך לכתיבה, לאיור, לעיצוב, לכריכה והוצאה לאור.

1. הילדים יעצמו עיניהם ויקחו באופן אקראי פתק אחד מכל קעריית. הם יקראו את המלים שעלו, ויחפשו קשר ביניהן כדי להתחיל לבנות במחשבה את הסיפור שיכול לכלול את כולן. (לילדים שמתקשים לחבר ולקשר בין מלים נאפשר להחליף פתק או לכתוב בעצמם פתק מקבוצת המלים הרלוונטית).

2. הילדים "יבשלו" את הרעיון ואז יכתבו סיפור לפי מיטב דמיונם ומחשבותיהם, תוך שהם משתמשים במלים שלקחו באקראי.

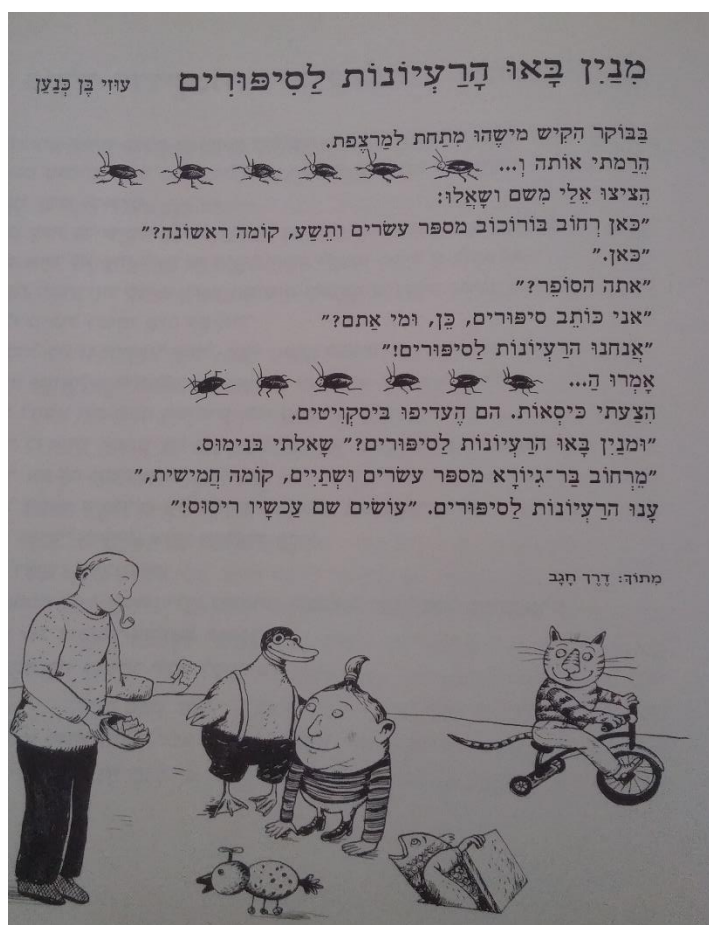
3. הסיפור ייכתב בתוך "סיר" שבו התבשל הסיפור (הילדים יציירו בעצמם את הסיר או יקבלו דף "סיר" – דוגמה להלן).

4. במהלך הקייטנה כדאי להציע לילדים לקרא באוזני חבריהם לקבוצה את הסיפור שבישלו. בתום הקריאה, נאפשר לילדי הקבוצה לשאול את הילד שקרא מספר שאלות. למשל – אילו מלים עלו בהתחלה? מאין בא הרעיון לסיפור? האם התבססת על ספר או סרט? האם זה היה באמת?

בהקשר לכך אפשר לקרא באוזני הילדים את הסיפור הקצר וההומוריסטי של עוזי בן כנען – מאין באו הרעיונות לסיפורים? מתוך דרך חגב (ראו להלן).

5. אפשר לאגד יחד (באלבום או בקלסר) את כל הסיפורים "שהתבשלו" בקבוצה וליצור את "ספר הסירים שלנו".

פעילות מס' 2 - ספרור

ספרור היא פעילות בה הילדים כותבים סיפור שכריכתו היא קופסת גפרורים.

אפשר לכוון את הכתיבה לאחד משני הכיוונים הללו:

א. כתיבה תמציתית של סיפור מוכר וידוע.

ב. כתיבה חופשית של סיפור שהילדים ממציאים.

לצורך הפעילות יש להכין מראש קופסת גפרורים ריקה ופס נייר ברוחב 3 ס"מ. את הקופסה יש לצפות במדבקות מרובעות בצבע לבן (או להדביק מלבן לבן כדי לכסות את הכיתוב שעל קופסת הגפרורים).

את פס הנייר יש לקפל בצורת אקורדיון, בגודל שמתאים לקופסת הגפרורים.

ראו בתצלום:

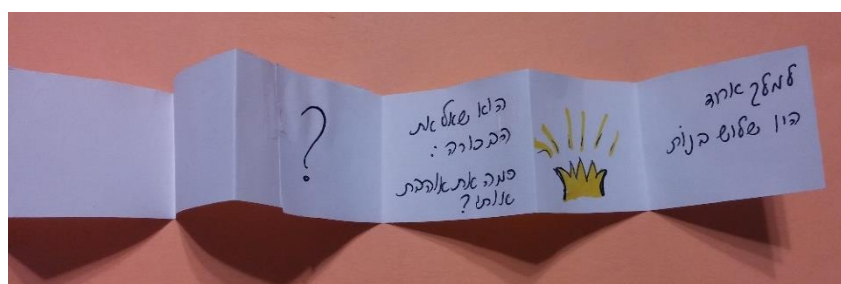

מהלך הפעילות

א. **הכנת הספרור ה"ריק"** – כריכה ופס נייר מקופל כ'אקורדיון'. יהיו ילדים שיזדקקו לסיוע בחלק זה.

ב. **בחירת הסיפור** - החלטה לגבי הסיפור שייכתב (סיפור מומצא או סיפור מוכר).

ג. **כתיבת הסיפור** – הטקסט הכתוב בצד ימין והאיור המתאים בצד שמאל. ראו תצלום (במקרה זה – סיפור מוכר – המלך והמלח).

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

- ד. **עיצוב וחיבור** - מכניסים את הספרור הכתוב ל'כריכה' שלו – קופסת הגפרורים.
- ה. **כריכה** - יוצרים את הכריכה וכותבים את שם הסיפור, שם הכותב/ת ומאייירים.

בתום הפעילות כדאי לערוך שיחה מסכמת בה הילדים יספרו על תהליך העבודה, על לבטים שהיו להם ועל הפתרונות שמצאו.

אפשר לערוך תערוכה של ספרורים ולהזמין ילדים להראות ולספר לקבוצה את הספרור שהכינו.

פעילות מס' 3 - לכל סיפור יש התחלה... וגם המשך

רקע

'לכל סיפור יש התחלה וגם המשך', היא פעילות של כתיבת סיפור ויצירת ספרון שאותו יוצרים הילדים, מתוך היצע של "דפים מותחלים".
לרשות הילדים יהיו דפים מוכנים שבהם משפטים שיש להמשיך ומקום לאיור. הילדים יבחרו מתוך מגוון הדפים את אלה המתאימים להם לצורך הסיפור שאותו הם בונים.
הילדים בוחרים אם לכתוב סיפור שהם מחברים וממציאים או שהם משחזרים סיפור מוכר.

מהלך הפעילות

1. **שיחה מטרימה** – המדריכים יציגו בפני הילדים את אחד הספרים שהילדים מכירים. תוך כדי דפדוף, נשים לב לכך שכל פעם שהופכים דף בסיפור, משהו קורה בעלילה או במקום או לדמויות – אחת הדמויות פועלת, מישהו מדבר או חושב או חולם, חולף זמן ועוד.

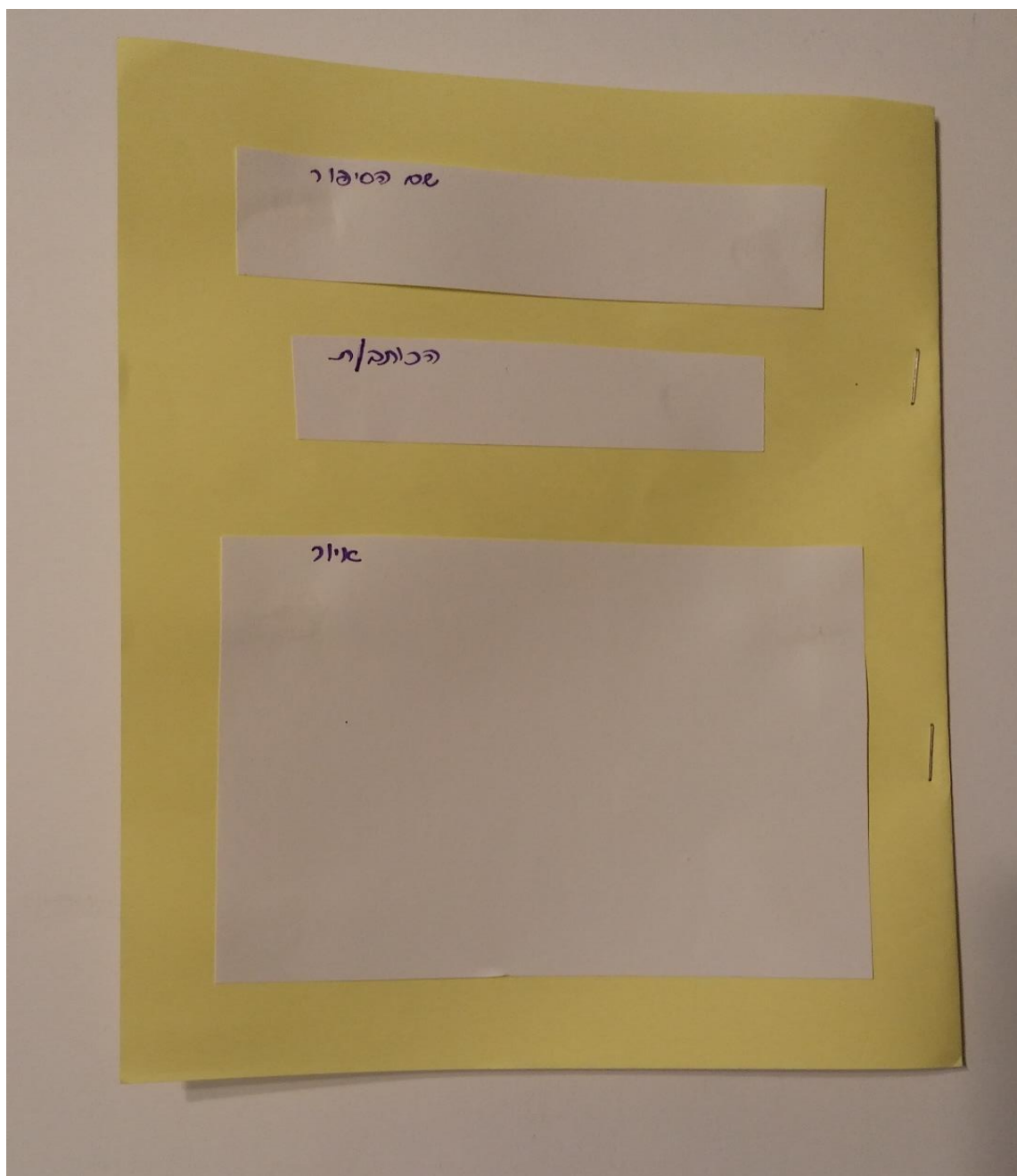
2. **הצגת הפעילות** – המדריכים יציגו ויסבירו את הפעילות בפני הילדים.

3. **בחירת הדפים** – הילדים יבחרו את הדפים המתאימים לסיפור שאותו הם בונים ויסדרו אותם בסדר המתאים לסיפור שלהם.

4. **כתיבת הסיפור והוספת האיורים** – בכל עמוד יהיה חלק של טקסט וחלק של איור.

5. **הוספת הכריכה ועיצובה** – מתן שם לסיפור, הוספת איור לכריכה ושם הכותב/ת.

- שימו לב שכל דף בקובץ זה, כולל שני דפים לילדים וצריך לגזור באמצע כך שלילדים יהיו דפים בגודל חצי 4A. דף אחד ישמש לכתיבת הטקסט והשני לאיור.
- אפשר להוסיף דפים ובהם התחלות של משפטים בהתאמה לסיפורים של הילדים.

בצילום רואים את כריכת הספרון לפני כתיבת השם והאילור.

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

להלן מוצגים הדפים לבחירה:

יום אחר, בלי כל אזהרה

פתאום שמעתי צלצול בפעמון הבית

חשבתי לעצמי: "למה הוא אומר זאת? הרי

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

היה חושך ולא הבנתי מה היא רוצה לסמן לי

החלטנו להתקרב בשקט בשקט ולבדוק

למחרת כבר ידעתי

פעילות מס' 4 - "איור במתנה"

מהלך הפעילות

א. **שיחה מטרימה** - נספר לילדים שחלק גדול מהעבודה על הסיפור, שייכת למאירים. המאירים נותנים פירוש לסיפור, לפעמים באורים הם מוסיפים על הכתוב, הם מדגישים נושאים מסוימים והם מביאים לידי ביטוי את היצירתיות שלהם.

אפשר להקרין לילדים את הסרטון הנפלא על עבודתם המשותפת של אביאל בסיל, המאייר ואתגר קרת, הסופר.

<https://www.youtube.com/watch?v=eE-ZVDfbz1Q>

ב. **הצגת איור בספר** - נציג ספר כלשהו, נפתח אותו באופן אקראי בעמוד כלשהו ונציג את האיור שבו בלי לקרוא את הטקסט. הילדים יחברו משפט או סיפור קצר שהאיור הזה יכול ללוות אותו.

ג. **הגשת דפי "איור במתנה"** – נציג בפני הילדים את הדפים. בכל דף יש איור במתנה וחלק ריק לבניית הסיפור המתאים לאיור. הילדים יבחרו את האיור לפי נטיות ליבם. להלן מספר דוגמאות:

(את תוצרי העבודה אפשר לכוון יחד לפי ספר המקור או לקרוא את הסיפורים באוזני הקבוצה, או לשתף את ההורים או לבחור סיפור אחד ולהמחזיז אותו).

איור במתנה מס' 1 - האיור מתוך הספר חתול תעלול חוזר / דוקטור סוס

[illegible]

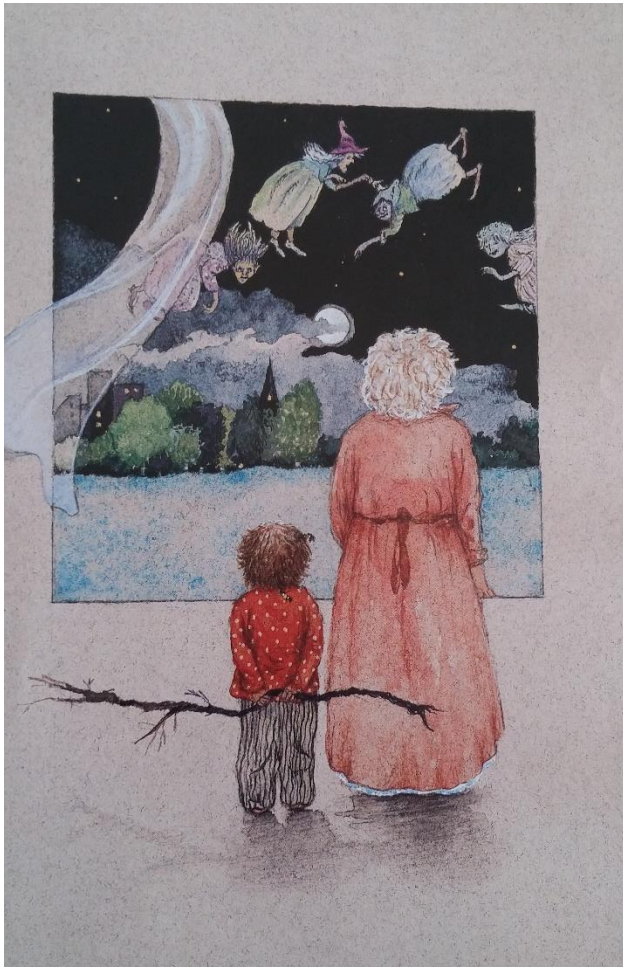
איור במתנה מס' 2- האיור מתוך הספר מקל מכשפות / נורית זרחי

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

ציור-הילה חבקין

[illegible]

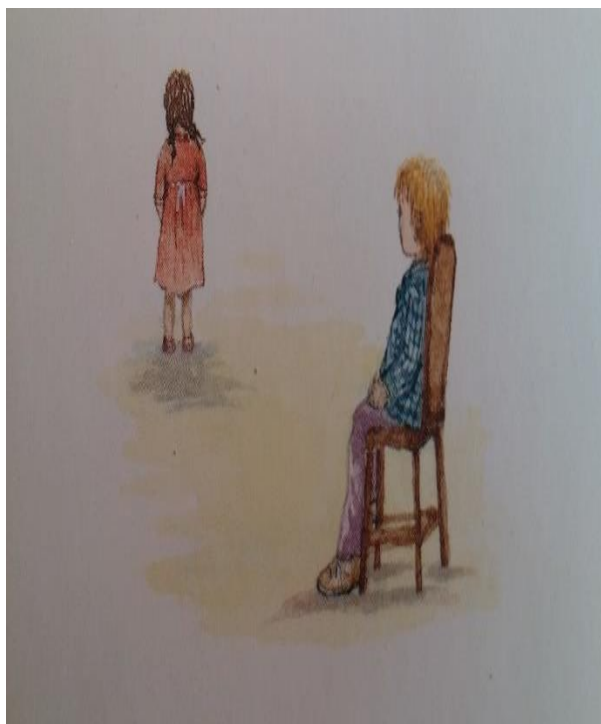
איור במתנה מס' 3 – האיור מתוך הספר נשיקה בכיס / שלומית כהן-אסיף

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

איורים - הילה חבקין

[illegible]

איור במתנה מס' 4 - האיור מתוך הספר קרמר החתול ישן כל הזמן / מאיר שלו

צייר – יוסי אבולעפיה

[illegible]

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

פעילות מס' 5 – תולדות הכתב והכתיבה

אפשר להרחיב את היריעה ולערוך מגוון פעילויות הקשורות להתפתחות הכתב והכתיבה לאורך ההיסטוריה.

א. ציורי מערות – אנשים שחיו בתקופה שלפני המצאת הכתב, ציירו על קירות של מערות. כיוון שהם לא ידעו לכתוב, קשה לדעת למה הם ציירו על המערות. יש חוקרים שטוענים כי הציור נועד לקשט את קירות המערה, אחרים סבורים כי הציור הוא חלק מטקס דתי ויש חוקרים הסבורים כי מדובר בדרך לתקשר ולהעביר מידע.

נקרין לילדים את התמונות ונציע להם לבחור תמונה אחת ולכתוב במלים את מה שהקדמונים "כתבו" בציור.

הנה דוגמאות של ציורי מערות:

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

ב. כתב היתדות – כתב היתדות נוצר לפני 5,000 שנים באזור הפרת והחידקל (מקום מוצאו של אברהם אבינו). זו אחת מצורות הכתב הקדומות ביותר. הקדמונים כתבו באמצעות מקל שקצהו נראה כמו משולש (יתד). המקל הטביע חותם על לוח חומר רטוב (בוץ). הלוחות האלה נשרפו באש, התקשו וכך השתמרו. החוקרים הצליחו לפענח את כתב היתדות ומצאו שבאותה תקופה אנשים כתבו את קורות חייו של המלך, מכתבים, סיפורים על אלים וכן חוקים ורשימות של תשלומי מיסים.

הנה כמה סרטונים הממחישים את הכתיבה בכתב היתדות. כל הסרטונים באנגלית

<https://eureka.org.il/item/50646/%D7%90%D7%99%D7%9A-%D7%9B%D7%AA%D7%91%D7%95-%D7%91%D7%99%D7%9E%D7%99-%D7%A7%D7%93%D7%9D-%D7%A2%D7%9C-%D7%9C%D7%95%D7%97%D7%95%D7%AA-%D7%97%D7%99%D7%9E%D7%A8>

<https://eureka.org.il/item/46295/%D7%90%D7%99%D7%A4%D7%94-%D7%A0%D7%95%D7%A6%D7%A8-%D7%9B%D7%AA%D7%91-%D7%94%D7%99%D7%AA%D7%93%D7%95%D7%AA-%D7%95%D7%9E%D7%94%D7%95>

הנה כמה דוגמאות לוח חומר ועליו טקסט כתוב בכתב היתדות.

לוח חומר ועליו טקסט כתוב בכתב היתדות.

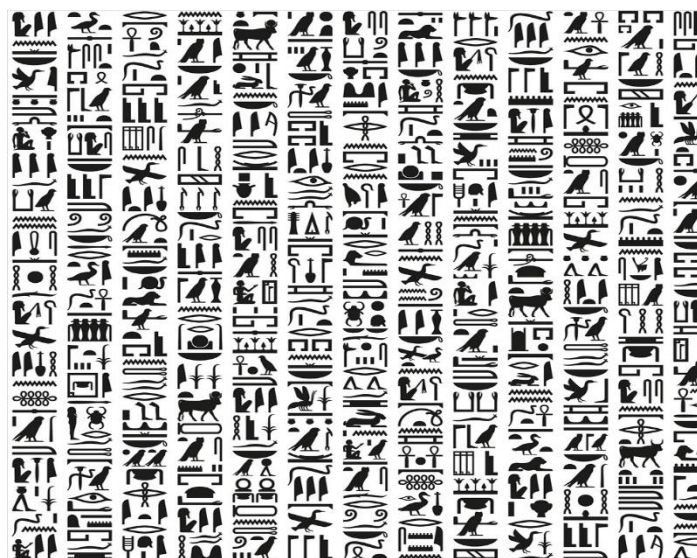
האבן שעליה חקוקים חוקי חמורבי, מלך בבל. בין השאר כתוב בפתיח של קובץ החוקים: "לפרסם צדק בארץ, לאבד את הרע והמזיק, למנוע את שעבוד החלש לחזק"...

ג. כתב החרטומים – (הירוגליפים) צורת כתב שהייתה נהוגה במצרים העתיקה (מצרים של הפרעונים). הכתב משלב סימנים המייצגים צליל, עם ציורים המייצגים מילים. המצרים כתבו על פפירוסים שהכינו מצמח הגומא, חקקו על קירות של מקדשים ופירמידות וגם על אבנים ענקיות. לצורך הכתיבה והציור הם השתמשו בדיו שהכינו מצמחים או שהם חקקו באבן. רק הכוהנים השתמשו בכתב החרטומים והם ניצלו את הידע שלהם בעיקר כדי לספר את קורות חייהם ופעולותיהם של המלכים למשל סיפורי מלחמה וניצחונות.

הנה דוגמאות לטקסטים שנכתבו בכתב החרטומים:

נקרין או נדפיס לילדים את הטקסטים בכתב החרטומים ונציע להם לבחור תמונה אחת ולכתוב במלים בעברית את מה שהמצרים הקדמונים "כתבו" בכתב החרטומים.

שמים של המלכים נכתב בתוך מסגרת מיוחדת הנקראת קרטוש. כאן מוצגים שני קרטושים: בעליון שמו של פטולמיי ובשני השם קליאופטרה.

Ptolémée

Cléopatre

סיפורים מכל מיני צבעים

יחידה גנרית - יצירה בעקבות ספרים

רקע

לקריאה של סיפורים יש כוח רב. הסיפורים עוזרים לנו להכיר ולהבין את העולם שסביבנו, להכיר עולמות חדשים לנו, להיפגש עם תופעות ומצבים שונים – חלקם מוכרים וחלקם חדשים. הקריאה והשמיעה של סיפורים עוזרת לנו להבין את עצמנו ולמצוא לעצמנו תשובות לשאלות על נושאים שונים למשל נושאים הקשורים לבית ולמשפחה, שאלות הקשורות לחברים, שאלות הקשורות לעולם הדמיון והפנטזיה ועוד.

חלק גדול מהמחשבות שלנו בעקבות הקריאה, אנו שומרים לעצמנו או מתחלקים בהן עם אחרים. אולם קיימת גם אפשרות שהקריאה תוביל אותנו ליצירה, לעשייה שהיא מעבר לגבולותיו של סיפור מסוים.

היחידה שלפנינו עוסקת באותן פעילויות יצירה הנותנות מקום לביטוי אישי של הילדים, על פי מיטב רעיונותיהם. ביחידה מספר פעילויות אפשריות שיכולות להיות רלוונטיות לסיפורים רבים והן מאפשרות לילדים להיות שותפים למעשה היצירה. יש לשים לב לחומרים ולעזרים שיש להכין מראש כחלק מההיערכות לפעילויות.

ביחידה זו ניתנות מספר פעילויות. המדריכים מוזמנים **לבחור ולהתאים** את הפעילויות לילדי הקבוצה ולהחליט על הסדר שלהן. יתכן כי יהיו מדריכים שימצאו לנכון להציב הפעלות מסוימות באופן קבוע בחדר, כחלק מפעילות חופשית או כחלק מפעילות שמתאימה לילדים בודדים בזמן מסוים.

להלן מיפוי הפעילויות המוצעות:

הפעילות	אופי הפעילות	הערות
1. ארמון הסיפורים	בניית ארמון על ידי כל ילדי הקבוצה. לאחר בנייתו יוכל הארמון להיות מקום שקט לקריאה ולמנוחה.	יש להיערך מראש עם חומרים ועזרים מתאימים.
2. מגנט למקרר	פעילות אישית של בחירת הכרטיס למגנט ועיטורו.	הילדים ייקחו הביתה את התוצר.
3. מציגים סיפורים	פעילות בקבוצות - בחירת סיפור והמחזתו.	חשוב להיערך מראש עם האביזרים המתאימים.
4. הכנת סימניה	פעילות אישית להכנת סימניה לספר.	חשוב לתת דרור לדמיון.

פעילות מס' 1 – ארמון הסיפורים

בניית ארמון הסיפורים היא פעילות שבה הופכים פינה בחדר הכיתה לארמון. כלל ילדי הקבוצה בונים את הארמון וניתן לערוך חלוקת תפקידים מראש – קבוצת הבנייה, קבוצת הקישוטים, קבוצת הכריות, קבוצת שלט שם הארמון.

לאחר הבנייה, הארמון ישמש כמקום שאליו ניתן להיכנס בזמן שרוצים לקרוא, להיות במנוחה קלה, בשקט, במשחק קופסה שקט או בפעילות שקטה אחרת.

מהם החומרים הנדרשים להכנת ארמון הסיפורים?

- חבל באורך המתאים להימתח בקו אלכסוני בחדר
- בד קל או אל-בד או וילון ישן
- ציפיות ישנות של כריות
- שטיח
- עיתונים או שאריות בדים למילוי הציפיות של הכריות
- חומרים לקישוט (סרטים, שרשרות וכד').
- חומרים לעיצוב פלקטים עם שמות סיפורים

איך מכינים את ארמון הסיפורים?

- מותחים חבל אלכסוני מפינה אחת של החדר לפינה השנייה.
- מניחים אל-בד מעל החבל בפינת החדר ומחזקים אותו לצדדים, לשני הקירות הסמוכים ע"מ שיווצר בפינה מעין אוהל. אפשר למתוח אל-בד או וילונות בפינת החדר כך שיווצר חלק מיוחד לארמון (בדומה למה שנראה בתמונה).
- פורסים שטיח על הרצפה ומניחים עליו, לאורך הקירות כריות ופופים.
- אפשר להכין כריות באופן עצמי - ממלאים ציפיות ישנות של כריות בכדורי עיתונים או בשאריות בד, עד שהציפיות מלאות והן הופכות לכריות או פופים שניתן לשבת או להישען עליהן. אחרי המילוי כדאי לתפור כדי שחומרי המילוי לא יתפזרו בעת השימוש.
- תולים בכניסה שלט – "ארמון הסיפורים".
- מכינים שלטים של שמות ספרים ותולים.
- מקשטים בשרשרות וסרטים.
- אם יש מקום, מכניסים לארמון כוננית ספרים ועליה ספרי קריאה. אפשר להניח את הכוננית גם מחוץ לארמון.

לאחר תום בניית "ארמון הסיפורים" יתכנסו הילדים בשקט בארמון ויאזינו לאחד הסיפורים שהמדריכים ימצאו לנכון לקרוא באוזניהם.

אפשרויות לגיוון:

כל שבוע מחליפים את שמו של הארמון בהתאמה לפעילויות הנערכות בו. במקביל מחליפים גם את השלט ובו שם הארמון. הפעילויות שנערכות בארמון באותו שבוע תהיינה קשורות לשמו. למשל:

שם הארמון	פעילויות אפשריות
ארמון סיפורי החיות	איסוף וקריאה של ספרים בנושא זה. בניית חידות הקשורות לנושא. בניית משחקים סביב הנושא – בינגו, זיכרון וכד'.
ארמון סיפורי מלכים ומלכות	כנ"ל אפשר להוסיף תחפוזות מתאימות.
ארמון הסיפורים על אנשים מיוחדים.	כנ"ל
ארמון הסיפורים הדמיוניים.	כנ"ל אפשר ליצור דמויות מעולם הפנטזיה.
ארמון הסיפורים שאנו אוהבים.	כנ"ל

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

פעילות מס' 2 - מגנט למקרר

בפעילות זו הילדים מכינים מגנט למקרר בביתם. נקרא את הכרטיסים עם הילדים ונשוחח עימם על תוכן המשפטים הכתובים.

הילדים יבחרו את הכרטיס המתאים להם.

חומרים ועזרים

מגוון כרטיסים לבחירה (להלן)

סרט מגנט (רצוי עם דבק בצידו האחד)

דפי למינציה

דבק חם או דבק 3 שניות (במידה שלסרט המגנט אין דבק)

מהלך הפעילות

- בחירת ה"כרטיס" למקרר (על פי המשפט הכתוב בו)
- צביעה וקישוט הכרטיס
- למינציה של הכרטיס
- הדבקת מגנט בגב הכרטיס המנוילן (באמצעות הדבק שעל סרט המגנט או באמצעות דבק שלוש שניות).

כרטיסים לבחירה:

"חדר בלי ספר הוא כמו גוף בלי נשמה". מרקוס טוליוס סיסרו	"הספר מעניק לאדם כנפיים". פיודור גלצקוב
"ספר הוא מתנה שאתה יכול לפתוח שוב ושוב". גאריסון קיילור	"עשו לכם מנהג קבוע, לקרא ספר כל יום בשבוע".
"הקריאה למחשבה כמו ההתעמלות לגוף" ריצ'ארד סטיל	"ספרים הם כמו ספינות של מחשבות המפליגות במרחבי הזמן". פתגם סיני

פעילות מספר 3 – מציגים סיפורים

פעילות זו מזמינה את הילדים להמחזה. הם בוחרים סיפור אחד, מתוכו בוחרים סיטואציה וממחיזים אותה. בהמחזה ניתן להישאר בגבולות הסיפור או להרחיב ולהוסיף לעלילה חלקים נוספים.

לצורך הפעילות יש להיערך מראש עם מגוון של ספרים ועם מבחר אביזרים לשימוש בהמחזה. הילדים יתארגנו בזוגות או בקבוצות, יבחרו את הסיפור שימחיזו, יקחו או יכינו את האביזרים הנדרשים, יחלקו ביניהם תפקידים ויציגו בפני הקבוצה.

להלן כמה נקודות שחשוב לזכור:

1. חשוב להיערך מראש ולדאוג שיהיו בחדר אביזרים רבים שניתן יהיה להשתמש בהם: כובעים, שרביטים, תיקים, גלימות, כתר, מקלות הליכה, משקפים, שפמים, פאות, תחפושות של פורים, בדים וכד'.

2. המדריכים יכולים לתת לילדים לבחור סיפור באופן חופשי או סיפור מתוך רשימה נתונה מראש.

3. במידה שבוחרים במתן רשימה, אנו ממליצים על רשימת סיפורים שיש להניח שהילדים מכירים: כיפה אדומה, שלגיה ושבעת הגמדים, האריה והעכבר, השועל והחסידה, סיפורי דוד אריה, כספיון, הרוח בערבי הנחל, דוקטור דוליטל, עליסה בארץ הפלאות, שלמה המלך והדבורה.

4. אפשר להציע לילדים לבחור את אחד מסיפורי התורה: נוח והמבול, אליעזר ורבקה, אברהם ושלושת המלאכים, סולם יעקב, יוסף ואחיו, האחים מוכרים את יוסף לישמעאלים, בני ישראל עבדים במצרים, משה בתיבה, יציאת מצרים.

5. אפשר להציע לילדים להציג סיטואציה / דיאלוג מתוך אחד הסיפורים שפגשו.

6. אפשר להציע לילדים להציג שיר סיפורי למשל דודי שמחה, יוסי ילד שלי מוצלח, גברת עם סלים, גברת עם כלבלב, ועוד.

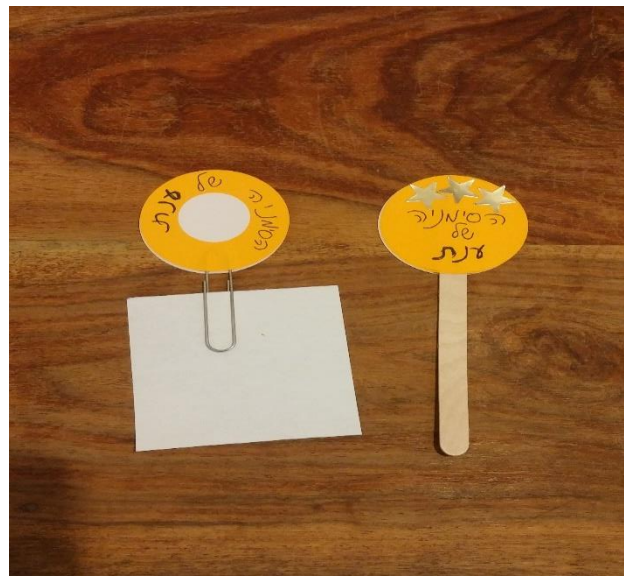
פעילות מס' 4 - הכנת סימניה

הכנת סימניה לספר היא פעילות מוכרת. להלן מוצעות סימניות מסוגים שונים שיכולות להתאים לתלמידים שונים ורצוי מאוד לאפשר להם לבחור את צורת הסימניה המועדפת על ידם.

בעיצוב הסימניה רצוי לתת דרור לדמיון:

על הסימניה אפשר לכתוב, או לצייר, להדביק מדבקות או "עיניים" אפשר לגזור פרחים או פרצופים ולהדביק אותם.

להלן כמה דוגמאות לעיצוב ראשוני של הסימניה. ההמשך יעשה על ידי הילדים...

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

סיפורים מכל מיני צבעים

דוגמאות לפריסה שבועית

לפניכם מבחר של עשר דוגמאות מומלצות לפריסה שבועית.
בכל פריסה מופיעים כל החלקים שלהלן:

"נפגשים ביחד"

בכל בוקר יתכנסו כל ילדי ביה"ס של החופש הגדול למפגש משותף של בוקר ובו:
דברי פתיחה- על היום שהיה והיום שיהיה, (צוות ילדים) ופעילות מוסיקאלית, תנועה, שיר מיוחד/הימנון, ריקוד יוגה, היפ-הופ וכד'.
(בהתאם לכישורי הצוות).

"סיפורים מכל מיני צבעים"

בכל פריסה שבועית מוצעים שני ספרים, המאפשרים פעילות לבחירה עבור כל ספר, מתוך היחידות המוצעות.

"שיר של יום"

מוצעים שני שירים אשר נבחרו בהתאמה לערכים ולתוכן הסיפורים. השירים לקוחים מהתוכנית "שיר של יום" – ומותאמים לערכי הסיפור.
בקישור למורה – <http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>
מצורפים: מילים, תווים, פעילויות ולינק להשמעת השיר.
נשמיע את השיר, נקרין או נחלק דף עם מילות השיר. נשוחח על הערכים העולים בו ונפעיל את הילדים בהתאמה. ניתן לעטר ולאגוד את כל השירים לשירון.

פעילויות חוייתיות ערכיות -

נבחרו מתוך היצע של מאגר הפעילויות המצורף בהמשך ובהתאמה לייחודיות הסיפור.
חלק מהפעילויות ניתן להפעיל באמצעות המדריכים, בהתאם לכישורי הצוות.

***ניתן לשנות את לוח הזמנים במהלך היום בהתאמה לפעילויות הנבחרות**

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017
הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

הצעה מס' 1
מתאים לכיתות א-ב

שעות פעילות	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'
8.00-8.30 8.30-9.30	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "לתת"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "לתת"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "מילה טובה"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "מילה טובה"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "מילה טובה"
9.30-10.00	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר
10.00-11.30	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "תולעת כל יודעת"	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "תולעת כל יודעת"	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "אספן המילים"	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "אספן המילים"	יום שיא והצגת תוצרים
11.30-11.45	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה	אני נותן - אני מקבל שוק - קח/תן או
11.45-12.45	פעילות חוויתית ערכית עולם של צבע ודמיון סדנת פימו	פעילות חוויתית ערכית מופע להטוטנות	פעילות חוויתית ערכית סדנת אנימציה ותקשורת	פעילות חוויתית ערכית סדנת עפיפונים - כתיבה והגשמת חלומות	"דרך השלף" יום גיבוש משימתי וחוויתי
12.45-13.00	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום השבוע

"שיר של יום"

השירים לקוחים מהתוכנית "שיר של יום" - ומותאמים לערכי הסיפור.

בקישור למורה - <http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>

***שוק קח תן** - הילדים יביאו חפצים שונים כדוגמת ספרים, משחקים ועוד פריטים במצב טוב.

החפצים ימוינו, ויתומחרו בסכומים של 1-6 ש. הילדים יתבקשו להביא סכום מוגבל של כסף, ויירכשו פריטים (10-15 ש).

סכום הכסף ישמש לרכישה מושכלת למען הילדים.

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

הצעה מס' 2

שעות פעילות	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'
8.00-8.30 8.30-9.30	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "אני ואתה"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "אני ואתה"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "יותר"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "יותר"	"נפגשים ביחד" שירי השבוע והערכים בשירים
9.30-10.00	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר
10.00-11.30	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "הילד והדוב"	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "הילד והדוב"	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "לידוויג ואני"	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "לידוויג ואני"	יום שיא והצגת תוצרים
11.30-11.45	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה	חדר בריחה נייד "לשחרר את "צוציק" א
11.45-12.45	פעילות חוויתית ערכית "חיות וחוויות במחול" מופע חוויתי	פעילות חוויתית ערכית חוג אוריגאמי	פעילות חוויתית ערכית - הכירות עם יצירות מופת קלאסיות	פעילות חוויתית ערכית - "הזמנה לשקט"	"20 מי יודע"
12.45-13.00	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום השבוע

"שיר של יום"

השירים לקוחים מהתוכנית "שיר של יום" - ומותאמים לערכי הסיפור.

בקישור למורה - <http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

הצעה מס' 3

שעות פעילות	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'
8.00-8.30 8.30-9.30	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "המשפחה שלי"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "המשפחה שלי"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "יד ביד"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "יד ביד"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "המשפחה שלי"
9.30-10.00	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר
10.00-11.30	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "גור חתול אדם ארוך שיער"	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "גור חתול אדם ארוך שיער"	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "גור חתול אדם ארוך שיער"	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "גור חתול אדם ארוך שיער"	יום שיא והצגת תוצרים
11.30-11.45	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה	"פלונטר" פעילות ילדים הורים או
11.45-12.45	פעילות חוויתית ערכית משחקי פנטומימה, פנטזיה ומסיכות	פעילות חוויתית ערכית סדנה: "הכלב חברו הטוב של האדם"	פעילות חוויתית ערכית סדנת סושי	פעילות חוויתית ערכית הריקוד ההודי וריקודים מכל העולם	משחקי נוסטלגיה לילדים
12.45-13.00	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום השבוע

"שיר של יום"

השירים לקוחים מהתוכנית "שיר של יום" - ומותאמים לערכי הסיפור.

בקישור למורה - <http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

הצעה מס' 4

שעות פעילות	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'
8.00-8.30 8.30-9.30	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "יותר"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "יותר"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "הלוואי"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "הלוואי"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "יותר"
9.30-10.00	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר
10.00-11.30	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "ינוקא באי הנשרים"	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "ינוקא באי הנשרים"	"סיפורים מכל מיני צבעים" יחידה - גנרית - כתיבה	"סיפורים מכל מיני צבעים" יחידה גנרית - כתיבה	יום שיא והצגת תוצרים
11.30-11.45	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה	"חדר בריחה נייד" בנושא עופות ובע"ח
11.45-12.45	פעילות חוויתית ערכית "כילים קולות"	פעילות חוויתית ערכית חקר /תצפית ציפורים	פעילות חוויתית ערכית מיפגש עם סופר/מאייר	פעילות חוויתית ערכית - "מכוונות לספר"	פעילות גיבוש חוויתית
12.45-13.00	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום השבוע

"שיר של יום"

השירים לקוחים מהתוכנית "שיר של יום" - ומותאמים לערכי הסיפור.

בקישור למורה - <http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

הצעה מס' 5

שעות פעילות	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'
8.00-8.30 8.30-9.30	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "קום והתהלך בארץ"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "קום והתהלך בארץ"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "אנשים טובים"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "אנשים טובים"	"נפגשים ביחד" "שירי השבוע" והערכים בשירים
9.30-10.00	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר
10.00-11.30	"סיפורים מכל מיני צבעים" יחידה גינרית - יצירה	"סיפורים מכל מיני צבעים" יחידה גינרית - יצירה	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר "ליבי או מה קרה לאיש עם הכלב"	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר "ליבי או מה קרה לאיש עם הכלב"	יום שיא והצגת תוצרים
11.30-11.45	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה	"נוגעים בשמיים"
11.45-12.45	פעילות חוויתית ערכית מדע גילויים והמצאות	פעילות חוויתית ערכית משחקי פנטומימה ומסיכות	פעילות חוויתית ערכית הכלב חברו הטוב של האדם	פעילות חוויתית ערכית "מהותי" הכרה ביכולת ובעולמו הפנימי של הילד	סדנת עפיפונים - יצירה והגשמת חלומות
12.45-13.00	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום השבוע

"שיר של יום"

השירים לקוחים מהתוכנית "שיר של יום" - ומותאמים לערכי הסיפור.

בקישור למורה - <http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

הצעה מס' 6

<u>שעות פעילות</u>	<u>יום א'</u>	<u>יום ב'</u>	<u>יום ג'</u>	<u>יום ד'</u>	<u>יום ה'</u>
8.00-8.30 8.30-9.30	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "קום והתהלך בארץ"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "קום והתהלך בארץ"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "שווים"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "שווים"	"נפגשים ביחד" שירי השבוע והערכים בשירים
9.30-10.00	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר
10.00-11.30	"סיפורים מכל מיני צבעים" יחידה גינרית" הספרים שלי"	"סיפורים מכל מיני צבעים" יחידה גינרית" הספרים שלי"	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "הלן ואני"	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "הלן ואני"	יום שיא והצגת תוצרים
11.30-11.45	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה	"פלונטר" פעילות אתגר ושיתוף פעולה.
11.45-12.45	פעילות חוויתית ערכית סדנת משחקי חשיבה	פעילות חוויתית ערכית מיפגש עם סופר/יוצר	פעילות חוויתית ערכית "דיאלוג בחשיכה"	פעילות חוויתית ערכית - מיפגש השראה: "מחושך לאור / מחיסרון ליתרון"	(מתאים גם בשיתוף הורים)
12.45-13.00	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום השבוע

"שיר של יום"

השירים לקוחים מהתוכנית "שיר של יום" – ומותאמים לערכי הסיפור.

בקישור למורה – <http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

הצעה מס' 7

שעות פעילות	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'
8.00-8.30 8.30-9.30	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "אין לי ארץ אחרת"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "אין לי ארץ אחרת"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "יא ליל"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "יא ליל"	"נפגשים ביחד" שירי השבוע והערכים בשירים
9.30-10.00	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר
10.00-11.30	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "עלילות פרדיננד.."	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "עלילות פרדיננד.."	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "אנה טיכו"	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "אנה טיכו"	יום שיא והצגת תוצרים
11.30-11.45	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה	סדנת "ביטבוס" בשילוב לופר" פעילות סוחפת ואנרגטית
11.45-12.45	פעילות חוויתית ערכית כל העולם קצב	פעילות חוויתית ערכית חיות וחוויות במחול	פעילות חוויתית ערכית זיכרון מצוייר קריקטורה/קומיקס/ג רפיטי	פעילות חוויתית ערכית - מופע קסמי מדע	א "משחקים של פעם" (ניתן בשילוב הורים)
12.45-13.00	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום השבוע

"שיר של יום"

השירים לקוחים מהתוכנית "שיר של יום" - ומותאמים לערכי הסיפור.

בקישור למורה - <http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

הצעה מס' 8 - מותאם לילדים דוברי ערבית

<u>שעות פעילות</u>	<u>יום א'</u>	<u>יום ב'</u>	<u>יום ג'</u>	<u>יום ד'</u>	<u>יום ה'</u>
8.00-8.30 8.30-9.30	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" " חברים מכל מיני צבעים"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" " חברים מכל מיני צבעים"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" " שירו של שפשף"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" " שירו של שפשף"	"נפגשים ביחד" שירי השבוע והערכים בשירים
9.30-10.00	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר
10.00-11.30	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "הארנב זרזור"	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "הארנב זרזור"	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "סליחה גם אני מרגיש"	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "סליחה גם אני מרגיש"	יום שיא והצגת תוצרים
11.30-11.45	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה	סדנת "ביטבוס" בשילוב לופר" פעילות סוחפת ואנרגטית
11.45-12.45	פעילות חוויתית ערכית סדנת משחקי חשיבה ושיתוף פעולה	פעילות חוויתית ערכית חיות וחוויות במחול	פעילות חוויתית ערכית "דיאלוג בחשיכה"	פעילות חוויתית ערכית "נוגעים בשמיים" הפרחת חלומות ובלונים	א "משחקים של פעם" (ניתן בשילוב הורים)
12.45-13.00	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום השבוע

"שיר של יום"

השירים לקוחים מהתוכנית "שיר של יום" – ומותאמים לערכי הסיפור.

בקישור למורה – <http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

הצעה מס' 9 - מותאם לילדים דוברי ערבית

שעות פעילות	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'
8.00-8.30 8.30-9.30	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "חברים"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "חברים"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "ניצוץ האהבה"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "ניצוץ האהבה"	"נפגשים ביחד" שירי השבוע והערכים בשירים
9.30-10.00	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר
10.00-11.30	"סיפורים מכל מיני צבעים" "צפור השמש שרה"	"סיפורים מכל מיני צבעים" "צפור השמש שרה"	"סיפורים מכל מיני צבעים" "תנין קטן מחפש חבר"	"סיפורים מכל מיני צבעים" "תנין קטן מחפש חבר"	יום שיא והצגת תוצרים
11.30-11.45	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה	מופע להטוטנות וקרקס
11.45-12.45	פעילות חוויתית ערכית "שעשועי מחול"	פעילות חוויתית ערכית חקר ותצפית ציפורים	פעילות חוויתית ערכית "כילים-קולות"	פעילות חוויתית ערכית חדר בריחה נייד בנושא בעלי חיים	או סדנת - קריקטורה, קומיקס וגרפיטי
12.45-13.00	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום השבוע

"שיר של יום"

השירים לקוחים מהתוכנית "שיר של יום" – ומותאמים לערכי הסיפור.

בקישור למורה – <http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

הצעה מס' 10 - מותאם גם לילדים הלומדים בחינוך החרדי

<u>שעות פעילות</u>	<u>יום א'</u>	<u>יום ב'</u>	<u>יום ג'</u>	<u>יום ד'</u>	<u>יום ה'</u>
8.00-8.30 8.30-9.30	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" " שווים"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" " אנשים טובים"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "מי האיש"	"נפגשים ביחד" "שיר של בוקר" "נפגשים ביחד" שירי השבוע והערכים בשירים	
9.30-10.00	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	הפסקת אוכל ופעילות בחצר	
10.00-11.30	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - " שנים עשר טוק טוק"	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "שנים עשר טוק טוק"	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "בארץ החיות"	"סיפורים מכל מיני צבעים" הספר - "בארץ החיות"	יום שיא והצגת תוצרים
11.30-11.45	הפסקה	הפסקה	הפסקה	הפסקה	משחקי חברה-גיבוש ושיתוף פעולה
11.45-12.45	פעילות חוויתית ערכית סדנת משחקי חשיבה ושיתוף פעולה	פעילות חוויתית ערכית חיות וחוויות במחול או חיי היען	פעילות חוויתית ערכית "בובות מעבר לוויילון,	פעילות חוויתית ערכית - "נוגעים בשמיים" הפרחת חלומות ובלונים	או "משחקים של פעם" (ניתן בשילוב הורים)
12.45-13.00	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום היום	סיכום השבוע

"שיר של יום"

השירים לקוחים מהתוכנית "שיר של יום" - ומותאמים לערכי הסיפור.

בקישור למורה - <http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>

המלצה: רצוי לשלב גם יחידה גינרית.

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

מאגר פעילויות בית ספריות וחופ בית ספריות לבחירה

פעילויות בית ספריות:

<u>פעילות/ חוג</u>	<u>תחום</u>	<u>גיל</u>	<u>נושאים</u>
סדנת הורים וילדים	ביחד- הורים וילדים	הורים וילדים	"פלונטר" חשיבה יצירתית, אתגר ושיתוף פעולה
"משחקים של פעם" https://www.pitria.com/old-school-games	משחקי הורים וילדים	ילדים, וגם בשיתוף מבוגרים	משחקי נוסטלגיה לילדים
שעשועי מחול	מחול (מתוך השפה הערבית)	א-ג'	תרבות עולם - תהליכי יצירה ויחסים. שעשועי דמיון ויצירת דימויים
דרך השלף- יום גיבוש משימתי	o.d.t	א'-ג'	פעילויות ומשימות קבוצתיות
טיפול גוף וכלי הקשה ממוחזרים	מוסיקה	א'-ג'	מוסיקה ומיחזור
"נוגעים בשמים"- סדנאות עפיפונים (עפיפונים ככלי להגשמה)	יצירה	א'-ג'	יצירה, הגשמת חלומות
פעילות עפיפונים	יצירה	א'-ג'	אגדות ועובדות על עפיפונים, בניית עפיפונים
"קפטן זוקיני"	קרקס	א'-ג'	מופע להטוטנות, מופע קרקס מלווה במוסיקה
"כלים -קולות" החברים של הקרנף מסביב לעולם	מוסיקה	א'-ג'	הצגת כלים ושיתוף ילדים
חדרי בריחה ניידים	חוגים- העשרה וגיבוש	א'-ג'	חדרי בריחה ניידים מומלצים: "לשחרר את צוציק"- בנושא בע"ח, "20 מי יודע" -ידע עולם על אישים ומקומות.
טיפול על תופים ממוחזרים- טיפוף ירוק	מוסיקה	א'-ג'	טיפול על תופים ממוחזרים- מוסיקה ומחזור
פיסול מעיסות נייר	יצירה	א'-ג'	פיסול מעיסת נייר- מיחזור ויצירה
פעילות שדאות ומחנאות	מחנאות	א'-ג'	מחנאות
חיות וחוויות - מופע של למידה והנאה	בעלי חיים	א'-ג'	"גן - גורים"

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

<u>פעילות/ חוג</u>	<u>תחום</u>	<u>גיל</u>	<u>נושאים</u>
בשילוב תחפושות			
הדב הירוק	מגוון הפעלות בנושא מיחזור	א'-ג'	מגוון תחומים
הרצאות להעצמה	הרצאות ומיפגשי השראה	ילדים ונוער	"תרבוטובה" לילדים ונוער
הרצאה סוחפת	מדע	א'-ג'	החללית הישראלית הראשונה
הרצאות להעצמה	השראה והגשמת חלומות	ילדים ומבוגרים	מחיסרון ליתרון, פריצת גבולות ועוד
מפגש חוויתי עם ספרים	מכוונות לעולם הספר	הגיל הרך	"גננט" מט"ח
סופר אורח – שיח פתוח על סיפור ועלילה	מפגש עם יוצרים ומאיירים	א'-ג'	טל בן שחר ושרלי יובל יאיר, הדס לייבוביץ, מאייר אביאל בסיל ועוד
תנועה בריאותית (למגזר החרדי)	תנועה ומוסיקה	א'-ג'	בראות
בובות מעבר לוילון (למגזר החרדי)	תאטרון בובות	א'-ג'	דימיון ומשחק
משחקי כדור (למגזר החרדי)	משחקי חברה	א'-ג'	משחקי חברה, גיבוש ושיתוף פעולה
מופע קוסם טלפתיה ואמן חושי (למגזר החרדי)	קסמים לפי החוקים	א'-ג'	בין מציאות לדמיון
"זיכרון מצויר" קריקטורה, קומיקס וגרפיטי	יצירה ואומנות	א'-ג'	פורטל קרמל- אטרקציות לאירועים
חוג אוריגמי	יצירה	א'-ג'	אוריגמי ישראל
סדנת "פימו"	יצירה	א'-ג'	"עולם של צבע ודמיון", היכרות עם החומר, טכניקות לישה ועוד.

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

פעילות/ חוג	תחום	גיל	נושאים
סדנאות בתפירה אישית: הכנת חרבות, שרביט קסמים, בע"ח מאטבים ועוד.	יצירה	א'-ג'	"זה קורה" - תיאטרון נודד
משחקי פנטומימה ומסיכות	דמיון ויצירה	א'-ג'	תיאטרון ופעילות סובבת עולם
משחקי חשיבה	פיתוח חשיבה	ילדים ומבוגרים	גאיה- משחקי חשיבה סמרטווד" ועוד."
הריקוד ההודי וריקודים מכל העולם	תנועה וריקוד	ילדים ומבוגרים	"דרך הגוף"
חשיפה לכלי נגינה מגוונים מהטבע	מוסיקה	א'-ג'	"צלילי עולם" להתחבר למוסיקת המקור
חשיפה לכלי הקשה, בניית כלי הקשה, הכרת מקצבים וקורדינציה קבוצתית	מוסיקה	א'-ג'	"מיתר, בונים ומנגנים"
הפקת קצב ומוסיקה באמצעות קול וגוף אנושי. הפקת ראפ -שיר עם כל הקבוצה	מוסיקה	ילדים ומבוגרים	סדנת ביטבוקס בשילוב לופר. פעילות סוחפת ואנרגטית
הכירות עם יצירות מופת קלאסיות, ומגוון כלים	מוסיקה קלאסית	א'-ג'	TOOTY חוגי מוסיקה לילדים בכל הארץ
מפגש מוסיקלי המדגים שימושים בקצב וכלי הקשה במקומות שונים ברחבי העולם	מוסיקה	א'-ג'	- כל העולם קצב -

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

<u>פעילות/ חוג</u>	<u>תחום</u>	<u>גיל</u>	<u>נושאים</u>
סדנת אנימציה וקולנוע	קולנוע ותקשורת	א'-ג'	קולנוע, מוסיקה ואנימציה
סדנת סושי סושי פירות רול דפי אורז	מבשלים עם..	א'-ג'	מגוון הפעלות של "אומנות הגלגול". ניתן לבצע באופן עצמאי ובסיוע הורים .
מופע קסמי מדע	מדע גילויים והמצאות	א'-ג'	ד"ר מולקולה
להטוטנות בשילוב חומרים בשימוש חוזר	אומנות הקרקס	א'-ג'	להטוטנות חוויתית
הכלב חברו הטוב של האדם	בעלי חיים	א'-ג'	חוות הכלבים – הכפר הירוק סדנאות וימי כיף
טיפול ציפורי הבר	עופות ובעלי חיים	א'-ג'	ילדים וציפורים

[פעילויות חוץ בית ספריות:](#)

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

<u>נושאים</u>	<u>תחום</u>	<u>גיל</u>	<u>פעילות/ חוג</u>
טובים השניים - הצגת ילדים	תיאטרון	א'-ג'	תיאטרון אורנה פורת
פארק אריאל שרון		א'-ג'	פארק מטרופוליני של טבע ותרבות
מרכז "מהותי" הכרה בעולמו האישי של הילד.	פיתוח והעצמה אישית וחוויתית	א'-ג'	מרכז "מהותי"
דיאלוג בחשיכה"	מוזיאון הילדים בחולון	שכבת ג'	סיור בחושך מוחלט בהדרכת מדריכים עיוורים
"הזמנה לשקט"	מוזיאון הילדים בחולון	שכבת ג'	הכירות עם שפת הסימנים. הנחייה עם מדריכי חרשים
"חברים ביער"	מוזיאון הילדים בחולון	א'-ג'	מפגש חוויתי עם דמויות מהיער הקסום
הבית החדש של שירה	מחול	א'-ג'	מופע מחול
חיות וחוויות במחול	מחול	א'-ג'	מופע חוויתי
הענק וגנו	תיאטרון	א'-ג'	הצגה
הכלב חברו הטוב של האדם	בעלי חיים	א'-ג'	חוות הכלבים - הכפר הירוק סדנאות וימי כיף

<u>נושאים</u>	<u>תחום</u>	<u>גיל</u>	<u>פעילות/ חוג</u>
---------------	-------------	------------	--------------------

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך

מדברים עם כלבים	בעלי חיים	ילדים ונוער	המרכז הישראלי ליחסי אדם-כלב. פעילות עם כלבים, שיטות אילוף עם המון אהבה
חיי היענים	עופות	ילדים ונוער	חוות יענים – חבל הבשור / האון
תצפית ציפורים	עופות	ילדים ונוער	רשות הטבע והגנים""
חקר ציפורים			בשמורות הטבע ברחבי הארץ
"ציפור מהספרים"	תיאטרון קרון	א'-ג'	הצגה וסדנת יצירת "ציפורנים"
קונצרטים מגוונים- קרנבל החיות, מוצרט קופץ לביקור ועוד.	מוסיקה קלאסית לקהל הצעיר	א'-ג'	תזמורת הבמה הישראלית בשיתוף מוזיאון תל אביב לאומנויות.
מופע מחול	מחול	א'-ג'	להקת המחול הקיבוצית
"דירה להשכיר"	תאטרון	א'-ג'	ההצגה "דירה להשכיר" עיסוק בנושא שכנות.

*** כל ההפעלות הינן בגדר המלצה בלבד!**

ליווי פדגוגי של תכנית "בתי ספר של החופש הגדול" המופעלת במוסדות החינוך

הפרויקט מבוצע ע"י אדיוסיסטמס בע"מ עפ"י מכרז מס' 34/9.2017

הפרויקט מבוצע עבור אגף א' לחינוך יסודי, משרד החינוך